

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد متوالی بردوام و شکر متالی مستدام اول برآرند هفتطاق بی ستون و کارنده آفاق عبرت منون اولان حنلاق
عمیم الارزاق و رزاق عظیم الانفاق جنبانه واجب در که نوع بنی آدمی امتراج اضداد اربعه عناصر ایله صورت پذیر
وجود و انواع تکریم ایله مظهر فضل وجود ایله دی وصلوات متوالیات عظیمه البرکات و تسلیات متعالیات زاکیات اول
واقف رموز چار کتب آسمانی و عارف کنوز حکم رحمانی اولان خاتم النبیین رسول محمد آیین اصغای اصفیا پشوای
انبیا مهر اسطفا محمد مصطفی حضرت کلینیه و با بکله آل و اصحاب و انصار و احباب و عترت کلینیه علی الخصوص مطاهر
صدق و خلوص بالانشین فراش دین چار یار کزین و خلفای راشدین رضا جویمان رب اعلی و علی ابوبکر و عمر و عثمان
و علی خد متکلینیه لازم و لازم و لازم که هر بری نجم آسمان هدایت و درجم دیوان غوایت اولوب کاشمش فی رابعه النهار
اجتهادات دینیه ده شروق اوار تائیدات الهیه ایله بلنداشتهار اولمشلر در رضوان الله تعالی علیهم اجمعین (اتا بعد)
دیساجه جلد اولده برطوبیان اولنیدنی اوزره کتاب شنیونک پتابیتا ترجمه اپاتنه الهام عیسی و الحاح لاریبی ایله
جسارت کسناخی اولنوب اعانت ربانی و استعانت سبحانی ایله حسب الامکان جلد ثالث قرین ختام و پایان اولدوقده
عوایق و غوائل ضرورت و علایق و شوائع کدورت سدره غریمت و مورث فتور همت اولوب فتوحات ربانیه
و فیوضات صدانیه دن مترصد عنایت ایکن بو شایه نوظهور مجله گاه الهامک و بو مخدره نادره ایتامک جلوه کر منصفه اختراع
اولدنی پادشاهنر پادشاه اسلام سلطان ابن سلطان الانام موصوف خطبه جهانداری صاحب سکه شهبازی ممتاز

سلاطین لارض نافذ الامر فی الطول و اعرض حایز سلطنت البرین و البحرین فاخذته الحرین الشریفین سلطان احمد خان
 غازی بن سلطان محمد ابی المغازی عمره الله تعالی و رحم اسلافه و امر بالخلافه احسلافه و شیدنیان دولته العلیا
 و اید عنوان سلطنته الغرا حضرت لیریک رسیدہ سمع ہمایون بشارت مرہون لری اولوب تحقیق حال اچون خبر محتمل الطرفین
 عیان معاینہ دہ مشہود عینین اولوق بابندہ داماد ستودہ ہناد وزیر آصف اتحاد صدر مکارم بخش وزیر اعظم و وکیل
 محترم لری ابراہیم پاشا وقتہ اللہ علی نظام الدولہ کیف یثا حضرت لیرینہ اشارت خسروانہ لری شرفخش صدور اولوب
 ترجمہ جلد ثالث مستعد نظر ہمایون شامانہ لری اولدقدہ بقیمہ نقیہ سی دخی اسلوب سابق وزرہ ترجمہ اولنوب بر مضمون
 انما الاحسان بالتام حشام پذیر اتام اولمچون مشافہت نفس النفس مبارک لری ایلہ امر شریف عالی شان و حکم نیت معالی
 نشان جریانی متضمن حسن قبول و معن رغبت عاطفت شمول اولوب بوبندہ دعا پیشہ دن کتفقہ سلیمان عن النمل والہدیہ
 استقصای مکانہ و استرضای مکانہ ایلہ تقییدون ناشی بو خدمت پریمیندہ استخدام و حشام و تامنہ فرمان ہمایون رہین
 الالہام پور لغسلہ میمنت توجہ مسعود پادشاہی مستجب فیض نامت نہای اولوب تشییت عزیزیت سابقہ یہ سبب اقدام
 و موجب اہتمام اولمشدر خدای قدیر و خداوند میر العیر جل عن الشبیہ والنظیر امداد فیوضات غیبیہ و ارشاد فتوحات
 لاریبسیہ ایلہ تسیر و تسہیل و قرین اتام و تکمیل ایلیم آیین (قطعہ) ہنرہ تربیت کرک ہنرک ﴿ تربیت فی الحقیقہ علیتیدر ﴿
 ہر سزکیم جانہ بولدی وجود پادشاہ زمانہ ہمتیدر ﴿ حق سبحانہ و تعالی شوکتلی عظمتلی کرامتلی پادشاہم حضرت لیریک
 ذات ہمایون و شہزادگان خلافت مرہون لیرین صحت و سلامت دائمہ و دولت و سعادت متلازمہ ایلہ سیر سلطنت
 و اقبالہ بردوام و ظل ظلیل رافت و عاطفکرندہ اصحاب فضل و استعدادی و باجملہ ضعیفای عبادی سرور و شاد کام
 ایلیم آیین بسرا سمک الاعظم و حجرہ چسبک لاکرم علیہ الصلوٰۃ والسلام الی یوم الحشر و القیام (تنبیہ) خفی اولمیہ کہ
 جلد رابع مشنوی جملہ دقائق حقایق معارفی محتوی اولوب امر سلطانی کیف ما اتفق بوجملہ جلیلہ ترجمہ سنہ موافق
 و موفق ولیدنی جملہ اسرار غیبیہ و آثار لاریبسیہ دن اولوب مطادی عببار آتندہ منظوی اولان قصص پر حصص انشاء اللہ تعالی
 منظورین بصیرت شہریاری و مسموع سمع عبرت جانذاری اولدقدہ مطالع مطالعہ سندن اشراق ایلیم انوار انواع
 معارف ضمنندہ خفیات حکم الہیہ بید و متبیین و میمنت و سعادت فی نچہ آثار حسنہ فی استنتاج ایلہ متعین اولور فن اللہ التوفیق
 والہدایہ فی النہایہ والبدایہ

بن النکس متداول اولان مشنوی شریفک دیساجہ جلد رابعی جلد اول و ثالث کبی عربی اولوب حسام الدین چلی خط
 مبارک کیلبر دیساجہ فارسی یہ ظفر میرا دلغین تبرکاو بیتن اول دخی ترجمہ اولنوب بوجملہ ثبت و تحریر اولنوق مناسب کورلدی

بو مرقات رابع مراقی و اقی مشنوی و مصاعد نبویدین
 اولوب کیفیت سر قدم بی کیفی متکفل و کجیت مراتب
 بی عدہ ہم جمع و ہم منزلدر کاروان الہی رہبر چالاک
 و قافلہ بلی یہ قافلہ سالار دژاک اولوب کلماتندہ خاصیت
 دم عیسوی و اشارتندہ تاثیر قدم موسوی احسلاق محمدی یہ

این مرقات رابعست از مراقی و اقی مشنوی و مصاعد
 نبوی کیفیت سر قدم بی کیفی متکفل و کجیت مراتب
 پجد در اہم جمع و ہم منزل کاروان الہی رہبر چالاک
 چالاک و قافلہ بلی یہ قافلہ سالار دژاک کلمات اورا
 خاصیت دم عیسوی و اشارتس را تاثیر قدم موسوی

اطلاق محمدی را مسکات و اوصاف احدی را مصفات سیر
 اتقیا را منقات مبارزان پاکبازانرا عزت و مستکشان
 لیتیه برهان قدرت و دلیل خواصان طریق از نورش
 مکشوف و خواص حقایق از نورش موصوف ارواح
 عاشقان از برکت تلاوتش محظوظ و چشمهای لاحقان
 از مطالعتش بعین عنایت طحوظ محبوبان سجن طبیعت را
 منقذ و منکوسان طعمه شهوات را منقذ ارباب مقامات
 بزرگوار از حال اود در حال صاحب حال شوند و اصحاب
 حال از اعتصام ذیلش خداوند مقامات کردند اگر
 قاصر فیه و عاجزی بنسبه و همی از تصور خود مداح این
 موصوف را استنکار کند از قلت عشور و وفور جمل
 و عدم اطلاع بود باری عز شانه جواب ایشان فرموده است
 و اذ لم یهدوا به فسیقولون هذا انک قديم (شعر) و کم
 من عاب قولاً صحیحاً و آفته من الفهم السقیم و لکن تأخذ
 الاذان منه علی قدر القرائح و العسوم شرح الله
 صدور المتاملین فیہ و المسمعین فی استنتاج معانیه آیهن
 یارب العالمین این سخن را بهمین ترکیب بخط مبارک
 چلبی حسام الدین یافته اند جت تبرک ثبت افتاد

سکات و اوصاف احدی به صفات مشابه واقع اولش در
 سیر اتقیایه منقات و مبارزان پاکبازانه عزت و مستکشان
 لیتیه برهان قدرت اولوب دلیل خواصان طریق انک
 نور زدن مکشوف و خواص حقایق نور زدن موصوف اولغله
 ارواح عاشقان برکت تلاوتی ایله محظوظ و عیون لاحقان
 اکا طموح نظر دین عین عنایت ایله طحوظ اولش در محبوبان
 سجن طبیعتی منقذ و منکوسان طعمه شهواتی منقذ اولوب
 ارباب مقامات حضور معنوی بنده انک فیض قائل شدن
 فی الحال صاحب حال اولور لور در اصحاب حال انک ذیلش
 اعتصام ایله متصرف مقامات اولور لور اگر بر قاصر الفهم
 و عاجز اسیر الوهم کندی تصور زدن بو موصوفت مدایحی
 استنکار ایلر سه قلت شعور و جمل و وفور و عدم اطلاع عندن
 ایلر که حضرت عز شانه انکرک جو ابنده پور شد و اذ لم
 یهدوا به فسیقولون هذا انک عظیم (شعر) و کم من عاب
 قولاً صحیحاً و آفته من الفهم السقیم و لکن تأخذ الاذان منه
 علی قدر القرائح و العسوم شرح الله صدور المتاملین
 فیہ و المسمعین فی استنتاج معانیه آیهن یارب العالمین
 و یاحسیر الناصیرین

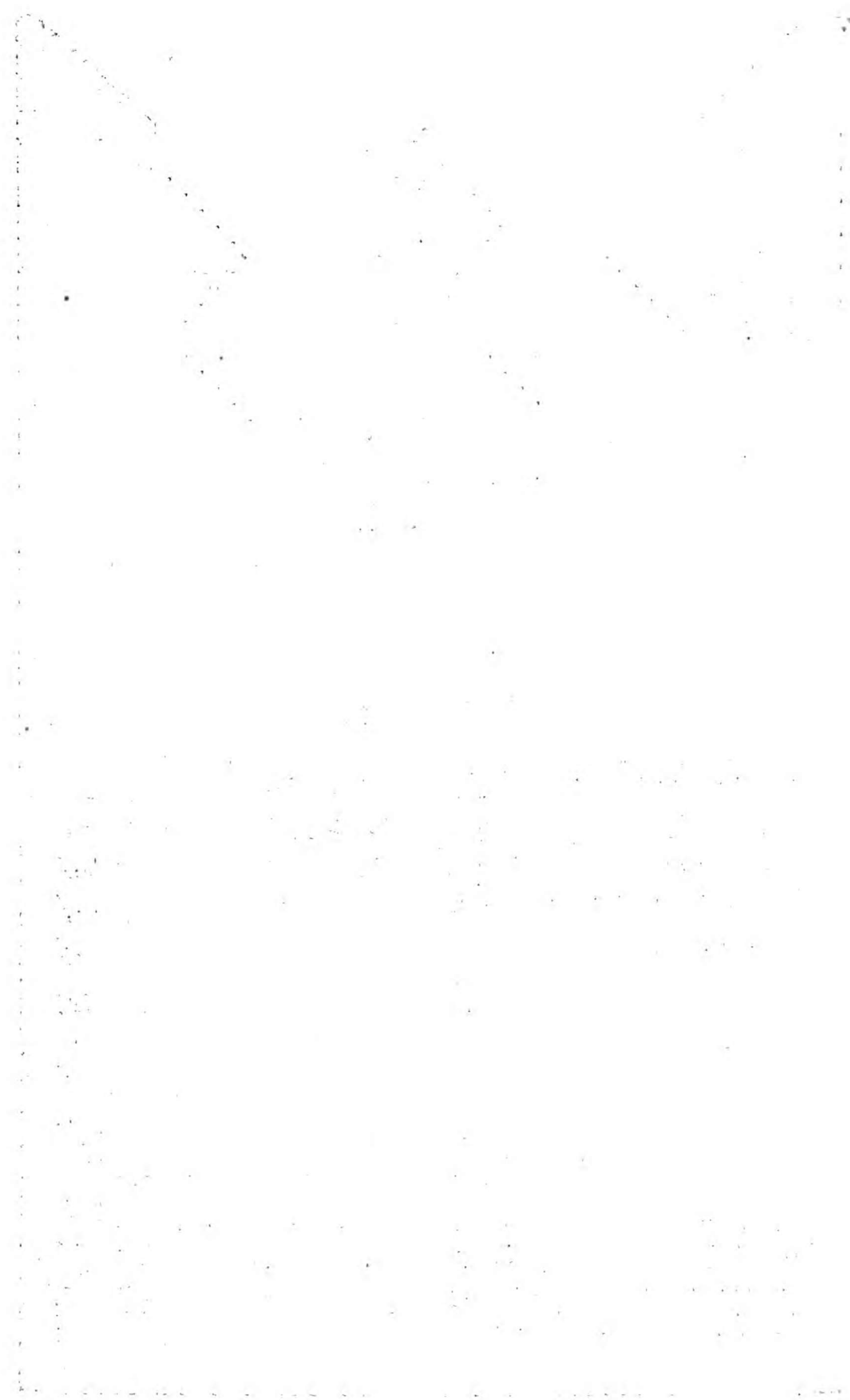
الظعن الراج الی احسن المراج و اجل المنافع تشر قلوب العارفين بمطالعة کسر در التریاض بصوب الغمام
 و انس العیون بطیب المنام فیہ ارتیاح الارواح و شفاء الاشباح و هو کما شتهیه المخلصون و یهودونه و یطلبه
 الساکون و یتنونه للعیون قره و للنفوس مسره اطلب الثمار لمن اجتنی و اجل المرادات و المنی موصل
 العلیل الی طیبه و ما دی الحجب الی حیدبه و هو بحمد الله من اعظم المواهب و انفس الرغائب مجرد عهد الالفه مهمل
 عسر اصحاب الکافه یزید النظر فیہ اسفالن بعد و سرور او شکر المن سعده یتضمن صدره ما لم یتضمن صدره
 القانیات من احلل جزاء لاهل العسوم و العمل فهو کبدر طلع و بدر رج زائد علی تأمیل الآملین رائد لرواد العالمین
 یرفع الامل بعد انخفاضه و یبط الرجاء بعد انقباضه کشمس اشرفت من بین عنماة تفرقت نور لاصحابنا و کنز
 لا عقابنا و نسئل الله التوفیق لشکره فان الشکر قید للعقید و صید للزید و لا یكون الا ما یرید (شعر) و مما شجانی انی کنت نائماً
 اعلن من برد بطیب التسمم الی ان دعت و رقا فی غصن ایکه تغرد مبعک بحسن الترنم فلو قبل مبعک باکیت
 صباة بعدی شفیت النفس قبل التندم و لکن بکت قبلی نهج لی البکاکه کما فقلت الفضل للمتقدم رحم الله
 المتقدین و المتأخرین و المتخزین و المتخزین بفضل و کره و جزیل آلاءه و نعمه فهو خیر سؤال و اکرم مأمول

فانته حسیر حافظا و هو ارحم الراحمین و خیر الوارثین و خیر المونسین و خیر مخلف رازق للعابدین الزارعین الحارثین
 و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الاکرمین و علی جمیع الانبیاء و المرسلین آمین یا رب العالمین

ترجمہ دیباج

احسن مراتب و اجل منافعہ دلیل و داعی اولان ظن رابع کہ صوب عثمانم ایله ریاضتک سرور و طراوتی و طیب منام ایله
 عیونک انس و طلاوتی کبی مطالعہ سیلہ قلوب عارفین مسرور اولور اورتیاح ارواح و شفاء اشباح انده حاصلدر
 شویله کہ مخلصک اشتها و آرزو و ساکراک طلب و جستجو ایتد کفرینه متواصلدر عیونک نوری و نفوسک سروری
 اولوب اتکفاف و اجتنایه قادر اولنره ثمارک اطیبی و مرادات و منی مک اجل و اصیدر علی طیبینه موصل و محب
 و خلی صیبنه مادی و مرسلدر موصوف مزبور بجه الله تعالی اعظم مواهب و اجل رغائبدن اولوب مجد و عهد
 الفت و مهمل عصر اصحاب کفتمدر بوجسلدر رابعه نظر استفاده بعید ایچون اسف موفور و سعید ایچون شکر و سرور زیاده در
 آرایش طلدن صدور غایتک متضمن اولدیغنی لطافتی اهل علم و عمله مجازات معنویه اولیق اوزره بو کتابک
 صدر جلیل القدری متضمندر بوجسلدر رابع و کتاب جامع بدر طالع و نخت راجع مثابه سند اولوب آرب
 آلمین اوزرینه زائد و مطالب عالمینه رانددر که اعلی بعد الاختفاض مرفوع و درجانی غیب الاتقباض بسوط وقوع
 ایلیوب سبب متفرقه بیندن مشرق اولان شمس منسیر کبی اصحابزه نور و اعفابزه کثر موفور در اللادن جلت
 آلاوه شکره عطای توفیق سؤلوزدر که دوام شکر ایله قید عقید و صید مزید مقرر اولمز الامرید مجیدک مرادی میسر
 اولور (شعر) و مما شجانی اننی کنت نائماً اعلل من برد بطیب التسمی الی ان دعوت و رقاء
 فی حصن ایکه تغرد ببکا بحسن الترغم فلو قبل ببکا بکیت صباة بعدی شیت النفس قبل
 التندم و لکن بکت قبل فہج لی البکا بکا نقلت الفضل للمتقدم (ترجمہ) اولدی بکا بواعث حزن
 و غم و اندوه کیم ایلدی در خواب بنی طیب تنم تاز مزه ساز اولدی نسال اوزره کبوتر
 اعلتدی بنی ایتدی کی دم حسن ترغم اول اعلدن اعلش او سیدم اکربن معشوقه
 ایچون ایترایدم عرض تندم لکن ابکا ایلیوب ایتدی بنی ابکا سرکارده
 افضلدر او کیم ایده تقدم مالک الملک ذوالجلالک قضاسنی رد و حکمنی
 تعقیب و سزایدیحی یوقدر اول بی نظیر و بی اشباه اولان الله
 متقدیم و متأخرینه و مخزین و مخزینہ فضل و کرمی و آلاء
 جزیلہ و نعمی ایله رحمت ایلمون کہ خیر مسؤل و اکرم مأمول
 اودر فائده خیر حافظا و هو ارحم الراحمین و خیر المونسین
 و خیر الوارثین و خیر مخلف ارزاق و رزاق
 عابدین زارعین حارثین اول ملک بی زوالدر
 و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی
 سیدنا و مولانا محمد و علی آله
 و صحبه اجمعین

الجزء الرابع من المشنوی

بسم الله الرحمن الرحيم

ای ضیاء الحق حسام الدین تویی همت عالی تو ای مرتجیا کردن این مشنوی را بسته مثنوی پویان کشنده نابدید مثنوی را چون تو مبدأ بوده چون چنین خواهی خدا خواهد چنین کان نه بوده در ما مضی مثنوی از تو هزاران شکر داشت در لب و کفش خدا شکر تو دید زانکه شاکر را زیادت وعده است گفت و اسجد و اقرب زدان ما کز زیادت میشود زین رو بود با تو ما چون رزتاستان خوشیم خوش بکش این کار و از اتا حاج	که گذشت از به بنورت مثنوی می کشد اینرا حسد ادا ندکجا می کشی آن سوی که دانسته نابدید از جا ملی کش نیست دید کز فرزند کرد تو ش افزوده میدهد حق آرزوی متقین تا که کان الله پیش آمد جزا در دعا و شکر کنها بر فراشت فضل کرد و لطف فرمود و مزید آنچنانکه قرب مزد سجده است قرب جان شد سجده ابدان ما نه از برای پوش و های و هو بود حکم داری بین بکشش تا می کشیم ای امیر الصبر مفتاح الفرج	ای ضیاء الحق حسام معنوی ای رجای دل عسلیو همسنگ سا که با غلی مشنوی نک کردنی مثنوی کتمکده قاید بی ظنور مثنوی یہ چونکه مبدأ اسن عیان مطلبک چون مطلب حقد ریقین سن اولوب من کان لله سزا سا که ایتدی مثنوی پیک پیک شنا شکر کی کوردی لب و کفنده حق شا که چون اولدی وعد از زیادت دیددی و اسجد و اقرب زدانما بو جت دندر زیادت سو بسو بزر سکه رز صفت صیفا ایله شاد کار و انی ایله خوش ایصال حج	کچدی نور که قمر دن مشنوی حق پیلور قنده پکر بو خدمتک پیلد گک سمت پکر سن انی لیک او جا بلد که یوق چشمنده نور اولسه افزون سندن افزوندر همان داد حقد در آرزوی متقین سا که کان الله له اولدی حسرا قیلدی اعلا ی کف شکر و دعا ایتدی فضل و لطف بسیاره احق اجر سجده اولد کقرب ایله زیادت قرب جاندر سجده ابدانما صانمسه کشرته بر برای های و هو امر ایله رسک ایله جذب اسون زیادت ای امیر الصبر مفتاح الفرج
--	---	---	--

حج زیارت کردن خانه بود
 زان ضیا کفتم حسام الدین ترا
 کین حسام و این ضیا کیست بین
 تیغ خورشید از ضیا باشد یقین
 نور از آن ماه باشد وین ضیا
 آن خورشید این فروخوان از بنا
 شمس را قرآن ضیا خواند ای پدر
 و آن مستر را نور خواند اورا نگر
 شمس چون عالیست آمد خود ز ماه
 پس ضیا از نور افزون آن بجاه
 بس کس اندر نوره منج ندید
 چون برآمد آفتاب آن شد بید
 آفتاب اعراض را کامل نمود
 لاجرم بازار ما در روز بود
 تا که قلب و نقد نیک آید بید
 تا بود از غن و از حیل بهید
 تا که نورش کامل آمد در زمین
 تا جسر از رحمة للعالمین
 ایک بر قلاب مبعوضت و سخت
 ز آنکه از و شد کاسد اورا نقد خرت
 بس عدو جان صرافست قلب
 دشمن در ویش که بود غیر کلب
 اینی با دشمنان بر می تند
 پس ملائک رب سلم میرند
 کین چراغی را که هست او نور کار
 از پند و حما دزدان دور دار
 دزد و قلابست خصم نور بس
 زین دوا ی فریاد رس فریاد رس
 روشنی بر دفتر چارم بریز
 کافقاب از چرخ چارم کرد خیز
 بین ز چارم نوره خورشید وار
 تا بسا بد بر بلا دور دیار
 هر کس افسانه بخواند افسانه است
 و آنکه دیدش نقد خود مردانه است
 آب نیلست و قبطلی خون نمود
 قوم موسی را نه خون بد آب بود
 دشمن این حرف این دم در نظر
 شد ممثل سر کنون اندر سقر
 ای ضیاء الحق تو دیدی حال او
 حق نمودت پاسخ افعال او
 دیده غیبت چه غیبت او ستاد
 کم مباد ازین جهان این دید و داد
 این حکایت را که نقد وقت است
 کر تماش می کنی اینجار و است
 ناکسا از ترک کن بهر کسان
 قصه را پایان بر و مخلص رسان
 این حکایت کر نشد آنجا تمام
 چارین جلد است آرش در نظام

تمامی حکایت آن عاشق که از عس کرینخت در باغی مجهول
 خود معشوقه را در باغ یافت و عس را از شادی دعای خیر
 کرد و میگفت که عسی ان تکر هواش ما و هو خیر لکم

اندر آن بودیم کان شخص از عس | را اندر باغ از خوبی فرس

حج زیارت ایله طوف خانه در
 ای حسام الدین ضیا دیدم سکا
 پس حسام ایله ضیا بر در همین
 نور اولد ماه ایچون اما ضیا
 شمس قرآنده ضیا در وصف خاص
 ما بدن شمس اولدی چون عالی نما
 چون کس اولمز نور حمدن راهیا
 آفتاب اعراضی کامل کو ستر
 تا که نقد قلب و نیک اولد بید
 اولدی نور کاملی شمسک همین
 ایک اولور منفور قلاب دنی
 پس عدو جان صراف اولد کلب
 انبیا اعدایه حق کویان اولور
 بو چراغی کیم ایدر اشراق نور
 دزد و قلاب اولد نورک دشمنی
 قیل بو جلد رابع سن فیض نور
 جلد چارم نورن ایت خورشید وار
 کیم اکا افسانه دیر افسانه در
 آب نیل آسا اولور قبطلی به خون
 قیل نظر بو حرف ایله ایدن جدل
 ای ضیاء الحق چو کوردک حالنی
 چشم غیبک همچو غیب استاد تمام
 اول حکایت کیم اول ایدی مدعا
 ناکسانه باقمه قیل عرض کسان
 بو حکایت اولدی انده تمام

حج رب الپست ایسه مردانه در
 کیم کونش سن بو ایکی وصفه سرا
 تیغ خورشیدک ضیا دندر یقین
 وصفیدر شمسک که قرآن ره بنا
 وصف ماه ایله نور اختصاص
 نور دن جابه ایله افزوندر ضیا
 لیک اولور روشن کلنج آفتاب
 لاجرم بازار لک کوننده در
 اوله غن و حیله دن هر کس بعید
 تا جسرانه رحمة للعالمین
 چونکه نقدن کاسد ایلر روشنی
 دشمن در ویشد زیر که کلب
 پس ملائک رب سلم خوان اولور
 کید اطفای حد و دن ایله دور
 بو ایکیدن سن این ایله انی
 پرخ چارمدن اولور اشراق پور
 روشن اولسون هر بلا دور دیار
 اولدک پس لیدی قدرینی مردانه در
 قومه موسانک آب خوشمون
 سز کنون اولدی سقرده فی المثل
 سا که کوستر دی خدا احوالنی
 بو بصیرت اولسون اکسک مدام
 بو مجله که بر تمام ایتسک روا
 قصه نامک پایانی ایله پسان
 دفتر چارمه بولسون اختتام

اول عاشقک تمام حکایت سیدر که عس دن بر پیلدی باغده قاچو
 کندی معشوقنی اول باغده بولدی فی و کمال سرور دن عسه خیر
 دعا و عسی ان تکر هواش ما و هو خیر لکم آیت کریمه سننی ادا ایله دی

انده قالدق شخص ایدوب خوف عس | کندیه بر باغی ایتدی داد رس

بود اندر باغ آن صاحب جمال
سایه او را نبود امکان دید
جزئی لقیه که اول از قضا
بعد از آن بسیار می کوشید او
نی بلا به چاره بودش نی مال
عاشق هر مشقه و مطلبی
چون بدان آسب در جست آمدند
چون در افکندش بجهت و جو کار
هم بران بومی تنسند و می روند
هر کسی را هست امید بر
باز در بستنش و آن در پرت
چون در آمد خوش دران باغ آن جوان
مرعس را ساخته یزدان سبب
پند آن معشوقه را و با چراغ
پس قرین میکرد از ذوق آن نفس
که زیان کردم عس را از گریز
از عوانی مرور از آزاد کن
سعد در اش این جهان و آن جهان
گرچه خوی آن عوان هست ای خدا
گر خیر آید که شمش جرمی نهاد
و در خیر آید که شمش رحمت نمود
ماتمی در جان او افتد از آن
او عوان را در دعا در می کشید
بر همه زهر و بر و تریاق بود
پس بد مطلق نباشد در جهان
در زمانه هیچ زهر و قند نیست
میرکی را پاد کر را پای بند
زهر ماران مار را باشد حیات
خلق آبی را بود دریا چو باغ
همچنین بر می شمرد ای مرد کار

گر غمش این در عباد هشت سال
همچو عنقا و صفا و ارمی شنید
بر وی افتاد و شد او را دلربا
خود مجالش می نداد آن تند خو
چشم پر روی طمع بود آن نه سال
حق پا لود اول کارش لبی
پیش پاشان می مهند هر روز بند
بعد از آن در بست که کاین پار
هر دمی را می و آیس میشوند
که کشادندش دران روزی در
بر همان امید آتش باشد ست
خود فروشد با بکبخش ناکهان
تازیم او دود در باغ شب
طالب انکستری در جوی باغ
باشنای حق دعای آن عس
پست چندان سیم و زر بر و گریز
انچنانکه شادم او را شاد کن
از عوانی و سکی اش در بان
که همواره حلق را خواهد بلا
بر مسلمانان شود او زلفت و شاد
از مسلمانان کفند آرزای وجود
صد چنین ادا بار نادر دعوان
کر عوان او را چنان رحمت رسید
آن عوان پیوند آن مشتاق بود
بد نسبت باشد این را هم بدان
که یکی را پاد کر را بند نیست
میرکی را زهر و بر دیگر چو قند
نسبتش با آدمی باشد مدمات
خلق خاکی را بود آن مرک و داغ
نسبت این از یکی کس تا هزار

باغده کور دیکه اول صاحب جمال
سایه سن کور مک اکا امر بعید
غیری یوق او لکه کوستردی قضا
صکره چوق سعی ایتدی تا کیم جمال
چاره یوق بد پسر مال ایله اکا
پشه و مطلبده اصحاب طلب
چون اول الایش اکا پیوند او لور
جست و جو کار اکا ویرد کده تا
جمله بر رویه ایدر حلق التجا
هر کسه ویرمکه بر امید تاب
چون اوله در بسته پس اول در پرت
کوره که چون اول باغده کلدی اول جوان
حق سبب تیکله عس خوفن اکا
کوردی معشوقن آنده بر چراغ
اول نفس ذوقندن اولدی مدعا
چون عس کوردی فرار بدن نیان
سن عوانلقدن آنی آزاد قیل
ایکی عالمده قیلوب سعد آشنا
اول عوانک خلقی اولدی ای خدا
ایلمه غیظ و غضب شاه جهان
کر خبر دار اولد کیم شاه کریم
ماتم ایلر جاندن اول نامهربان
اول عوانه دائم ایلردی مدعا
جمله یه زهره که تریاق ایدی اول
بد جانده مطلق اولمز پیل همان
بوجهان اچنده کیم وار زهر و قند
کیمسینه پاکینه بند او لور
زهری مارک مار اچون اولدی حیات
بجز او لور مخلوق دریا یه چو باغ
بویله در هپ قیل حساب ای مرد کار

کیم سکر نیل اندن اولدی کبی مجال
وصفی وار انا چو عنقا نابدید
ایتدی افتاده انی اول دلربا
اولدی ممکن اکا سیر جمال
سیر چشم ایدی او شوخ دلربا
کار اولده او لور آوده لب
پاینه هر کون انکست بر بند او لور
باغونور تکلیف کاین ایله باب
هر نفس در کار در یأس و در جا
کیم اکا اولمشدی بر کون فتح باب
اول امید شوقن ایلر پاوست
داصل کج اولدی پانی ناکهان
کیم کچ اول باغده ایتدی التجا
مهرن ایلر جست و جوی چو باغ
خالقه شکر و عس اچون دعا
قیل مصنا عف سیم و زر له شادمان
اول بنی شاد ایتد سنده شاد قیل
ایله کلبه و عوانیدن رها
کیم همیشه حلق اچون استر بلا
نچه مظلومه او لور اول شادمان
ایلدی مجسمه مره عفو عم سیم
بویله یوز ادا بار او لور کار عوان
کیم عواندن اولدی حاصل مدعا
موصول مطلوب مشتاق ایدی اول
بد دخی نسبتله بد در بی کمان
اول برینه پای او لور پیر نسب بند
عمر و اچون زهر و لسه زیده قند او لور
آده نسبت او لور نیش مدمات
لیک او لور مخلوق بره مرک و داغ
نسبتی فهم ایله از یک تا هزار

زید اندر حق آن شیطان بود	در حق شخصی و کرسطان بود	آن بگوید زید صدیق نیست	وین بگوید زید کبر کشتنیست
زید یک ذاتست بر آن یک چو جان	او برین دیگر هم رنج و زیان	گر تو خواهی کوتر باشد شکر	پس در از چشم عشاقش نگر
منکر از چشم خودت آن خوب را	بین چشم طالبان مطلوب را	چشم خود بر بند زان خوش چشم تو	عاریت کن چشم از عشاق او
بلکه از و کن عاریت چشم و نظر	پس ز چشم او بروی او نگر	تا شوی ایمن ز سیری و ملال	گفتگان اندله زین ذوالجلال
چشم او من باشم و دست و دوش	تا هر د از بر بریسا مقبلش	هر چه کرده هست چون شد او دلیل	سوی محبوبت صیبت و خلیل

حکایت آن واعظ که هر آقا زید کیر دعای ظالمان سخت
 دلان و بی اعتقادان کردی

آن کی واعظ چو بر تخت آمدی	قاطعان را هر اداعی شدی	دست برداشت یارب رحمان	بر بدان و مفسدان و طاغیان
بر همه تسخر کنان اهل حنیر	بر همه کافر دلان و اهل دیر	او نکردی آن دعا بر اصفیا	می نکردی جز خپشان را دعا
مرور گفتند کین معهود نیست	دعوت اهل ضلالت جو نیست	گفت نیکیوی ازینها دیده ام	من عا شان زین سبب بگریده ام
خبت و ظلم و جور چندان ساختند	که مرا از شر بخسیر انداختند	هر کجی که رو بدینا کردی	من ازیشان زخم و ضربت خوردی
کردی از زخم آن جانب پناه	باز آوردند منی که گران براه	چون سبب ساز صلاح من شدند	پس عا شان بر منست ای هوشمند
بنده می ناله بحق از درد و نیش	صد شکایت میکند از رنج خویش	حق می گوید که آخر رنج و درد	مر ترا لایه کنان و راست کرد
این کله زان نعمتی کن کت زند	از درد مادور و مطرودت کند	در حقیقت هر عدو دار و تست	کیمیا و نافع و دلجوی تست
که از و اندر کیزی در حسلا	استعانت جویی از لطف خدا	در حقیقت دوستانت دشمنند	که ز حضرت دور و مشغولت کنند
هست حیوانی که نامش اشغریست	او بزخم چوب زفت و لمرتست		

بعضه نسبت زید کیم شیطان اولو
 اول دیکمده زیده صدیق سنی
 ذاتی زید ک بر اکا اولدی حیات
 استرایک ساکا اولسون اول شکر
 باقمه اول کندی کوزکله خوبه سن
 چشمکی بندایت برای اعتبار
 بلکه اندن عاریت اول دیده ور
 کلمیه تا ساکه سیری و ملال
 بن اولم چون که چشم و دست و دل
 هرگز نکرده اولم محبوبه دلیل
 اول اولور بی شبهه مرغوب و خلیل

شخص آخر حقنه سلطان اولور
 اول بری دیر آکه کبر کشتنی
 لیکن اولدی آخره زهر مسمات
 چشم عشاق ایله قیل اکانظر
 طالبان چشمیله باق مطلوبه سن
 دیده عشاقی ایله مستعار
 رویه کندی کوزندن قیل نظر
 دیدی کان اندله کور ذوالجلال
 مقبل اولدی یوق آکا ادا بار پیل
 اول اولور بی شبهه مرغوب و خلیل

اول واعظک حکایتید که ابتدای وعظ و تذکیرده ظالمان
 سخت دلان و بی اعتقادان نامطیعانه دعا ایلر ایدی

داراید برو اعظایتد کچه شنا
 قالدیروبال دیر دیارب کیره
 سحره پرداران اهل خیره هم
 ایلمز ایدی دعای اصفیا
 دیدیلر اکا بونا معمود در
 دیدی انلردن کرم کور دم تمام
 حیف و ظلم و جور ایدوب شویلبکا
 ایلدکچه میسل دنیای دنه
 انلرک زخمندان ایلردم پناه
 اولدیلر باعث صلاح حمدن یکا
 ناله ایلمر بنده حقه صبح و شام
 حق اکا دیر رنج و درد ای بی نوا
 شکوه بی نعمتن ایت ای پر قصور
 فی الحقیقه ساکه دشمندر علاج
 کیم اولوب اندن کیزان معاذ
 فی الحقیقه دشمنسکدر دستان
 نامی اشغری کور کیم اول مدام
 ضرب چوب ایله سمین اولور تمام

قاطعان راه ایلردی دعا
 رحمت ایله مفسد و طاغیمیره
 جمله دل سختان اهل دیره هم
 هپ خپشان اچون ایلردی دعا
 ضال حقننده دعا مردود در
 انلره ایتدم دعای التزام
 شردن انلر حنیره اولد رهنا
 ضرب ایلد پر زخم ایدر لر دی بنی
 خیره اولدم اول سبیدن روبراه
 انلره اولدے دعا لازم بکا
 یوز شکایت ایلد رنجندن مدام
 راست راه رهنا اولدی سکا
 ایلدی بزدن سنی مجور و دور
 کیمیا ی نافع و پرا بهتساج
 لطف و عون حتی ایلمر سن لواذ
 کیم سنی مشغول ایدر حقندن عیان
 ضرب چوب ایله سمین اولور تمام

تا که چوبش میزنی به میشود
 نفس مؤمن اشغری آمد یقین
 زین سبب بر انبیاء رخ و شکست
 تا ز جانبا جان شان شد زلفت تر
 پوست از دار و بلاکش میشود
 ورنه تلخ و تیز مالیدی درو
 آدمی را پوست ناه بوغ دان
 تلخ و تیز و مالش بسیار ده
 ورنه تانی رضاده ای عیار
 که بلای دوست نظیر شاست
 چون صفایسند بلا شیرین شود
 بردمند خویش را درین مات
 این عوان در حق غیر سود شد
 رحم ایمانی از و بریده شد
 کارگاه خشم گشت و کین ور

او بزخم چوب فربه میشود
 کوب زخم و رنج ز نسبت و سمن
 از همه خلق جهان افزونتر
 که ندیدند آن بلا قومه ذکر
 چون ادیم طائفی خوش میشود
 کنده کشتی ناخوش و ناپاک بو
 از رطوبتها شده زشت و کران
 تا شود پاک و لطیف و بانسره
 که خدا رنجت دهد بی اختیار
 علم او بالای تدبیر شاست
 خوش شود دار و چو صحت پهن شود
 پس بگوید اقتلونی یا ثقات
 یک اندر حق خود مردود شد
 کین شیطان بر او چیده شد
 کینه دان اصل ضلال و کافری

ای بسک مضر و بانی اول به اولور
 نفس مؤمن اشغری اولدی یقین
 بوس بدن انبیاء به ابتلا
 جمله جانندن انکرک ارواحی پاک
 پوست دار و دن بلا کشد مردم
 اولسه داروی تلخ و تیز ترا کر
 پیدا بخت پوست را آدم همان
 ایله چوق چوق مالش بر تلخ و تیز
 قادر اولر نسک رضاده قیل قرار
 دوستن سا که بلا تطهیر در
 چون صفادار در بلا شیرین اولور
 صامن برد اولسه اکا عین مات
 غیر حقه نده عوانان سود اولور
 رحم ایمان اندن اولدی منقطع
 کارگاه خشم و کینه هر بر

ضرب چوب ایله دخی فربه اولور
 زخم و رنج ایلمانی خوب و سمن
 خلقدن افزونتر اولمش در بلا
 کیم بلایه غیر اچون یوق اشتراک
 چون ادیم طائف اولدی نیکنام
 ناخوش و ناپاک اولور در سبب
 کیم رطوبتدن اولور زشت و کران
 تا طافتله اوله پاک و عزیز
 حق سکا دیر سه مرض بی اختیار
 علم باری افضل تدبیر در
 خوش کلور دار و چو صحت پهن اولور
 قول ایلمر اقتلونی یا ثقات
 کندی حقه نده ولی مردود اولور
 کین شیطان اولدی لیکن مجتمع
 کینه در اصل ضلال و کافری

سؤال کردن از عیسی علیه السلام که یا روح الله در وجود از همه
 صعبا صعبتر چیست

حضرت عیسی علی نبینا وعلیه السلام دن یا روح الله عالم وجود ده
 جمله صعب لردن اصعب ندر دیو سوال اولدی نغیر در

گفت عیسی را یکی هشیار سر
 کفتش ای جان صعبتر خشم خدا
 کفت ازین خشم خدا چه بود امان
 پس عوانکه معدن این خشم گشت
 چه امیدش بر حمت جز مگر
 که چه عالم از ایشان چاره نیست
 چاره نبود هم جهان از چنین

چیت درستی ز جمله صعبتر
 که از ان دوزخ همی لرزد چوما
 کفت ترک خشم خویش اندر زمان
 خشم زشتش از سبع هم در کد گشت
 باز کردوزان صفت آن بی هنر
 این سخن اندر ضلال افکند نیست
 لیک نبود آن چنین ماه معین

دیدم عیسیه بری کیم ای نبی
 دیدم خشم حقد را ای جان صعبتر
 دیدم خشم حق اچون دار امان
 معدن خشم اولدی لردن چو نکم عوان
 ناسر ای رحمت حقد ر مگر
 چاره یوق عالمده انلردن ولی
 چاره یوق وار در جهان اچره چنین

کیم ندر جمله صعبانک اصعبی
 کیم ایدر دوزخ دخی اندن حذر
 دیدم ترک خشم نفسکدر همان
 اولدی لردن خشمیله چون درندگان
 اول صفتدن دور اوله اولن هنر
 اول صلاتدن حذر در افضلی
 اول چنین اولمز ولی ماه معین

قصه خیانت کردن عاشق و بانک برزدن معشوقه بروی

عاشق قصد خیانت ایلمده معشوقک اکا تقرب و تعزیری قصه سید

چونکه تنها اش بید آن ساده مرد
 بانک بروی زد به پست آن کار
 کفت آخر خلوتست و خلق نی

زودا و قصد کنسار و بوسه کرد
 که مرو کستخ ادبر اهاوش دار
 آب حاضر نشنه همچون منی

کوردی اول بله که تنها در و یار
 ایتدی هسپتله نذا اول غنچه لب
 دیدی خلوتد ر که کس واقف دکل

قصدن ایتدی در عقب بوس و کنار
 قیل تعقل اولمه کستخ ادب
 آب حاضر در بن ایسه تشنه دل

کس نمی جنب بد در اینجا جز که باد
 گفت ای ابله تو شیدا بوده
 باد را دیدی که می جنب بد بدان
 مروه تصریف صنع ایزدش
 جزو بادی که بحکم مادرست
 جنبش این جزو باد ای ساده مرد
 جنبش باد نفس گاندر بلست
 گاه دم را مدح و پیغمبری کنی
 پس بدان احوال دیگر بادها
 باد را حق که به ساری میکند
 بر کرده عا د صر صرمی کند
 می کند یک باد ایزدان موم
 باد دم را بر تو بنهاد و اساس
 دم نمی کرد سخن بی لطف و قهر
 مروه جنبان پی انعام کس
 مروه تقدیر ربانی چسرا
 چونکه جنب و باد دم یا مروه
 این شمال و این صبا و این دبور
 یک کنی کندم ز انباری بسین
 کل باد از برج باد آسمان
 بر سر خرمن بوقت اشتاد
 تاجد اگر در ز کندم گاهها
 چون بمسند دیر آن بادوزان
 همچنان در طلق آن باد و لاد
 کریمی دانند کش رانده است
 اهل کشتی همچین جو یای باد
 همچین در در دند انبساط
 از خدا لایه کنان آن چندیان
 رقعہ تعویذ میخوانند نیز
 پس همه دانسته اند اینر ایقین

کیست حاضر صیست مانع زین مراد
 ابله وز عاقلان نشود
 باد جنبانست اینجا باد ران
 ز د برین باد و همی جنباندش
 باد پیرن تا جنب بانی نجست
 بی تو و بی باد پیرن سر نکرد
 تابع تصریف جان و قابلست
 گاه دم را هجو و دشنامی کنی
 که ز جزوی گل همی بسند بنا
 در دیش زین لطف عا میکند
 باز بر هودش معطر میکند
 مر صبار می کند خر م قدم
 تا کنی هر باد را بروی قیاس
 بر گروهی شهید و بر قویست زهر
 وز برای قهر هر پشه و مکس
 پر نباشد ز امتحان و ابتلا
 نیست الا مفیده یا مصلحه
 کی بود از لطف و از انعام دور
 فهم کن گان جمله باشد اینچنین
 کی جبدنی مروه آن باد ران
 نی که فلاحان ز حق جویند باد
 تا به انباری رود یا چاهها
 جمله را پسنی بحق لایه کنان
 کر نیاید بانک در داید که داد
 باد را پس کردن زاری چه هست
 جمله خوانش از ان رب العباد
 دفع میخوابی بسوز و اعتقاد
 که بده باد ظفر ای کامران
 در شکنجه طلق زن از هر عزیز
 که فرستد باد رب العالمین

بونده یوق جنب سیده الا کیم هوا
 دیدی ای ابله که وار سنده جنون
 جنبش ایتکه کور رسن چون هوا
 قدرت تصریف صنع کرد کار
 حکم زده کور بزم بر جنب باد
 جنبشی بو جز باد کپسل عیان
 هم نفس لطفه تحریک لبک
 اول نفس که مدح و کپیغام اولور
 حانی سائر یا حک بویل پیل
 بادی گاهی حق ایدر فیض بهار
 قوم عاده بادی صر صر کو ستر
 بر هوایی اول ایدر ز هر و سموم
 سنده کور باد نفس اولدی اساس
 سوزده بودم اصل لطف و قهر اولور
 مروه جنبان ایدر تفریح کس
 مروح تقدیر رب استعان
 جز این یک باد نفس مروه
 بوشمال ایله صبا ایله دبور
 براوج بغدادی کور انبار دن
 برج بادی قسکدن هر هوا
 خرمن او سنده محل اشتاد
 تا که کند من اولوب ممتاز گاه
 چون مؤخر اوله اول بادوزان
 بویل در طلق اچسره کرباد و لاد
 کیم پسر لور لرحاکم اول معبود
 اهل کشتی هم اولوب جو یای باد
 بویل در هم سنده اولسه در دس
 چندیان هم حقدن اولدی کا مخواه
 رقعہ تعویذ طلق در د خسیز
 جمله بوند کوزی سلیم شد ر یقین

و ارمی بر حاضرند مانع بجا
 عقل و عاقلدن سکا یوق رهمنون
 پیل انی کیم بر محرک دارا کا
 آتی تحریک ایتده بی اختیار
 انده یوق بی مروه روح کشاد
 اولمده یلیازه سنر سنر زوان
 تابع تصریف جان و قابلست
 اول نفس که هجو و دشنام اولور
 کلی جز بندن کور ر اصحاب دل
 قشیده بو الطاف اولور بر عکس کار
 بود اچون انا معطر کو ستر
 بر هوایی چون صبا خر م قدم
 ایده سن هر بادی تا ندن قیاس
 بر کرده شهید و خیره ز هر اولور
 ایک قهر پشه در زهر مکس
 اولدی سرب استلا و امتحان
 اولمزه آ مفیده یا مصلحه
 لطف و حکمتدن نه ممکن اوله دور
 ماعد اهلپ اوله در فهم ایله سن
 اولمده بی مروه صور تمنا
 حقدن اهل زرع اولور جو یا باد
 وضع انبار اوله یا محفوظ چاه
 جمله شی حقه تضرعه عیمان
 کلمیه در د اهلپ ایلر داد داد
 یوخسه زاری هوایی سود در
 اولمده جوینده رب العباد
 اعتقاد ایله نفس جلنده سن
 سن بزه باد ظفر ویریا له
 هر عزیزه مستند در بی ستیز
 حکم ایدر اول باده رب العالمین

پس یقین در عقل هر داندسته هست
که تو او را می بینی در نظر
تن جان جنبدی پستی تو جان
گفت او که ایلم من در ادب
گفت ادب این بود خود که دیده شد
خود ادب این بود و ان دیگر دین
هر چه زین کوزه ترا و بعد ازین

این که با جنبنده جنبانده هست
فهم کن آنرا با ظهار اثر
لیک از جنبیدن تن جان بدان
زیر کم اندر وفا و در طلب
آن دگر را خود بینی دانی تولد
زین بر باشد که دیدیش یقین
یک نمط خواهد بدن جمله چنین

عقل هر داندسته ثابت در مدام
کر سکا اولمزه منظور نظر
جنبش تن جان ایله جانک نهان
دیدی عاشق ایلم من اما ادب
دیدی معشوق اول ادب سنده عیان
پس ادب مشهور من سائر خصال
هر نه وار نظر فکده اولد رشحه پاش

ذی تحرکه محرک و اتمام
ساکه نفهیم ایلم ظاهر اثر
لیک اولور جان جنبش تن عیان
بنده ظاهر همسم وفا ایله طلب
سائر اصافات اکابر هممان
پیل بر در کیم بود ظاهر ده حال
بویله در کیم وصف حالک اولد فاش

قصه صوفی که زن را با پیکانه گرفت

عورتی بر پیکانه ایله طوقان صوفیک قصه سیدر

صوفی آمد بسوی خانه روز
جفت کشته باری غویش زن
چون بر صوفی بجد در چاشگاه
هیچ معهودش نبود آن زمان
قاصد آنروز بوقت آن مروع
اعتماد زن بر آن کوه سچ بار
آن قیاس راست نام از قضا
چونکه بد کردی بر ترس ایمن مباحش
چند گاهی او پوشت اند که تا

خانه یک در بود و زن با کفشدوز
اندر آن یک حجره از دو سو استن
هر دو در ماندند نه جملت نه راه
سوی خانه باز کرد دوازده دکان
از خبیالی کرد تا خانه رجوع
این زمان تا خانه نامد از کار
کر چه ستارست هم بد به جزا
زانکه تخمست در ویانده خدایش
آیدت زان بدشیمان و حیا

کلدی کوندر صوفی بر کون خانه
بر قول ایله همدم اولشدی او زن
دق باب ایتمده صوفی چاشگاه
هیچ معهود اولمده کیم اول زمان
قصه پوقت اولد اولکون وصف حال
اعتماد زن اگا کیم اول زمان
اول قیاسی نادرست ایتمده قضا
بد عملدن خائف اول اولمه این
نچه کره ستر ایدر فضیله تا

باب بر زن جفت اید پیکانه
یعنی کیم بر حجره ده و سو اسدن
ایکی سینه حیلله یسد اولد راه
ایده عزم خانه و ترک دکان
خانه یه اولدی محرک بر خیال
خانه یه کلمزدی کارندن هممان
کر چه ستار اولد کیم ایلم جزا
سبز ایدر اول تخمی رب العالمین
کیم کله سندن ندامتله حیا

حکایت آن دزد که در عهد امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه

امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه کی زمانده کی دزدک حکایتیدر

عهد عمر آن امیر مؤمنان
بانک زدن دزد گای میرو یار
گفت عمر حاش الله که خدا
بار ناپوشدی اطهار فضل
تا که این هر دو صفت ظاهر شود
بار نازن نیز این بد کرده بود
این می دانست عقل پاکست
انچنانش تنک آورد آن قضا
فی طریق و فی رفیق و فی امان
انچنان کین در آن حجره جفا

داد در در راه بحلاد و عوان
اولین بارست جریم زینهار
بار اول قهر بار در جبر
باز گیر دازنی اظهار عدل
آن مبشر کردد این مندر شود
سهل بگذشت آن و سهلش می نمود
که سبود ایم ز جو ناید دست
که منافق را کند مرک فجا
دست کرده آن خرشته سوی جان
خشک شد او و حریفش ز ابتلا

عهد پاکنده عمر اول مرد دین
دیدی سارق یا امیر المؤمنین
دیدی حکمتله عمر حاشا خدا
نچه کره ستری فضل اطهار ایدر
وصف فضل و عدانی مظهر اولور
زنده اولمشدی مکرر کار بد
پیلدی اول پای بند عقل سست
اوله تنک ایتمدی انی حکم قضا
یوق طیرتی یوق رفیقی یوق امان
اوله یکدی حجره ده اول زن جفا

ایلدی بر دزدی بسلا ده رهین
عفو جرم ایت اولدی کار اولین
ایلمه بر دفعه ده قهر و جزا
چونکه تکرار اولد عدل اطهار ایدر
اول مبشر اول بر مندر اولور
سهل کچدی کارینی سهل ایتمده
چشمه دن دائم سبو کلمزدت
کیم نفاق ایلن ایدر موت فجا
قابض الارواح ایدر صان قرض جان
همدمیله اولدی خشک ابتلا

دیدی قلبیله او صوفی ای دو کبر	از شما کیست نه کشم لیکن بصبر	کفت صوفی بادل خود کای دو کبر	لیک نادانسته آرم این نفس
ایلم عرض تجس اهل بو نفس	تا که هر کوشی نوشد این جرس	از شما پنهان کند کیست نه محق	اندک اندک همچو چاری ذوق
اشقام اخذ ایدر سزندن محق	لیک پنس دار و به مردم بهترم	مردوق باشد چو بیخ هر خط کم	همچو کفتاری که می گیرندش او
خسته دق بیخ صفت نابود در	غره آن کفت کین کفت ارکو	همچو پنهان خانه آن زن را نبود	سمج و دهلین زوره بالا نبود
صید ایدر کفتاری کور صیاد لر	یوق نهانخانه زن همچون هیچ	نی تنوری که در ان پنهان شود	نی جوانی که حجاب آن شود
یوق نهانخانه زن همچون هیچ	یوق تنوری کیم اوله اخفایه تاب	همچو عرصه پهن روز رستخیز	نی کو و نی پشتی نی جای کریز
یوق جوانی کیم انی ایسون حجاب	خانه ده چون عرصه گاه رستخیز	کفت یزدان صفیان جای صرح	بهر محشر لاتی فیه صرح
یوق کو و پشتی نه بر جای کریز	دیدی اندی ایلوب وصف صرح		

معشوقی عورتلره مخصوص جار چادری التسنده پنهان ایدوب	معشوق را زیر چادر پنهان کردن جهت تلبیس و بهیانه
ان کیدکن عظیم مصداق تلبیس و بهیانه ایتدیکیدر	کفتن که ان کیدکن عظیم

چادرن ایتدی اکاستر و حجاب	مرد رازن ساخت و در برابر کشود	چادر خود را بر او کفند زود	زیر چادر مرد رسوا و عیان
مرد ایسه چادردده رسوا و عیان	سخت پیدا چون شتر بناودان	از تعجب کفت صوفی چیست این	هرگز اینر امن ندیم کیست این
ایلدی صوفی تعجب دیدی بو	دیدی شهر اچره زن مستوره در	کفت خا تو نیست از عیان شهر	مرد را زمال واقباست بهر
مال ایله قبال ایله مشهوره در	سد باب ایتدکمه تا پیکانه کس	در بیاید زود نادانانه	در بستم تا کسی بیگانه
اولیه غفلتله داره پای رس	دیدی صوفی وارمی بر خدمت اکا	تا بر آرم بی سپاس و متی	کفت صوفی چیستش بن خدمتی
ایده لم اقبال بی منت اکا	دیدی میلی اولدک قرب و اتصال	نیک خا تو نیست حق داندک کیست	کفت میلت خویشی و پوسنگیست
پاک بر خا تو ندر اول زیبا خصال	کورک انتر دختر تی اول مستتر	اتفاقا دختر اندر کتبتست	خواست دختر را پسند زودت
اتفاقا ایسه اول کتبتبده در	عینه دیدی آرد اولسون یا سپوس	می کنم اورا بجان و دل عروس	باز کفت ار آر دباشد یا سپوس
جان و دلدن ایلم آنی عروس	وار براوغلی شهر اچنده بی عدیل	خوب زیرک چاک و کتبت کینست	یک پسردار دک اندر شهر نیست
خوب زیرک صاحب کتبت جمیل	دیدی صوفی بر فقیر و بی نوا	قوم خا تو ن منعم اند و محشم	کفت صوفی ما فقیر و زار و کم
قوم خا تو ن منعم شمت نما	نچه ممکن اولد کفواز دواج	یک دراز خوب و درد کمر حاج	کی بود این کفوا ایشان در زواج
برقونک نصفی خوب و نصفی حاج	مردوزن کفوا ستر اولد قده کحاج	ورنه تنک آید مانند اریاح	کفوا باید هر دو جفت اندر کحاج
یوخسه تنک و عار ایدر بی اریاح	نچه هم تنک اولد فقر و احتشام	کی بود همچنن یا قوت و رخا	کی بود هم تنک فقر و احتشام
نچه همچنن اولد یا قوت و رخا	نصف جاه اطلس و نصفی پلاس	عیب فاحش دانمش اهل قیاس	نصف جاه اطلس و نصفش پلاس

عورت اول جهاز قینده دکدر انک مرادی ستر و صلاحدر	کفتن زن که او در بند جهاز نیست مراد او ستر و صلاحست
دیدکده صوفینک پوشیده سر جوانی پانسنده در	و جواب کفتن صوفی این را سر پوشیده

گفت گفتم من چنین عذری و او
ما ز مال و زر ملول و تخمه ایم
قصدا سترست و پاکی و صلاح
باز صوفی عذر درویشی بگفت
گفت زن من هم مکرر کرده ام
اعتقاد او ست راستر ز کوه
او همی گوید مرادم عفتست
از شما مقصود صدق و همتست
گفت صوفی خود جبار و مال ما
خانه مستکی مقام یک تنی
باز ستر و پاکی و زهد و صلاح
به زمامی داند او احوال ستر
ظاهر او بی جبار و خادمست
شرح مستور ز با با شرط نیست
این حکایت را بدان گفتم که تا
مر ترا ای هم بدعوی ستر اد
چون زن صوفی تو خاین بوده
که زهر ناشسته روی کب زنی

گفت فی من نیستم اسباب
ما بحر ص و جمع فی چون عامه ایم
در دو عالم خود بدان باشد فلاح
و ان مکرر کرد تا نبود نهفت
بی جباری را مقدر کرده ام
که ز صد فقرش نمی آید شکوه
از شما مقصود صدق و همتست
دید و می پسند هویدا و خفا
که در و پنهان نماند سوزنی
او ز ما به داند اندر اشراف
وز پس و پیش و سر و دنبال ستر
وز صلاح و ستر او خود عالمست
چون بروید چو روز روشنست
لاف کم بانی چو رسوا شد خطا
این بدست اجتهاد و اعتقاد
دام مکر اندر دغا بکشود
شرم داری و ز خدای خویش فی

دید عورت بن دیدم عذرا کا
سیر چشم مال و زردن بر تمام
قصدم مستوری و زهد و صلاح
بینه صوفی عذر فقر ایتدی عیان
دید زنی بنده مکرر ایلدم
اعتقادی را سخ و ثابت چو کوه
اول و میگذه مطلب عفت بنم
دید صوفی کیم چهار و مال مز
تنک خانه بر که انجق مکان
بینه مستوری و پاکی و صلاح
حال ستری بزردن اول اعلا پلور
بی جبار و خادم اولدی ظاهر
شرح مستوری حاجت یوق پدر
بو حکایت انچون اولدے تا
ای که دعوا ده سنگون دار زیاد
خاین اولد کسن زن صوفی کبی
کیم چسه ناشسته رودن حالیا

دید باقم مال و خمست دن یکا
بر زده حرص جمع یوقدر چون عوام
ایکی عالمده او در اصل فلاح
قیلیدی تکرار اولسه تا کیم نهان
یوق جبار امری مقدر ایلدم
قات قات اولسه فقر اکا کلر شکوه
سزردن انجق مقصدم همت بنم
کوردی مخفی و عیان احوال مز
انده بر سوزن دخی اولر نهان
بزردن اعلا فهم ایدر اصل فلاح
پیش و پس پا و سرن رعنا پلور
اول صلاح و ستری عالم بی مرا
روز روشن شدن عیان انده کهر
لافی ترک ایت چو کله کشف اولد خطا
سنده دار بوا جهت ساد و اعتقاد
بلکه کسن دام مکرک صاحبی
شرم ایدر سن لیک حقندن یوق حیا

غرض از سمیع و بصیر و سلیم گفتن خدا را

حق تعالی سمیع و بصیر و سلیم ای کی صفتگردن غرض پاننده در

از پی آن گفت حق خود را بصیر
از پی آن گفت حق خود را سمیع
از پی آن گفت حق خود را علیم
نیست اینها بر خدا اسم علم
اسم مشتق است و اوصاف قدیم
ورنه تسخر باشد و طرز و نوا
یا علم باشد حی نام و صبح
طفلیک نوزاده را حاجی لقب
کر بگویند این لقبها در مدح
تسخر و طرنی بود آن یا جنون
من می دانستمت پیش از وصال

که بود دیدیت هر دم ندیر
تا بندی لب ز گفتار شنیع
تا نیندیشی فساد ی تو زیم
که سیه کافور دار د نام هم
فی مثال علت اولی سقیم
کز را سمع ضری را ز ضیا
یا سیاه زشت را نام صبح
یا لقب غازی نبی بهر نسب
تا نذر آن صفت نبود صحیح
پاک حق عما یعول الظالمون
که مکور و بی ولیکن بد خصال

حق انچون ایلدی وصفن بصیر
حق انچون ایلدی وصفن سمیع
حق انچون ایلدی وصفن سلیم
حکاک اوصافی دکل اسم علم
اسم مشتق اولدی اوصاف قدیم
یوخسه اولدی سخره و طرز و نوا
یا طوته نام حسن شخص صبح
طفل نوزاده اوله حاجی لقب
بولقبلمرا اولسه عنوان مدح
سخره و هزل و جنون در بودا
بن سنی پلمش ایدم قبل الوصال

اول بصیر که اوله تا کیم ندیر
اولیه آخر کده تا قول شنیع
تکر فاسدون اوله تا سنده پیم
کیم سیده نام کافور اولدی هم
علت اولی کبی صانمه تقسیم
پس اصمه سمع و اعما ده ضیا
یا سیاه زشته وصف اوله صبح
یا اوله تلقیب عادی بالنسب
اول صفت لمر انده یوق اولر صحیح
قول ظالم دن منزه خد
کر چه خوش بوسن ولیکن بد خصال

من همی دانستمش پیش از لقا
چونکه چشم سرخ باشد در عیش
تو مرا چون بره دیدگی شبان
عاشقان از درد زان نالیده اند
بی شبان دانسته اند آن نلی را
تاز غسزه تیر آمد بر جسکر
کی کم از بره کم از بزغاله ام
حارسی دارم که مکش می سرزد
سر بود آن بادیا کرم آن علیم
نفس شهوانی ز حق کزست و کور
هشت سالت زان نپرسیدم هیچ
خود چه پرسم آنکه او باشد تون

بن سنی فهم ایلمم قبل اللقا
علت چشم اولسه حمر تله عیان
سن بنی چون بره کوردک پشبان
عاشقان اول دردله نالیده در
ظن ایدر لر اوله آهوبی شبان
ناوک غمزه اولور زخم جسکر
کم میسم بن بره و بزغاله دن
حافظم وار کیم آنک ملک و عباد
کرم و سرد اولسه و باد اوله رعیم
نفس شهوانیده یوقدر تاب نور
هشت سال ایتمم سواله ایتام
اولکه کلخنده اوله صور مق عبث

سنده محکدر عناد کدن شقا
چون خلاف غیر در اولر نمان
اوله صاندک یوق پنچون پاسبان
کیم نظر بی جایکه مالیده در
سبیه ایلر لر قیاس ر ایگان
کیم بنم حارس عبث ایتمه نظر
باکه حارس اولمیه بزغاله دن
علمنه ظاهر طوقونه باکه باد
غائب و غافل دکل حاشا کریم
کوردل کوردم سنی نزدیک و دور
کیم سنی جبل ایلم پر کوردم تمام
شاهد حالی آنک خبث و حدث

مثال دنیا چون کلخن و تقوی چون حمام

شهووت دنیا مثال کلخنست
لیک ر قسم متقی زین تون صفت
اغنیایا منده سرکین کشان
اندر ایشان حرص بنهاده خدا
ترک این تون کوی در کرمه ران
هر که در توست او چون خادمست
هر که در حمام شد سیما ی او
تونیانرا نیز سیما آشکار
در زینتی روش بویش را بکیر
کرنداری بود آرش در سخن
پس بگوید تویی صاحب ذهب
حرص تو چون آتشت اندر جهان
پش عقل این ز چو سرکین ناخوشست
آفتابی که دم از آتش زند
آفتاب آن سیک راهم کرد زر
آنکه گوید مال کرد آورده ام

شهووت دنیا اولوب کلخن مثال
متقی به بهر کلخن صفا
منعمان سرکین کشاند رفی المثل
انلری کاره حریص ایتمش خدا
عزم حمام ایلم ترک کلخن ایت
کیمیکه کلخنده اوله خادم اولور
کیمیکه حمام کیره سیما اکا
کلخنی سیما سی هم اولد عیان
روی کو ستر مزسه بوییدر گواه
بویه رخصت اولر ایسه صحبت ایت
سویلر البت کلخنی چکدم اکم
حرصک آتشد ر جهان اچره مدام
عقله باسک ز اولور سرکین مثال
اول کونش کیم اولده تابش نما
آفتاب اججاری هم التون ایدر
اولکه ایلمر افخنا ر جمع مال

دنیامک مثالی کلخن و تقوی جام روشن کبی اولد یغن تمشیلدر
ویرمه حمام تقویه کمال
چون اکا حمام تقوی اولد کجا
تابش کرمه اچون ما حاصل
تا که حمام اوله کرم و دلکشا
کلخنی ترک ایلمه چشمک روشن ایت
انلره کیم صابرو حازم اولور
شاهد کافی رخ زیب اکا
شاهدی کرد لباس ایلمه د خان
کیم اولور کورک عصای بواره
سوز لرندن اشغال سیرت ایت
پست حله چکر اچون آخشا دک
هرزبانه یوز دنان آچمش تمام
آتشد سرکین اولور چون پرو مال
چرک رطبی آتشد ایلمر سزا
کلخن حرصه دوشه تا یوز شرر
بار چکر اعدا دین ایلمر وصف حال

این سخن کرچه که رسوایی فزاست
که توشش منگ کشیدی تابشب
انکه درون زاده و پاکی را اندید

در میان توپیان زین فخر ناست
من کشیدم پست سلبی کرب
بوی مشک آرد برورنجی بدید

قصه آن دباغ که در بازار عطاران از بوی عطر و مشک
پهوشش و رنجور شده

بوسه اولد دون و رسوایی شعار
کیم سن اتی سله چکدک شاه دک
او لکه کلخنده اوله ناپاک حال

کلخنیلر اچون اولدی افخسار
بن یگر می سله چکرک اختابه دک
بوی مشک اولد اکارنج و طلال

عطار لر بازارنده عطر را ایجه سندن رنجور و پهوش
اولان دباغک قصه سیدر

آن کی افشاد پهوش و خمید
بوی عطرش زوز عطاران راد
همو مردار اوفت ادا و پنجر
جمع آمد حسیق بروی آن زمان
آن کی کف بردل اومی براند
اومنی دانست گذر مر تعمر
آن کی دستش همی مالید سر
آن نخور هو دو شوکر ز دهم
وان دکر بنضش که تا چون می جمد
تا که می خورد دست یا بنک و خیش
پس خبر بردن خویش از اشتاب
کس می اندک چون مصرع کشت
یک برادر داشت و دباغ زفت
اندکی سرکین سک در آستین
گفت من رنجش می دانه ز چیست
چون سبب معلوم نبود شکاست
چون بدانستی سبب را سهل شد
گفت با خود هستش اندر مغز و رک
تا میان اندر حدت او تابشب
پس چنین گفتت جالینوس
که خلاف عادتست آن رنج او
چون جعل کشتست از سرکین کشی
هم زمان سرکین سک دار و آوست
انچیشات انچیشین را انخوان

چونکه در بازار عطاران رسید
تا بگردیدش سر و بر جا قناد
نیم روز اندر میان رهگذر
جملمکان لاجول کورمان کنان
وز کلابان دیکری بروی فشانند
از کلاب آمد و در آن واقع
وان دکر که کل همی آورد تر
وان دکر از پوشش میگردم
وان دکر بواز دانش می ستد
خلق در ماندند اندر پیشش
که فلان افشاده است آنجا خرا
یا چه شد که زبام افشادست طشت
گر بزود انا پامز و دفت
خلق را بشکافت آمد با چنین
چون سبب دانی دو کردن طلیت
داروی رنج و دران صد محلمست
دانش اسباب دفع جمل شد
توی بر تو بوی آن سرکین سک
غرق دباغیست او روزی طلب
انچه عادت داشت پمارتش ده
پس دواي رنجش از معناد جو
از کلاب آید جعل را بهیشی
که بدان در اهی معناد و دوست
روی و پشت این سخن را بزدان

بر کشی پهوش اولوب دوسد همان
بیقیدی بوی عطر عطاران انی
لاشه و شافتاده اولد کچنجر
اوستنه جمع اولدی خلق اولرمان
کیمی کفیله ایدر تفتیش تاب
انی سلمز کیم اکتانغیر حال
بعضلر مالش نمای دست و سر
اول بری ایتیکده تجسیر ایلد جد
ادل بری بنضن تجسده عیان
باده می نوش ایتید یا بنک و خیش
اقر بایه کندی پیغام شتاب
کیمسه سلمز اوله صرع و ابتلا
برقرنداشی او دده دباغ هم
فضله سک استیننده نهان
دید می معلوم نذند ر علتی
گر سبب مجهول ایشه شکل اولور
چون سبب معلومک اولد سهلدر
دید می نفسنده انچون مغز و رک
چون انک کاری حدت را تابشب
بویله مرویدر که جالینوسدن
چون خلاف عاده دندر علتی
اولدی سرکین ایلد مانند جعل
پس اکا سرکین سک ندر علاج
انچیشات انچیشین اولدی پیل

اولد چون بازار عطاره روان
باشی دوندی بی مجال اولدی تنی
موقوفی اولدی میان رهگذر
جمله سسی لاجول کورمان کنان
کیمی ایلر روینه رش کلاب
اول کلاب امثالیدر بی قیل و قال
که کل ترله دوا دده بعضیلر
اول بری تخفیف اوا به مجد
اول بری مستقصی بوی دمان
خلق تشویش ایتدی عاجز همچو نیش
کیم فلان افتاده در حالی خرا
شهره شهر اولده اول مبهتلا
کاره واقف ایتدی تعجیل قدم
خلق کچدی اوستنه کلدی همان
چون سبب ظاهر در آسان خدمتی
چاره سی رنجک خراش دل اولور
دانش اسباب دفع جملدر
تو تو بوی آور سرکین سک
قسمتن ایلر دباغ غله طلب
خسته به عادتله تدیر ایلد سن
چاره معتاد ایلد در پیل حکمتی
اگه وارد در کلاب ایلد خلل
کیم انکله ایلد شدرا متراج
بوکلای پیش و پس اندیشه قیل

ناصحان اورا بعنبر یا کلاب مرخیش از آن سازد طبیات چون ز عطر و وحی کرگشتند و کم رنج و پمار است مار این مقال کر بیس اغازید نصیحی آشکار با بلغ و لهو فریه کشته ایم هست قوت مادر و غ و لاف و لاغ رنج را صد تو و افزون می کنید	می دو سازند بهر فتح باب در خور و لایق نباشد ای ثقات بد فغانشان که تفسیر نا بکم نیست نیکو و عظمان مارا بفال ما کنیم آدم شمارا لشکار در نصیحت خویش را سرشته ایم شورش معده ستار ازین بلاغ عقل را دار و با فسیون می کنید	ناصحان ایله کلاب و عنبری پس خپشانه نه لایق طبیات وحی عطرندن اولوب پهوش و کم رنج و علتد برزه بو خوش مقال تا اوله سرزدن نصایحه خطاب لغو ایله لهو اولدی برزه کار کر قوت دل برزه دروغ و لاف و لاغ رنج را ضعاف و افزون استرز	اگر تپسرد و ای بهتری نا سزا در ماره تکلیف نبات دیدیلر انا تفسیر نا بکم و عظمک اولم برزه فرخنده فال ایلر ز جم ایله اجرای عذاب اصلمزده یوق نصیحتدن اثر برزه شور معده در حکم بلاغ عقل اچون دار و افیون استرز
---	---	--	--

معالجه کردن برادر دباغ دباغ را بخفیه بوی سرکین

دباغ مذکوره برادری دباغ بنانی بوی سرکین ایله علاج ایتدیکید

خلق را می راند از وی آن جوان سربکوشش برد همچون راز کو کو بکف سرکین سک ساییده بود چونکه بوی آن حدث را او کشید ساعتی شد مرد جنبیدن گرفت کین بخواند افسون بکوش او دمید جنبش اهل فساد آن سو بود هر کرا مشک نصیحت سود نیست مشرک از آن نجس خواندست حق کرم کوز دست در سرکین بد چون نزد بروی نثار رش نور در زرش نور حق قسیمش داد لیک فی مرغ خمیس خانگی تو بدان مانی کران نوری تپی از فرقت زرد شد رخسار و رو دیک ز آتش شد سیاه و دود فام هشت سالت جوش دادم از فراق خوره تو سیک بسته کز سقام پخته نیستی هم تو خامی تا ابد	تا علاجش را نه پند اندامان پس نهاد آن چیز پرستی او داروی مغز پلیدان دیده بود مغز زشتش بوی ناخوش را سرید خلق گفتند این فونی بد شکفت مرده بود افسون بفریادش رسید که زنا و غمزه و ابرو بود لاجرم با بوی بد خو کرد نیست کاندرون پیشک زاند از سبق می نکرد اند بعنبر خوی خود او همه جسمت سپدل چون قشور همچو رسم مصر سرکین مرغ زاد بلکه مرغ دانش و فرزانگی ز آنکه بینی بر پلیدی می نبی برک زردی میوه نا پخته تو کوشت از سختی چنین ماندست خام کم نشد یک ذره خامیت و نفاق خور با اکنون مویزند و تو خام کر بود جوشش ترا چسب و عد	خالقی اندن بر طرف ایتد جوان کوشنه طو تدی سرن چون راز کو فضله سک ایله کف سای اولد اول بوی سرکین اولد چون و اصل اکا ایتد اول ساعت همان تخریک لب دیدیلر حقت که تاثیر نفس او جتدن جنبش اهل فساد کیمه کیم مشک نصیحت بی اثر حق انچون دیر نجسد ر مشرکین کرم سرکین انده ایتمش امترج کیم دکلدر فیضیاب رش نور رش نور حقتدن اولسه قسمتی لیک صانمه مرغ دون خانه در سن اکا کز رتی سن نوردن فرقنکدن چهره برک اولد زرد دیک آتشدن سیاه و دود فام هشت سال اولمده بو جوش فراق خوره سن چون سنگ محبوب سقام خامن سن پخته اولمزن ابد	کور میسه تا کیم علاجن مردمان انفنه و اصل اوله تا کیم او بو چاره مغز پلیده بو کدیول اوله مغزه بوی ناخوش در سزا خاتمه کلدی بو فسون بو العجب اولدی افسون مرده یه فریاد رس غمزه و ابرویه ایله راستناد لاجرم بوی بد اولدی کار کر اولدیله سرکین نشین کفر و کین ایلر عنبرله تبسیدیل مزاج جسم بی مغز اولد مانند قشور مرغ سرکین زاد مصر شحرتی بلکه مرغ دانش و فرزانه در اولده پستی نماید بویه سن میوه نا پخته سن بی سوز درد لحم ایسه غلظتله نا مطبوع و خام کتدی برزه خامی و نفاق خوره لرده انتها سن ایسه خام جوشکه اولمزن مرده حد و عدد
---	--	--	--

عذر خواستن آن عاشق از کنه خویش بتلپس و رو پوش

عاشق سابق گناهش رو پوشیده رو تلپس ایله اعتذار ایدوب

و فهم کردن معشوق آزار نیز

معشوقک انی دخی هم ایتدی کیدر

گفت عاشق امتحان کردم بگیر
 من همی دانستم بی امتحان
 آفتابی نام تو مشهور و فاش
 تو منی من خویشتن را امتحان
 انبیا را امتحان کرده عداوت
 امتحان چشم خود کردم بنور
 این جهان همچون خرابست و تو کنج
 ز انچه بنی خردگی کردم کزاف
 تاز بام چون ترانامی نهد
 کر شدم در راه حرمت راهزن
 جز بدست خود مبرم پاوسر
 از جدایی بازمی رانی سخن
 در سخن باد این دم راه شد
 پوستها کفتم و مغز آمد دین

دیدم عاشق امتحان ایتدم سنی
 بن سنی پیلش ایدم بی امتحان
 سن کونش نامک چو مشهور جهان
 سنک بن سن بن بنی هر کون عیان
 انبیای امتحانده کائنات
 چشمم ایتدم امتحان تاب نور
 بوجان ویرانه درس ایس کنج
 اول جتدن ایلدم قصد کزاف
 چون ساندن ایده نامک کذر
 کربویولده اولدم ایسه راهزن
 غیر ایله ایتمه قطع پاوسر
 آیر یلق کنتار نه طوتدک بنی
 رخصت بسط سخن اولدی بوم
 سویلدم قشری ولی لپی بنان

عفت و خفت بوله تاروشنی
 برد گل انا خبر ایله عیان
 ابتلادن یوق سکا قطع ازیان
 ایلم سودوز یانده امتحان
 تا اوله انلرده ظاهر معجزات
 چشم بددن کوز لکرک حق ایده دور
 پس سکا کنجینه جویانندن نه رنج
 تا ایدم دشمنلره همواره لاف
 شاید منظور اوله بو چشم تر
 سا که کلام اشته شمشیر و کفن
 دستک ایتمه محرم دست دکر
 هر نه استرایسک ایت ایتمه آتی
 تنکی وقت ایتدی مکانی عدم
 بویه قالنر کز قالور سق بر زمان

رد کردن معشوق عذر عاشق را و تلبیس او را در روی او مالیدن

معشوق عاشقک عذر رد ایلوب تلبیساتنی یوزنه سویلدی کیدر

در جوابش برکش آن یار لب
 جیلهای تیره اندر داوری
 هر چه در دل داری از مکر و رموز
 کربوشیمش ز بنده پرور
 از پدر آموز گادم در کنه
 چون بید آن عالم الاسرار را
 بر سر خاکسترانده نشست
 رتبا انا ظلمنا کفت و بس
 دید جانداران پنهان همچو جان
 که بلا پیش سلیمان مور باش
 جز مقام راستی یکدم نه ایست
 کور اگر از پند پالوده شود
 آداما تو نیستی کور از نظر

پس جوانده دید اول غنچه لب
 حکم اچنجه غل و غش مکر و جیل
 هر نه وار قبلمکه اول مکر و رموز
 برده ستور مروتدرا ایشک
 جدک آدم کور که ایتد بر خطا
 کوردی حالن عالم الاسرارده
 ایتدی عجز و استرانی جایگاه
 رتبا انا ظلمنا دیدی پس
 کوردی جاندارانی چونم پیش و پس
 کوردی جانداران اولوب مخفی چو جان
 دیر لاول پیش سلیمانده چومور
 استقامت موقعنده قیل قیام
 کور اگر پند ایله پالوده اولور
 سنده ای آدم اگر چه وار نظر

برده روز روشن اولدی سنده
 پیش پسنایانده اولدنا مکل
 ظاهر و روشن برده مانند روز
 یا نچون حددن فرزند نا ایشک
 اولدی عجز ایله طلب کار عطا
 ثابت اولدی حد استغفارده
 اولدی سمت بهانه اکاراه
 کوردی جاندارانی چونم پیش و پس
 الده چو کان سبر بری تا آسمان
 زخم چو کان ایتیمه تا کیم ظنور
 کوز کبی یوق آده لالا تمسام
 هر نفس اول مینه آلوده اولور
 لیک اذاجاء القضا عمی البصر

عمر تا باید بسا در گاه گاه کور را خود این قضا همراه است در حدث افتند اند بوی چیست ور کسی بروی کند مشکلی تار پس دو چشم روشن ای صاحب نظر خاصه چشم دکه آن بهفتاد و ست ای در بغل هر زمان بنشته اند پای بسته چون رود خوش راهوار این سخن اشکسته می آید دلا در اگر چه خرد و اشکسته شود ای در از اشکست خود بر سر مزین همچنین اشکسته بسته گفتنیست کندم از شکست از هم در شکست تو هم ای عاشق چو جرمت کشت فلش انکه فرزندان خاص آمدند حاجت خود عرضه کن حجت کوه سخت رویی گرو را شد عیب پوش معجزه جست از نبی بوجهل سک بوجهل را بود اعجاز رسول لیک آن صدیق حق معجز نخواست کی رسد همچون تویی را که ز منی	تا که پسنا از قضا افتد بچاه که مرورا او ثادن طبع و خوست از مست این بوی یازالود کیست هم ز خود داند از احسان یار مر ترا صد مادر دست و صد پدر دین دو چشم حس خوشه چین است صد که ز زیر ز بانم بسته اند بس کران بند نیست این معذور دار کین سخن در دست و غیرت آسیا تو تیبای دیده خسته شود کز شکستن روشنی خواهد شدن حق کند آخر در ستش کوه نیست بردگان آمد که مک نان دست آب و روغن ترک کن اشکسته باش نفته انا ظلمت نامی دمنند همچو ابلیس لعین سخت رو در ستیز و سخت رویی رو بکوش دید و نفرودش از آن لاکه شک چون عدو دین بد شد ناقبول گفت این رو خود کویید جز که راست امتحان همچو من یاری کنی	امر نادر در جهاننده بو خبر بو قضا اعمی اچون همراه اولور بویی پیلز بر حدث بولسه وقوع مشکسای اولسه اکا بر کلمه کر پس دو چشم روشن ای صاحب نظر خاصه چشم دکه اولد کار بین ای در بغل یولده وار در هر زمان نچه پابسته کید را اهل سبیل بو سخن مکسور کلمکه دلا در اگر چه خرده و اشکسته در ای کهر کس ایلد اولد غم نام بویله در اشکسته بسته بو کلام کر چه کیم خطه اولور مکسور دست جرمک ای عاشق سنگ چون اولد فاش اولدک خاص اولاد آمد در همان حاجتک عرض ایلد ایتمه احتجاج سخت رو دکه نهان اولسونی عیب معجزه ایتد طلب بوجهل سک اولدی بوجله اول اعجاز رسول لیک صدیق ایتدی معجز طلب ساکه لایقنی ایدوب بندن کمان	کیم دوشه چاه قضا دن ذی بصر خویندر دو شمشک اکا هر گاه اولور کندی یا آلوده لکدی شیوع ذاتن انکرا ایلز فکر دکر ساکه قات قات اولد یوز مادر پدر ایکی چشم حس در اندن خوشه چین اولدی یوز یرده کاعقه اللسان معذرت خواهیم که بند مد رقیل کیم بوسوز در اولد غیرت آسیا تو تیبای دیدگان خسته در بو تکسردن اولور سن روشنا حق عنیدر ایلرا احسان نظام لیک اولور زیب دکان نان دست اعتراف ایت اولد مغلوب تلاش دیدیلر انا ظلمت نامی کمان همچو ابلیس لعین بد مزاج سخت رو د عاقبتد رایتمه رب کوردی تا اولد کس ربیب و شک دشمن دین اولد لغیله ناقبول دیددی بوجه اولد صدق منتخب ایده سن یاری یوزندن امتحان
---	--	---	--

حضرت علی کرم الله وجهه به بریهودی اگر حفظ حقه اعتمادک وار ایسه کند کی بو قصرک اعلا سندن انداخته ایلد دید کده امیر المؤمنین جناب علی رضی الله عنهمک اکا دیردی کی جوابدر	گفتن آن جوود علی را کرم الله وجهه که اگر اعتماد داری بر حافظی حق از سر این کوشک خود را در انداز و جواب گفتن امیر المؤمنین اورا
--	--

مر ترضی یہ دیدر کون بر عنید بام قصر او تنده کیم بالا ایدی دیددی اول حقد ر حقیظ و هم غنی دیددی بر تاب ایت فر از بامدن تا اولوب بنده یقین ایقانکه	مر ترضی را گفت روزی یک عنود بر سر بامی و قصری بس بلند گفت آری او حقیظ است و غنی گفت خود را اندر انکهن بین ز بام تایقین کرد و مرا ایقان تو	کوز تعظیم حسد آ که نبود حفظ حق را واقفی ای هوش مند هستی ما را از طفلی و منی اعتمادی کن بحفظ حق تمام و اعتقاد خوب با برهان تو	اولدی تعظیم خدادن چون بعید دار می حفظ حقه تحقیقک دید حفظیدر سر جمله خلقک ما منی حفظ حقه اعتمادک اوزره سن اعتقاد خوب اولد بر ناکه
---	---	--	--

پس امیرش گفت خامش کن برو
 کی رسد مبرنده را که با خدا
 بنده را کی زهره باشد که فضول
 آن خدا را میرسد کوا امتحان
 تا بمسما را نماید آشکار
 هیچ آدم گفت حق را که ترا
 تا بمیسم غایت حسم ترا
 عقل تو از بس که آمد خیره مهر
 آنکه او فرشت سقفت آسمان
 ای ندانسته تو مشر و خیر را
 امتحان خود چو کردی ای فلان
 چون بدانستی که شکر دانه
 پس بدان بی امتحانی که آله
 این بدان بی امتحان از علم شاه
 هیچ عاقل نگذرد در ثمنین
 ز آنکه کندم را حکیم متببه
 شیخ را که پیش او رهبرست
 امتحانش کر کنی در راه دین
 جرأت و جملت شود عریان فاش
 کربسیا دوزه سجد کوه را
 کز قیاس خود ترازوی تند
 چون ننگد او همی نزان خرد
 امتحان همچون تصرف دان درو
 چه تصرف کرد خواه نقشها
 امتحانی که بدانست و بدید
 چه قدر باشد خود این صورت کیست
 و سوسه این امتحان چون آمدت
 چون چنین و سواس دید زود زود
 سجده که بر اثر کن از اشک روان
 آن زمان کت امتحان مطلوب شد

تا نکردد جانت زین جرأت کرو
 آزمایش پیش آرد ز ابتلا
 امتحان حق کند ای کج و کول
 پیش آرد هر دمی با بندگان
 که چه داریم از عقیده در سراسر
 امتحان کردم درین جسم و خطا
 آه که با باشد مجال این کرا
 هست عذرت از گناه تو برتر
 توجه دانی کردن او را امتحان
 امتحان خود را کن آنکه خیر را
 فارغ آئی ز امتحان دیگران
 پس بدانی کاهل شکر خانه
 شکر بی نرسدت نا جایگاه
 چون سری نرسدت در پایگاه
 در میان مستراح پر جمین
 هیچ نفرستد سوی انبار که
 کرمیدی امتحان کرد او غریبست
 هم تو کردی محنت ای بی یقین
 او برهنه کی شود زان افتتاش
 بر در ز آنکه ترازوش ای فتی
 مرد حق را در ترازوی کند
 پس ترازوی خسرد را بر درو
 تو تصرف در چنان شاهی مجو
 بر چنان نقاش بسرا بتلا
 فی که هم نقاش آن بروی کشید
 پیش صورتها که در علم دیست
 بخت بدان کامد و کردن زودت
 با خدا کرد و در آندرسجود
 گای خدایا دار نام از کمان
 مسجدین تو پر خردب شد

اگر خاموش اول دید شیر خدا
 بنده یه لایتمی کیم مولا سنده
 دار میدر اول زهره عبد پر قصور
 اول خدا کند را در رسم امتحان
 تا بزی ایله برزه حکمی عیان
 هیچ آدم دیر می حق ای خدا
 غایت حکمک اوله تا کیم عیان
 خیره سر سن عقل و رشدک بی اثر
 اول که ایتدی رفع سقفت آسمان
 پیلدک سچاره شر و خیر پیل
 امتحان ایله ایسک نفسک عیان
 چون سنی پیلدک که شکر دانه سن
 پس آئی بی امتحان پس کیم ال
 پیل آئی بی امتحان رب غنی
 در یکتایی ایدرمی عاقلان
 کندم پاکی حکیم کار بین
 شیخ کیم اولدگی لیل و راهبر
 راه دینده امتحان ایسک انی
 جرأت و جملک لور شهو و فاش
 ذره وزن کوهی ایله رسم مراد
 کیم ترازوی قیاسیله تمام
 صغیر اول میزان عقله پیکان
 امتحان انده تصرف در حذر
 نقش همچون دار تصرفدن نشان
 اولسه وضع امتحان انده اگر
 صورتک نقاش او کنده قدر پست
 خاطره کلمه بو فکر امتحان
 قلبه بو سواس کلمه قیل شتاب
 سجده گاه کوزیاش ایله روان
 ساکه تا کیم امتحان مطلوب اولور

جانکی متهور ایدر بو بد ادا
 ایده جرأت امتحان اجر اسنه
 امتحان حق ایده ای بی شعور
 حکمته تا اوله واقف بندگان
 دار عقاید کر چه کیم بر زده نهمان
 بنده اولدی امتحان همچون خطا
 کیمده دار در بو مجال امتحان
 اولده عذرک کنا کله کن بتر
 سنده ممکنه ایچون امتحان
 امتحان ایت کندک اندن خیر پیل
 امتحان غیر اولور سندن نهمان
 ظاهر اولدی اهل شکر خانه سن
 شکر ایتمز خلاف جایگاه
 چونکه سر سن زیر پای ایتمز سنی
 مستراح سفله ایچره در میان
 ایتمز الا حفظ انبار کزین
 امتحان ایتمز زانی الا که خر
 امتحان ایتمش اولور سن سنی
 امتحان کن اگا کلمز تلاش
 کوبدن میزان ایله وقف باد
 ایده وزن مرد حقه اهتمام
 اول ترازوسن شکست ایله نهمان
 دخل حکم شاه ایدرمی بنده لر
 ایلیه نقاشی تا امتحان
 تقشیر نقاشک اول ایله نظر
 اولدی صورتلرا کچون زیر دست
 سنده دار در پیل شقا و متن نشان
 تا ب اول قیل سجده حتی تا ب
 حقه یلوار ایده کور دفع کمان
 مسجدین منبت خروبا اولور

قصه مسجد اقصی و خروب و عزم کردن داود پیش از سلیمان
علیها السلام بر بنای آن مسجد

مسجد اقصی و خروب قصه سی و حضرت داود و حضرت سلیمان
علیهما السلام مقدم مسجد بناسی خصوصاً عزم ایتد یکمیدر

چون در آمد عزم داودی بتنگ که باز مسجد اقصی بسنگ
وحی کردش حق که ترک این بخوان که زدست بر نیاید این مکان
نیست در تقدیر ما که تو این مسجد اقصی بر آری ای کرین
گفت جرعم چیست ای دانای راز که مرا کوی که مسجد را مساز
گفت بی جرعی تو خوفا کرده خون مظلومان بگردن برده
که ز آواز تو خلقی بی شمار جان بدادند و شدند از آشکار
خون بسی رقت بر آواز تو بر صدای خوب جان پرداز تو
گفت مغلوب تو بودم مست تو دست من بر بسته بود از دست تو
نی که هر مغلوب شه مرحوم بود نی که المغلوب کامل معدوم بود
گفت این مغلوب معدوم است کوی جر نسبت نیست معدوم ایقنوا
ایچنین معدوم کوی از خویش رفت بهترین همتها افتاد و رفت
او نسبت با صفات حق فناست در حقیقت در فنا او با بقاست
جمله ارواح در تپیر اوست جمله اشباح هم در تیر اوست
انکه او مغلوب اندر لطف ما نیست مضطر بلکه مختار و لا
غتهای اختیار آنست خود کا اختیارش کرد و اینجا منتقد
اختیاری را نبود چاشنی کر کشتی آخر او محواز من
در جهان کر لقمه و کر شربست لذت او فرع محولذتست
کرچه از لذات بی تاثیر شد لذتی بود او لذت کیر شد

عزم داود نبی چون اولدی تنگ ترک ایچون کلدی اکا وحی خدا
یوق بزم تقدیر مرزده بو شعار دیدی پس جرعم نذر یار بناسا
دیدی جرعم بوکه ایتدک بو نجه قان یعنی آواز کله خسلق بی شمار
اولدی چوق خون ریخته آوازیکه اول صدای خوب جان پردازیکه
دید سندن مست ایدم مغلوب ایدم اختیار الده دکل مسلوب ایدم
لاجرم مغلوب شه مرحومدر قدره المغلوب کامل معدومدر
دیدی بو مغلوب معدومد کوی نسبت ایله اولد معدوم اولدی پهل
اولد معدوم اولد کندندن عدم احسن موجود در فرخنده دم
کیم صفات حقه نسبتله فنا پس حقیقتده فنا سیدر بقا
جمله ارواح تپیرنده در سیر اشباح تا تپیرنده در
اولد مغلوب اولد لطف اولدی اکا صانمه مضطر بلکه مختار و لا
کندیدر اول غتهای اختیار اختیارن ایله بیحکار و بار
اولمزایدی اختیاره آب و تاب اولسه محو و فسادن بهره یا
بو جهانک طعمه سی کر شربتی فرع محولذت اولدی لذتی
کرچه لذتگردن اولدی بی اثر لذت ایکن آلدی لذتدن خبر

شرح انما المؤمنون اخوة والعلماء کنفس واحده شریبدر که خاصه
وسلیمان و سائر انبیا علیهم السلام که اگر کی را از ایشان منکر
شوی ایمان بهیج نبی درست نباشد و این علامت
اتحادست که یک خانه از ان هزاران خانه ویران کنی
آن همه ویران شود و یک دیوار قائم ماند که لافسرتق بین احد
من رسله و العاقل یکفیه الاشارة این خود از اشارت
گذشت

انما المؤمنون اخوة والعلماء کنفس واحده شریبدر که خاصه
اتحاد داود و سلیمان دعاه سائر انبیا علی نبینا وعلیهم
السلام مقرر اولوب اگر انگردن بری انکار اولدنه هیچ بر نبی به
ایمان صحیح اولمز بو علامت اتحاد در که چمک خانه دن بر خانه
تخریب اولدند قده جمله سی ویران اولوب بر دیوار درست
وقائم اولمز که لافسرتق بین احد من رسله و العاقل یکفیه
الاشارة بو خود اشارتی متجاوزدر

از خدا داود را آمد خطاب ای کرین پیغمبر و الاجناب
تو مشورین هیچ دل بسند خیال تابناشد در دولت عزن و ملال

کلدی داوده خدادن پس خطاب ای کرین پیغمبر و الاجناب
بو خبردن اولمه دل بسند خیال بولسون یول قلبکده عزن و ملال

کر چه بر ناید بحسد و زور تو
 کرده او کرده تست ای حکیم
 مؤمنان معدود لیک ایمان یکی
 غیر فهم و جانکه در کاو و خراست
 باز غیر جان و عقل آدمی
 جان حیوانی نذار و اتحاد
 که خورد این نان نکرد سیر آن
 بلکه این شادی کند از مرک او
 جان کرکان و سکان هر یک جداست
 جمع کفتم جانهاشان من با سم
 همچو آن یک نور خورشید سما
 لیک یک باشد همه اوارشان
 چون نمساند خانها را قاعده
 فرق و اشکالات آید زین مقال
 فرقهها سجد بود از شخص شیر
 لیک در وقت مثال ای خوش نظر
 کان دلیر آخر مثال شیر بود
 متحد نقش نذار دین سرا
 هم مثال ناقصی دست آورم
 شب بهر خانه چراغی می نهند
 آن چراغ این تن بود نورش چو جان
 آن چراغش قبیله این حواس
 چو زوبی خواب نزدیک دم
 بی قبیل و روغنش نبود بقا
 زانکه نور علی اشس مرک سجت
 جمله جسمهای بشر هم بی بقاست
 نورس و جان بابایان ما
 لیک مانند ستاره و ماهتاب
 انچه آنکه سوز و درد زخم لیک
 انچه آنکه جور اندر آب جست

لیک سجد را بر آرد پور تو
 مؤمنان از اتصالی دان قدیم
 جسمشان معدود لیکن جان یکی
 آدمی را عقل و جانی دیگر است
 هست جانی در وی آن آدمی
 تو مجو این اتحاد از روح باد
 و رکش بار این نکرد داو کران
 از حسد میرد چو بسند برک او
 متحد جانهای شیران خداست
 کان یکی جان صد بود نسبت بحکم
 صد بود نسبت بصحن خانها
 چونکه بر کبری تو دیوار از میان
 مؤمنان مانند نفس واحد
 زانکه نبود مثل باشد این مثال
 تا شخص آدمی زاد دلیر
 اتحاد از روی جانبازی نکرد
 نیست مثل شیر از جمله حدود
 تا که مشلی و انامیم من ترا
 تا ز حسیرانی خرد را و اخرم
 تا بنور آن ز ظلمت می رهند
 هست محتاج فتیل و این آن
 جمله کی بر خواب و خورد داساس
 با خور و با خواب نزدیکیم
 با قبیل و روغن و هم پیوفا
 چون زید که روز روشن مرک است
 زانکه پیش نور روز حشر است
 نیست کلی فانی و لا چون کیا
 جمله محو اند از شعاع آفتاب
 محو کرد چون در آید مار لیک
 تا در آب از زخم زنبوران بست

کر چه کیم یوق جدا یله رخصت سکا
 ایتدی کی کویا سکنه را حاصل
 مؤمنان معدود ایمان اولدی بر
 بشقه در پس فهم و جان کا و دخر
 عقل و جان آدمی غیر کیم
 روح حیوانی سده یوق بو اتحاد
 سیر اولم کر خدای اوله تان
 بلکه موتدن آنک بو شاد اولور
 جان کرکان و سکان اولدی جدا
 ایلمم ارواحی مجموع اسم ایله
 فی المثل بر نور ایکن شمع جهان
 لیکن اول انوار بر در قیل نظر
 چونکه فالز خانه لرده قاعده
 مورث اشکال اولور سه بو مقال
 فرقی وار در بشقه در کور شخص شیر
 قیل نظر تا که ایتد کده مثال
 کر چه کیم دیر لر شحیه همچو شیر
 متحد یوق بونده نقش روشنا
 بر مثال ناقصه بولدم وصول
 کچه هر بر خانه ده سوزان چراغ
 تن چراغ نور ی انک اولد جان
 اول چراغش قبیل اولد حواس
 بر نفس بی خواب و خور بولم زبات
 بی فتیل و روغن انده یوق بقا
 علی چون نوری اولدی ستعار
 بی بقا در جمله احساس بشر
 نورس در و حمر بی اشتباه
 لیک مانند نجوم و ماهتاب
 اولد در کیم رنج بر غوث عنید
 شویله کیم عریان ایدر پرتاب آب

لیکن ایله سجدی او نکلک بنا
 اتحاد مؤمنی پس ازل
 تن تعددده ولی جان اولدی بر
 عقل و جان آدمی کار دکر
 وار ولیده بشقه جان محترم
 بولدی بو اتحادی روح باد
 بار تحمیل ایتسلر کلز کران
 کور سه بر کن رشکن بر باد اولور
 متحد ارواح شیران خدا
 یوز اولور بر جان با قلبه جسم ایله
 خانه لر صحنه سده چدر عیان
 اورده دن دیوار کرفع ایتسک اگر
 مؤمناندر شکل نفس واحد
 صانمه کیم بو مثل اولد اولد مثال
 بشقه شخص آدمی زاد دلیر
 اتحاد اولدی شجاعتده مال
 لیک اعصاده دکل شیره نظیر
 تا که مثلن سولیم روشن سکا
 تا مایاب اوله حیرتدن عمول
 تا اوله نور ایله ظلمتدن سراغ
 لازم اول شمع قبیل و این و آن
 جمله ی خواب و خورشند راساس
 هم یینه خواب و خور ایله یوق حیات
 هم فتیل و روغن ایتز و فا
 روز روشنده اولور بی اشتار
 روز محشر پر تو نده بی اثر
 فانی کلی دکلر چون کیسه
 جمله محو شعاع آفتاب
 محو اولور مار اولدیغی دمه بدید
 زخم زنبوره اوله تا کیم حجاب

میکند زنبور بر بالا طواف
 آب ذکر حق و زنبور این زمان
 دم بخورد آب ذکر و صبر کن
 بعد از آن تو طبع آن آب صفا
 آنچه آنکه از آب آن زنبور شمر
 بعد از آن خواهی تو دور از آبیاش
 پس کسانی که جهان بگذشته اند
 در صفات حق صفات حملشان
 که ز قرآن نقل خواهی ای مردن
 محضون معدوم نبود نیک بین
 روح محبوب از بقا هم در عذاب
 زین چراغ حس حیوان المراد
 روح خود را متصل کن ای فلان
 صد چراغ از مرز ابراستند
 زان همه چنگند این اصحاب
 ز آنکه نور انبیا خورشید بود
 یک میرد یک ماند تا بروز
 جان حیوانی بود حی از خدی
 که میرد این چراغ و طی شود
 نور آن خانه چو بی این هم بیاست
 این مثال جان حیوانی بود
 باز از هند و شب چون ماه زاد
 نور آن صد خانه را تو یک شهر
 تا بود خورشید تابان بر افق
 باز چون خورشید جان آفل شود
 این مثال نور آمد مثل نی
 بر مثال عنکبوت آن زشت خو
 از لعاب خویش پرده نور کرد
 کردن اسب را بگیرد بر خورد
 کم نشین بر اسب تو سن بی لکام

چون بر آرد سر زارندش معاف
 هست یاد این فلان و آن فلان
 تاری از فسک و دو سواس کهن
 خود بگیری جملگی سر تا پایا
 می کز د از تو هم کیرد حذر
 که بر هم طبع آبی خواهد تاش
 لاین دور صفات آغشته اند
 همچو اختر پیش آن خور بی نشان
 خوان جمیع هم لدینا محضون
 تا بقای روح سادانی یقین
 روح و اصل در بقا پاک از حجاب
 کهنمت بان تا بخوی اتحاد
 زود با ارواح قدس ساکنان
 پس جدا اند و یگانه نیستند
 جنگ کس نشنید اندر انبیا
 نور حس با چراغ و شمع و دود
 یک بود پر مرده دیگر با فروز
 هم میرد او بهر نیک و بدی
 خانه همسایه مظلم کی شود
 پس چراغ حس هر خانه جداست
 فی مثال جان ربانی بود
 بر هر سر روزنی نوری شاد
 که نمساند نور این بی آن ذکر
 هست در هر خانه نور اوقق
 نور جمله خاها ساز اکل شود
 مرتا مادی عدور از هنرنی
 پرد های کنده را بر بافد او
 دیده ادراک خود را کور کرد
 در بگیرد پاش بستاند لکه
 عقل و دین را پیشوا کن والسلام

ایلا دل زنبور بالاده طواف
 بوزمان زنبور و ذکر حقد ر آب
 آب که چهره نفس طوط صبا راول
 طبع آب صافی اند نکره پیل
 شویله کیم اول آمدن زنبور شمر
 آمدن ستر تنگ دل سن صکره دور
 بوجانیدن کیم کچر بونجه ذوات
 حق صفات زده صفات اولد نمان
 نقل قرآن ایسه مقصود درون
 محضون اولمز چو معدوم این خیال
 روح محبوب بقا اولدی عذاب
 بو چراغ روح حیوانی سکا
 ایله روحک سی و صامله همان
 یوز چراغی ایستلر کر و دشنا
 جمله بوجنگ ایله یاران اولد تنگ
 اولد نور انبیا خورشید جود
 پری کشته پری تابان تا بروز
 روح حیوانی غدا دن اولدی حی
 کشته اولد بو چراغ تا بدار
 نوری ثابت در چون اول کاشانه تک
 بو مثالی جان حیوانی سیده پیل
 مینه چون هند و کشیدن طوغدی ماه
 نوز اول یوز خانه تک بر قیل حساب
 تا افق او زره کونش تابان اولور
 مینه چون خورشید جان آفل اولور
 مثل صانمه بو مثال نور در
 عنکبوت آساید راول زشت خو
 کیم لعابندن حجاب نور ایدر
 کردن اسبی طوتن بولد مدد
 ایتمه قصد اسب سرکش بی لجام

ایله اطهار سر ایله مضاف
 ماسوا افکاری شور و اضطراب
 نکر و دو سواسی منزل و قاهر اول
 جمله سر تا پا طور سن متصل
 بر طرف در هم ایدر سندن حذر
 طبع آب ایتدی چو ستر کده ظنور
 یوق دکلدر ایتدی لمر محو صفات
 صاکنه انجدر کونش دن بی نشان
 پس جمیع هم لدینا محضون
 اولدی ارواح بقا تحقیق حال
 روح و اصل در بقا ده بی حجاب
 سویلدم پیل اتحاد ناروا
 همدم ارواح قدس ساکنان
 بشقه در نامتحد در صورتا
 انبیا اچسره دکل سموع جنگ
 بزده نور حس چراغ و شمع و دود
 پری پر مرده بری پر توفس روز
 نیک و بد دن هم اولور نادیده پی
 خانه همسایه اولمز تنگ و تار
 شمع حسی بشقه در هر خانه تک
 کیم مثال جان ربانی دکل
 نوز نه هر روزن اولدی جلوه گاه
 نوز بو بدن کت قالمز انده تاب
 نوری هر بر خانه ده همان اولور
 نوری جمله جانلرک زائل اولور
 ساکه نادیدر عدودن دور در
 پرده تار لعابن توتو
 دیده ادراک نفس کور ایدر
 طوتس پاین حاصلی زخم کلد
 پیشوا قیل عقل و دینی و اسلام

اندرین آهنگ منکرست و پست

کاذرین ره صبر و شوق نفس است

باقمه بواهنکه ست و پست و خس

په لکه وار بو یولده صبر و جبر نفس

بقصه بنای مسجد اقصی

مسجد اقصی بنا سنک بقصه سیدر

چون سلیمان کرد آغاز بنا

پاک چون کعبه همایون چون منی

پس سلیمان ایتدی آغاز بنا

کعبه وش پاک و همایون چون منی

در بناش دیده می شد کز و فر

نی فرسوده چون بناهای دیگر

بی حدیل ایتدی بنان هر محصل

بکرمز سار بنایه ما حاصل

در بنا هر سنک کز که می شکست

فان شیر و ابی همی گفت از نخت

کوبدن سنک بنا کیم اوله قرض

ابتدا لازم اولنمق با که عرض

همچو از آب و گل آدم کده

نور ز اهنک پار تا تابان شده

فی المثل آب و گل آدم مثال

اولدی اهنک پار هر نور جمال

سنک بی حال آینه شده

وان در دیوار ما زنده شده

سنک بی حال اولور دی منتقل

اول در دیوار جمله زنده دل

حق همی گوید که دیوار بهشت

نیست چون دیوار ما بجان و زشت

حق بیان ایتدی که دیوار بهشت

اولمک دیوار و ش پر و ج و زشت

چون در دیوار تن با اکهست

زنده باشد خانه چون شاه شهست

چون در دیوار تن اکاهدر

زنده در اول خانه جای شاهدر

هم درخت و میوه هم آب زلال

بابهشتی در حدیث و در مقال

هم درخت و میوه هم آب زلال

اهل جنتله ایدر لر قیل و قال

زانکه جنت رانه ز آلت بسته اند

بلکه از اعمال و نیت بسته اند

آلت ایله اولدی جنت بنا

نیت و اعمال در صورت بنا

این بنا از آب و گل مرده بست

وان بنا از طاعت زنده بست

بونا آب و گل امواددر

اول بنا خود زنده طاعتدر

این باصل خویش ماند پرخلل

وان باصل خود که علمست و عمل

اصله بکرمز بونا عین خلل

اول بنایه اصل ایسه علم و عمل

هم سیر و قصر و هم تاج و ثیاب

بابهشتی در سوال و در جواب

هم سیر و قصر و هم تاج و ثیاب

اهل جنت صحبتند خوش جواب

فرش بی فراش پیچیده شود

خانه بی مکنا س رو پیده شود

فرشی بی فراش لبط خوب اولور

خانه جار و بفت و رو ب اولور

خانه دل بین زغم ز ولیده شد

بی کناس از توبه رو پیده شد

خانه دل اولسه کور اند و هنانک

توبه دن بی مکنا اولمقده پاک

تخت او سیار بی حال شد

حلقه در مطرب و قوال شد

تختی بی حال اولور هر سور و ان

مطرب و خواننده بر نمنده عیان

هست در دل زندگی دار الخلود

در زبانم چون منی آید چه سود

بوحیات قلب در دار الخلود

چون زبانه ناهوید ادر چه سود

چون سلیمان در شدی هر بامداد

مسجد اندر بهر ارشاد عباد

پس سلیمان عزم ایدوب هر بامداد

مسجد ایلردی ارشاد عباد

پند دادی که بگفت و سخن و ساز

که بفعل اعنی رکوعی بانم ساز

پندی گاهی قول ایدی بالحن و ساز

گاهی فعلی چون رکوع و چون نماز

پند فعلی حسیق را اجذاب تر

که رسد در گوش هر بی جان و کر

پند فعلی اولدی خلقت کار کر

هر کشینک قلب نه ایلر اثر

اندران و هم امیری کم بود

در چشم تاثیر آن محکم بود

انده پس و هم امارت کم اولور

احتشام اچره اثر محکم اولور

قصه آغاز خلافت عثمان رضی الله عنه و خطبه وی در بیان
انکه ناصح فعال بفعل به از ناصح قوال بقول

حضرت عثمان رضی الله عنه ابتدای خلافتند خطبه سی پاننده در که
امرا ایتدی کی عمل ایله عالمک نصیحتی قوی اولان ناصحن افضلدر

قصه عثمان که بر منبر بر رفت

چون خلافت یافت بشاید نعت

چیتدی ذوالنورین عثمان منبره

چون خلافت طوطی یوز اول سروره

منبر بهتر که سه پایه بدست

رفت بو کمر و دووم پایه نشست

منبر اوج پایه ایدے بو کرمبار

پس ایکنجی پایه ده ایتدی قرار

بر سوم پایه سرور در خویش

از برای حرمت اسلام و کیش

هم او چنجی پایه سن ایتدی عمر

عزت ایله خطبه وقتنده مقرر

دور عثمان آمد او بالای تخت

بر شد و نشست آن محمود نخت

مینه عثمان ایتدی بالای صعود

ایلدی و عظنده تجید و دود

پس سؤالش کرد شخصی بوالفضل	کان دو نشستند بر جای رسول	صوردی کتافانه بر شخص فضول	ایتدی نکر حرمت جای رسول
پس تو چون جسی ازیشان برتری	چون برتبت تو ازیشان کجتری	سن نخون چیتدک فراز منبره	رتبه ده مادون اولور کن انبره
گفت اگر پایه مسوم را بسپرم	و هم آید که مثال عمرم	دید ایتم بن او چنجدیه قیام	و هم شطیر عمر ایلمر انام
ورد دوم پایه شوم من جای جو	کونی بو کمرست و این هم مثل او	کرا اینجی پای نی ایتم محل	دیر لر اولدی بو ابو بکره بدل
هست این بالا مقام مصطفی	و هم مثلی نیست با آن شه مرا	اولدی بو بالا مقام مصطفی	کمسه ناممکن نظیر اولوق اکا
بعد از آن بر جای خطبه آن و دود	تا بقرب عصر لب خاموش بود	بعد از آن منبره اول رشک ملک	شویله خاموش اولد قرب عصر و دک
زهره فی کس را که گوید بین بخوان	یا برون آید ز سجده آن زمان	کمسه ده یوق زهره کیم ایده خطا	ایده مسجد دن یا خود طشره شتاب
هپتی بنشته بود بر خاص و عام	پر شده نور خدا آن سخن و بام	اولدی بر موقوف هپت خاص عام	طولدی نور حق ایلا اول سخن و بام
هر که پسنانا طر نورش بد	کور زان خورشید هم گرم آمدی	کیمده کوز دار نظره ساز نور آید	کرم ایدی مهرا یله اولکیم کور آید
پس ز گرمی فهم کردی چشم کور	که برآمد آفتابی بی فستور	اسیدن فهم ایلمر ایدی شخص کور	کیم فلکدن آفتاب ایتد ظهور
لیک آن گرمی کشاید دیده را	تا بمیند عین هربش نیده را	لیک او کرمیت ایدر چشمی کشاد	تا اوله رویتله سموعاتی شاد
کرمیش را ضجرتی و حالتی	زان تبش دلرا کشادی فسحتی	دار او کرمیتده بر حالت صریح	کیم حرارت قلبنی ایلمر نسج
کور چون شد گرم از نور قدم	از فرج گوید که من پسناشدم	کور د چونم گرم ایدر نور قدم	دیر فرحدن بن بصیر اولدم بودم
سخت خوش مستی ولی ای بو احسن	پاره راهست تا پناشدن	مست سن ای بو احسن ایله نظر	جزئی یولدر پس بصر تله بصر
این نصیب کور باشد ز آفتاب	صد چنین دانده اعلم بالصواب	پس نصیب کور تاب آفتاب	بویله یوز دانده اعلم بالصواب
دانکه او آن نور را بسینا بود	شرح او کی کار بو سینا بود	کیم او نور انور پسنانا اولور	شرح حیرت بخش بو سینا اولور
کرم شود صد تو که باشد این زبان	که بجناب کف پرده عیان	صد زبان حال ایدر بسط خطاب	کیم ایدر کفیله تحریک حجاب
دای بروی کرمساید پرده را	تیج آلهی کند دستش جدا	دای اگا هر کیم اوله ساییده دست	تیج ربانی ایدر دستن شکست
دست چو بود خود سرش را بر کند	آن سری کرمجبل سرهائی کند	ال ندر باشند اولور بی اعتبار	اوله سر کیم جبلن ایلمر آشکار
این بتقدیر سخن گفتیم ترا	در نه خود دستش کجا دان کجا	فرض و تقدیر ایله در بوسوز کجا	قنده پرده قنده دست اندن کجا
خاله را خایه بدی خالوشدی	این بتقدیر آمدست ار او بدی	خال اولور د خاله اولسه خایه دار	اولدی تقدیر بوقول بی مدار
از زبان تا چشم کو پاک از شکست	صد هزاران ساله گویم اندکست	بوز باندن دیده کیم مشک اولور	خچسپک یللق دیم اندک اولور
بن مشونمید نور از آسمان	حق چو خواهد میرسد در یک زمان	اوله نور آسمانن نام امید	استه حق در عقب ایلمر بدید
صد اثر در کانهسا از اختران	میرساند قدرتش در هر زمان	کور معادنده کواکب بدن اثر	قدرت ایله همسر زمانده کار کرد
اختر کردون ظلم را ناسخ است	اختر حق در صفاتش راسخ است	اختر کردون ایدر ناسخ ظلام	فیض حق جاری صفاتنده ملام
چرخ پانصد ساله راه امی مستعین	در اثر نزدیک آمد با زمین	چرخ کیم بشیوز ییل اولد که راه	ارضه اقر بدار اثرده قیل نگاه
سه هزاران سال و پانصد تا زحل	د مبدم خاصیتش آرد عمل	اولد اوچسپک ایله بشیوز ییل زحل	ایتمده خاصیتی دائم عمل
در همش آرد چوسایه در ایاب	طول سایه چیت پیش آفتاب	سایه یی جمع ایله ایلمر نابدید	شمسه نسبت پس ندر ظل مدید
وز نفوس پاک اختر و شمد	سوی اختر نای کردون میرسد	هم نفوس پاکدن بی حدود	انجم کردونه و اصله رمد
ظاهرا آن اختران قوام ما	باطن ما کشته قوام سما	ظاهرا انجم بزه فیض انما	برده باطندن صفا جور سما

در بیان آنکه حکما گویند که آدمی عالم صغراست و حکمای الهی
گویند که آدمی عالم کبرا است زیرا علم آن حکما بر صورت آدمی
مقصود بود و علم این حکما در حقیقت آدمی موصول بود

علم حکمای طبیعی صورت آدمی به مقصود اولوب علم حکمای الهی
حقیقت آدمی به موصول شعور و ملق جهت شدن حکمای طبیعی آمده
عالم صغیر و حکمای الهی عالم کبیر اطلاق آیتد کلرینک پاننده در

پس بصورت عالم اصغر تویی
ظاهر آن شاخ اصل میوه است
گر نبودی میسل امید نثر
پس بمعنی آن شجر از میوه زاده
مصطفی زین گفت گادم و انبیا
بهر اینفر موده است آن ذوقنون
گر بصورت من ز آدم زاده ام
گر برای من بدش سجده ملک
پس زمن زایید در معنی پدر
اول فکر آخر آمد در عمل
حاصل اندر کرمان از آسمان
نیست بر این کاروان این ره دراز
دل بکعبه میرود در هر زمان
این دراز و کوتی هر جسم راست
چون خدا هر جسم را تبدیل کرد
صد امیدست این زمان بر دار کام
گر چه پهل چشم بر هم می زنی

پس بمعنی عالم اکبر تویی
باطنا بهر نثر شاخ هست
کی نشاندی باغبان پنج شجر
گر بصورت از شجر بودش ز زاد
خلف من باشند در زیر لوا
ر منحن الاخرون اسابقون
من بمعنی جد جدا افتاده ام
وز پی من رفت بر هفتم فلک
پس زمیوه زاده در معنی شجر
خاصه فکری گو بود وصف نزل
میرود می آید ایدر کاروان
کی مقازه ز رفت آید با مقاز
جسم طبع دل بگیرد ز امتنان
چه دراز و کوه انجا که خداست
رفتش بی فرسخ و بی میل کرد
عاشقانه ای فتی خل الکلام
در سفینه خفته ره می کنی

عالم اصغر له وصف صورتک
شاخ اصل میوه صورتده ولی
اولسیدی قصد و امید نثر
میوه دن طوغدی شجر معنیده پیل
پس دیدی فخر جهان تحت اللوا
بوجتدن اولدی پس صورتنمون
اولدی صورتده بجا آدم پدر
انی سجود ملک ایتدی له
اولدی بدن معنیده ذات پدر
آخر اولدی اول فکر عمل
آسمانن حاصلی هر جین و آن
پلمکه یوق بوکار بانه طول راه
کعبه به قلب اولده هر دم روان
جسم اچو نذر وصف کوتاه و دراز
چون خدا بر جسمی کیم تبدیل ایدر
صدر جا و اربوزمان قیل نقل کام
بسته چشم اول ایله تحقیقه نگاه

عالم اکبر له نعت سیرتک
میوه اولدک شانه معنای جلی
باغبان ایتدی غرس شجر
گر چه صورتده شجر دن منفصل
اولدی اخلاف آدم و هرا انبیا
ر منحن الاخرون اسابقون
معنیده بن جد جدم قیل نظر
ایتدی چرخ هفتی هم جلوه گاه
پس باقلسه میوه دن طوغدی شجر
با خصوص اول فکر اوله وصف نزل
وارد و صادر اولور بر کار بان
بو طریق فوز در بی اشتباه
طبع دل جسمه مدار امتنان
لا مکان طول و قصر دن بی نیاز
سیرینی بی فرسخ و بی میل ایدر
عاشقانه یافتی خسل الکلام
کشتیده در خواب ایدر سن قطع راه

تفسیر این حدیث که مثل امتی کمثل سفینه نوح من تمسک بها نجا
و من تخلف عنها غرق

مثل امتی کمثل سفینه نوح من تمسک بها نجا و من تخلف عنها
غرق حدیث شیرینک تفسیر ایدر

بهر این فرمود پیغمبر که من
ما و اصحابم چون کشتی نوح
چونکه باشی تو دور از زشتی
در پناه جان جانجشی تویی
کسلس از پیغمبر ایام خویش
گر چه سیر چون رود بی دلیل
هین میسر الا که با پرهای شیخ

همچو کشتی ام بطوفان زمن
هر که دست اندر زندیافتوح
روز و شب سیاری و در کشتی
کشتی اندر خفته ره میسرو
تکیه کم کن برفن و بر کام خویش
خویش پسنی در ضلالی و دلیل
تا بمیسنی خون اشکهای شیخ

پس انچون دید پیغمبر کن
بندهی اصحاب چون کشتی نوح
چونکه سن شیخ ایله سن عمدن این
حفظ خلاق جهاندی بی کدر
اوله سن پیغمبر کن منفصل
شیر ایسکده یوله اولسک پدلیل
ایتمه پرواز اولدقچه بال شیخ

کشتی یم طوفان اولنجه جو حسن
اولشزدن ما من فضل و فتوح
روز و شب کشتیده در سیرک همین
خفته سن کشتیده ایلسن سفر
فکمه مغرور اولوب اوله نخل
اولدک ای گشته روبا و دلیل
رهبر اولسون نصرت اقبال شیخ

موج لطفی گاه اولور پاک اولور	نار قهری گاه جالک اولور	آتش قهرش دمی حال تست	یکزانی موج لطفش بال تست
قهر و لطفن پیلکه ضدین الحذر	اتحادن ایله سمود الاثر	اتحاد سرد و بین اندر اثر	قهر اورا ضد لطفش کم شمر
سبز ایدر بر دم سنی مانند خاک	بر زمان باد ایله ایله تابناک	یکزمان پر باد و کبریت میکند	یکزمان چون خاک سبزت میکند
عارفک جسم ایدر وصف جاد	تا کل و نسیرین اوله انده کشاد	تا برور وید کل و نسیرین شاد	جسم عارف را دهر و وصف جاد
لیک او واقف غیرا کا واقف دکل	بوی جنت اولدی مغز پاکه پهل	جز مغز پاک ند به حسلد بو	لیک او پند به بسند غیر او
مغزک ایتمه بسته انکار یار	تا که ریجان بخش اوله کلزار یار	تا که ریجان یابد از کلزار یار	مغز را خالی کن از انکار یار
نغمه یاب بو خلد اول یاردن	قیسون افشا بوی رحمانی یمن	چون مجربوی رحمان از یمن	تا پای بوی حسلد از یار من
اول صف معراجیانه خود نما	چو ذی اولسون براق پرکشا	چون براق برکشاند نیستی	در صف معراجیان اربستی
ماه دک فلن ایتمه معراج زمین	شکره معراج فی و ش اول قرین	بلکه چون معراج گلگی تا شکر	فی چو معراج زمینی تا شمر
یا سمایه صانمه معراج بخار	بلکه معراج جنین هوش یار	بل چو معراج جینی تا نخی	فی چو معراج بخاری تا سما
پهل عدم اولد کعجب عالی براق	چو ذایسک دار لغه ایله مساق	سوی هستی آردت کر نیستی	خوش براقی کشت خنک نیستی
کوه و دریایی سمی ایتد کچمس	بوجان حسی ایله دون و پس	تا جهان حس را پس میکند	کوه و دریا با همش مس میکند
داخل کشتی اولوب عزم ایت دون	جانب معشوقه چون روح روان	چون معشوق جان جان روان	پاکش در کشتی و میرود وان
بی نیاز دست و پایله سفر	شویله کیم جان لر عیدن کلدیله	انچنانکه تاخت جانها از عدم	دست فی و پای فی رو تا قدم
سوزده چاک پرده ایله کقیاس	اول مسیدی سمع سامعه نفاس	کر بودی سمع سامع را نفاس	بر دریدی در سخن پرده قیاس
ای فلک قیل قولنه کوه برنثار	اول جهانن ای جهان اول شرمسار	از جهان او جهنا شرم دار	ای فلک بر گفت او کوه بر بار
نثر ایدر سک کوه هرک صد تا اولور	جامد ک کوینده و بی سنا اولور	جامد ت پسننده و کویا شود	کر بیاری کوه برت صد تا شود
کندک ایچون اولش اولد اول نثار	چونکه راس مال اولور صد با هزار	چونکه هر سر مایه تو صد شود	پس نثاری کرده باشی بهر خود

قصه هدیه فرستادن بلقیس از شکر سبا سوی سلیمان علیه السلام

تحفه بلقیس چل اشتر ایدی	سبر سر اطالی خشت زرا ایدی	بار آنها جمله خشت زرد دست	هدیه بلقیس چل اشتر بدست
ایتد ایله ملک سلیمان کذار	کور دیلر فرشن زر خالص عیار	فرش آنرا جمله زر نختد وید	چون بصحرای سلیمانی رسید
چهل منزل التون او زره کتدیله	قالمدی انلرده آب روی زر	تا که زر را در نظر آبی ماند	بر سر زر تا چهل منزل براند
دیدیلر التونی دو ندر مک مسرا	معدنه عرض زرا ایتمک ناروا	سوی سخنن ماچه پکار اندریم	بار ما گفتند زر را او ابریم
انده کیم خاک اوله التون سبر سر	کار ابله سردر اگا اهدای زر	زر به هدیه بردن آنجا بله نیست	عرضه کش خاک زرده دهیست
ای ایدن لر عقلی اتحاف اله	انده عقل اولدی کیمینه خاک راه	عقل آنجا کمترست از خاک راه	ای بیده عقل هدیه تا اله
چون هد ایا ده کساد اولد بید	انلری حصر ایله دی شرم شدید	شرمسار ایشان همی واپس کشید	چون کساد هدیه آنجا شد بید
دیدیلر پس کر کساد و کر و واج	برکه ما مور ز طاعت در علاج	چیت بر ما بنده فرمانیم ما	باز گفتند ار کساد وار روا
کر زر و کر خاک ایصال ایلرز	آمرک امرن بهر حال ایلرز	امر فرمانده بجا آور دنیست	کر زر و کر خاک ما را بردنیست
کر طهور ایله سه فرمان رجوع	ایلرز زرده ایا به شروع	هم بفرمان تحفه را باز آورد	کر بفرمایند کین واپس برید

خندش آمد چون سلیمان آن بدید
من نمی گویم مرا پدیده هید
که مرا از غیب نادر پدیداست
می پرستید اختر می کوزر کند
می پرستید آفتاب چرخ را
آفتاب از امر حق طلبخ باست
آفتابت که بکیرد چون کنی
نی بدرگاه حسد آری صدراع
که کشندت نیم شب خورشید کو
حادثات اغلب شب واقع شود
سوی حق کرر استانه خم شوی
چون شوی محرم کشایم با توب
جز روان پاک اورا شرف نی
روز آن باشد که او شارق بود
چون نماید ذره پیش آفتاب
آفتابی را که رخشان میشود
همچو ذره پنبیش در نور عرش
خوار و سکن مینی اورا پقرار
کیمیایی که از ویک ماثری
نادر اکسیری که از وی نیم تاب
بواجب میناگری که یک عمل
باقی اخترها و کوه سرهای جان
دیده حسی زبون آفتاب
تاز بون کردد پیش آن نظر
کان نظر ناری و این نوری بود

کز شما من کی طلب کردم ترید
بلکه گفتیم لایق هدیه شوید
که بشر آنرا نیارد نیز خواست
رو با و آرید که اختر کند
خوار کرده جان عالی نرخ را
ابلی با شد که گویم او خداست
آن سیاهی زد تو چون پروان کنی
که سیاهی را بر داده شعاع
تا بسالی یا امان خواهی از و
وان زمان معبود تو غائب بود
دارهی از اختران محرم شوی
تا بیسی آفتابی نیم شب
در طلوعش روز و شب افرق نی
شب نماند شب چو ابارق شود
همچنانست آفتاب اندر لباب
دیده پیش کند و سیران میشود
پیش نور چید و موفور عرش
دیده راقوت شده از کرد کار
بر دغان افتاد و گشت آن اختر
بر ظلامی زد بگردش آفتاب
بست چندین خاصیت را بر زحل
هم برین مقیاس ای طالب بدان
دیده ر بانے جو و پیاب
شعاعات آفتاب با شمر
نار پیش نوریش تاری بود

چون سلیمان کوردی اولد خنده لب
بن دیم اولد هدیه انقیاد
بنده دار نادر پدیا غیب بدن
اختر ز پروره طاعت سز
ایتدی که معبود مهر چرخ سز
حقن امر طبعه ما مور آفتاب
سندن ایله رایسه منع آفتاب
عجز ایله درگاهن ایله سن پناه
نیم شب قنده کونش اولسک هلاک
حادثات اکثر کچه ایله ظهور
صدق ایمان ایله وار حقن یکا
محرم اول تا ایلم تحریک لب
روح پاک اولد اکا مشرق مثال
روز او در کیم انده اول شارق اولو
ذره ده خورشیده قار شو وارجی تا
آفتاب اولد قده رخشان کمال
نور عرشه ذره اولدی آفتاب
ظاهر اسکن و خوار و پقرار
کیمیایکیم اندن اولدے بر اثر
نادر اکسیر اولدی اندن نیم تاب
اولدی مینا کاری اندن بر حمل
جوهر جان ایله سائر اختری
دیده حسد ز بون آفتاب
تا اکانظاره ده اولسون زبون
اول نظر نوری و بوناری مدار

دید ی سرزون ایتدم تحفه طلب
بلکه اهدای پدایت در مراد
کیم بشرده اولمزا اول نادیده فن
حقه در طاعت او در رب معز
پست ایدوب بوجان عالی نرخی سز
اکه شرک اولد خدا ایله خطاب
ظلمتی دفعه نه ممکن سنده تاب
ظلمتی نور ایله دفع ایت یا اله
یوق بان اندن اولور سک چاکچاک
سندن اول معبودک اولد انده دور
حق او در یوق اخترک نفعی سکا
ساکه خورشید اولد ظاهر نیم شب
فرق روز و شب طلوعنده مجال
بی اثر در شب چون اول بارق اولو
بویله در حال لباب و آفتاب
خیره ایله دیده بی نور جمال
اولدی زیر انوری بی حد و حساب
دیده یه قوت عطای کرد کار
دوده دوشدی اختر اولد قیل نظر
دوشدی تاریکی به ایتدی آفتاب
نچه خاصیات فلوب زحل
قیل بو متیاسه قیاس ای مشتری
چشم ربانی به قیل سعی و شتاب
آب و تاب آفتاب رونمون
نوره نسبت نارا اولور تاریک و تار

کرامات و نور شیخ عبد الله مغربی قدس الله سره

شیخ عبد الله مغربی قدس الله سره مک کرامات و نوری پاینده در

گفت عبد الله شیخ مغربی
من ندیدم ظلمتی در شصت سال
صوفیان گفتند صدق قال او

شصت سال از شب ندیدم من بشی
نی بروزونی بشب فی زاعتلال
شب همی رفتیم در و بنال او

دید ی عبد الله شیخ مغربی
کوردم ظلمت بو التمش ییلده بن
ایتدی لر تصدیق قولن صوفیان

کوردم شب پجره التمش ییل بشی
روزا کرشب اولد که مشهودم علن
دید یلر کچه اولور دق برزدان

در پابانهای پر از خار و کوه روی پس ناکرده می گفتی شب باز گفتی بعد یکدم سوی راست روزگشتی پاش را پای بوس روزگشتی پای بوش کشته ما نی ز خاک دنی ز گل بروی اثر مغربی را مشرقی کرده خدای نور این شمس شموسی فارست چون نباشد حارس آن نور مجید تو بنور او همی رود در امان پیش پشت میرود آن نور پاک یوم لایحزنی النبی راست دان گرچه کرد در قیامت آن فرزون کوبند هم بمیخ و هم باغ	او چو ماه بدر مارا پیشرو هین کو آمد میسل کن در سوچ میسل کن زیرا که خاری پیش است کشته و پایش چو پای عروس زانکه بودش پاک از گل هر دو پا نه از خراش خار و آسب حجر کرده مغرب را چو مشرق نورزای روز خاص و عام را او حارست که هزاران آفتاب آرد بید در میان آرد با و گردمان میکنند هر روز سزنی را چاکچاک نور یسعی بین ایدیم بنخوان از خدا اینجا بخوایم آرمون نور جان و الله اعلم بالبلغ	اول پابانگرده کیم پر خار و چاه دیدی ظلمتده او ره بین فلک گاه دید صاعده لازم میل راه کوندزایلردک اکابر پای بوس روز روشن پای بوسیده همان خاک و گلدن یوق قطعاً اثر مغربی می مشرقی آیتدی شکور نوری شمسک زیور ایامدر نچه اولمز حافظ اول نور مجید سین امک نور یله اول وقف مان پش کاکمه رودان اول نور پاک یوم لایحزنی النبی اولدی پسان اول قیامتده اولور که فرزون کیم عطا سیله بولور لمیغ و ماغ	اول بزهره رهبر اید ما سنده ماه چاه گلدی صوله میل ایتمک کرک ظاهر اولدی با که خار پشگاه پس کورردک پانی پای عروس خاک و گلدن یوق یا غنده نشان بی خراش خار و بی زخم حجر مغربی چون مشرق آیتدی کان نور پاسبان روز خاص و عامدر کیم نچه پیک آفتاب ایلمر بید چکمه خوف آرد با و گردمان رهزنان راهی ایلمر چاکچاک نور یسعی بین ایدیم عیان بونده حقدن قیل رجای آرمون نور جان و الله اعلم بالبلغ
---	---	---	--

باز کردانیدن سلیمان علیه السلام رسولان بقیس را با آن بدیها که آورده بودند سوی بقیس و دعوت کردن بقیس را سوی ایمان و ترک آفتاب پرستی	سلیمان نبی علی نبینا و علیه السلام رسولان بقیسی طرف ببقیسدن کتورد کلرمی بدایا ایلده خود دار جاع ایلوب پرستش آفتابدن منع و ایمان حقه دعوت آیتدی کیدر
--	---

باز کردید ای رسولان نخل این زر من بر سر آن زرنهید فرج استر لایق حلقه زرت که نظر گاه خداوند است آن کو نظر گاه شعاع آفتاب از گرفت من ز جان اسپر کنید مرغ فتنه دانه بر با مست او چون بداند داد او دل را بجان آن نظر ما کو بدانه میکند دانه گوید که تومی دزدی نظر چون کشیدت آن نظر اندر بیم	زر شمسه را دل من آید دل کوری تن فرج استر را دهید زر عاشق روی زرد اصفهست کز نظر انداز خورشید است کان کو نظر گاه حسد او ندلباب گرچه اکنون هم گرفتار نمید پر کشاده بسته دامست او ناگرفته مرور او گرفتمدان آن کره دان کو پسا بر می زند من همی دزدم ز تو صبر و مقدر پس بدانی که ز تو من غافل نیم	اول رسولانه پورد قیل رجوع هم بنم التونم ایلک که ضم حلقه زر استراچون زیب و فر اول نظر گاه خدای مستعان قنده منظور شعاع آفتاب سج ایدک جانن سپرداریده سز مرغه مکردانه بی هفت کامدر چونکه فکردانه ایلمر متصل دانه یتا کیم نظر سچا اولور دانه دیر کیم با که ایلمر سکت نظر چون نظر آخر چکر با که سنی	زر سز کچون با که قلب پر خشوع استره شایسته بوزین و حشم زرد رود در عاشق نالانه زر منظر خورشید در زرایله کان قنده منظور خد او ندلباب گرچه کیم حکم گرفتاریده سز پر کشاده لیک بند دامدر ناگرفته اول گرفتار اولدی پیل عقده دام اکب بند پا اولور صبر ک اولمقده نشان زیر دیزر ایلمر غفلت پیلور سن رهزنی
---	---	---	---

قصه عطاری که سنک ترا زوی اوکل سر شوی بود و ز دیدن	اول عطاری قصه سیدر که سنک ترا زوی کلدن اولوب بر
---	---

مشتري كل خوار از ان كل هب كام سنجيدن شكر دزديده
و پنهان

مشتري كل خوار ك شكر وزن ايد ركن كل ناچيزي سرقه ايتديكن
كوروب عطارك كور مرلك ايتديكني پساندر

پش عطاري كي كل خوار رفت
پس بر عطار طرار دودل
كفت عطاري جوان ابلوج من
كفت كل سنك ترازوي منست
كفت هستم در مهمي قند جو
كفت با خود پش انك كل خورست
بچوان دلاله كه كفت اي پسر
سخت زيبا ليك هم يك چيز هست
كفت به ستر اينچنين خود كر بود
كرندار سنك و سنك از گلست
اندر ان كفه ترازو ز اعتداد
پس براي كفه ديكر بدست
چون نبودش تيشه او دير ماند
رويش آن سو بود كلوز ناشكفت
ترس ترسان كه نبايد ناكهان
ديد عطار آن و خود مشغول كرد
كر بدزدی و ز كل من جي بري
تو همي ترسي زمين ليك از خري
كر چه مشغولم چنان احمق نيم
چون بسپني مرشكر راز آزمود
مرغ زان دانه نظر خوش ميكنند
كر ز ناي چشم حظي جي بري
اين نظر از دور چون تيرست و سم
مال دنيا دام مرغان ضعيف
تا بدین ملكي كه او دايست در
من سليمانم نخواهم ملكتان
كين زمان هستيد خود مملوك ملك
باز كونه اي اسير اين جهان

تا خرد ابلوج قند خاص زفت
موضع سنك ترازو بود كل
نيست نيكوبني تكلف بي سخن
كر ترا ميل شكر بخريد ناست
سنك ميزان هر چه خواهي باش كو
سنك چه بود كل مكنو ترازو ز رست
نوعر و سي يا فتم بس خوب و فر
كان تيره دختر حلوا كرست
دختر او چرب و شير مفر بود
اين به وبه كل مرا ميوه دلست
او بجاي سنك آن كل رانهاد
هم بقدر آن شكر را مي شكست
مشتري را منتظر آبخان شانند
كل از پوشيده دزديدن گرفت
چشم او بر من فتد از امتحان
كه فرزند تر دزداين اي روز دزد
رو كه هم از پهلوي خود ميخوري
من همي ترسم كه تو كمتر خوري
كه شكر افزون كشي تو از نيم
پس بداني احمق و غافل كه بود
دانه هم از دور راهش ميزند
ني كباب از پهلوي خود ميخوري
عشق افزون ميشود صبر تو كم
ملك عقيبي دام مرغان شريف
در شكار آرد مرغان شكوف
بل كه من بر نامم از هر ملكتان
مالك ملك انكه بجهاد از ملك
نام خود كردي امير اين جهان

كلدي بر كل خوار عطاره مكر
ايلش ايدى او عطار دودل
ديدى عطاري جوان بو قند خاص
ليك كلدر سنك ميزانم اكر
با كه قند اولدي مهم مانع دكل
ديدى كو كلندن او كيم كل خوار در
بكر ز اول دلاله ديش اي پسر
خوب و زيبا ليك ايدن شيدا برني
ديدى كيمد ر كيم اكا بد بين اولور
سنده كيم سنكه بدل اولدي بو كل
كفه ميزانه اولد دست رس
كفه اخسري به اولدي كار كر
كسر شكره ايدوب بي تيشه كار
شغل عطاري كورب كل خوار دون
غارت كلده هراسان ايدى تا
كوردي عطار اولد اندن مشغل
ديرايد جلب كل ايلر سلك اكر
سن و قوفدن هراسان اي عليل
كر چه مشغولم حاجت من دكل
چون كور رس سن شكره قلتى
دانه دن مرغان ايدر ذوق نظر
كوز ز ناسندن اولور سن دوقيا
دور دندرتير مسموم اول نظر
مال دنيا دام مرغان ضعيف
تا بو ملكه بسته بردام اولد پهل
چون سليمانم نه لازم ملك دون
نفس كم مملوك ملك بي بقا
بو عجبدر اي اسيران جهان

اندى اولدي چون خريدار شكر
سنك ميزان بر ايكي پاره كل
خوبدر تخمينه ايلرا اختصاص
استر ايلك اول خريدار شكر
هر نه ايسه سنك ميزان سنك و كل
كل اكا زردن دنجي مختار در
ساكه بولدم بر عردوس خوبتر
بو كه اول مستوره حلوا جي قرتي
دختر حلوايي خود شيرين اولور
كل دنجي خوش كيم او در مطلوب دل
جاي سنكه كل قودي عطار پرس
ايتدي كل مقدار موزون شكر
مشتري سن ايتدي وقف اشطار
اولد اول كلدن بنان يغانمون
چشم عطار اولديه واقف اكا
تا دنجي افزون اولد دزديده كل
كنديكه كندك اولور سن رخنه كر
بنده خوف اول ايده سن اكل قليل
كيم شكر دن اولد افزون قدر كل
كيمده در فهم ايله حلق و غفلى
دور دن رهز نلك ايلرد اتر
كندى جسمك نذر اما اول كبا
عشقك افزون صبر كي تقليل ايد
ملك عقيبا دام مرغان شريف
صيد اولور مرغان عالي متصل
بن مما لكده سنره مخلص نمون
مالك ملك اولدي اهل اتقا
ناكز اولش اميران جهان

ای تو بنده این جهان مجوس جان | چند کوی خویش را خواجه جهان

دل داری کردن و نواختن سلیمان علیه السلام مرآن رسولانرا
و دفع وحشت و آزار از دل ایشان و عذر قبول ناکردن
هدیه شرح کردن بایشان

سن جهان بنده جان مجوس غم | کند که آزاده دیر سن دمبدم

سلیمان نبی علی نبینا و علیه السلام ای پیلطره نوازش
خاطر ایله وحشت و جابلین دفع اچون هدیه بی عدم قبولک
سرتنی شرح و بیان عذر ایتدی کیدر

ای رسولان می فرستتان رسول
پیش بلقیس آنچه دیدیت از عجب
که چهل منزل برود زربید
تا بداند که بز طامع نه ایم
انکه کر خواهد همه خاک زمین
حق برای آن کند ای زرگزین
فارغیم از زر که مابس پر فیم
از شمشاکی کدی زر می کنم
سرک آن کیرید کر ملک سبت
تخته بندست انکه تختش خوانده
پادشاهی نیستت بر ریش خود
بی مراد تو شود ریشت سفید
مالک الملکت هر کش سر بند
لیک ذوق سجده پیش خدا
پس نسالی که نخواهم ملکها
پادشاهان جهان از بد رکی
ورنه ادهم وار سرگردان و دنگ
لیک حق بهر ثبات این جهان
تا شود شیرین برایشان تخت و تاج
از خراج ارجح از زر چوریک
همره جانست کرد ملک و زر
تا بسنی کین جهان چاهست تنک
تا بگوید چون ز چاه آبی بسام
هست در چاه انعکاسات نظر
وقت بازی کودکان از اختلال

ر دمن بهتر شمس را از قبول
باز گوید از بسیاران ذهب
وز چنین هدیه نخل چون می شدید
ما زر از زر آفرین آورده ایم
سربس زر کرد و در زمین
روز محشر این زمین را نقره کین
خاکیا ز سربس زرین کنیم
من شمارا کیمیا کر می کنم
که برون آب و گل بس ملکهاست
صدر پنداری و بردمانده
پادشاهی چون کنی بر نیک و بد
شرم دار از ریش خود ای کز امید
بی جهان خاک صد ملکش دهد
خوشر آید از دو صد دولت ترا
ملک آن سجده مسلم کن مرا
بوبردند از شراب بندگی
ملک را بر هم زدندی بی درنگ
مهرشان بناد بر چشم و دمان
که ستانیم از جهان داران خراج
آخر آن از تو بماند مرده ریک
زر بده سره ستان بهر نظر
یوسفانه آن رس آری چکنک
جان که یا بشرای بذالی غلام
کمترین آنکه نماید سنک زر
می نماید آن خرفه ساز و مال

دیدیم ای ایلیچیان روشن اولور
سویلوب بلقیسه برو فوق عیان
چهل منزل التون اوستندن کدر
تا پله یوسف در طمع بر زده زره
اولکه استرسه اگر خاک زمین
حق اچون ایلرای محبوب زر
زردن استغاده در قدرت انک
بن نچه سزندن ایدم امید زر
تارک ملک سبا اول بی حجاب
تخت ایله وصف ایتدی گدر تخته بند
ریشک یوق سنده حکم یکده
استمر ایکن اولور ریشک سفید
مالک الملک اولکه کیم قولدر اکا
لیک ذوق سجده پیش خدا
استمر ملکی ایدرسن پس نیاز
غفلت ایلر پادشاهان جهان
یوخس ادهم و سن اولوب فرخنده بخت
لیک حق ویرمک اچون هره نظام
انلره شیرین اولوب تا تخت و تاج
اول خراجی جمع ایدرسه چوریک
جانکه همراه اولمز ملک و زر
تا عیان کور چاه تنک اولکه جهان
چاهدن چیقدقه تا ویرسون پیام
چاهده وار انعکاسات نظر
وقت لعب اطفال ایدر جمع خرف
کیم قبولدن بوردا حسن اولور
بویابان ذهب اولسون پان
نخلت عرض هدیه سربس
خالق زر دندر احسان کیسره
هپ اولور سیم و زر و در زمین
روز محشر بوزینی نقره دور
خاکی جله زر ایدر قوت انک
کیمیا ایکن سره بندن نظر
ملک چوقدر خارج از آب و تراب
درده قالدک صدر صاندک در دمن
سن نچه سلطان اولور سن عالمه
ایلر ریشکدن حیای کج امید
اکه یوز ملک بقا ایلر عطا
نچه یوز دولتدن اعظم رسکا
قیل بنی اول سجده ایله سرفراز
نخج یاب اولمز بوقوللقدن بنان
جمله ایلردی فدای ملک و تخت
انلری پوشیده چشم ایتدی تمام
ایده لر اطرافندن جمع خراج
اختراندن دور اولور اول مرده ریک
بذل زر قیل حاصل ایت کل نظر
یوسف آسا اول رسن دار بنان
جان که یا بشرای ما بنده غلام
کمتری اولکم کور رسن سنکی زر
سیم و زر نامن ایدر نقد شرف

عارفانش کیمیا کرده اند تا که شد کاهنا برایشان نژاد

کیمیا کرد اولی خیل عارفان انگره اولد تقیصه میل کان

دیدن درویش جماعت مشایخ را در خواب و در خواست کردن روزی حلال از ایشان بی مشغول شدن بکسب دنیا و از عبادت ماندن و وارثان ایشان او را میوه های تلخ و ترش گویی و بروی شیرین شدن بد آن مشایخ

بر درویشک رو داده جماعت شیخی کور و ب شغل کسب عبادت مانع اولماق ایچون انگردن رزق حلال طریقین نیاز اینتکده انگر که ارشاد ایله بامر الله تعالی کوهسار ک ترش و تلخ میوه لری اکاشیرین اولدینغیدر

آن یکی درویش گفت اندر سمر کفتم ایشانرا که روزی حلال مر مرا سوی کستان راندند که خدا شیرین بگرد این میوه را در دهان تو بهمتهای ما بین بخور پاک و حلال و بحسب پس مر از آن رزق نطقی رو نمود کفتم این فتنه است ای رب جهان شد سخن از من دل خوش یافتم کفتم اچیزی نباشد در بهشت هیچ نعمت آرزو نماید که زین نپرد از من بجز و نیشکر مانده بود از کسب یک دو جبه ام

دید بر درویش خواب پچره عیان انگره دید که روزی حلال کوهساره سوق ایوب اولدم همان میوه بی شیرین ایله اول ذوالمنن ایله ز بهمت اولد ذوق دهن قیل خدا اشته سکار رزق حلال اولد اول رزق ایله نطقه قبول پس دیدم بو فتنه در یارب کجا کندی سوز بندن فی قلب اولد صاف دیدم اولمز سه بجا جفته که غیر نعمت با که بو شادی تیر ایلمم بن غیر نعمت آرزو مغنی شهید و شکر در با که بو قالدی کبهدن برایکی جبه بس آستین جبه ده نقد هوس

نیت کردن او که این زر را بد هم بدان هیز نکش چون من روزی یافتم بگرامات مشایخ و رنجیدن آن هیز نکش از ضمیر ز نیت او

اول درویشک کرامات مشایخ ایله رزق حلال بولدینغندن اول برایکی جبه بی بر شخص هیز نکشه اعطایه نیتی و هیز نم کشک اشراق ضمیر ایله انک نیت بندن رنجیده اولدینغیدر

آن یکی درویش هیز نم می کشید پس بکفتم من زر روزی فارغم میوه مکروه بر من خوش شد چونکه من فارغ شدستم از کلو بد هم این زر را بدان تکلیف کش خود ضمیرم راهمی دانست او بود پیش سدر هر اندیشه هیچ پنهان می نشد از وی ضمیر پس همی تنکید با خود زیر لب

چونکه بر درویش کیم هیز نم کشان پس دیدم بن قسمتمدن فارغم میوه تلخ اولدی شیرینتر بجا بر طرف در چون کلو فسکری بجا اولد اول گفت کشته و اصل بوزر منعکس اولدی اکا نقش ضمیر واقف سرایدی هر اندیشه ده اکه پنهان اولیوب لوح ضمیر ایلدی زیر لب بندن زمره

که چنین اندیشی از بهر ملوک
من عنی کردم سخن را فهم یک
سوی من آمد بهیبت همچو شیر
پر تو حالی که او همیزم نهاد
گفت یارب که ترا خاصان ہی اند
لطف تو خواهم که میسناگر شود
در زمان دیدم که ز رشد همیزمش
من در آن بچو شد دم تا دیر که
بعد از آن گفت ای خدا گر آن کبار
باز این را بند همیزم ساز زود
در زمان همیزم شد آن اغصان زر
بعد از آن برداشت همیزم را در
خواستم تا در پی آن شه روم
بسته کرد آن هیبت او مرا
در کسی راه شود کوسر نشان
پس غنیمت دار آن توفیق را
نی چو آن ابله که یا بد قرب شاه
چون ز قربانی دهندش پیشتر
نیست این از آن گادای مغتری
بذل شاهانه است این بی رشوقی

کیف تلقی الرزق ان لم یرزق
بردلم میزد عتابش نیک نیک
تنک همیزم را از خود بناد زیر
لوزه بر هر هفت عضو من قناد
که مبارک دعوت و فرخ پی اند
این زمان این تنک همیزم زر شود
همچو آتش بر زمین می تافت خوش
چونکه با خویش آمد من از اول
بس غیورند و گریزان ز اشتبار
بی توقف هم بران خالی که بود
مست شد در کار او عقل و نظر
سوی شهر از پیش من او تیز رفت
پرسم از وی مشکلات و بشنوم
پیش خاصان ره نیاشد عاهه را
کان بود از رحمت و از جذباتش
چون پابی صحبت صدیق را
سهل و آسان در رفتندم ز راه
پس بگوید ران کا دست این مگر
ران کا دست می نماید از خری
بخش محض است این از رحمتی

فکر مکرده بویله می شان ملوک
ایتیم کرد چه کلا من فهم نیک
کلدی بندن یا که هینتله چو شیر
وضع همیزم حالی اولد قده عیان
دید ی یارب اولد خاصان عباد
قدر تکدن استرم ای داد کر
کوردم اولدم همیزم اولد زر همین
بن او لب بهوت و چو اولد زما
دید ی اند صکره یارب اول کبار
مینه بوالتون اولوب همیزم مثال
همیزم اولد مینه اول اغصان زر
رفع همیزم ایلیوب کندی همان
استدم پیرو اولوب بی قیل و قال
سدر راه اولدی کا هیبت تمام
یول بولور اولد کسمه کیم اول سرویر
پس غنیمت پهل دم توفیقی من
اوله اول ابله که بولسه قرب شاه
دیرسه لر قرباندن که چوق تکر
بود کلدر ران کا دای مغتری
بذل شاهید در دکل رشوقله بو

کیف تلقی الرزق ان لم یرزق
اولدی پر قلم عتابندن و لیک
از قد سندن همیزم اولد چو مکره زیر
هفت عضو من لرزه ناک اولد همان
مستجاب الدعوه مقتضی المراد
بوزمان همیزم اولد لطفکله زر
آتش آسا اولد پر تاب زمین
کندی همه کلام او حیرتدن همان
چون غیوراندر عدوی اشتبار
اکه عودت ایلیون اولدی حال
قالدی حیرتده اگا عقل و نظر
شهره اولد پشکا همدان روان
مشکلاتی ایلیسم اندن سوال
پس خاصانه بولور می یول حوام
رحمت و جذبه اگا رهبر ویر
کربولور سک صحبت صدیقی من
سهل و آسان اولد رفیقیم راه
ران کا دای حمل ایدوب هیدان اید
اولد کوسر دی کا چشم خری
بخش لطف اولدی سکا رحمتله بو

تخریض سلیمان علیه السلام مرر سولانرا بر تعجیل هجرت
بلقیس بهر ایمان

سلیمان نبی علیه السلام سعادتیان ایچون بلقیسک تعجیل
هجرتنده ایلیلمری تخریض پور دستلیدر

همچنانکه شه سلیمان در بسرو
که بیاید ای عزیزان زود زود
سوی ساحل می نشاند بی خطر
اصلا کتسم ای اهل رشاد
پس سلیمان گفت ای پیکان روید
پس بگویدش پیا اینجا تمام
بن پیا ای طالب دولت شباب

جذب خیل و شکر بلقیس کرد
که بر آمد موجها از بحر جود
جوش موجش هر زمانی صد کهر
کین زمان رضوان در جنت کشاد
سوی بلقیس و بدین دین بگوید
زود ان التدی عو باسلام
که فتوح است این زمان و فتح باب

اکه بکرر کیم سلیمان کزین
ایله دی فرمان تعجیل شهود
ساحله ایلر نشار بی خطر
الصلاحی ایله ای اهل رشاد
پس سلیمان ایتدی پیکانه خطاب
پس اکا ابلاغ اولنسون با تمام
ایده کورای طالب دولت شباب

شکر بلقیسی ایتد جذب دین
دید ی ظاهر اولد موج بحر جود
جوش موجی هر زمان بو نجه کهر
دیردی باب جنته رضوان کشاد
ایلیون بلقیس بودینه شباب
قول ان التدی عو باسلام
بوزمان اولدی فتوح و فتح باب

ای که تو طالب نه تو هم بیایا | تا طلب یابی ازین یار وفا

سنده کرد در طلب یوق ایسه کل | یار دن سا که طلبدر ما حاصل

سبب هجرت ابراهیم ادهم قدس الله سره و ترک
ملک خراسان

ابراهم ادهم که قدس الله سره سبب هجرتی و ملک خراسانی
ترکی بیانی

ملک برهم زن تو ادهم دار زود | تا بیای بی همچو او ملک خلود
خفته بود آن شه شبانه بر سریر | خراسان بر بام اندر دار و کیر
قصده از خراسان آن هم نبود | که کند زان دفع دزدان و رنود
ادهمی دانست هر کوا عدلست | فارغست از واقعه این دست
عدل باشد با سبان کا هما | نی شب چونک زنان بر باهما
لیک بد مقصودش از بانک ربا | همچو شتاقان خیال آن خطاب
نال سرنا و تهدید هسل | چیز کی ماند بدان نا قور کل
پس حکیمان گفته اند این لحنها | از دوار چرخ بگرفتیم ما
بانک کرد شها چرخست اینک خلق | می سر ایندش بطنور و بخلق
مؤمنان کویند کا نار بهشت | نغز کرد ایند هر آواز زشت
ماهمه اجسزای آدم بوده ایم | در بهشت آن محننا بشنوده ایم
کر چه بر ما ریخت آب و گل شکی | یادمان آید از اینها اندکی
لیک چون آمیخت با خاک کرب | کی دهند این زیر و این بم آن طرز
آب چون آمیخت با بول و خمیر | کشت ز آمیزش مزاجش تلخ و تیز
چیز کی از آب هستش در جسد | بول گیرش آتشی را میکشد
کر نجس شد آب این طبعش ماند | کاتش عمر ابطع خود نشاند
پس خدای عاشقان آمد سماع | که در و باشد خیال اجتماع
قوتی گیرد خیالات ضمیر | بلکه صورت کرد از بانک و صغیر
آتش عشق از نوا با کشت تیز | انچنانکه آتش آن جوز ریز

ملکی ترک ایله سن ادهم و ش همان | تا سا ملک خلود اوله عیان
تختی اوزره خوابه دار شدی او شاه | خراسان بام اوزره ما مور نگاه
قصده شاهی خراسان اول دکل | دفع دزدان و رنود بسته دل
اول پلور د عادل اوله پادشاه | اول این القلب اولوز بی اشتباه
عدل شامیدر حقیقت با سبان | صانمه چاوش و عسند ز رمان
لیک انک مقصودی آواز ربا | ایله تذکیر هسنگام خطاب
نال و سرنا و طبعی قیل شعور | ایله فکر کربط حال نغز صور
پس حکیمان دیدلر الحسانی بز | دوره افلاک دن اخذ ایتمشز
هسپت اددار فلکند ز که خلق | ایتدی میسل نعمه طنبور و حلق
مؤمنان دیر لکه آثار بهشت | اولد حسن افزای هر آواز زشت
اولمشز اجسزای آدم چونکه بز | جنک الحاننی کوش ایتمشز
کر چه بزده آب و گل دن وارجا | قلب اولور سر خفیدن بهره یا
لیک چون خاک ایله اولد امترج | بزده یوق بوزیر و بدن ایتجاج
اختلاط فضل و بول ایله آب | ایتدی تعیسیر مزاج مستجاب
آدن و ارد جسدده بر اثر | بوا ایسه اول ناره اولدی کار کر
صاف طبع اولمز نجس اولد قده آ | نار عمدن ایله نر تسکین تاب
پس خدای عاشقان اولدی سماع | انده ثابتدر خیال اجتماع
کار کر انده خیالات ضمیر | بلکه صورت بخش اولور بانک و صغیر
آتشی عشقک نوادن اولدی تیز | اکه شاهد کار مرد جوز ریز

حکایت آن مرد تشنه که از سر جوزین جوز میرنخت
در جوی آب که در کوبد و باب نی رسید تا بافادن جوز
بانک آب بشنود و او را چون سماع خوش بانک آب
اندر طرب می آورد

اول مرد تشنه نک حکایتیدر که بر جوز اغاجندن غسل عمیقده
واقع عسیر الوصول جوی آب جوز انداز اولوب صویه
دوشد که سقوط جوز ایله صودن حاصل اولان صدای کوش
واکله طرب و خروش ایله ایدی

در نعولی بود آب آن تشنه راند | بر درخت جوز جوزی می فشاند
می شاد از جوزین جوز اندر آب | بانک می آید می دید او حباب

بر عمیق آب و اروب بر تشنه دل | اکه جوز انداز اولور دی متصل
چون اغاجدن اولد جوز انداز آب | صیت آب ایله بدید اید حباب

عاقلی کشتش که بگذرای قضا
 بیشتر در آب می افتد مگر
 تا تو از بالا نرسد و آبی برزور
 گفت قصدم ازین فشاندن جو نیست
 قصدم آنست که یاد بانک آب
 تشنه را خود شغل چه بود در جهان
 کرد جوی و کرد آب و بانک آ
 همچنان مقصود من زین مشنوی
 مشنوی اندر فروع و در اصول
 در قبول آرنده شان نیک و بد
 مشنوی را جمله اصل و ابتدا
 هم ترا عون ترا هم اتجا
 است و گفت و کوی مشنوی
 عز و اقبال را قبول تو نشان
 چون نهالی کاشتی آتش بده
 قصدم از الفاظ او از توست
 پیش من آوزت آواز خداست
 اتصالی بی تکیف بی قیاس
 ایک گفت من نسانس نی
 ناس مردم باشد و کومردمی
 مار میت از میت خوانده
 ملک جسمت را چو بملقیس ای غبی
 میکنم لاجول بی از گفت خویش
 کو خیالی میکند در گفت من
 میکنم لاجول یعنی چاره نیست
 چونکه گفت من گرفت در کلو
 آن یکی نایی که خوش نی میرود
 نای را بر کون نهاد او که زمن
 ای مسلمان خود ادب اندر طلب
 هر که را پسنی شکایت میکند

جو ز ما خود تشکی آورد ترا
 آب در لیتست و از تو دور تر
 آب جوش برده باشد تا بدور
 تیر تر بگر برین ظاهره ایست
 هم پیغم بر سر آب این جناب
 کرد پای حوض کشتن جادوان
 همچو حاجی طائف کعبه و صواب
 ای ضیاء الحق حسام الدین توی
 جمله آن تست کردستی قبول
 چون قبول آرنده بود پیش رد
 خود تویی هم با تو باشد انتها
 شفتت و بر سعد تو شد اتجا
 که پذیرفتی همسده هدیه توی
 چون تویی شاه دل و سلطان جان
 چون کشادش داد و بکشاکره
 قصدم از انشاس آواز توست
 عاشق از معشوق حاشا که جداست
 هست رب الناس را با جان ناس
 ناس غیر جان جان انشاس نی
 تو سر مردم ندیدیستی دمی
 لیک حبیبی در تجزنی مانده
 ترک کن بهر سلیمان نبی
 بلکه از وسواس آن اندیشه کیش
 در دل از وسواس انکارات و ظن
 چون ترا در دل بضدم گفتنیست
 من چشمش کردم تو آن خود بگو
 ناکهان از مقصدش باد بجهت
 که تو بهتر میزنی بستان بزمن
 نیست لاجمل از هر بی ادب
 که فلان کس راست طبع و خوبی بد

دیدی بر عاقل اکا ترک است آنی
 آه ریزان اولده بونده مشر
 اتید که زیره بالادن نزول
 دیدی جمع جو ز صانمه مقصدم
 قصدم اولدر کیم کله آواز آب
 تشنه نیک شغلی نذر جالده پهل
 طرف جو و سیر آب و صوت آب
 مشنودین مقصدم سنسن همان
 مشنودیه بوضوح ایله اصول
 ایله شان قبول نیک و بد
 مشنوی اچسره اصول و ابتدا
 التجا هم سا که هم امدادیکه
 مشنودیه استوا ایله افول
 عز و اقباله قبولدر نشان
 چون نهالی آتید که اثر سیراب قیل
 قصدم الفاظنده پس رازک سنک
 اولدی آوازک بجایض خدا
 اتصالی بی تکیف بی قیاس
 ناس دیدم صانمه نسانس دنی
 ناس مردم را پهلور سنک مردم
 مار میت از میت ذریان
 ملک جسمک همچو بملقیس ای غبی
 ایلمم لاجول قولم سن دکل
 کیم بنم قولم نایلر کج خیال
 ایلمم لاجول یوق چاره عیان
 چون بنم قولم سا کلمه حسن
 نای ایله بر نیسنن ایلمر کن نوا
 ناینی طو تدی اکا دیدیکه سن
 ای مسلمان اول طلبکار ادب
 کیمی کور سنک اول شکایت کوید

جو ز خود دل تشنه ترا یلر سنی
 آب ایسه اسفله سندن دور تر
 سا که آب جویه ناممکن وصول
 حکم ظاهرده دکل نیک و بد
 هم اوله ظاهر صوا و ستنده جناب
 حوصک اطرافنده اولمق متصل
 همچو حاجی طوف پست مستطاب
 ای ضیاء الحق حسام الدین عیان
 هپ سنکچو نذر کرا یلر سنک قبول
 چون اوله مقبول اولمز غیر ری رد
 جمله سنس هم سنکد ر انتسا
 اتجا اشفاق ایله اسعادیکه
 هپ سنکچو نذر کرا یلر سنک قبول
 چونکه سنس شاد دل سلطان جان
 عقده بی حل ایله فتح باب قیل
 مطلب انشاسنده آوازک سنک
 عاشق اولمز چون جیپندن جدا
 اولد رب اناس ایله ارواح ناس
 ناس اولدی جان شناس روشنی
 سن سر مردمده کور د کجی دمی
 جسم ایله سنده تجزنی در میان
 ایله متروک سلیمان نبی
 فکر و وسواس کج اندیش اولدی پهل
 قلبی پر وسواس و انکار و ضلال
 با که ضد قلبکده سوز لر وار نهان
 بن خموش اولدم نه ایسه سوله سن
 اسفندن چقدی سهو ایله هوا
 بندن اهل ایسک سن اول پس ناین
 قیل ادب سزدن تحمل آچمه لب
 کیم فلان کس کجمل و بد خویدر

این شکایت که بدخواست
زانکه خوشخوان بود که در حمل
لیک در شیخ آن که زامر خدا
آن شکایت نیست همت اصلاح جان
ناحمولی انبیا از مردان
طبع را کشتند در حمل بدی
ای سلیمان در میان زراغ و باز
ای دو صد بلقیس حلت راز بون

که مرآن بدخوی را اید کواست
باشد از بد خود طبعان حمل
نی پی خشم و ممارات و هواست
چون شکایت کردن پیغمبران
ورنه چالست بدراطمشان
ناحمولی که بود همت ایزدی
حلم حق شوبا همه مرغان بساز
که اید قومی انهم لایعلمون

بوشکایت شکوه بدخوا اولور
یعنی خوشخوان دلر ایتد که حمل
شکوه شیخ اولدی لیک امر خدا
اول صلاح جان اولور شکوه دکل
ناحمولیده رسل مأمور دور
اولدی لر انلر حمل وضع بد
ای سلیمان اول پناه زراغ و باز
نیجه بلقیس اولدی حکمکده زبون

شکوه ساز خوی بد بد کوا اولور
اولد بد طبعان و بد خوردن حمل
صانع کیم خشم و ممارات و هوا
شکوه پیغمبران و دش او یل پیل
یوخسه انلر صبر ایله مشکور دور
عکس امر اولسه اولور امر صمد
حلم حق قیل طیوره کار ساز
اید قومی انهم لایعلمون

همدین فرستادن سلیمان علیه السلام پیش بلقیس که اصرار
میندیش بر شرک و تاخیر کن

سلیمان نبی علیه السلام بلقیسه شرک او زره اصرار ایدوب
تاخیر ایلمه دیوتسد یکونه خبر ار سال ایتد یکیدر

بهن پابلقیس ورنه بد شود
پرده دار تو درت را بر کند
جمله ذرات زمین و آسمان
با در ایدی که با عا دان چه کرد
انچه بر فرعون زد آن بحر کین
و انچه آن با پیل نا آن پیل کرد
وانکه سنگ انداخت داودی بدست
سنگ می بارید بر اعدای لوط
از کفت شاه رسل یک قبضه خاک
کر بگویم از جادات جهان
شوی چندان شود که چیل شتر
دست بر کافر کواهی میدهد
ای نموده ضد حق در فعل درس
جزو جزوت لشکر او در وفاق
کر بگوید چشم را کور افشار
ور بدندان گوید او بنما و بال
باز کن طب را سخوان باب العلل
چونکه جان جان هر چیزی ویست
خود را نکشکد و یو پوری

لشکر خصمت شود مرتد شود
جان تو با تو بجان خصمی کند
لشکر حقند گاه امتحان
آبر ایدی که در طوفان چه کرد
و انچه با قارون نمود سبت این زمین
و انچه پشته کله همسر و خورد
کشت ششده پاره و لشکر شکست
تا که در آب سیه خوردند غوط
کرد تا که مشرکین را بس هلاک
عاقبت لانه یاری پیغمبران
کر کشد عاجز شود از بار بر
لشکر حق میشود سمری نهد
در میان لشکر او بی بر ترس
مر ترا اکنون مطیعند از نفاق
در چشم از تو بر آرد صد مار
پس بسینی تو زدندان کوشمال
تا بسینی لشکر تو را عمل
دشمنی با جان جان آسان کیست
کر زمینان جان کنتدم صدوری

کل کل ای بلقیس یوخسه بد اولور
پرده دار که در کماک ایلر خرا
جمله ذرات زمین و آسمان
قوم عاده نیسلدی کور دکمی باد
ایتدی فرعون غریق اول بحر کین
کور با پیل ایلدی پیل شکست
دست داود اولد سنگ انداز جنگ
سنگ ایله اعدای لوط اولد کتبا
آتمدی سلطان رسل بر قبضه خاک
ایتدی سویلر سم جادات جهان
شوی بار چیل اشتر اولور
دست اولور اعمال کفاره کوا
ای ایدنلر ضد امر حقه طوف
جزو جزو که اکا خیل اتفاق
امر ایدر سه چشمه رت لانا م
ایله دند انکه نسرمان اگر
طبه در س اولسون سکا باب علل
جان جاندر اندن اشیایه بد
مخلصک کور لشکر دیو پوری

ساکه عسکر خصم اولوب مرتد اولور
ساکه جانک خصم جاندر قیل شتاب
لشکر حق در محل امتحان
آبی کور دک اولد طوفان بلا د
ایلدی قارونی بر غنسه زمین
پشه ایتدی کله نرودی بست
لشکر خصمی شکست ایتدی او سنگ
اولدی لر مستغرق آب سیاه
مشرکینک اکثرن ایتدی هلاک
عاقل آسانصرت پیغمبران
جاسز ایلر بار چونکم پرا اولور
اولدی جمله لشکر رب آله
عسکری پینده سن خوف ایله خوف
شمدی طاعتده سکا اتفاق
سندن ایلر علت چشم اشقام
در دند اندن اولور سن بی جگر
کور که بر جگر ایدرتنه عمل
جان جان ایله عداوت اولد بد
تا سکا جاندر ایدر لر صدوری

ملک را بگذار بملقیس از نخست خود بدانی چون بر من آمدی نقش اگر خود نقش سلطان یا غنیست زینت او از برای دیگران ای تو در پیکار خود را باخته تو بهر صورت که آبی بیستی یک زمان تهناسبانی تو ز خساق این تو کی باشی که تو آن او حدی مغ خوشی صید خوش و دام خوش جوهر آن باشد که قائم با خودت کر تو آدم زاده چون او نشین چیت اندر خم که اندر نهر نیست ایجهان نخست و دل چون جوی آب	چون مرایابی همه ملک آن تست که تویی من نقش کر ما به بدی صورتت از جان خود چاشنیست باز کرده بیده چشم و دهان دیگر از تو ز خود شناخته که منم این والله آن توییستی در غم و اندیشه مانی تا جاسق که خوش و زیبا و سر مست خود صدر خوشی فرخ خوشی بام خوش آن عرض باشد که فرج او شدت جمله ذریات را در خود بسین چیت اندر خم که اندر نهر نیست ایجهان حجه است و دل شهر عجا	ملکی ای بلقیس ترک ایت ابتدا خوش پیلورسن چون گلورسن بجا نقش اگر کیم نقش سلطان یا کدا غیرا چون ز زینتی نقشک همان ای که سن پیکار اولوب هر کار دن هر نه صورت کورسک اذ لک بته دل خالق دن تنها قانجه بر زمان بونه ممکندر که کیت اوله سن مغ کنسک عینه کنسک صید و دام جوهر اولدر اوله قائم ذات ایله کر سن آدم زاده سن مانندی اول پس ندر خم ایچره کیم نهر ایچره یوق بوجهان خم اولدی قلبک جوی آب	چون بنی بولدک سنک ملک خدا بسنز ایدک نقش جام صورتا اولد بر صورت که بی جان و صدا انده پهوده مره چشم و دهان کندی کی فرق ایتدک اغیار دن اول بنم والله دیرسن سن دکل فکرت و عمده قالورسن بی کمان کندی که مفتون و شیدا اوله سن صدر کنسک عینه کنسک فرخ بام فرع جوهر در عرض اثبات ایله جمله ذراته باقی نفسکده بول خانه ایچره یانه وار شهر ایچره یوق بوجهان حجه کوکل شهر عجا
---	--	--	--

پیدا کردن سلیمان علیه السلام بملقیس را که مرا خالصا لا مر الله جدمست در ایمان تو یک ذره غرض نیست مرا نی در نفس تو حسن تویی در ملک تو خود بینی چو چشم جان باز شود نور الله عزوجل	سلیمان نینک علی نیندا و علیه السلام سنک ایما کنده جدم خالصا لا مر الله اولوب نفسکده و حسنکده و مکنده ذره مقدری غرضم اولدی یعنی نور حق ایله چشم جانک کشاد اولد فته کور رسن دیوان ایتدیکمدر
--	--

هین پاکه من رسولم دعوتی و ر بود شهوت امیر شهوتم بت شکن بود دست اصل اصل کر در آیم ای رهی در بتسکده احمد و بوجبل در بتخانه رفت این در آید سر بنند اور اباتان این جهان شهوتی بتخانه ایست لیک شهوت بنده پاکان بود کافران قلبند و پاکان همچو زر قلب چون آید می شد در زمان دست پا انداخت زرد بوته خوش جسم مار و پوش ما شد در جهان	چون اجل شهوت کشم نی شهوتی نی امیر شهوت و روی بتم چون خلیل حق و جمله انبیا بت سجود آورده مادر معبده زین شدن تا آن شدن فرقیست رفت آن در آید سر بنند چون امتان انبیا و کافران لانه ایست ز زینسوز زانکه نقد کان بود اندرین بوته در انداین دونفر زرد آمدش در زری او عیان در رخ آتش همی خند ز کش ما چو در یازیر این که در نسان	کل همان کیم بن رسول دعوتم ضبطنه بن شهوتک اولدم امیر بت شکنک اصلمزدن رونما ایلمم بتخانه یه وضع قدم انده گتسه احمد و بوجبل اگر کله بو اصنام ایدر سجده اگا بوجهان شهوتله بر بتخانه در لیک شهوت بنده پاکان اولور کافران قلب اولد پاکان اولد زر انده پس قلبک اولور روی سیاه بوته ایچره صانمه ز حیران اولور اولد بو تن بزده رو پوش جهان	صانمه شهوت پشه مرک شهوتم شهوت و ر بوته اولم امیر چون خلیل الله و سایر انبیا بر ذکل اصنام ایدر سجده اولدم عزمنی حق و باطلک بر می مکر کله اول باش قور صمنلردن بکا انبیا و کافران لانه در یانه اول التون که نقد کان اولور بوته اولدی بواکی جنم مقرر ز رایسه زرد رینه بی اشتباه روی آتسه دخی خندان اولور زیر کهمده اولمشتر بجر بنان
--	---	--	--

شاه دین را منکر ای نادان بطین
کی توان اندود این خورشید را
گر بریزی خاک و صد خاکسترش
که که باشد کوی پوشد روی آب
خیر بلیسیا چو ادهم شاه وار

کین نظر کرد دست ابلیس لعین
با کف گل تو بگو آخسر مرا
بر سر نور او بر آید بر سرش
طین که باشد کوی پوشد آفتاب
دود ازین ملک دوسه روزه بر آر

کوره ای نادان این دینی طین
سویله کیم همگنی خورشید جهان
اولسه ریزان دمبدم بو خاک اکا
که ندر کیم ایده ستر روی آب
امدی ای بلیسیا شاه ادهم مثال

کیم اور سینه با قری شیطان لعین
بر اوج با چق ایله اولوق نهسان
نوری تابان و درخشان هر یکا
یا ندر با چق اوله شمشه حجاب
ایکی کونک ملک اوله پایمال

باقی قصه ابراهیم ادهم رحمه الله علیه

ابراهیم ادهم رحمه الله علیه بقیه حکایت سیدر

حال ابراهیم را کن تو بیان
بر سر تختی شنیدان نیک نام
کاغهای تند بر بام سرا
بانک ز در روزن قصر او که کیست
سرفرد کردند قومی بوالعجب
پن چه چو سید گفتند اشتران
پس بگفتندش که تو بر تخت جاه
خود همان بدید که او را کس ندید
معنی اش پنهان و او در پیش خلق
چون ز چشم خویش و خلقان دور شد
جان هر مرغی که آمد سوی قاف
چون رسیدند رسبا این نور شرق
روحهای مرده جسمه پر زدند
یکدگر را مرده می دادند نان
زان ندادینسا همی کردند کبیر
از سلیمان آن نفس چون نفخ صور
مرتا باد اسعادت بعد ازین

از چه رو کرد دست ترک این جهان
طلطقی و های و هوئی شب بام
گفت با خود اینچنین زهره کرا
این نباشد آدمی مانا پرست
ماه می کردیم شب بهر طلب
گفت اشتر بام بر که جست نان
چون همی جویی ملاقات آله
چون پری از آدمی شد نا بدید
خلق کی پسند غیر ریش و دلق
همچو عقدا در جهان مشهور شد
جمله مرغان از او لافند و لاف
غلغلی افتاد در بلیسیس و خلق
مردگان از کورتن سر بر زدند
نک ندانی میرسد از آسمان
شاخ و برگ دل همی کردند سبز
مردگان از دار بانید از قبور
این گذشت الله اعلم بالیقین

سویله کل احوال ابراهیمی سن
تختی او ستند ایشدی ناکهان
دار سرایک با می او زره و لوله
دید کی در دیور و زدن ندا
دید ای که برگزیده بوالعجب
صوردی مطلبدن دیدیلر اشتران
دیدیلر پس سن رهین تخت و جاه
اولد اول یافت و دیده بی نشان
اول چو معنای خنی محبوب خلق
اول که چشم خلقدن دور اولدی اول
قنغی مرنگ کیم مقامی اولد قاف
چونکه بونور ایتدی اشراق سبا
مردگان ارواحی بولد بال و پر
بر برینه ایتدی لر مرده همان
اول ندادن دین اولوب پر زنی و فر
کیم سلیمان نفس چون نفخ صور
بعد ازین بولد سعادت متقین

ترک ملکه اولدی موجب طله دن
پر تحرک صیت پای شبروان
دید کی کیمه زهره وار بونده کله
آدمی کلر پری سن غالباً
ایلر زنگشته مزهر سوطاب
دید ای اشتر قنغی بام او زره روان
نچه همگن در ملاقات آله
صانکه آمدن پر اولدی نهان
خلق کور مزکور دیک بر ریش و دلق
مرغ عقدا کیمی شهورا اولدی اول
اندن ایلر جمله عالم خلقی لاف
خلقه هم بلیسیس اولدی رهینا
قبرتندن مرده لر کور سردی سر
دیدیلر کلدی ندای آسمان
شاخ و برگ قلبی ایتدی سبز و تر
مردگان ایستدی تخلیص قبور
ایدا الله تعالی بالیقین

بقیه قصه اهل سبا و نصیحت و ارشاد سلیمان علیه السلام
آل بلیسیس راهریکی را اندر خور خود و مشکلات دین و دل
او وصید کردن هر جنس مرغ ضمیری بصغیر آن
جنس مرغ و طعمه او

اهل سبا تک بقیه قصه سی و سلیمان علیه السلام بلیسیس
نصیحت و ارشادی و قومندن هر برینک کندینه مناسب
مشکلات دل و دینی حل و هر مرغ ضمیری اول جنس مرنگ
طعمه و ضمیری ایله صید ایلد یکیدر

قصه کویم از سبا مشتاق دار | چون صبا آمد بسوی لاله زار

عاشقانه ایلم نقل سبا | لاله زاره فیض ایدر باد صبا

لاقت الاشباح يوم وصلها	عادت الاولاد صوب اصلها	روز وصله هر شج بولدی لقا	اصل ایله اولاد قسلدی اتقا
اته العشق الخفی فی الامم	مثل جود حوله لوم السقم	هر امده امت عشق خفی	جوده بکزر بخل اچننده مختفی
ذلة الارواح من اشباحها	عزة الاشباح من ارواحها	ذلتی ارواحک اشباح ایله در	عزتی اشباحک ارواح ایله در
ایها العشاق السقیماکم	انتم الباقون والبقیماکم	نوش جان اولسون سزده ای عاشقان	بو بقا اولد سز کون جاودان
ایها سالون قوموا و عشقوا	ذاک ریح یوسف فاستشفوا	ای تپی دل عشقه ایله انتاب	اول بو یوسف نجه سندن شمه یاب
منطق الطیر سلیمانی بیبا	بانک هر مرغی که آید می سرا	ای سلیمان منطق الطیر اشنا	ایله هر مرغک نوا سیله نوا
چون برغانت فرستادست حق	لحن هر مرغی بد دستت سبق	چون سی مرغانه ار سال ایتد حق	لحنی هر مرغک سکا اولدی سبق
مرغ جبری راز بان جبر کو	مرغ پر اشکسته راز صبر کو	مرغ جبری یه لسان جبر اولور	پر شکسته مرغه رمز صبر اولور
مرغ صابر او تو خوش دار و معاف	مرغ عنقا راجخوان او صاف قاف	مرغ صابر اولد مغفور و معاف	مرغ عنقایه کرک او صاف قاف
مرکبوتر ا حذر سرماز باز	باز را از حسم کو و احتراز	قیل کبوتر قسمنی تحذیر باز	بازه تعلیم ایله حسم و احتراز
وان خفاشی را که ماند او بی نوا	می کنش با نور جفت و آشنا	هم او خفاشیکه قالدی بی نوا	نور خورشید ایله ایله روشنا
کبک جنگی را پاموزان تو صلح	مرغ و سارنا ما اشرط صج	کبکی ایله خننده صلح ایله شاد	قیل مرغوسی نور صج ایله کشاد
هیچنان میروزید تا عقاب	ره نماند الله اعلم بالصواب	بده و عقابی قیل هم بهره یاب	اول دلیل الله اعلم بالصواب

آزاد شدن بلقیس از ملک و مست شدن او از شوق ایمان
والتفات همت او از همه منقطع شدن وقت هجرت
الا از تخت
بلقیسک ملکن آزد و شوق ایمان مست و وقت هجرت جله
ملک دنیان انقطاع همت و اقبالی اولوب لا تخت مخصوصه
میسی اولد یعنی پس اندر

چون سلیمان سوی مرغان سبا	یک صفیری کرد بست آن جمله را	چون سلیمان ایتدی بر دلکش نوا	صدق ایلمیسیل ایتدی مرغان سبا
جز مگر مرغی که بدی جان و پر	یا چو ماهی کنک بود از اصل کر	مرغ بی میسیل اولد پیل بی جان و پر	یا چو ماهی کنک اوله یا اصلی کر
نی غلط گفتیم که کر کر سر نهد	پش و جی کبر یا سمعش دهد	یوق غلط ایتدم کر اولسه کر مطیع	انی و جی کبر یا ایلر سبع
چونکه بلقیس از دل و جان عزم کرد	بر زمان رفته هم افسوس خورد	ایتد بلقیس از دل و جان عزم راه	کلدی عمر ضایع نیدن انتباه
ترک مال و ملک کرد او اسچنان	که بر ترک نام و تنک آن عاشقان	مال و ملک و جاهی ترک ایتد همان	همچو ترک نام و تنک عاشقان
آن غلامان آن کنسیران بنار	پش چشمش همچو پوسیده پیاز	اول جواری و غلام عشو به باز	اولدی عیننده چو پوسیده پیاز
باغها و قصرها و آب رود	پش چشم از عشق کلخن می نمود	قصر و باغ و حوض آب جانفرا	عشقدن کلخن نمون اولد س اکا
عشق در هنگام استیلا و خشم	زشت کرد اند لطیفانرا بچشم	وقت استیلا د عشق پر طرب	کوزده نامرغوب ایدر مرغوب
هر ز مرد را نماید کند نا	غیرت عشق این بود معنی لا	پس اولور شکل ز مرد کند نا	غیرت عشق اولدی پیل معنای لا
لاله الا هو اینست ای پناه	که نمساید ترا دیک سیاه	لاله الا هو نور س کواه	کوستر ماهی سکا دیک سیاه
هیچ مال و هیچ محزن هیچ رخت	می در عیش نماید لاجز که تخت	هیچ مال و ملکن نقش ضمیر	اولدی ملخوظ اکا لاسیر
پس سلیمان از دلش آگاه شد	کرد دل او تادل او راه شد	پلدی اول نقشی سلیمان جلیل	چونکه وار در قلبدن قلبه بسبیل
انکسی که بانک موردان بشنود	هم فغان سرد دوران بشنود	اول کشی کیم ایده کوش صیت مؤ	هم فغان سرد دوران بشنود

آنکه گوید راز قالت نملة
دید از دورش که آن تسلیم کیش
کز بگویم آن سبب کرد دراز
کز چه این گلک قلم خود بی حیست
همچنین هر آلت پیشه وری
این سبب را من معین کنی
از بزرگی تخت کز حدی فرود
خرده کاری بود و تفریقش خطر
پس سلیمان گفت کز چه فی الاخیر
چون ز وحدت جان برون آرد سر
چون بر آید کوه سر از قهر جبار
سهر بر آرد آفتاب با شرر
لیک خود با این همه بر نقد حال
تا نکرد دختت هنگام لغت
هست بر ما سهل و اورا بس عزیز
عبرت جانش شود آن تخت ناز
تا بداند چه بود آن مبتلا
خاک را و نطفه را و مضغه را
کز کجا آورد مت ای بدیت
تو بران عاشق بدی در دور آن
این کرم چون دفع آن انکار تست
حجت انکار شد انشار تو
خاک را تصویر این کار از کجا
چون در آن دم پدل و بی سر بد
از جادوی چونکه انکار تست
پس مثال تو چو آن حلقه ز نیست
حلقه زن زین نیست در یاد که هست
پس هم انکارت مبین میکند
چند صنعت رفت ای انکار تا
آب و گل می گفت خود انکار نیست

هم بداند راز این طاق کهن
تلخش آمد فرقت آن تخت خویش
که چرا بودش بخت آن عشق ساز
نیست جنس کاتب و رامو نیست
هست بی جان مونس جانوری
کز بودی چشم فہمت را منی
نقل کردن تخت را امکان نبود
پچوا وصال بدن با همدگر
سرد خواهد شد برو تاج و سریر
جسم را با فرا و نبود فری
بنگری اندر کف و خاشاک خوار
دم عقرب را که ساز دستمقر
جست باید تخت او را اشغال
کود گانه حاجتش کرد دروا
تا بود بر خوان جوران دیو نینز
همچو دلق و چارقی پیش یاز
از کجا تا در رسید او تا کجا
پیش چشم ما همی دارد خدا
که از آن آید همی خفیه قیت
منکر این فضل بودی آن زمان
که میان خاک میکردی نخست
از دو ابد تر شد این پمار تو
نطفه را خصمی و انکار از کجا
فکرت و انکار را منکر بدی
هم از ان انکار حشرت شد دست
کز درونش خوابه گوید خوابه نیست
پس ز حلقه بر نزارد هیچ دست
کز جادو و حشر صد فن میکند
آب و گل انکار ز ادا ز اهل اتی
بانک می زد پنجره کجا خبر نیست

اولکه مشهود آ که قالت نملة
دور دن کوردی چو اول عالی نظر
سویلسم اصلن اولور طول کلام
کز چه کیم بی حس و جانر بو قلم
بویله در هر آلت اهل حرف
ساکه ممکن ایدی تعیین سبب
حد دن افزون اید اول تخت عظیم
خرده صنعت ایدی تفریقی محال
پس سلیمان دید کیم احسرا کا
چونکه جان و حد دن ایلر رفع سر
قهر در یادن طهور ایتہ کهر
عرض طلعت ایتہ شمس تابدار
بویله در انا ولی برو فوق حال
اولمیه تا خسته دل وقت لقا
اول بزہ اسهل انکایت عمیر
عبرت جانر اگا اول تخت ناز
تا اول معلومی قید ایتلا
نطفه و هم مضغه و خاکی خدا
دیر که کور قندن کتور دم بن سی
پس کا عاشق ایدک دور زنده سن
بو کرم دفع ایتدی اول انکاریکی
نشرک اولدی حجت انکار پهل
قنده تصویر ایلیم انکاری خاک
چون او دمه بی دل بی سر ایدک
چونکه انکار ک جادیده عیان
پس مثالکدر سنک اول حلقه زن
حلقه زن یوقدن پهلور کیم انده در
پس هم انکار ک انی ایلر پیان
قدرت و صنعتن انکار اولدک تا
سویلمکده آب و گل انکاری یوق

هم اولد چوق رازہ اول اقب تون
فرقت عرش اولدی انده تلختر
کیم چون اول تخت ایتدی میل تام
کاتبه وار در فرا قندن الم
جان یوق ذی روح ایلد بولد شرف
اولسیدی چشم فهمکده غرب
اولمیه تختک نقله امکانی عدیم
بر بردن آدم اعضاسی مثال
سرد اولور تاج و سریر بی بقا
محو اولور اجسامن بو کز و فر
خار و خاشاک نہ لایقدر نظر
برج عقربده روا می در قرار
تخته تعجیل کز کرد اشغال
خوشدر اولسه حاجت طفلان روا
خوان جوران اوله تادیوه میر
صانکه دلق و چارغن کوردی یاز
قندن اولمش قنده در عز و علا
منظرین ایتدی بزده داما
دار شفر سنده کور د کچه انی
اولدی منکر سا که بو فضل حسن
خاک اسپنده ایلر ایدک کار یکی
بود او در ددک ای پمار پهل
نطفه دن خصمه کلور می و هم و باک
فکرت و انکار ایلد منکر ایدک
حشره دک انکار ک اول ایلر پیان
خواجه یوق دیرا که خوابه خانه دن
حلقه دن چکلر ان کویمنده در
کیم جادی حشر ایدر اول کار دان
آب و گلده رمز شرح اهل اتی
بی خبر ایلر نذاخباری یوق

من بگویم شرح این از صد طریق | لیک خاطر فرزند از گفت دقیق

سویلم وار بنده شرح یوز طریق | لیک مشکدر بو گفت از دقیق

چاره کردن سلیمان علیه السلام در احضار تخت بلقیس از سببا

سلیمان علیه السلام تخت بلقیس سبب آن احضار تدرایتد یکید

پس سلیمان گفت عسکر را همان تخت بلقیس را کنون خواهم عیان
 گفت عفریتی که تختش را بن
 گفت آصف من باسم اعظمش
 کرد عفریت او ستاد سحر بود
 حاضر آمد تخت بلقیس آن زمان
 گفت حمد الله برین و صد چنین
 پس نظر کرد آن سلیمان سوی تخت
 پیش چوب و پیش سنگ نقش کند
 ساجد و سجود از جان چسبر
 دیده در وقتی که شد حیران و دنگ
 نزد خدمت چون ناموضع بیاخت
 از کرم شیر حقیقی کرد وجود
 گفت اگر چه نیست آن سگ بر قوام

پس سلیمان عسکره دیدی همان
 دیدی بر عفریت اول تختی تمام
 دیدی آصف بن آبی باسم الاله
 کرد عفریت او لگد سحر شیشه لیک
 حاضر اولد تخت بلقیس از زمان
 دیدی هر نمایه حمد اولسون همین
 پس سلیمانک اولوب منظوری تخت
 پیشگاه چوب و سنگ بی اثر
 ساجد و سجود جاندن چسبر
 دیده کیم اولوقت اول حیران و دنگ
 نایجاد ر خدمت بی رونقی
 لطف ایدوب شیر حقیقی ایتد وجود
 دیدی یوقدر کرد اول سگده قوام

قصه یاری خواستن حلیمه از بتان چون عقب فظام
 مصطفی را علیه السلام کم کرد لرزیدن و سجده
 بتان و کواهی دادن ایشان بر عظمت کار
 محمد علیه الصلوٰة والسلام

حلیمه سعده عقب فظامه سید الانام محمد مصطفی علیه الصلوٰة
 و السلامی غائب ایدوب بر سر کمر راه دلالتمله بتلردن استعانت
 ایتد که اصنام لرزان و سجده کنان عظمت کار محمدی به
 شهادت ایتد کفری قصه بر حصه در

قصه راز حلیمه کویمت
 مصطفی را چون ز شیر او باز کرد
 می گریز انیدش از هر نیک و بد
 تا سپارد آن شهنش را بجد
 چون همی آورد امانت رازیم
 شد بکعبه و آمد او اندر حطیم
 از هوا بشنید بانگی گای حطیم
 تافت بر تو آقایی بس عظیم
 ای حطیم امروز آید بر تو زود
 صد هزاران نور از نور شید وجود
 ای حطیم امروز آید بر تو رخت
 محشم شاهی که پیک اوست نخت
 ای حطیم امروز بی شک از نوی
 منزل جانمهای بالایی شوی
 جان پاکان طلب و جوق جوق
 آیدت از هر نواحی مست شوق

سویلم سا که حلیمه قصه سن
 اخذ ایده تا اهل جبرت حصه سن
 مصطفی ایتدی چون قطع لب
 طوتدی دستنده چو رود و یا سن
 ایلیوب حفظ نگاه نیک و بد
 اول ایدی قصدی ایده تسلیم جد
 چون امانت ایدی اول در تیم
 کعبه به کلهی ایدوب عزم حطیم
 بر صد اگلهی هوادن ای حطیم
 سا که اشراق ایتدی اول مهر عظیم
 ای حطیم ایتد بو کون سا که شتاب
 هر جودندنینه پیک نور و تاب
 ای حطیم ایتد بو کون ترین تخت
 سنده بر عالی شه فرخنده نخت
 ای حطیم ایتد کمان کیم نونو
 سنده ارواح ملائکه ر کرد
 ایلیار ارواح مقدس فوج فوج
 هر نواحیدن سا کا اظنار موج

گشت حیران آن حلیمه از صدا
ش جبت خالی ز صورت وین ندا
مصطفی را بر زمین بهنهاد او
چشم می انداخت آن دم سو بسو
کین چنین بانگ بلند ز جیب دست
چون ندید او خیره و نو مید شد
باز آمد سوی آن طفل رشید
حیرت اندر حیرت آمد بردش
سوی منزلها دوید و بانگ داشت
مکیان گفتند ما را علم نیست
ریخت چندان اشک کرد او بس فغان
سینه کویان آنچنان بگریست خوش

نی کسی در پیش و نی سوی قفا
شد پستی آن نذر جان فدا
تا کند آن بانگ خوش را جبت و جو
که گجا است آن شه اسرار کو
میرسد یارب رساننده کجاست
جسم لرزان همچو شاخ پد شد
مصطفی را بر مکان خود ندید
گشت بس تاریک از غم منزلش
تا که بر در دانه ام غارت کجاست
ماند آنستیم گانجا کو دکیست
که از و گریان شد ندان دیگران
کاخران گریان شد نذر گریه اش

پس حلیمه اولدی حیران صدا
ش جبت خالی نذا تا عیان
مصطفی ایلدی زیب زمین
نظره انداز اولدی اول دم سو بسو
هر طرف اندن کلور عالی صدا
چون اثر یوق اولدی آخر نا امید
جایگاه طفله دو ندی آندی جان
حیرت اندر حیرت اولدی داغ دل
اغلیوب گشت ایتدی بر رخانی بی
اسل مک دیدلر کیم پلنرز
اشک ریزان اولقد ر ایتدی فغان
سینه کویان اشکی اولدی پر هجوم

پس و پس یوق کسمه کیمین بوندا
اول ندیه جان فدا اولسون همان
تامنا دیدن اولدی تحقیق بین
کیم عجب فتنه اوله اول راز کو
قنده در یارب عجب صاحب ندا
جسمی لرزان اولدی همچون شاخ سید
مصطفی کور مد انده عیان
اولدی منزگاه غمده منفعل
جست و جو ایلدی اول در دانه بی
کور مدک اول کو هر یکتایی بز
خاقی آغلتدی فغانیله همان
گریه سندن آغلدی ماه و نجوم

حکایت آن پسر عرب که دلالت کرد حلیمه را با ستغانت بتان

حلیمه بی استعانت اصنامه دلالت ایلین پسر عربک حکایت تیدر

پسر مردی پیش آمد با عصا
که چنین آتش زد دل افروختی
گفت احمد را رضیع معتمد
چون رسیدم در حطیم آوازها
من چو آن الحان شنیدم از هوا
تا بپنم این ندا آواز کیست
نه از کسی دیدم بگرد خود نشان
چونکه وا گشتم ز حیرت های دل
گفتش ای فسرزند تو آنده مدار
که بگوید که بخوابد حال طفل
پس حلیمه گفت ای جانم فدا
بن مرا بنمای آن شاه نظر
بر داورا سوی عزیزی کین صنم
ماهزاران کم شده زویا بقیم
پسر کرد او را سجود و گفت زود
گفت ای عزیزی تو بس اگر امها

کای حلیمه چه فتا د آخر ترا
این جگرها را ز ماتم سوختی
پس پاورد دم که بسپارم بجد
می رسیدونی شنیدم از هوا
طفل را بهنسادم انجا از صدا
که ندایی بس لطف و بس شهیست
نی ندای منقطع شد یک زمان
طفل را آنجا ندیدم و ای دل
که نامیم من ترا یک شهر یار
او بداند منزل و تر حال طفل
مر ترا ای شیخ خوب و خوش ندا
کش بود از حال طفل من خبر
هست در اخبار عیبی معتم
چون بخدمت سوی او بشتا بقیم
ای خداوند عرب ای بجز وجود
کرده تارسته ایم از دما

دیددی دستنده عصا بر پسر مرد
آتش دلدن فرزندان صد شرر
دیددی اولدم بن رضیع احمدی
چون حطیمه و اصل اولدم نا کهمان
چون هوادن ایتدم اول الحانی گوش
تا کورم کیم نذر اول شیرین ادا
کسمه دن کوردم که یوق آنده نشان
چون بر جمع ایتدم قلوب حیرتده دل
دیددی اول پیرای قرزم چکمه الم
سا که سویلر طنکک اول هر حالنی
پس حلیمه دیدلر کیم جانم فدا
با که کوستر فتنه اول صاحب نظر
ایلدی اقبال عزای صنم
بر نیچه گلگشته مزبولدق عیان
پیرا کا باطل ایدوب عرض سجود
سا که ای عزیزی ره اگر آمدن

ای حلیمه پس نذر بسوز و درد
ما تمکدن اولدی سوزان هر جگر
پس کتور دم جدینه اول امجدی
کوشمه آوازه لر کلدی همان
انده طفل ایتدم بن اول سمته فرودش
کیم لطیف اید بغایت اول ندا
اول ندا باقی ایدی انا همان
کوردم اول طفلانده شویله پیل
شمدی اول شه سندن ایلر دفع غم
اول پیلور هم منزل و تر حالنی
سا که ای شیخ عزیز و خوش ادا
تا که طفلدن اوله آنده خبر
کیم بود در اخبار غیبیه معتم
خدا فتنده ایلوب بذل روان
دیددی ای فخر عرب ای بجز وجود
اول شرز در بر ما جوق دامن

بر عرب حقت از اکرام تو
 این حلیمه سعد از امید او
 که از و فرزند طفلی کم شد
 چون محمد گفت آن جلالتان
 که برو اسپر این چه گفت و کوست
 ما کنون و سنکسار آیم از و
 آن خبیلاتی که دیدندی ز ما
 کم شود چون بارگاه اورسید
 دور شوای پرفتنه کم فروز
 دور شو به سر خدا ای پسر تو
 این چه دم از دیا افشردنت
 زین خبر جو شد دل دریا و کان
 چون شنید از سنگها پیر این سخن
 پس ز لرزه و خوف و بیم آن ندی
 انچنان گذر زستان مرد عور
 چون در آن حالت بید او پیرا
 گفت پیر اگر چه من در محنتم
 ساعتی بادم خطیبی میکند
 باد با حرفم سخنها میدهد
 گاه طفلم را ر بوده غیب بیان
 از که نالم با که گویم این کله
 غیرتش از شرح غیم لب بست
 کر بگویم چسبید دیگر من کنون
 گفت پیرش ای حلیمه شاد باش
 غم مخور یاوه نکر دوا و ز تو
 هر زمان از رشک غیرت پیش و پس
 آن ندیدی کان بتان ذوفنون
 این عجب قرینت بر روزین
 زین رسالت سنگها چون ناله داشت
 سنک بی جرمت در معبودیش

فرض کشته تا عرب شد رام تو
 آمدند رطل شاخ بید تو
 نام آن کودک محمد آمدست
 سر کنون کشتند سا جدان زمان
 آن محمد را که عزل ما از بست
 ما کساد و بی عیار آیم از و
 وقت فقرت گاه گاه اهل هوا
 آب آمد مر تیمم را درید
 بن ز رشک احمد ما را مسوز
 تانوزی ز آتش تقدیر تو
 هیچ دانی چه خبر آوردنت
 زین خبر لرزان شود هفت آسمان
 پس عصا انداخت آن پیر کن
 پر دندانه سا بهم بر میزدی
 او همی لرزید و میگفت ای ثور
 پاوسر کم کرد زدن تد پیرا
 حیرت اندر حیرت اندر حیرتم
 ساعتی سنکم ادیبی میکند
 سنک و کوهم فهم اشیا میدهد
 غیب بیان سبز پوش آسمان
 من شدم سودانی اکنون صد دله
 این قدر گویم که طفلم کم شد
 خلق بندندم بزنجیر جنون
 سجده شکر آرد و روراکم خراش
 بلکه عالم یاوه کردد اندر او
 صد هزاران پاسبانست و حرس
 چون شدند از نام طفلت سر کنون
 پیر کشتم من ندیدم جنس این
 تا چه خواهد بر کنه کاران کجاست
 توه مضطر که بنده بودیش

ساکه اکرام عرب حقد ز مدام
 بولیمه مرضع سعدی پس
 اولدی گمشته اکا طفل رضیع
 چون محمد دیدی با بجمه بتان
 کیم یوری ای پریوق عزایه عز
 اندن اولدق بز کنون و سنکسار
 بز دن اولدی اول تخم لار روا
 حق کلنجبه باطلی ایلر شکست
 فتنه تحریک ایتمه ای پیر اول بعید
 اول بعید الله ایچون ای پیرن
 دم فشار اژدها اولدک بودم
 بوخبر دن جوش ایدر دریا و کان
 چون ایشدی سنکار ایتدی سخن
 اول ندادن دوشد جانه عربده
 مرد عریان زستان دیده وش
 قالدی حسیرته حلیمه پیر دن
 دیدی شیخا و اریکن در درون
 باد اولد با که بر ساعت خطیب
 باد حرف ایله ایدر با که سخن
 گاه طفلم غیب بیان ایلر نهان
 بن کیمه شکوا ایدم کیمدن فغان
 غیر تیدر شرح غیبه بند لب
 شمعی غیر سوز دیم بن از درون
 شادمان اول ای حلیمه دیدی پیر
 چکمه غم صنایع دکلدرا اول کهر
 غیرت و حفظ خدا دن هر زمان
 کور مد کچی اول بتان باز کون
 وجه ارضه اولدی بو قرن عجیب
 بورسالتد که ناله اندر حیر
 سنک اولور معبود مضطرب و بال

فرضید را عرا پانک اوله رام
 کلدی ظل لطفکه ای دادرس
 کیم محمد در اکا نام رضیع
 سر کنون اولدی او دم سجده کنان
 اول محمد در که اندن عز لمر
 اندن اولدق پر کساد و بی عیار
 اولدی وقت فقرت اهل هوا
 آب ایله حکم تیمم اولدی پست
 سوز رشک احمدی اولدی بید
 اولمه سوزان آتش تقدیر دن
 بوخبر له ایتدک اخب ر عدم
 بوخبر دن لرزه ده هفت آسمان
 پس عصا سن آدی اول پیر کن
 پیری اول خوف ایله دی دندازده
 اولد لرزان هلاک اول ناله کش
 اول خسارت کور دیکی تد پیر دن
 اولد قات قات حیرتم سمد فروز
 ساعت اخریده سنک اولد ادیب
 سنک ایدر و غظ ایله اطهار دهن
 غیبیان سبز پوش آسمان
 شمعی سودا ایله اولدم صد زبان
 بنده سوز طفلم کم اولد کبی سبب
 خلق ایدر احضار زنجیر جنون
 سجده شکر ایله اولمه غم پذیر
 صنایع اولدر کیم اکا طومر نه سر
 دارا انچون صد هزاران پاسبان
 نچه اولدی نام طفلکدن کنون
 پیر اولدم کور مدم بویله غریب
 پس کنه کارانه لازم ناله لر
 عابد اولمق که بنده سو حال

او که مصطر اینچنین ترسان شد تا که بر مجرم چا خواهند بست

بویله مصطر این اول ترسند در سن فغان ایتمک جهالت سنده در

خبر یافتن جد مصطفی عبدالمطلب از کم کردن حلیمه محمد را علیه السلام و طالب شدن او کرد و شهر و نالییدن او بر در کعبه و از حق درخواستن و یافتن محمد علیه الصلوة والسلام

جد سید الانبیا عبدالمطلب حلیمه سعیدیه تک محمد مصطفی علیه السلامی غائب ایتد یکندن خبر در اولوب اطراف ششدره طلبی و کعبه ده نالان و کریان خدای مستعان دن جل شانہ ملاقات مصطفائی نی ساز ایتد یکیدر

چون خبر یافتن جد مصطفی از حلیمه و ز فغانش بر ملا و ز چنان بانگ بلند و نعره که بمیلی میرسد از وی صدا زد و عبدالمطلب دانست چیست دست بر سینه همی زد می گریست آمد از خشم بر در کعبه بسوز خویشتن را من نمی پس من فنی خویشتن را من نمی پس من هنر یا سر و سجده مرا قدری بود لیک در سیما ای آن درتسیم که منی ماند با کرچه ز ما ست آن عجیب سا که من دیدم برو آنکه فضل تو درین طفلیش داد چون یقین دیدم عنایتهای تو من هم اورا می شفیع آرم تو

چون خبر در اولدی جد مصطفی کیم حلیمه اولدی مجور صفا گریه و زاری ایتد کچه ندا پلیدی عبدالمطلب کیم نولدی حال کلدی باب کعبه تفسیده لب کنیدی کورم سزای در کماک نفس نا چیزده کورم برهنر سجده حاجتده مجموعم تمام اول یتیمک لیک سیما سنده بن کرچه بزدن بکر نما تا بزده اول عجایب لکه کوردم انده بن آنکه طفلیتده فضلك بی شمار ایلدم انده عنایتک یقین بن سکایار شفیع ایتدم انی

جواب آمدن جد مصطفی علیه السلام عبدالمطلب را از درون کعبه

مصطفی علیه السلام ک جد عبدالمطلبه درون کعبه دن جواب کلد یکیدر

از درون کعبه آمد بانگ زود باد و صدا قبال او محفوظ است ظاهرش را شهره کیهان کنیم زرکان بود آب و گل مازر کریم که جایلهسای شمیرش کنیم که ترنج تخت بر سازیم ازو عشقها داریم با این خاک ما که چنین مشای از و پیدا کنیم صد هزاران عاشق و معشوق ازو

پس درون کعبه دن کلدی خطا حفظ زده عزواقبال ایلد پیل ظاهرش مشهور دور ان ایلدم کور زرکانی ایدر لرزر کران که حائل گاه اولور شمیر ایدر گاه طوب تحت عالیشان اولور بزدن اولدی عشقبازی تراب گاه اندن شاه پیدا ایلرز عاشق و معشوق اندن صد هزار

کار ما اینست بر کوری آن
 این فضیلت خاک را زان رود هم
 ز آنکه دارد خاک شکل اعجب
 و ز درون دارد صفات انوری
 ظاهرش باطنش کشته بجنک
 باطنش چون گوهر و ظاهر چو سنک
 ظاهرش گوید که ما اینیم و بس
 باطنش گوید که باینیم پیش و پس
 ظاهرش منکر که باطن هیچ نیست
 باطنش گوید که بنمایم پست
 ظاهرش با باطنش در چالش اند
 لاجرم زین صبر نصرت می کشند
 زین ترش رو خاک صورتها کنیم
 ز آنکه ظاهر خاک اندوه و بکاست
 در دوش صد هزاران خندناست
 کاشف السیریم و کار ما همین
 کین نهانها را بر آرمیم از کین
 کرچه دزد از منگری تن میزند
 شحنه آن از حصر پیدا میکند
 فصلها زدیده اند این خاکها
 تا مقرر ایشان از ابتلا
 بس عجب فرزند کور ابوده است
 لیک احمد بر همه افزوده است
 شد زمین و آسمان خندان و شاد
 کین چنین شاهی ز ما دو جفت زاد
 می شکافد آسمان از شادیش
 خاک چون سوسن شده ز آزدیش
 ظاهرت با باطنت ای خاک خوش
 چونکه در جنگند و اندر کش کش
 هر که با خود بهر حق باشد بجنک
 تا شود مغضیش خصم بود رنگ
 ظلمتش با نور او شد در قتال
 آفتاب جانش را نبود زوال
 هر که کوشد بهر ما در امتحان
 پشت زیر پایش آرد آسمان
 ظاهرت از تیرگی افغان کنان
 باطن تو گلستان در گلستان
 قاصد او چون صوفیان روترش
 تا نیا میزند با هر نورکش
 عارفان روترش چون خارپشت
 عیش پنهان کرده در خار درشت
 باغ پنهان کرد باغ آن خار فاش
 گای عدو دزد زین زرد و زباش
 خارپشتا خار حارس کرده
 سرچو صوفی در کربان برده
 تا کسی در چاردنک عیش تو
 کم شود زین گلر خان خار خو
 طفل تو کرچه که کودک خودت
 هر دو عالم خود طفیل او بدست
 ما جانی را بدو زنده کنیم
 چرخ را در خدمتش بنده کنیم
 گفت عبدالمطلب کین دم کجاست
 ای علیم السزنان ده راه راست

نشان خواستن عبدالمطلب از موضع محمد علیه السلام که
 کجاش یابم و جواب آمدن او را از درون کعبه

انکر که رنجینه در بوضع و کار
 او لدی لربی میل جان غفلت شعار
 بو فضیلت خاکه اندر مدام
 نعمتمند بے نوالر بوله کام
 صورت خاک اولد که شکل اعجب
 وار در و ننده صفات انوری
 ظاهر ایلد باطنی ایتکده جنک
 باطنی چون گوهر و ظاهر چو سنک
 نطق ظاهر ظاهرین ایشا بے
 دیر که باطن قیل نگاه پیش و پس
 ظاهری انکار باطنده مدام
 دیر که باطن کور سله روز قیام
 باطنیله ظاهری ایلر جدال
 لاجرم بو صبر او نور نصرت مال
 خاکدن صورتلر انشا ایلرز
 خنده پنهان انشا ایلرز
 ظاهری خاک غم و اندوه و آه
 باطنده صد هزاران عید گاه
 کاشف السرز که کتم نصیدن
 ایلرز بو نجه خفیبانی علن
 کرچه دزد ایلر سکوت انکار ایلد
 ظاهر ایلر شحنه چون اصرار ایلد
 خاک اولور سه منکر فضل و بها
 ایلرز آنی مقدر ابتلا
 کرچه چوق فرزند می صاحب از در
 لیک احمد جمله دن ممت از در
 اولد بوارض و سما سرور و شاد
 چونکه طوفندی اول بر برج رشاد
 چاک اولور انک سرور دن سما
 خاک اولد چون گلشن و سوسن نما
 ظاهر کله باطنک ای خاک پاک
 چونکه جنک ایتکده در بی وهم و باک
 حق اچون نفیسه هر کیم جنک اید
 تا که معانس صفا نیرنگ اید
 ظلمتی نور ایلد ایتد کده قتال
 آفتاب جاننه گلرز زوال
 کیم رضامزده ایدر سه اجتهاد
 اکه زیر پای اولور ربع شاد
 تیره لکدن ظاهرک آه و فغان
 باطنک صفوله رشک گلستان
 اولد قاصد ترش رو صوفی مثال
 ایتیه تا الفت اسل ملال
 ترش رو در عارفان چون خارپشت
 عیش پنهان را کا خار درشت
 باغ پنهان سوسن اطرافنی خار
 خارا اولور دزدان ز اچون حصار
 خاری حارس ایلد کای خارپشت
 صوفی دوش سرد در کربان درشت
 عیش درویشیده ذوق تو بتو
 اولدی ستر گلر خان خار خو
 طفلک اولدی کرچه کودک صورتا
 پیل ایکی عالم طفیل اولدی سکا
 بز آنکله ایتدک احیا عالمی
 بنده ایتدک چرخ و جن و آدمی
 دیدی عبدالمطلب شمعی اوماه
 قنده ایتدک در الهی جایگاه

محمد مصطفی افند مرکز علیه الصلوة والسلام موقع وجود
 پاکندن عبدالمطلب طلب اشارت ایدوب درون کعبه دن

و نشان یافتن

جواب و بشارت بولد نمیدر

از درون کعبه آوازش رسید
 در فلان واد است زیر آن درخت
 در رکاب او امیران قریش
 تا پشت آدم اسلافش همه
 این نسب خود پوست او را بوده است
 مغز او خود از نسب دورست پاک
 نور حق را کس نجوید زاد و بود
 کمترین خلعت که بدید در ثواب
 کفتای جوینده طفل رشید
 پس روان شد زود پیر نیکیخت
 ز آنکه جدش بود ز اعیان قریش
 مهتران بزم و رزم و طعمه
 کز شهنتان نه پالوده است
 نیست جنسش از سمک کس تا سماک
 خلعت حق را چه حاجت تا رو بود
 بر فرزند بر طراز آفتاب

پس درون کعبه دن کلدی جواب
 اول فلان وادیده در تحت الشجر
 هپ رکابنده امیران قریش
 تا بآدم که آبا که گرام
 بونب قشرا ولد اول لب لب
 مغز در اولد کسبدن دور و پاک
 اولدی ذاتی مظهر نور و دود
 خلعت کمترا که اول اولد ثواب
 ای طلبکار شمه عالیجناب
 پس روان اولدی او پیر رهبر
 اولدی جدی عین اعیان قریش
 اولدی لایزال شرافت و سادات انام
 جمله عالم بر صدف اول در تاب
 یوق اکاثانی سمکدن تا سماک
 خلعت حقنه حاجت تا رو بود
 نوری اولدی رشک بخش آفتاب

بقیه قصه دعوت رحمت بملقیس را

بقیه قصه دعوت رحمت بملقیس را

خیر بملقیس پایا و ملک بین
 خواهرانت ساکن چرخ سنی
 خواهرانت راز بخششهای را
 تو ز شادی چون گرفتی طبل زن
 برابر دریای یزدان در چین
 تو بر داری چه سلطانی کنی
 هیچ میدانی که آن سلطان چه داد
 که منم شاه و رئیس کونخون

قالق ای بملقیس کله دملکی کور
 ساکن چرخ فلک خواهر لرک
 خواهرانه ایلیوب فضل و عطا
 سن سرور کدن اولور سن طبل زن
 هم کنار بحر حقه دردی دور
 سن شمی اولوق نچوندر خر لرک
 هیچ سبد کچی نلر ویردی خدا
 کیم بنم کلخنده سلطان دمن

مثل قانع شدن آدمی بدنی و حرص او در طلب دنیا
 و غفلت او از دولت روحانیان که ابنسای جنس وی اند
 و نعره زنان که یالیت قومی یعلمون

آدمیک دنیا به قانع اولوب حرص ایله انک طلب
 و شهوتی و ابنسای جنسی اولان دولت روحانیان غظتی
 مثالیدر که یالیت قومی یعلمون

آن سکی در کوه ای کور دید
 کفته ایم این را اولی بار دگر
 کور کفتش آخراں یاران تو
 قوم تو در کوه می کسبند کور
 ترک این تزویر کوشچ نفور
 کین مریدان من و من آب شور
 آب خود شیرین کن از بحر لدن
 خیز شیران خدا این کور کیر
 کور چه از صید غیر دوست دور
 در نظاره صید و صیادی شه
 همچو مرغ مرده شان بگرفته یار
 حله می آورد و دلش می درید
 شد مگر ز بهر تا کید خیر
 بر که اند این دم شکاری صید جو
 در میان کوی می گیری تو کور
 آب شوری جمع کرده چند کور
 میخوردند از من همی کردند کور
 آب بدر ادم این کور ان کن
 تو چو سگ چونی بزرقی کور کیر
 جمله شیر و شیر کیر و مست نور
 کرده ترک صید و مرده دروله
 تا کند او جنس ایشان را شکار

کور دی برا عمی فقیری کوچ کرد
 سویلک بوقصه بی اول ولی
 دیدی اعمی که امش الگده کار
 تو ک ایلر کوهلرده صید کور
 ترک تزویر ایله ای شچ نفور
 نشنه انلر سا که سن خود آب شور
 ایله شیرین لدن آبک مدام
 ایله شیران خدا دش صید کور
 اولک صید ما سوادن اوله دور
 نظره ساز صید و صیادی شه
 انلر ک جنس ایله تا کیم شکار
 دلغنی چاک ایتد بر کلب نبرد
 بو تکر اولدی تا کید اولی
 اولک دشت و کوهده صید و شکار
 سن میان کوچده ره کیر کور
 آب شوره مجتمع برنجه کور
 نوش ایدوب سندن اولور لر جله کور
 آب تلخ ایتمه بو کور انه دام
 ایتمه چون سگ مگر کیرانی کور
 اولک شیر و شیر کیر و مست نور
 صیدی ترک صید و اطهار وله
 انلر ک جنس ایله تا کیم شکار

مرغ مرده مضطر اندر وصل و بین
 مرغ مردش را هر آنکه شد شکار
 هر که ازین مرغ مرده سربتافت
 گوید او منکر برداری من
 من نه مردارم مرا شه کشته است
 جنبش زین پیش بود از بال و پر
 جنبش فانیم پیرون شد ز پوست
 هر که گز جنب بد به پیش جنبش
 بین مرده مبین کر زنده
 مرده زنده کرد عیسی از کرم
 کی بانم مرده در قبضه خدا
 عیسی ام لیکن هر آنکویافت جان
 شد ز عیسی زنده لیکن باز مرد
 من عصا ام در کف موسی خویش
 بر سلمان پل دریا شوم
 این عصا را ای سرتنها مبین
 موج طوفان هم عصا بد کرد زرد
 کر عصای خدای خدا را بشمرم
 ایک زین شیرین گیاه زهر مند
 کر نباشد جاه فرعون و سر
 فریش کن آنکمش کش ای قصاب
 کر بودی خصم و دشمن در جهان
 دوزخ آن خشمست خصمی بایدش
 پس بماندی لطف بی قهر و بد
 ریشخندی کرده اند آن منکران
 تو اگر خواهی بکن هم ریشخند
 شاد باشی ای مجبان در نیاز
 هر چه بچی باشدش کردی در
 هر یکی با جنس خود در کرد خود
 تو که کرد زعفرانی زعفران

خوانده القلب بین لاصبعین
 چون بسیند شد شکار شکاریار
 دست آن صیاد را هرگز نیافت
 عشق شش بین در مکه داری من
 صورت من شبه مرده کشته است
 جنبشم اکنون زد دست داد کر
 جنبشم باقیست اکنون چون از دست
 کر چه سیمر غست زارش می کشم
 در کف شایم مگر کر بنده
 من بکف خالق عیسی درم
 بر کف عیسی مدار این هم روا
 از دم من او بماند جاودان
 شاد آنکوی جان بدین عیسی سپرد
 موسیم پنهان و من سپد به پیش
 باز بر فرعون اثر در ما شوم
 که عصای کف حق نبود چنین
 طلطنه جاد و پرستان ز بخورد
 زرق این فرعونیا ز بار دم
 ترک کن تا چند روزی میچرند
 از کجا باید جسم پروری
 ز آنکه بی بر کند دوزخ کلاب
 پس بروی خشم اندر مردمان
 تا زید و رنی رحیمی بکشش
 پس کمال پادشاهی کی بدی
 بر منشا و بیان ذاکران
 چند خواهی زیست ای مردار چند
 بر همین در که شود امروز باز
 در میان باغ از سیر و کبر
 از برای پختگی نم میخورد
 باش و آمیزش مکن با دیگران

اولدی مضطر مرده مرغ وصل و بین
 کیم اوله اول مرغ بیجانه شکار
 کیم او مرغ مرده دن ایله ابا
 مرغ مرده میت صانمه دیر بنی
 میت صانمه کشته شایم که بن
 بن آچار دم بوذن اول بال و پر
 جنبش فانیدن اولدم بی نیاز
 جنبشمه جنبش کیم ایتسه کج
 زنده ایسک با که مرده با قمه کر
 مرده عیسی نبی ویر حیات
 قبضه حقه قالور می مرده جان
 خالق عیسا دن اولکم بولدی جان
 زنده عیسی اچون وارد حیات
 بن عصای دست موسی یم ولی
 اهل اسلامه پل دریا بنم
 بو عصایه ایلمه ساده نظر
 بو عصا در موج طوفان فریق
 کر شمار اولسه عصای داو کر
 ایک بو شیرین گیاه زهر ناک
 اولسه کر جاه فرعون پلید
 بسله اول صکره ذبح ایت ای قصاب
 خصم و دشمن اولسه عالمده کر
 دوزخ خشم اولدی خصم استرا کا
 لطف احسان قدرت قهر و جلال
 اهل انکار ایلمکه ریشخند
 ریشخند ایت سنخ استرایسک
 ای مجبان اول صفایاب نیاز
 قطعه قطعه اولدی اجناس نبات
 هر بری هم جنس ایله صورت نما
 زعفران سن زعفرانه اول اینس

شرح ایدر القلب بین لاصبعین
 اول کور نفس شکار شکاریار
 دست صیاد ایله اولمرا آشنا
 شایدن کور بنده حفظ روشنی
 ظاهر مد رکشته صورت شایدن
 شمعی دست شهیدن اولدم جلوه کر
 شمعی اندر بقای برک و ساز
 اولسه ده سیمرغ اولور مقتول لاج
 بنده ایسک دست شایه قیل نظر
 خالق عیسا ده بولدم بن نبات
 انده مشهود ک ایکن فیض روان
 بر نفسله بولدی عیش جاودان
 شاد اول جانکیم بولور اندن حیات
 اول نهاد بنده آیاتی جلی
 هم نینه فرعون اثر در ما بنم
 کیم عصای کف حق ایترا اثر
 ایلدی جاد و پرستانی غریق
 محو اولور فرعونیا مکت پکری
 انلره بر قاچ کون اولسون نقل خاک
 دوزخ قندن ایدی هل من مزید
 بی نوادر چونکه دوزخده کلاب
 خشم محن لوق اولمرا ایدی کار کر
 یوخسه رحمت آنی ایلردی فنا
 فی بحقیقه اولدی اظنه ارکمال
 اولسه امثال و بیان و نصیح و پند
 عمر کی فکر ایله اما ار ایسک
 باب مولاده بو کون تا اوله باز
 باغده قیل سبزه زاره التفات
 تا بوله سیرانی نشود نمنا
 اولمه اغیار ایله مخلوط و جلیس

آب میخوز زعفران تارسی
 در کن در کد شلغم پوز خویش
 تو بگردی او بگردی مودعه
 خاصه ان ارضی که از پهنادری
 اندران بحر و سپان و جبال
 این پابان در پسا بانهای او
 آب ساده که سیرتش نهان
 کو درون خویش چون جان و روان
 مستمع خفته ست کوه کن خطا
 خیر بملقیسا که باز است تیز
 خیر بملقیسا کنون با اختیار
 بعد از ان گوشت کشد مرک آنچنان
 زین خزان تا چند باشی نعل دزد
 خواهر انت یافته ملک خلود
 ای جنگ از اکرین ملک بجهت
 خیر بملقیسا پاباری بسین
 شسته در باطن میان گلستان
 بوستان با او روان هر جا رود
 میوه لایه کنسان کز من بچرخ
 طوف میکن بر فلک بی پروبال
 چون روان باشی روان و پای
 نی نهنگ غم زنده بر کشتی ات
 هم تو شاه و هم تو لشکر هم تو تخت
 کر تو نیکو بختی و سلطان زفت
 تو بماندی چون کدایان بی نوا
 چون تو باشی بخت خود ای معنوی
 تو ز خود کی کم شوی ای خوش خصال

زعفرانی اندران حلواری
 که نکرد با تو او هم طبع و کیش
 زانکه ارض الله آمد واسعه
 در سفر کم میشود دیو و پری
 منقطع می گردد او نام و خیال
 همچو اندر بحر پر یکتای مو
 تازه تر خوشتر ز جوهای روان
 سیر پنهان دارد و پای روان
 ای خطیب این نقش کم زن تو بر آ
 زین خیسسان کساد کن کز
 پیش از آنکه مرک آرد کیر و دار
 که چو دزد آتی بشحنه جانمان
 که همی دزدی پسا و لعل دزد
 تو گرفته ملک کور و کبود
 که اجل این ملک اویر انکرست
 ملک شان سلطان دین
 ظاهر اعدای میان دوستان
 لیک آن از خلق پنهان میشود
 آب حیوان آمده کز من بخور
 همچو خورشید و چو بدر و چون هلال
 میخوری صد لوت و لقمه خای نی
 نی بدید آید ز مردن زشتی ات
 هم تو نیکو بخت باشی هم تو بخت
 بخت غیر تست رور بخت رفت
 دولت خود هم تو باش ای مجتبا
 پس تو که بختی ز خود کی کم شوی
 چونکه عین تو ترا شد ملک و مال

اول نمایاب کمال ای زعفران
 قطعه شلغمه ایتمه امتراج
 اولدی هر بر قطعه جنس جامعه
 بخصوص اول ارضکم وسعت اکا
 اولیه در اول بحر و صحرا و جبال
 بو پابان اول پابان اچره پهل
 ما را که کیم ایدر سیر نهان
 کیم آنک قلبنده در جان و روان
 مستمع در خواب قیل قصر خطاب
 طوره ای بملقیس بازار اولد کیز
 اختیار ک اید ای بملقیس گل
 موت ایدر صکره سکا بر کوشمال
 تا کی ای سارق نعل خزان
 خواهر آنک بولدیر ملک خلود
 دولت آنک کیم بولگی ایدر ترک
 باری ای بملقیس کور بر کره گل
 باطنده جلوه گاهی بوستان
 قنده کتسه گلستان همراه اکا
 میوه لردیر بندن ایل گل خدا
 ایل پرواز فلک بی پروبال
 سیر او لور بی منت ساق و قدم
 بی نهنگ غم او لوب کشتی سوار
 شاه سنسن سنده لشکر سنده تخت
 بونده اولسک شاه تخت و ملک و مال
 سن کد آسا قالور سن بی نوا
 چونکه سنسن عین بخت پر شعاع
 سن پنجه صنایع سن ای کنج کمال

وصل حلوانی پهلور سن رایگان
 اول دکلدر سا که هم طبع و مزاج
 دیندی ارض الله ارض واسعه
 حیرت دیو و پری در هر یکا
 منقطع در اندن او نام و خیال
 اولدی کویا بحر عثمان اچره قیل
 جان کبی دائم در و نندن روان
 کز نی سیر ایتد طو توب پای روان
 ای خطیب ایتمه امید نقش آب
 قیل خیسسان کساد ندن کز
 اندن او کیم کله موت و اجل
 شحنة ایلر صانکه دزدی بچمال
 دزد ایسک اول سارق نعل کران
 سنده فخر ملک خار و نار و دود
 کیم ایدر بولگی ویران دست مرک
 ملک شان دینی بی ظل
 ظاهر اجلس نشین دوستان
 لکن اولم ز خلق پس آگاه اکا
 آب حیوان دیر غم نوش صفا
 گاهی خورشید اول کی بدر و هلال
 ذوقیاب طعمه بی تحریک غم
 فکر تلخ موتدن یوق اضطراب
 هم سعید الحال هم فرخنده بخت
 تخت و بختک غیره ایلر اشغال
 کندیک سن دولت اول بود روا
 بخت کنندن ایدر رمی انقطاع
 چونکه سنسن سا که عین کنج و مال

بقیه قصه عمارت کردن سلیمان علیه السلام مسجد اقصی را
 بتعلیم و وحی خدا جت حکمتهایی که او دادند و معاونت ملائکه
 و آدمی و دیو و پری در ساختن اشکارا

سلیمان علیه السلام بتعلیم و وحی الهیله که حکمتلرینی ینیه کندی
 پهلور مسجد اقصایی بنا و عمارت و ملائکه دن ماعدا ظاهرده
 دیو و پریلک دخی اعانت ایتد کلرینک بقیه قصه سیدر

ای سلیمان مسجد اقصی باز	شکر بلقیس آمد در نماز	قیل سلیمان سجد اقصایی باز	اشکر بلقیس ایدر انده نماز
چونکه او بنیاد آن مسجد نهاد	جن و انس آمد بدن در کار داد	مسجد که بنیاد آن ایتدی چون بنا	انس و جن وقت وجود ایتدی کا
یک کرده از عشق و قومی بی مراد	انچنانکه در ره طاعت عباد	بر لوک پر عشق و آخر بی مراد	اکبر ز راه طاعتده عباد
خلق دیواند و شهوت سلسله	میکشد شان سوی دکان و غله	خلق دیوان اولدی شهوت سلسله	جذب ایدر دکانه بنی جنس ایلد
هست این زنجیر از خوف و دله	تو همین این خسلق را بی سلسله	خلقه زنجیر اولد بو خوف و درجا	صانمه بی زنجیر ایدر لر التجا
میکشد شان سوی کسب و شکار	می کشد شان سوی کان و بحار	پیرینده جذب کسب و شکار	اول برنده جذب کان و بحار
میکشد شان سوی نیک و سوی بد	گفت حق فی جید ما جبل مسد	منجذب در خاطر اری نیک و بد	دید حق فی جید ما جبل مسد
قد جعلنا الحبل فی اعناقهم	و اتخذنا الحبل من اعناقهم	جبلی بز تعلیق اعناق ایتد شز	اتخاذ حبل اخلاق ایتد شز
لیس من مستقدر مستقمه	قط الاطاساره فی عنقه	پاک اگر ناپاک پس یوم الحسا	بند کردن هر که طیر کتاب
حرص تو در کار بد چون آشت	انگر از رنگ خوش آتش خوشست	کار بدده حرصک آتشده همان	رنگ آتش اولدی انگر دده عیان
آن سیاهی فحم در آتش نهان	چونکه آتش شد سیاهی شد عیان	کیم سواد فحم اولوب مستور نار	گندی چون آتش سیاهی انکار
آتش از حرص تو شد فحم سیاه	حرص چون شد ماند آن فحم تباہ	نار در حرص کن اول فحم سیاه	گندی حرصک قالدی فحم پرتباه
آن زمان آن فحم خشکرمی نمود	آن نه حسن کار نار حرص بود	اول زمان فحم انگر ایدی انکار	نار حرصک در گل اول حسن کار
حرص کارت را پار ایدده بود	حرص رفت و ماند کارتو کبود	حرصک اولدی ایلین ترین کار	گندی حرص ایتدی کار بی بدشعار
خوله را که پار ایدد خول	پخته پندار کسی که هست کول	غول ایدر ترین کار نادرست	ظن ایدر آنی حقیقت عقل سست
آزمایش چون نماید جان او	کند کرد ز آزمون دزدان او	چونکه ایلر تجسربه روح روان	کند اولور دزدانی وقت امتحان
از هوس آن دام دانه می نمود	عکس غول حرص و آن خود دام بود	دامی دانه کو ستر ز غول هوس	عکس غول حرص اولور اول دام پس
حرص اندر کار دین و خیر جو	چون ماند حرص باشد نغز و	اولسه خوشد حرص کار خیر و دین	قالمه حرصک ماژر دلنشین
خیر با نغز ندی از عکس غیر	تاب حرص از رفت ماند تاب خیر	خیر احسن در دکلده عکس غیر	گنتاب حرص کمتر تاب خیر
تاب حرص از کار دنیا چون منت	فحم باشد مانده از انگر تفت	تاب حرص کار دنیا کتسه کر	فحم اولوب کر میت انگر کیدر
کودکان از حرص می آرد غرار	تا شوند از ذوق دل دامن سوار	حرص ایدر اطفالی کور شوریده کار	تا اولور لر شفته دامن سوار
چون ز کودکی رفت آن حرص بدش	برد کر اطفال خنده آیدش	چونکه کودکی کیدر اول حرص بد	خیر اطفاله اولور خندان ابد
که چه میکردم چه می دیدم درین	غل ز عکس حرص بنمود انکین	کر چه بنده ایتدم اولدم کار بین	کوستر مش سر که بی حرص انکین
آن بنای انسیابی حرص بود	زانچنان پوسته رو قها فرود	حرص یو قدر کیم بنای انبیا	متصل اولمته در رونق فرا
ای بسا مسجد بر آورده کسرام	لیک نبود مسجد اقصاش نام	نچه مسجد لوده وار رسم جلی	نام اولمز مسجد اقصی ولی
کعبه را که هر دمی عزیزی فرود	آن را خلاصت ابراهیم بود	کعبه کیم مستوجب کرمیم در	عزت اخلاص ابراهیم در
فضل آن مسجد ز خاک و سنگ نیست	لیک در بناش حرص و جنک نیست	مسجد ک فضلی دکلده ز خاک و سنگ	لیک باینسده یو قدر حرص و جنک
نی کتبشان مثل کتب دیگران	نی مساجدشان نه کسب و خان و مان	انلر ک اولدی کتبی بی بدل	کر مساجد کر مکاسب کر عمل
نی ادبشان فی غضبشان فی نکال	نی نفاس و نی قیاس و نی مقال	کر ادب کر غضب در کر نکال	کر نفاس و کر قیاس و کر مقال
هر یکی سازگی فسری و کر	مرغ جانشان طائر از پری و کر	انلر ک ذاتنده وارشان و کر	مرغ جان انسیاده بشته پر

دل همی لرزد ز ذکر جانان
مرغش از ایشها زین بد است
هر چه گویم من بجان نیکوی قوم
مسجد اقصی بازید ای کرام
ورازین دیوان و پریان سرکشند
دیو یکدم کز رود از مکر و زرق
چون سلیمان شو که تاد دیوان تو
چون سلیمان باش بی دسواس و ریو
خاتم تو این دست و هوش دار
پس سلیمانی کند بر تو مدام
آن سلیمانی دلا منوخ نیست
دیو هم وقتی سلیمانی کند
دست جناب چو دست او و لیک
در میان هر دو شان فرقیست نیک

انلرک ذکر می ویر قلب صفا
پهنة مرغانی زین انلرک
هر نه دیر رسم انلرک خیر ناس
مسجد اقصای لازمه تمام
سرکش اولسه خیل دیوان و پر
دیو لر خدمته ایتسه مکر و زرق
اول سلیمان و ش که تاد دیوان سکا
اول سلیمان کپی بی دسواس و ریو
قلبک اولد خاتمک اول هوشیار
پس سلیمانق ایدر سا که مدام
اول سلیمانق دکل منوخ پیل
دیوه تقلید سلیمان ناروا
بر میدر دست سعید ایلد پلید

انلرک افغالی اولدی مقتدا
نیمشب روحی سحر بین انلرک
ایلرم نقصان ایدر سم پیک سپاس
کیم سلیمان کلدی شمدی والسلاک
قییدند ایلر ملائک انلری
تازیانه بین اولور مانند برق
اوله لر سنک آور ایوان سکا
تا اوله فرمانبرک جنی و دیو
تا سنک دیو ایتسون مهرک شکار
دیو دن حفظ ایلد مهرک والسلام
کیم سر و ستر کنده اولدی متصل
بور یا باف اولد مرا طلس غا
وار میانده انک بون بعید

قصه شاعر و صله دادن شاه و مصاعف کردن آن وزیر
بوالحسن نام

اول شاعر ک قصه سیدر که باد شاک اعطای صله ده بوالحسن
نام وزیر مصاعف ایلد قلبنی پادشاه جذب ایتدیکیر

شاعری آورد شعری پیش شاه
شاه مکرم بود فرمودش هزار
پس وزیرش گفت کین اندک بود
از چنان شاعر نس از تو بجز دست
قصه گفت آن شاه را و فلسفه
ده هزارش داد و خلعت در خورش
پس تفحص کرد کین سعی که بود
پس بگفتندش فلان الدین وزیر
در نشای او کچی شعر دراز
بی زبان و لب همان نمای شاه

بر امید ضاعت و اکرام و جاه
از زر سرخ و کرامات و تثار
ده هزارش هدیه داده تارود
ده هزاری که بگفتم اندکست
تا بر آمد عشر خرمن از کف
خانه شکر و ثنا کرد آن سرش
شاه را اهلیت من که نمود
آن حسن نام و حسن خالق و ضمیر
بر نوشت و سوی خانه رفت باز
مدح شه می کرد و خلعتهای شاه

مدح ایدوب بر شاعر ایتد عرض شاه
چون جو داد ایداد شاه نامدار
بر وزیری وار اید دیدی شها
شاعر با هر اوسن در یا تثار
قصه کوی مدح شاه اولد لشکه تا
ویرد اون پیکر لبر خلعت اکا
پس تفحص ایتدی کیمدر سعی ایدن
دیدیلر آکه فلان الدین وزیر
ایتدی بر شعر طویل ایلد ثنا
بی زبان و لب ایدوب شکر نعم

باز آمدن آن شاعر بعد چند سال با امید همان صله و هزار
دینار فرمودن شاه بر قاعده خویش و گفتن وزیر نوهم حسن
نام شاه را که این سخت بسیار است و ما را خراجهاست
و خزینه خالیست و من اورا بده یک این خوشنودکنم

اول شاعر ک بر قاج سنه دلسکره اول صله امید ایلد کلوب شاه
مزبور بر وجه معناد پیک دینار پور دقده ینه حسن نام بر وزیر بو عطا
چو قدر مصارف دولت زیاده و خزینه مصانیقه اوزره درین
انی عشری ایلد خوشنود ایدرم دیو پادشاهی اغفال ایتدیکیر

بعد سالی چند به رزق و کشت
 گفت وقت فقر و تنگی دودست
 در کوی را کاز مودم در کرم
 معنی الله گفت آن سیبویه
 گفت الهنانی حواججا ایک
 صد هزاران عاقل اندر وقت درد
 هیچ دیوانه نیلوی این کند
 کرد نیندی هزاران بار پیش
 بلکه جمله ماهیان در موجها
 پیل و کرک و حیدر اشکار نیز
 بلکه خاک و آب و باد و هر شرار
 هر دمش لایه کنس این آسمان
 استن من عصمت و حفظ توست
 دین زمین کوید که دارم بر قرار
 جملگان کیسه از برد و ختند
 هر بنی زو بر آورده برات
 بین از خواهی سینه از غیر او
 و برخواهی از در کس او دهد
 آنکه معرض راز زرقارون کند
 بار دیگر شاعر از سودای داد
 بدیه شاعر چه باشد شعرون
 محسنان با صد عطا وجود و بر
 پیشان شعر به از یک تنک شعر
 آدمی اول حسیر صان بود
 سوی کسب و سو غصب و صد جیل
 چون بنا در کشت مستغنی زمان
 تا که اصل و فصل او را بردهند
 تا که کرد و فرزند ز بخشش او
 خلق با بر صورت خود کرد حق
 چونکه آن خلاق شکر و حمد جست

شاعر از فقر و عوض محتاج کشت
 جست و جوی آزموده به ترست
 حاجت نور ابدان جانب برم
 یولهون فی الحوائج هم لدی
 و التمننا و جدنا لیک
 جمله نالان پیش آن دیان فرد
 بر بنجیلی عاجزی کدی تند
 عاقلان جان کی کشیدندش پیش
 جمله پرتندگان بر او جها
 از دهای زفت و مور و مار نیز
 مایه زویا بنده هم دی هم بهار
 که فرو مکذارم ای حق یک زمان
 جمله مطوی میمن آن دودست
 ای که بر آیم تو کردستی سوار
 دادن حاجت از او آموختند
 استعینوا من صبرا و صلوات
 آب ازیم جو مجو در خشک جو
 بر کف میلش سخا هم او نهد
 رو بدو آری بطاعت چون کند
 روی سوی آن شه محسن نهاد
 پیش محسن آرد و بنهد کرد
 زر نهاده شاعر از افتظر
 خاصه شعری کان که آرد ز قعر
 زانکه قوت و نان ستون جان بود
 جان نهاده بر کف از حرص و امل
 عاشق نامست و مدح شاعران
 در بیان فضل او منبر نهند
 همچو عنبر بود هر کف و کو
 وصف با از وصف او کیر و سبق
 آدمی را مدح جوی نیز خوست

بر نیچ سیل صکره کلدی احتیاج
 دیدی فقر و تنگد ستیده همان
 در کهن ایتدم کرده تجربه
 معنی الهی دیدی سیبویه
 بز حواججه تضرع ایلدک
 نیچه یوز پیک پیکسان عند الضرور
 هیچ بر دیوانه بر احمق محال
 کور مسه حد دن فزون احسانی
 بلکه جمله ماهیان موج هم
 جمله فیل و کرک و شیر پشم زار
 بلکه جمله خاک و باد و آب و نار
 که هر دم یلوار بر بو آسمان
 با که حفظ و عصمتک اولدی عماد
 بوزین ایلرین سازای کردگار
 کیسه دوز رحمت سیدر ما سوا
 هر بنی اندن کتورش در برات
 اندن استه غیر دن ایتمه رجا
 غیر خواه او سکده اندندر عطا
 او که عبد معرضی قارون ایدر
 شاعر اول ذوبت اولوب امیدار
 تحفه شاعر ز در اشعار نو
 محسنان ایتیمک اچون احسان و بر
 شعر اولور محضر لر نده معتبر
 ابتدا آدم حریص نان اولور
 کسب و غصب و جلبه ایلر صد جیل
 چون اوله ندر تله مستغنی نان
 تا که اصل و فصلن عسلا ایده لر
 کرد و فرزند بخشش سیم و زری
 خلقم ز بر وفق صورت ایتد حق
 چون محب حمد و شکر اولد خدا

شاعر اولد فقر ایلدی بی احتیاج
 اوله ایم اول شاه معموده روان
 حاجتم عرض ایده ایم اول جانبه
 یولهون فی الحوائج هم لدی
 بولدق آنیسکم توقع ایلدک
 اولمده نالان در گاه شکور
 کیم بنجمله ایلیم ذل سوال
 عاقلان بذل ایلر دی جاننی
 بلکه جمله طائران اوج هم
 از دها ایلر نهنگ و مور و مار
 مایه دار اندن زمستان و بهار
 قائم ایت یارب بنی سن هر زمان
 جمله مطوی میمن اقیب ادد
 با که ویردک سن صواوستنده قرار
 اندن اولد سر بسر حاجت روا
 استعینوا من صبرا و صلوات
 آب اولور در یاده ایتمه جوی جا
 دستنه اولدر ویرن میل سخا
 پس مطیعی کور چشم ممنون ایدر
 عزم شاه محسنه ویردی قرار
 محسن دا جواد اچون ایلر کرد
 التجای شاعرانه منتظر
 با خصوص اول شعر اوله رشک کهر
 چونکه قوت و نان ستون جان اولور
 جان بکف آواره حرص و امل
 شوقی کسب نام و مدح شاعران
 منبر فضلن معسلا ایده لر
 اوله بزم گفت و کونک عنبری
 وصفم ز وصفندن آلمشدر سبق
 آدمیده میل مدح اولد ادا

خاصه مرد حق که در فضیلت چست
 ورنه باشد اهل زان باد دروغ
 این مثل از خود نگفتم ای رفیق
 این پیمبر گفت چون بشنید قبح
 رفت سوی شاه آن شاعر برد
 محسان مردند و احسانها ماند
 ظالمان مردند و ماند آن ظلمها
 گفت پیغمبر خنک آنرا که او
 مرد محسن لیک احسانش نمود
 و ای آنکو مرد عصیانش نمود
 این را کن زانکه شاعر بر کذر
 برد شاعر شعر پیش شهربار
 نازنین شعری پر از در دست
 شاه هم بر غوی خود گفتش هزار
 لیک این بار آن وزیر پرزود
 بر مقام او وزیر نو رئیس
 گفت ای شه خراجداریم ما
 من بر بیع شعر این ای مغتنم
 خلق گفتندش که او از پیش دست
 بعد شکر گلک خانی چون کند
 گفت بفشارم و راندر فشار
 آنکه از خاکش دهم از راه من
 این بمن بگذار کاستادم درین
 از ثریا که بپرد تا ثرا
 گفت سلطانش بر و فرمان تراست
 گفت او را دو صد امید لیس
 پس گفتندش صاحب اندر اشطار
 شاعر اندر اشطارس پیر شد
 گفت که زرنی که دشنامم دهی
 اشطارم کشت باری کوبد

پر شود زان باد چون خیک در دست
 خیک بدرید دست کی گیرد فروغ
 سرسری شنو چو ابله و مفیق
 که چو افر به شود احمد بدوح
 شعر اندر شکر احسان کان نمود
 ای خنک آنرا که این مرکب براند
 و ای جانی کو کند مکر و دنا
 شد ز دنیا ماند از د فعل کنو
 نزدیکان دین احسان نیست خرد
 تا نه پندار بمرک او جان ببرد
 و امدارست و قوی محتاج زر
 بر امید بخشش و احسان پار
 بر امید بوی اکر ام نخست
 چون چنین بد عادت آن شهربار
 بر براق عز دنیا رفته بود
 کشته لیکن سخت پر حرم و خیس
 شاعری را نبود این بخش جزا
 مرد شاعر را خوش و راضی کنم
 ده هزاری زین دلاور برده است
 بعد سلطانی کدانی چون کند
 تا شود زار و نزار از اشطار
 در باید همچو گلبرگ از چمن
 که تقاضا کرد بود هم آهین
 نرم کرد چون ببیند او مرا
 لیک شادش کن که نیکو کوی ماست
 تو بمن بگذار و این بر من نویس
 شد زمستان و دی و آمد بهار
 پس زبون این غم و تدبیر شد
 تا به جانم ترا باشم رهی
 تا به این جان مسکین از کرد

با خصوص آنده اوله فضل صریح
 لیک ایدر نا اهل ایسه باد دروغ
 کندی نفسمدن دکلدو بو مثل
 دیدی پیغمبر چون اعدا دیدلر
 شاعر ایشدی او شاکیه مدحتن
 محسنت احسانیدر خیر الخلف
 ظالمان کتبه قاور ظلمی ابد
 دیدی پیغمبر سعید اولدر اکر
 فوت محسن موت انسان اوله مز
 و ای اکا عصیانی اوله موت ایله
 طور سون اول قیل شاعر کال پان
 شاعر ایتدی شعری عرض شهربار
 شعرن ایتدی حسن ایله کوه سرنا
 شه دخی امر ایتدی اعطای هزار
 لیک بو نوبت اول وزیر نامور
 بر وزیر اولد مقام منده جلیس
 دیدی شاه خراج بسیار در
 ربع عشری ایله بنی قیل وقال
 دیدیلر خلق اکه اولدی برقرار
 پس شکر د نصکره نای اوله زندا
 دیدی آنی ایلم حمر تله زار
 صکره خاک افشان اولور سم زر صانور
 قیل حواله با که استادم تمام
 که ثریا دن ثرایه آچه پر
 دیدی سلطان واریور قیل اکه داد
 دیدی آنی هم انک امثالنی
 پس انی ایتدی سیر اشطار
 اشطاری شاعر ک اولد فزون
 دیدی کوی غصه زرد شنام ویر
 اشطار اولد رد رخصت ویر بکا

پراولور باد ایله چون خیک صحیح
 همچو خیک چاک ایله بی فروغ
 اهل ایسک کوش ایت بو قوی پیکسل
 کیم محمد صحن چون میل ایدر
 ایلیوب تحذیث شکر نعمتن
 اولدی احسان مایه مغز و شرف
 و ای او جان کیم اوله کاری کار بد
 کتسه دنیا دن قالد حسن نظر
 دین و احسان اولد عند الله اعز
 صانمجان قور تار داندن فوت ایله
 دین ایله محتاج زر در ناتوان
 بخشش و احسان امید یله هزار
 بخشش سابق ایدی ملحوظ اکا
 چون اکا معناد ایدی اول شهربار
 کتمش ایدی ملک دنیا دن مکر
 لیک غایت دون و پر حرم و خیس
 بو عطا بر شاعره اکتار در
 ایلم اول شاعری خوشنود حال
 جانب شهیدن عطای ده هزار
 ناسزا در شهره وضع کدا
 کیم اولور زار و نزار اشطار
 بر خس ناچسیری ورد تر صانور
 چون تقاضا کرد اولور لربا که رام
 نرم اولور کور سه بنی که کرد ختر
 لیکن اول مداحمزد ایله شاد
 قیل معوض با که کور اقبالی
 کتدی قیش ایامی کلدی نوبهار
 پس غم و تدبیر انی ایتدی زبون
 قیل ره جانم سپام کام ویر
 جان مسکینم کردن قیل ره

بعد از انش داد ربع عشر آن	ماند شاعر اندر اندیشه کران	ویرد اند نیکره ربع عشری پس	قالدی شاعر سکر ایله بسته نفس
کاینچان نقد و چنان بسیار بود	اینکه دیر اشکفت دسته خار بود	بویله اعطای بویله طول اشطار	کج آچیلدی اولدنی بردسته خار
پس بگفتندش که آن دستور را د	رفت از دنیا خدا مزدت دهاد	دیدیلر آکه او دستور کریم	کتدی نیادن دیره اجرک رحیم
که مضاعف زده می شد آن عطا	کم همی افتاد بخش را خطا	کیم مضاعف اییدی ندن بو عطا	ایلر زدی بخش و اعطاده خطا
این زمان او رفت احسانها برود	او فردا الحق ولی احسان برود	کتدی اول احسان پیکه کتدی همان	اولمک اول اولدی احسان پیکان
رفت از ما صاحب را دورشید	صاحب سلاخ درویشان رسید	کتدی بزدن آه او صدر وجود کار	کلدی بو سلاخ درویشان زار
رو بکیر اینراوز اینجاشب کیز	تا نگیرد با تو این صاحب ستیز	دار یور بوزدن کچه ایله سفر	ویرد یکن تا آلمیه بو بد سیر
ما بصد حیلست از دین صلہ را	بستدیم ای بی خسر از جده ما	بو صلہ صد حیلست دن بولدی وجود	پنجبر سن بزدن اولدی جده وجود
رو بایشان کرد و گفت ای مشفقان	از کجا آمد بگو مید آن عوان	دیددی شاعر انکره ای مشفقان	قندن اولدی جانشینی بو عوان
چیت نام این وزیر جاه کن	قوم گفتندش که نامش هم حسن	بود نینک نامی نه بین الانام	دیدیلر اولدی حسن هم آکه نام
گفت یارب نام آن و نام این	چون کی آمد در بیخ ای رب دین	دیددی یارب آنده بونده نام بر	بر میدر بونده دنانت آنده بر
آن حسن نامی که از یک گلک او	صد وزیر و صاحب آید وجود خو	اول حسن نام آنده آثار قلم	صد وزیر صاحب جود و کرم
این حسن کز ریش زشت این حسن	می توان با فیدای جان صدر سن	بو حسنه ریش زشت ما حسن	صدر سنتاب آید ممکن صدر سن
بر چنین صاحب چو شہ اصفا کند	شاه ملکش را ابد رسوا کند	بویله صدری چونکه شاه اصفا ایدر	ملک و جا هن تا ابد رسوا ایدر

مانستن بدر ای این وزیر دون در افساد مروت شاه
 بوزیر فرعون یعنی نامان در افساد قابلیت فرعون

چندان فرعون می شد نرم و رام	چون شنیدی او زموسی آن کلام	حقه بر قاج دفعه فرعون اولدر رام	چونکه گوش ایلرک موسادن کلام
آن کلامی که بدادی سنک شیر	از خوشی آن کلام بی نظیر	بر کلام اتا ویر روی سنک شیر	صفوتندن اول کلام بی نظیر
چون بهامان که وزیرش بود او	مشورت کردی که کینش بود خو	چونکه نامان ایله کیم اولدر وزیر	مشورت آیتسه اولور دی کینه کیر
پس بگفتی تا کنون بود کند یو	بنده کردی زنده پوشی را بر یو	دیر اییدی معبود اینک بو آنه دک	بر عیاقوشه قول اولوق بی نمک
همچو سنک منجیتی آمدی	آن سخن بر شیشه خانه آوزدی	همچو سنک منجیتی اول بد سخن	شیشه زاری ایلریدی رخنه زن
هر چه صدر روز آن کلیم خوش خطاب	ساختی در یکدم او کردی خراب	نچه کونلر اول کلیم خوش خطاب	یاید یغن بر دمده ایلرک خراب
عقل تو دستور مغلوب هو است	در وجودت رهزن راه خداست	عقلک دستوری مغلوب هوا	سنده اولدی رهزن راه خدا
ناصحی ربانی پندت دهد	آن سخن را بوضن طری هنده	ناصح ربانی ویر سه نصح و پند	اول اولور طرح اکهن مکر و کزند
کین نه بر جایست بین از جامشو	نیست چندان با خود آشید امشو	دیر که بجادر بسوز گوش ایلمه	کندی کی حیرتله مد هوش ایلمه
وای آن شه که وزیرش این بود	جای هر دو دوزخ پر کین بود	وای او شاه کیم اوله بویله وزیر	کندینه هم آکه دوزخ در مصیر
شاد آن شاهی که او را دستگیر	باشد اندر کار چون آصف وزیر	دولت او شاکیک اکایار و نصیر	آصف آسا اوله بر کامل وزیر
شاه عادل چون فترین او شود	نام او نور علی نور بود	شاه عادلده وزیر رحمنما	وصف اولور نور علی نور اکا
چون سلیمان شاه چون آصف وزیر	نور نورست و عنبر بر عیبر	آصف اولدی چون سلیمان وزیر	نور بر نور اولدی عنبر بر عیبر

شاه فرعون و چو نامش وزیر
پس بود ظلمات بعض فوق بعض
من ندیدم جز شقاوت در نام
همچو جان باشد و صاحب جو عقل
آن فرشته معقل چون ناروت شد
عقل جزوی را وزیر خود مکیر
مرهوارا تو وزیر خود ساز
کین هوا پر حرص حالی بین بود
عقل را دو دیده در پایان کار
که نفر ساید نرزد در خزان

هر دور را نبود ز بدبختی کریر
نی خریدارونه دولت روز عرض
گر تو دیدستی رسان از من سلام
عقل فاسد روح را آرد عقل
سحر آموزد و صد طاغوت شد
عقل کل را سازی سلطان وزیر
که بر آید جان پاکت از نماز
عقل را اندیشه یوم الدین بود
بهران کل میکشد در نج خار
باد هر خرطوم اخشم دورازان

شاه فرعون اولسه ناماند وزیر
ظلمت او سنده اولوز ظلمت بدید
کور مردم اهل شقاوتده نظام
روح شاه اولد بو عقل ایسه وزیر
بو سروس عقل چون ناروت اولو
عقل جزئی کف دیکه ایتمه وزیر
که هوا اولسه وزیر کار ساز
بو هوا حرص ایله اولد حال بین
عینی اعتکاف ناظر انجام کار
کیم خزانده اولد کل پر شمرده رو

ایکی بدبخت ایکی شوریده ضمیر
عقلدن دور و سعادتدن بعید
سن اگر کور د کسه بندن قیل سلام
عقل فاسد روح ایلمر خنه کیر
ناقل سحر دو صد طاغوت اولور
عقل کلی قیل وزیر شتیر
روح پاکت اولدی محروم نماز
عقله اولدی فکر دائم یوم دین
چکمه بر کل ایچون اولد رنج خار
هر شاه اندن ایر مرنک و بو

نشستن دیو بر مقام سلیمان علیه السلام و تشبه کردن او
بکارهای سلیمان علیه السلام و فرق ظاهر میان هر دو سلیمان
و دیو خویشتن را سلیمان بن داود نام کردن

سلیمان نبی علیه السلام مقامنه دیو او تور و ب افعال سلیمانی یه
تشبه و تقلیدی با هر دو دیو ک کندیه سلیمان بن داود تسمیه سنده
پنهانک فرقی ظاهر اولد یغیر

در چه عقلت هست با عقل دگر
باد و عقل از بس بلا نادره بی
دیو کر خود را سلیمان نام کرد
صورت کار سلیمان دیده بود
خلق گفتند این سلیمان بی صفاست
او چو پدار است این همچون و سن
دیو میگفتی که حق بر شکل من
دیو را حق صورت من داده است
گر بدید آید بد عوی زینهار
دیو شان از کرا این میگفت لیک
نیست بازی با ممیز خاصه او
هیچ سحر و هیچ تلیس و دغل
پس همی گفتند با خود در جواب
باز کونه رفت خواهی همچنین
او اگر معزول گشتت و فقیر
تو اگر انکشتی را برده

یار باش و مشورت کن ای پدر
پای خود بر اوج کرد و نه سانی
ملک برد و مملکت را رام کرد
صورت اندر سردیوی می نمود
از سلیمان تا سلیمان فرقه است
همچنانکه این حسن با آن حسن
صورتی کرد دست خوش بر اهرمن
تا نیندازد شمارا او بشت
صورت او را در اید اعتبار
می نمود آن عکس برد لهای نیک
که بود تمیز و عقلش غیب کو
می نیند پرده بر اسل دول
باز کونه میردی ای کر خطاب
سوی دوزخ اسفل اندر سافلین
هست در پیشانیس بدر منیر
دوزخی چون ز صبر آفروده

عقل ایسک اهل عقلی همدم ایت
چوق بلادن ایکی عقل ایلمر با
ایسه نامن سلیمان دیو اگر
کور دی چون کار سلیمان صورتن
بو سلیمانده دیدلر نشوه یوق
اول نپسه اید بو مغلوب و سن
دیو دیردی شکلم او زره اول خدا
دیوه ویردی صورت حق کیم مدام
کر ظنور ایلمر سه معنیده حذر
بو یله دیردی انره کمر ایله دیو
مکر و تلیس اولمز اول قوه روا
مکر و تزویرات و تلیس و حیل
دیدلر آخر جو ا بنده اکا
عکس کنه کتسک کرک بو یله همان
اول سلیمان اولسه معزول و فقیر
دست برد خاتم اولد کسه اگر

مشورت ایله اینس و محرم ایت
جاین ایلمر اوج چسرخ منتهما
رام ملک و ملکت ایلمر قیل نظر
دیو در سلیم صغای سیرتن
بو سلیمان سلیمان فرقی چوق
نام ایله هم اول حسن هم بو حسن
اهرمانی ایلمدی صورت نما
تاسرنی اول ایلیسه پابند دام
اولسون سرزده او صورت معتبر
ایک ظاهرایدی اهل قلبه بو
عقل و تمیزی اولد غیب آشنا
پرده اسل دل اولمز حاصل
مسکک معکوس درای کج ادا
اسفل دوزخ اولور سا که مکان
جبهه سنده برق اور در بدر منیر
دوزخ آفروده سن ای بدسیر

مابوس و عارض و طاق و طرب
 و ربغلت مانیم اورا جبین
 که منده سر تو مرین سر زیر را
 کردی من شرح این بس جانفزا
 هم قناعت کن تو پندیر این قدر
 نام خود کرده سلیمان نبی
 در گذر از صورت و از نام خیز
 پس پیرس از خدا و فعل او

در آمدن سلیمان علیه السلام هر روز در مسجد اقصی بعد
 از تمام شدن جت عبادت و ارشاد عابدان و معتکفان
 و بر رستن عقاقیر در مسجد

هر صبا حی چون سلیمان آمدی
 بو کیا هی رسته دیدی نذرو
 تو چه دارویی چئی نامت چه است
 پس بگفتی هر کیسای فعل و نام
 من مرین راز هر م و آزا شکر
 پس طیبان از سلیمان زان کیا
 تا کتسبهای طیبی ساختند
 این نجوم و طب و حی انبیاست
 عقل جزوی عقل استخراج نیست
 قابل تعلیم و فهمت این فرد
 جمله حرفت یقین از وحی بود
 هیچ حرفت را بسین کین عقل ما
 که چه اندر مکر موی اشکاف بد
 دانش پیشه ازین عقل اربد

آموختن پیشه کور کنی قابیل از زاغ چون پیش از آنکه
 در عالم کور کنی و کور نبود

کندن کوری که کمتر پیشه بود | کی ز فکر و حیل و اندیشه بود

عاریذ کثرت خیل و خدم
 غفلت ایله ایلسک وضع جبین
 کیم سربنی مغزه ایتمه سر فرد
 ایله ایدم بسط شرح جانفزا
 سن بو مقداره قناعت ایله تا
 نامنی ایتدی سلیمان نبی
 بسته اولمه صورت و ناه حذر
 شخصک ایله حد و فعلندن سوال

سلیمان نبی علیه السلام بعد التمام بر کون سجد اقصایه کلوب
 عبادت و عابدان و معتکفانی ارشاد هدایت ایتدی کی و مسجد ده
 اصناف عقاقیر ایتدی کی مقاله در

هر صباح ایله سلیمان خشوع
 پس کور ردی انده شمس بر کیا
 سن نه دار و سن سنک نامک نذر
 نام و فعلن هر کیا ایله سرد
 بعضه زهرم بعض اچون تا شکر
 پس سلیمانن طیبان انام
 طبه تالیف ایتدی بو نجه کتاب
 بو نجوم و طبه وحی اولد اصول
 عقل جزئی ایتمه استخراج آتی
 بو خرد کیم قابل تفهیم اولور
 اولد هر حرفته وحی اول معین
 عقل اچون بر حرفته یوقدر مدار
 موشکاف اولدی اگر چه بعضیله
 صنعت او کر نمک اولیدی عقلله

قابلیک ز اعدن حفر قبری تعلم ایتدی کیدر که اندن اول قبر
 و حفر قبر عالمده معهود دکل ایدی

حفر قبر ایتدی که کمتر پیشه در | غایتی ماهیت اندیشه در

کریدی این فهم مر قاپیل را
 که کجا غائب کنم این کشته را
 دید زاعنی زاع مرده در دمان
 از هوا زیر آمد و شد او بن
 پس بچنگال از زمین انیکخت کرد
 دغن کردش پس پوشیدش بخاک
 گفت قاپیل آه شبر بر عقل من
 عقل کل را گفت بازع البصر
 عقل باز اغشت نور خاصکان
 جانکه او دنباله زانغان پرد
 بین مرواندر پی نفس چوزاع
 کر روی رود در پی عنقای دل
 نوکیا بی مردم از سودای تو
 نویسیان دارد داد او بده
 زانکه حال این زمین باثبات
 در زمین کرنیشک و ر خودنی است
 پس زمین دل که نیشش فکر بود
 کر سخن کشن یابم اندر انجمن
 در سخن کشن یابم آن دم زن بزد
 جنبش هر کس بسوی جاد بست
 میروی که گمراه که در رشد
 اشتر کوری مهسار تورین
 کر شدی محسوس جذاب و مهار
 کبر دیدی کوپی سک می دود
 در پی او کی شدی مانند چیز
 گاو کرد واقف ز قصابان بد
 یا بخوردی از کف ایشان سپوس
 در بخوردی کی علف بضمش شد
 پس ستون این جهان خود غفلتست
 اولش دود و باخرات بخور

کی نهادی بر سر او قاپیل را
 این بخون و خاک در اغشته را
 بر گرفت تیزی آمد چنان
 از پی تسلیم او را کور کن
 زود زاع مرده را در کور کرد
 زاع از الهام حق بد علمناک
 که بود زاعنی زمین افزون بن
 عقل جزوی میسکند هر سو نظر
 عقل زاع استاد کور مردگان
 زاع او را سوی کورستان برد
 کوب کورستان بردنی سوی باغ
 سوی قاف و مسجد اقصای دل
 می دمد در مسجد اقصای تو
 پی بر زودی پای ر در روی من
 باز گوید با تو انواع نبات
 تر جان هر زمین بنت وی است
 فکر تا اسرار دل را دانود
 صد هزاران گل برویم چون چمن
 می کزید نکته ساز دل چودزد
 جذب صادق نی چو جذب کاد بست
 رشته سپدانی دانگت میکشد
 تو کش می بین مهسار تو مبین
 پس نامدی این جهان دار القرار
 سحره دیو ستمبه میشود
 پای خود را او کشیدی کبر تیز
 کی پی ایشان بدان دکان شدی
 یا بادی شیرشان از جابلوس
 کر ز مقصود علف واقف بد
 چیت دولت کین دواد و بالتست
 جزدین ویرانه نبود مرک خر

پیش او سیدی انی قاپیل کر
 دیر اید بو کشته بی ایتسم نهان
 کوردی زاع مرده بی بر زاع هم
 چون هوادن ارضه اولد و دنا
 ایتدی چنگالی ایله حفز زمین
 دغن ایدوب ایتدی انی مستور خاک
 دیدی قاپیل اولد عظم آه دون
 عقل کلک و صحنی بازع البصر
 عقل بازع البصر نور خواص
 قنغی جان کیم پسر و زانغان اولد
 اولمه تابع زاع نفسه عزم زاع
 پرو اول عنقایه عزیم متصل
 کیم ایدر هر دم کیا پر سرور
 سن سلیمان و ش اولوب آگاه دل
 تا که نطق حال ارض بر نبات
 نیشکر یا ناید ایله نگاه
 پس زمین دلده فکر اولد نبات
 اولسه بر اهل سخن مجلسه کر
 ایتسه نادان سخن انده قرار
 باغلو در هر کسده جنبش جاذبه
 گاهی رفتار ک اولور کج گاه راست
 کور اشتر سن مجیکدر مهار
 اولسه منظور ک مهار جذب ایدن
 کبر اگر کور سه پی سکه دوان
 هرزه کرد اولمز ایدی مانند چیز
 واقف قصاب اولیدی گاو کر
 بلکه گفتند ایدوب رو سپوس
 غصه دن ایتمز ایدی هضم علف
 پس ستون پیل بوجانه غفلتی
 اولی دو آخری لت قیل نظر

قاپیل ایتمز ایدی اول بار سر
 خون و خاک اغشته قالمشدر همان
 اغزنه آلمش ایدر سعی اتم
 حفز قبری صانکه پس لدر داکا
 قیلدی زاع مرده بی انده دغین
 بولدی زاع الهام حق دن علم پاک
 اولد بدن فمی بر زاعک افزون
 عقل جسزنی هر یکا ایله نظر
 عقل زاع استاد حفز بی مناص
 جلوه گاهی سمت کورستان اولور
 سمت کورستان را ایتمز عزم باغ
 اوله قاف و مسجد اقصای دل
 مسجد اقصای قلب سکه طنور
 ایتمه رذایله قبول معتدل
 ایلیه تفسیر انواع نبات
 هر زمینک تر جانیدر کیا
 فکر اولور اسرار دلن نقش ذات
 کلش آساده هزاران گل بر
 دلن ایله رشاد معنی فسرار
 جذب صادق نیچ بکر کاذبه
 رشته ناپیداکش بی کم و کاست
 جذبنی کور ایتمه مهار سد کار
 ایله زدک بوجان اچره وطن
 سحره دیو پیلد اولمش همان
 پاکشیده اندن ایله ردی کیز
 ایله زدنی کار کاهینه نظر
 شیرن ایتمز دی روان جابلوس
 پیلسه کیم ضمن غلغه و ارتلف
 کیم دواد و دولت ایله دولتی
 بوحیات عاریت در مرک خر

تو بجز کاری که بگرفتی بدست
 زان همی تانی بدادی تن بکار
 همچنین هر فکر که کرمی دران
 بر تو کرد اشک زو عیب و شین
 حال کاخ زو پشیمان میثوی
 پس پوشید اول آن بر جان ما
 چون قضا آورد حکم خود بدید
 این پشیمانی قضای دیگرست
 و رکنی عادت پشیمان خورشوی
 نیم عمرت در پریشانی رود
 ترک این فکر پشیمانی بگو
 در نداری کار نیکو تر بدست
 کرمی دانی ره نیکو پرست
 بداندانی تا ندانی نیک را
 چون ز ترک فکر این عاجز شدی
 چون بد عاجز پشیمانی ز چیست
 عاجزی بی قادری اندر جهان
 همچنین هر آرزو که می بری
 و نمودی علت آن آرزو
 کرمودی عیب آن کار او ترا
 دان که کاری که هستی زان نفور
 ای خدای رازدان خوش سخن
 عیب کار نیک را منما با
 هم بران عادت سلیمان سنی
 قاعده هر روز را می جست شاه
 دل بپسند سر بدان چشم صفی

عیش آن دم بر تو پوشیده شدت
 که پوشید از تو عیش کرد کار
 عیب آن فکرت شدت از تو نهان
 زور مید جانست بعد المشرقین
 کرم بود این حالت اول کی دوی
 تا کنیم آن کار بروفق قضا
 چشم داشت تا پشیمانی رسید
 این پشیمانی بهل حق را پرست
 زین پشیمانی پشیمان تر شوی
 نیم دیگر در پشیمانی رود
 حال دیار و کار نیکو تر بجو
 پس پشیمانیت برفت چه است
 در ندانی چون بدانی کین بدست
 صدرا از ضد توان دیدای فنا
 از کنه انگاه هم عاجز بندی
 عاجزی را با جزو جذب کیست
 کس ندیدست و نیا شد این بدان
 تو ز عیب آن حجابی اندری
 خودر مید جان تو از جست و جو
 کس نبردی کش کشان آن سوترا
 زان بود که عیبش آمد در ظهور
 عیب کار بد ز ما پنهان کن
 تا نکریم از روش سرد و هبا
 رفت در مسجد میان روشنی
 که بپسند مسجد اندر نوکیاه
 آن حشایش که شد از عاه خفی

سنگه اول کاره ایدرسن ایتام
 اول بسببند را ایدرسن نچه کار
 شویله کیم بد فکر اولور دلدن روان
 سنده ظاهرا اولسه ندن عیب و شین
 آخر اندن کیم ندامت اوله کار
 پس اولور پوشیده برذن ابتدا
 انده چون حکم قضا اولدک بدید
 بوندامت اولدی هم کار قضا
 عادت ایلسک پشیمانق ایشک
 عمرگک نصفی پریشانق اولور
 ایله بو فکر و ندامتدن گذر
 یوق ایسه کار جمیل و روشنا
 نیکی پلده که اولور کار ک حسن
 بد پلنمر سه پلنمر حسن حال
 چون بو فکری ترکدن عجزک عیان
 چونکه عاجز سن پشیمانق ندن
 عاجز بی قادر اولمز پیکان
 بویله در هر آرزو کا اولدک محب
 اولسه علامتله عیان اول آرزو
 عیبی اول کار کسکا اولسه عیان
 قنده ایشکم سنده وارندن نفور
 ای خداوندای مدد کار جهان
 کار نیکی سن بزه کوستره عیب
 عادتق اوزره سلیمان نبی
 دانی اوزره هر کون ایتد کچه نگاه
 چشم باطنله کور ر قلب صفی

عیبی شمدهی سنا که مخفیدر تمام
 عیبی ستر ایتدی سندن کرد کار
 عیبی اول فکر کا اولور سندن نهان
 جان اولور دور بعد المشرقین
 اول اولسه ایتمز ایدک اختیار
 تا که اول کار اوله بروفق قضا
 پس پشیمان اولدک انا نمانفید
 قیل ندامت ایله تحصیل رضا
 بوندامتدن پریشانق ایشک
 نصف آخر خود پشیمانق اولور
 حال دیار و کار ک ایله خوبتر
 پس نه فوت ایتد کله ناد مسن اکا
 قبی پلنمر سنا که پلده ک حسن سن
 ضدی ضدیله پلور زیرار حال
 هم کهندن عاجز ایدک اول زمان
 عاجزی کیم جذب ایدر فکر ایله سن
 کورمدی کسه هم اولمز پیل عیان
 سن ایتد عیبندن اولدک محجب
 جان ایدوب نفرت اولور دک دست شو
 چکسه لرا اول سمته اولمز دک روان
 باعث اولدر عیبی ایتمشدر ظهور
 برذن ایتمه کار بد عیب سن نهان
 اولسون رفتار منر سد و در پ
 مسجد عزم ایتدک ایدر نهایی
 مسجد اچننده کور ردی نوکیاه
 اول بناتی کا اولدی عالمدن خفی

قصه آن صوفی که در میان گلستان سربرز او مراقب بود
 یارانش گفتند که سربرز او و تفرج کن بر گلستان و ریاحین
 و مرغان و آثار رحمت الله

میان گلستانه سربرز انوی مراقب اولان صوفی یه یارانی
 باشک قالدیروب گلستان و ریاحین و مرغان و آثار رحمته اللہی
 تفرج ایله دید کوری قصه در

صوفی در باغ از بهر کشاد
پس فرود رفت و بخود اندر لغول
که چه خسی آفراند رز ز نگر
امر حق بشنو که گفت نظر و
گفت آثارش دست ای بوالهوس
باغها و سبزه ها در عین جان
آن خیال باغ باشد اندر آب
باغها و میوه ها اندر دست
گر نبود عکس آن سر و سرود
این غرور آنست یعنی این خیال
جمله مغروران برین عکس آمده
می گیرند از اصول باغها
چونکه خواب غفلت آیدشان بسر
پس بکورستان غریب افتاد و آه
ای خنک آنرا که پیش از مرگ مرد

صوفیانه روی برزا نو نهاد
شد ملول از صورت خوابش فضول
این درختان بین و آثار و خضر
سوی این آثار رحمت آرزو
آن برون آثار آثارست و بس
بر برون عکس چو در آب روان
که کند از لطف آن آب اضطراب
عکس لطف آن برین آب و گلست
پس سخاوندی آیدش دار الغرور
هست از عکس دل و جان رجال
بر کجانی کین بود جنت کده
بر خیالی میکنند آن لاغها
راست سپند و چه سودست آن نظر
تاقیامت زین غلط و احسرتاه
جان او از اصل این رزبوی برد

باغده بر صوفی وحدت جویدی
اولدی استغراق ایلد پر آب و آه
دیددی در خواب اولد کل ایلد نظر
امر حق در کیم سپوردی نظر و
دیددی اول آثار دلدر پیش و پس
با غلرله سبزه لر جانده عیان
اول خیال باغدر صواچره پهل
دلده در اول با غلر اول میوه لر
اولمه عکس آو اول سر و سرود
بوغرور اولدر که یعنی بوخیال
ایتد مغروران بو عکس اوزره نگاه
ایتدیلر باغ حقیقتدن کنول
خواب غفلت چونکه انلردن کید
دو شدی کورستانه پس فریاد و آه
دولت انک اولمدن اولمش اوله

صوفیانه روی برزا نویدی
بر فضول ایتدی انی محمول خواب
کورند رازها رو اوراق و شجر
رحمت آثارینه قیل توجیه رو
خارجی آثار آثار اولدی بس
عکسیدر خار جده آب اچره روان
صفوت آب ایلد ظاهر متصل
عکسیدر بو آب و کله جلوه کر
حق سپور مزدی اکادار الغرور
اولدی عکاس دل و جان رجال
صا ندیلر جنت اوله بو جایگاه
بوخیاله ایتدیلر حکم اصول
دیده پنا لیک بی نفع اول نظر
بو غلطن حشره دک و احسرتاه
اصل و صلک نفع سن بولمش اوله

قصه رستن خروب در گوشه مسجد اقصی و نمکین شدن سلیمان
علیه السلام از آن چون سخن آمد با او و خاصیت و نام
خود بگفت

پس سلیمان نبی یگروز همان
پس سلیمان دید اندر گوشه
دید بس نادر گیاهی سبز تر
پس سلامش کرد در حال آن حیثش
گفت نامت چیست بر کوی دنان
گفت اندر تو چه خاصیت بود
من که خروبم خراب منزلم
پس سلیمان آن زمان دانست زود
گفت تا من هستم این مسجد یقین
تا که من باشم وجود من بود
پس خراب مسجد مابی کمان

چون بعبادت بود مسجد را روان
نوکیاهی رسته همچون خوشه
می ر بود آن سبزیش نور بصر
او جوابش گفت شکفت از خوشیش
نام من خروب ای شاه جهان
گفت من رستم مکان ویران شود
نادم بنیاد این آب و کلم
که اجل آمد غمخواران نمود
در ظل ناید ز آفات زمین
مسجد اقصی مخلف کی شود
نبود الا بعد مرگ مابدان

پس سلیمان نبی بر کون همان
کور دیکیم بر گوشه ده صنع اله
کور دی بر نادر گیاه سبز تر
ایتد در حال اول حیثش اکا سلام
دیددی پس نامک نه سویله بی دنان
دیددی خاصیت لکردن ویر جواب
بنکه حشره دم خراب منزلم
پس سلیمان اول زمان پهلد عیان
دیددی بن اولد قچه بو مسجد همین
تا اوله بنده وجود مستعار
پس خراب اولد بق مسجد پیکان

عادت اوزره مسجد اولدر روان
ایلمش انبات بر تازره گیاه
خضرتی افزایش نور بصر
اولدخی قیلدی اکار د پیام
دیددی نا هم اولد خروب جهان
دیددی قنده تسم اولد اول خراب
برقاز خرمن آب و کلم
کیم اجل کلدی غمخوردی کمان
بی خلل آفتدن اولمش در این
مسجد اقصای کلمه انکار
اولمزالابن ایدم ترک جهان

مسجد است آن لکه جسمش ساجد است
 یارب چون رست در تو عهد او
 بر کن از پخش که کر سب بر زند
 عاشق خردوب تو آمد گزنی
 خویش را نادان و محرم کو مترس
 چون بکوی جا سلم تعلیم ده
 از پدر آموزای روشن جبین
 نی بهانه کردونی تزویر ساخت
 باز آن ابلیس بخت اغاز کرد
 رنگ رنگ تست صبا غم تویی
 بین سخوان رب با اغوی تویی
 بر درخت جبر تا کی بر جوی
 همچو آن ابلیس و ذرات او
 چون بودا گراه با چندین خوشی
 انچنان خوش کس رود در گمراهی
 پست مرده جنک میکردی در آن
 که صواب اینست و راه اینست و بس
 کی چنین گوید کسی کو مگر هست
 هر چه نفست خواست دار اختیار
 داند او که نیکبخت و محرم است
 زیر کی سباجی آمد در حجار
 بل سباحت را رها کن کبر و کین
 و انکمان در بای ژرف بی پناه
 عشق چون کشتی بود بهر خواص
 زیر کی بفروش و حیرانی بخر
 عقل قربان کن پیش مصطفی
 همچو کنعان سر ز کشتی واکمش
 که بر آیم بر سر کوه شید
 چون رمی از منتش ای بی رشد
 چون نباشد منتش بر جان ما

یارب خردوب هر جا مسجد است
 این از و بگریزم کن گفت و کو
 مر ترا و سجدت را بر کنند
 همچو طفلان سوی کر چون می غری
 تا نزد داز تو آن استاد درس
 این چنین انصاف از ناموس به
 ربتنا گفت و ظلمنا پیش ازین
 نی نوای مکر و حیلست بر فراخت
 که بدم من سرخ رو کردیم زرد
 اصل جرم و آفت و داغ غم تویی
 تا نکردی جبری و کرشم تنی
 اختیار خویش را یکسو نمی
 با خدا در جنک و اندر گفتگو
 که تو در عصیان همی دامن کشی
 که چنان رقصان رود در گمراهی
 کت همی دادند آن دیگران
 که زند طعن مرا بجز هیچ کس
 چون چنین جنگ کسی کو بی رهست
 هر چه عقلت خواست آری اضطرار
 زیر کی ز ابلیس و عشق از آدمست
 کم ر بد غرقت او پایان کار
 نیست همچو نیست جو دریا ست این
 در باید هفت دریا را چو گاه
 کم بود آفت بود اغلب خلاص
 زیر کی ظنست و حیرانی نظر
 حسبی الله کو که الله ام کنفی
 که غرورش داد نفس زیر کش
 منت نوحم چرا باید کشید
 که خدا هم منت او می کشد
 چون که شکر و منتش گوید خدا

اولدی جسم ساجده مسجد بودل
 رسته اولسه سنده میل یارب
 اصلن اخراج اینکه بولسه آب و تا
 سنده ای عاشق چو خردوب اولد کج
 کند کی نادان و محرم پیل همان
 جنگ اقرار ایله تعلیم ایت طلب
 اول پدر دن مستفید ای بو الهوس
 بی نهایت ایتد عرض اعتراف
 لیکن ابلیس ایلیوب بسط بلحاج
 دیدی حاشا با که سندن در بو حال
 کلدی قتر آنده با اغوی تویی
 سن درخت جبره قیلمه وضع کف
 اوله چون ابلیس و ذراتی کل
 نچه خوشلقده اوله اگر اه جان
 کیم اولوب مکر و به شوق ایله روان
 نچه لرله انده ایلرسن جدال
 پس بود راه صواب و مستقیم
 بویله سویلرمی او کیم مکره اوله
 هر کیم نفس استر ایتدک اختیار
 اول پیلور کیم فهمی اولدی ستر
 زیر کی ما سنند سباح حجار
 کچ شننا و رکدن اولمه کینه جو
 او یله بر در بای ژرف بی پناه
 عشق در کشتی مردان خواص
 زیر کی مردود و حیرت معتبر
 عقلی قیل قتر بان راه مصطفی
 اولمه کشتیدن جدا کنعان کبی
 دیدی ماوی و پناه همدر جبل
 منت نوحه نچوند عرض ناز
 نچون اولمز جان منت مفتی

یارب خردوب مسجد اولدی پیل
 قیل حذر اندن کریزان اول مدد
 هم سنی هم مسجد ک ایله خراب
 قائلمه سن اطفال و سن اول کجده کج
 ایلمه پهوده درس داستان
 اولد بو انصاف ناموس ادب
 ربتنا انا ظلمنا دیدی پس
 ایتدی تزویر ایله لاف خلاف
 ایلدی ز غم نجه باطل احتجاج
 سندن اولد بنده بوضع و وبال
 جبره القایلمه جان و تنی
 اختیار ک بردن ایتمه بر طرف
 ایلمه پهوده حق ایله جدال
 اول سن عصیان ایله دا منکشان
 ایده کمر امیده رقص شادمان
 کیم کچا پند ایله اولد خیره دال
 طعنه ساز اولمز کجا الاستقیم
 نچه جنگ ایلر او کیم مکره اوله
 هر نه عقل استر ایدرسن عکس کار
 زیر کی شیطانه عشق آدیده در
 اکثر یا غرق اولور پایان کار
 جوی و جیون صانمه دریا اولد بو
 هفت دریا که نسبت برک گاه
 کدر آفت انده اغلب در خلاص
 زیر کی ظن اولدی حیرانی نظر
 حسبی الله ایله ایلد اکتفا
 ایتدی معسر و آفتی ظن غالبی
 منت نوحه نچون صرف امل
 منتن ایتدی قبول اول بی نیاز
 چونکه شکری حقیق اولد رحمتی

توجه دانی ای غراره پر حسد
کاشکی او آشنانا موختی
کاش چون طفل از حیل جاهل بد
یا بعلم نفس کم بودی ملی
با چنین شور چو پیش آری کتاب
چون تیمم با وجود آب دان
خویش ابله کن تیج میرو پس
اکثر اهل الجنة ابله ای پدر
زیرکی چون باد کبر انکیز تست
ابله فی کوه بسخر کی دو تو تست
ابله اند آن زمان دست بر
عقل را قربان کن اندر عشق دوست
عقلها آن سو فرستاده عقل
زین سر از حیرت کزین عقلت رود
نیست آن سونج حکمت در دماغ
سوی دشت از دشت مکتب بشنوی
اندرین ره ترک کن طاق و طرب
هر که ادبی سر بجنب بدوم بود
کر زو و شبکو روزت ز هر ناک
سر کوب آنرا که سرش این بود
خود صلاح اوستان سر کوفتن
چون سلاحش هست عقلش نی بیند

پان آنکه حصول علم و مال و جاه مرید کوه را فضیحت است
و چون شمیر است افتاده در دست رهن

بد کهر را علم و فن آموختن
تیج دادن در کف زنگی مست
علم و مال و منصب و جاه و قران
پس غزاین فرض شد بر مؤمنان
دادن تیجی بدست رهن
به که آید علم ناکس را بدست
فته آمد در کف بد کوه رهن
تا ساند از کف همچون سنان

منت از ندی مقبول غفور
اولسک ای کاش آنکه آشنا
حیل پلیر طفل اولوب ای کاش سن
علم نقله اولسه قانع دلک
ایلسک بو نور ایله میل کتاب
حاضر ایکن صوتیمر همسان
کندک ابله صورت ایت قیل اقتدا
اکثر اهل الجنة ابله ای پدر
زیرکی اولدی هوای کبرست
لیک صانمه اوله ابله سحره کو
اول زمان دست بر در ابلهان
عقلی قتر بان ایله راه یارده
صالدی عقل اول کجا اهل عقل
کتسه حیرتله بو باشدن عقل اگر
انده اولمز فکر تک رنج دماغ
کشت دشت ایتسک ایدرسن نکته کوش
اختیار ک قیل بو یولده کالعدم
هر که بی سر عرض دم اولد ایشی
کجر و شبکو روز هر آلود و زشت
اول آنک سر کوبی کیم اولد مضر
ضرب سر اولدی صلاح کارا کا
دست مجنوندن کرک جلب سلاح
دار سلاحی عقلی یوقد رایله بند

بد کوه سرده علم و مال و جاه حصولی اکا فضیحه و دست
رهنزانه قلیچ ویرمک کبی قبیحه اولدین پساندر

علم و فن تعلیمی دو نانه عیمان
تیج ویرمک دست مسته اولد بد
علم و مال و منصب و جاه و قران
اولدی پشک فتنه بد کوه رهن
کف تیج کف مجنون اوله تا

منت از ندی مقبول غفور
نوحه و کشتی به ایتسک التجا
ایلسک آغوشش مادرده وطن
علم وحی اولسه ولیدن حاصلک
بودل وحی آشنا ایله عتاب
علم نقل ایله دم قطب زمان
اول حاقندن رنایاب وجد
انچون دیدی اول فخر البشر
ابله اول تا کیم اوله قلبک دست
ابله اولد رکیم اوله حیران هو
کفدن ابله رو یوسف نقش جان
عقله انذر مدد هر کارده
قالدی بو جاننده هر کول و فضول
هر سر مو یک اولور عقل ایله سر
کیم اولور عقل و دماغ دشت و باغ
باغه کلک نخل اولور فرخنده جوش
آتمد قچه رهبرک آتمه قدم
جنبش کردم کب سیدر جنبشی
زخم اجسام اولد پس انده سر
خوی بد در انده خلق مستم
شوم شدن تا اوله جانی رها
کیم اولور مستلزم عدل و صلاح
دستی کیم کلمه اندن کزند

رهنزانه تیج ویرمک رهنسان
ناکه تعلیم علم اندن اشد
اولدی پشک فتنه بد کوه رهن
کف تیج کف مجنون اوله تا

علم و فن تعلیمی دو نانه عیمان
تیج ویرمک دست مسته اولد بد
علم و مال و منصب و جاه و قران
اولدی پشک فتنه بد کوه رهن
کف تیج کف مجنون اوله تا

جان او مجنون تشش شمیر او
 استان شمیر رازان زشت خو
 آنچه منصب میکند با جاپلان
 از فضیحت کی کند صد ارسلان
 عیب و خفیت چون آلت پنافت
 مارش از سوراخ بر صحر اشافت
 جمله صحر امار و کر دم پر شود
 چونکه جاہل شاه حکم مر شود
 مال و منصب ناکسی کار دست
 طالب رسوائی خویش او شدت
 یا کند بخل و عطا ناکم دهد
 یا سخا آرد بنا موضع نهد
 اینچنین باشد عطا کا محق دهد
 شاه سردار خانه سپید نهد
 حکم چون در دست کمر اهی قنادر
 جاه پسندارید در چاهی قنادر
 ره نمیداند قلاوزی کند
 جان زشت او جهانوزی کند
 طفل راه فقر چون پیری گرفت
 پیر و نرا غول اد پیری گرفت
 که بیساتا ماه بنمایم ترا
 ماهرا هرگز نندید آن بی صفا
 چون نمائی چون نندیدی بعم
 عکس در آب هم ای خام غمر
 احقان سرور شدستند وز پیم
 عاقلان سر ناکشیده در کلیم

تفسیر شریف یا ایها المزل

خواند منزل نبی رازین سبب
 که برون آرز کلیم ای بو الهرب
 سرکش اندر کلیم و رو مپوش
 که جهان جیست سرگردان تو پوش
 بین مشو پنهان ز ننگ مدعی
 که تو داری شمع و وحی شععی
 بین قم اللیل که شمع ای همام
 شمع اندر شب بود اندر قیام
 بی پناہت شیر اسیر بنست
 پفروغت و ز روشن ہم شبست
 باش کشتیبان درین بحر صفا
 که تو نوح ثانی ای مصطفا
 ره شناسی می باید بالباب
 هر ره بی را خاصه اندر راه آب
 خیر بنسکر کاروان رهنده
 هر طرف غولیت کشتیبان شده
 خضر وقتی غوث هر کشتی تویی
 همچو روح الله کن تنساروی
 پیش ازین جمعی چو شمع آسمان
 اتقطاع و غلوت آری رابان
 وقت غلوت نیست اندر جمع آبی
 ای بد چون کوه قاف تو همای
 بدر بر صد ز فلک شد شبروان
 سیرانکند از داز بانک سگان
 طاعمان همچون سگان بر بد تو
 این سگان گزند از امر انصوا
 از سفه و وع کمان بر بد تو
 بین بملکداری شفا رنجور را
 تو ز خشم کر عصای کور را

جان مجنون تشش شمیر در
 ایتم اول رسوالنی شیر زبان
 مار ایدر سوراخن دشته شتاب
 چونکه جاہل حاکم مردم اولور
 کند و بی رسوا ایدر بی قیل و قال
 یا سخا ایتسه ایدر قات قات خطا
 بویله در احمق عطا داده ایتسه گاه
 جاه ظن ایلر وارر چاه دوشتر
 راه پیلر کنندی رهبر لک ایدر
 ایتسه پیری راه فقر ک طفلی پیل
 دیر سکا کل ماهی کو ستر سم کرک
 نچه کو ستر سوکله اول کور مش دکل
 اولسه احمقرا کر سرور همان
 تیغ الملق احسن تد پیر در
 ایتم اول رسوالنی شیر زبان
 مار ایدر سوراخن دشته شتاب
 چونکه جاہل حاکم مردم اولور
 کند و بی رسوا ایدر بی قیل و قال
 یا سخا ایتسه ایدر قات قات خطا
 بویله در احمق عطا داده ایتسه گاه
 جاه ظن ایلر وارر چاه دوشتر
 راه پیلر کنندی رهبر لک ایدر
 ایتسه پیری راه فقر ک طفلی پیل
 دیر سکا کل ماهی کو ستر سم کرک
 نچه کو ستر سوکله اول کور مش دکل
 اولسه احمقرا کر سرور همان

یا ایها المزل تفسیر شریفیدر

اول جتدن وصف منزل تمام
 اول نبی به اولدی فرمان قیام
 مخفی اولمه ایدوب رویک نهان
 کیم جهان جسم اولدسن عقل جهان
 مدعیدن اولمه پنهان قیل ظنور
 شمع وحی ایلدسن اولدک محض نور
 کیم قم اللیل اولدی تلمیح تمام
 شمع زیر اشمع لایه در قیام
 روز روشن سنسرا اولدی عین شب
 عوکل اولمزه طو تر شیرانی تب
 زیر حکمت کشتی بحر صفا
 نوح ثانی سن چوسن ای مصطفا
 ره شناس استر طریق اچره دلیل
 با خصوص اوله ره بحر جلیل
 کاروان گمگشته در ایلد نظر
 هر طرف غول اولدی کشتیبان حذر
 خضر وقت و غوث کشتی سن صحیح
 اولمه تنسار و چو عیسای مسیح
 سنکه اولدک جمعه شمع آسمان
 اتقطاع و خلوت تاری جان
 جمعه گل خسو تدن اولمه رونما
 کیم هدایت قادر سنسن هما
 سیرنی منع ایده مرضیت سگان
 بدر اولور صدر فلکده شبروان
 طاعمان چون کلب نور بدریکه
 بوسکاندر انصوا امر نده کر
 ای شفا رنج دل دور ایتسه سن
 خشم کر ایلد عصای کور دن

نی تو کفستی قاید اعمی بر اه
 هر که او چل کام کوری را کشد
 پس بکش تو زین جهان پستزار
 کلاه دادی این بود تو نادئی
 بین روان کن ای امام المتقین
 هر که در مکر تو دار ددل کرد
 بر سر کوریش کور بهانم
 عقلها از نور من افروختند
 چیست خود آلاحق آن ترکان
 آن چراغ او پیش صرصرم
 خیز در دم تو بصور سهمناک
 چون تو اسرافیل وقتی راست خیز
 هر که گوید کو قیامت ای صنم
 در نگر ای سائل محنت زده
 در نباشد اهل این ذکر و قنوت
 ز آسمان حق سکوت آید جواب
 ای دریغا وقت خرمگاه شد
 وقت تنگست و فراخی این کلام
 نیزه بازی اندین کوهای تنگ
 وقت تنگ و خاطر و فهم عوام
 چون جواب احمق آمد خامشی
 از کمال رحمت و موج کرم
 صد ثواب و اجر یابد از آله
 کشته آفرزیده و یابد رشد
 جوق کور از اقطار اندر قطار
 ماتم آخسر زمان را شادی
 این خیال اندیشگان از اتیقین
 کردنش را من زخم تو شاد رو
 او شکر بندار دوز بهر شش و هم
 مکر با از مکر من آموختند
 پیش پای نزه پستان جهان
 خود چه باشد ای همین پیغمبرم
 تا هزاران مرده بر روی خاک
 رستخیزی ساز پیش از رستخیز
 خویش بنما که قیامت تک منم
 زین قیامت صد جهان قائم شده
 پس جواب احمق ای سلطان سکوت
 چون بود جاناد عا ناستجاب
 لیک روز از بخت با پگاه شد
 تنگ می آید بر وعسر دوام
 نیزه باز از راهی آرد بننگ
 ننکتر صد ره ز وقت ای غلام
 پس درازی در سخن چون میکشی
 میدهد هر شوره را باران و نم

سن پور دک قاید اعمی راه
 او لکه چل کام اوله اعمی دلیله
 بوجان دن قاید اول ای داد کار
 سنکه نادیس بود نادئی به کار
 سن روان اول ای امام المتقین
 قصد مکر اقمه سکا کیم دنیه ده
 کیم عماسن کوری قهر ایلمرم
 اولدک نوزدن فروزان چون عقول
 ترکان اچره الاحق نولدی پس
 صرصر قهرم او کنده اول چراغ
 معنوی قیل نفع صور سهمناک
 سنسن اسرافیلی وقتک ای عزیز
 کیم قیامت دن سوال ایته سکا
 قیل نظرای سائل شوریده جان
 اولم ایسه صاحب ذکر و قنوت
 پیل فلکلردن سکوت اولور جواب
 وقت خرمگاه بر صد حیف آه
 تنگ وقت اولدک ولی واسع کلام
 نیزه بازی به اولور اغوار تنگ
 وقت تنگ اما که افهام عوام
 احمقانه چون خموشیدر جواب
 پیل کمال رحمت و موج کرم

کیم اولور ما جور صد اجرا آله
 اول اولور مغفور مولای جلیل
 بونجه اعمی قیل راندر قطار
 شاد اوله ماتمکشان روز کار
 بو خیال اندیشگان اچره یقین
 ایلمرم خندان ایله کردن زده
 اول شکر ظن ایته کین زهر ایلمرم
 مکر اولور مکرم یا بنده بی اصول
 نزه پستان انده اوله پای رس
 پس ندرای مرسل عالی بلاغ
 تا هزاران مرده اولسون بعث خاک
 قیل قیامت دن مقدم رستخیز
 کندیک کی کوستر جوابن ویرا کا
 بو قیامت دن عیساندر صد جهان
 پس جوابی احمق اولدی سکوت
 اول دعا اچونکه اولمز مستجاب
 بنجتر دن لیک روز اولدک سیاه
 تنگ در اوله اکا عمر دوام
 نیزه بازانه ایدر ایراث تنگ
 یوزقات اندن اضیق اولدک السلام
 پس نچوندر سوزده تطویل خطاب
 بخش ایدر هر شوره به باران و نم

در بیان آنکه ترک الجواب جواب مقرر این سخن که جواب الاحق سکوت شرح این هر دو درین قصه است که گفته می آید

بودشاهی بود او را بنده
 خرد های خدمتش بگذاشتی
 گفت شاهنشاه جراثش کم کنید
 عقل او کم بود حصر و فزون
 عقل بودی کرد خود کردی طواف
 مرده عقلی بود و شهوت زنده
 بد کالی را کنونند اشتی
 در بجننگد نامش از خط بر زیند
 چون چرا کم دید شد تند و عرون
 تا بدیدی جرم خود کشتی معاف

ترک الجواب جواب و جواب الاحق سکوت کلامی تقریر اولوب بویکیسنگ شرحی بوقصه منقوله ده اولدین پاندر

وار ایدی بر پادشاهک بنده سی
 ترک ایدردی لازمات خدمت
 دیدی شه تعینن ایک قصر و تنگ
 عقلی ناقصه رانک حصری فزون
 عقلی اولسه ایدوب اطرفن طواف
 مرده عقل و شهوتک تابنده سی
 مینه مستحسن پس لوردی غفلتن
 نامی حک اولسون ایدر سه غنفت جنگ
 نقص تعینن ایلمرانی بد نمون
 فهم جرم ایلردی تقصیرین معاف

چون خری پابسته تند از خری | هر دو پایش بسته کرد بر سر
پس بگوید خری که یک بندم بس است | خود بدان کان دوز فعل آن خس است

چون خر سربسته سر کشکک آیدر | ایکی پاین کنده یلر بند سر
مینه خردیر کیم بجا بر بند بس | کنده یلر افنی پیلنر او حسن

در تفسیر این حدیث مصطفی علیه السلام که ان الله تعالی خلق الملائکة
ورکب فیهم العقل وخلق لبهائم ورکب فیها الشهوة وخلق بنی آدم
ورکب فیهم العقل والشهوة فمن غلب عقله شهوته فهو اعلی من
الملائکة ومن غلبت شهوته عقله فهو ادنی من لبهائم صدق رسول الله

ان الله تعالی خلق الملائکة ورکب فیهم العقل وخلق لبهائم
ورکب فیها الشهوة وخلق بنی آدم ورکب فیهم العقل والشهوة
فمن غلب عقله شهوته فهو اعلی من الملائکة ومن غلبت شهوته
عقله فهو ادنی من لبهائم حدیث شریفی تفسیر آیدر

در حدیث آمده که یزدان مجید | خلق عالم را اسم کونه آفرید
یک کره را جمله عقل و علم وجود | آن فرشته ست او داند جز سجود
نیست اندر عنصرش حرص و هوا | نور مطلق زنده از عشق خدا
یک کره و دیگر از دانش تنی | همچو حیوان از علف در فربنی
او نداند جز که اصطبل و علف | از شقاوت غافلست او از شرف
این سوم هست آدمی زاد و بشر | از فرشته نیم او همیشه خر
نیم خر خود مائل سفلی بود | نیم دیگر مائل علوی بود
آن دو قوم آسوده از جنگ و عرا | وین بشر باد و مخالف در عدا
وین بشریم ز امتحان قسمت شدند | آدمی شکند و سه امت شدند
یک کره استغرق مطلق شده است | همچو عیسی با ملک ملحق شده است
نقش آدم لیک معنی جبرئیل | رسته از خشم و هوا قال و قیل
از ریاضت رسته و ز زهد و جهاد | کویا از آدمی او خود نژاد
قسم دیگر با خران ملحق شدند | خشم محض و شهوت مطلق شدند
وصف جبرئیلی در ایشان بود و رفت | تنگ بود آن خانه و آن وصف رفت
مرده کردد شخص کویجان بود | خر شود چون جان او بی آن شود
زانکه جانی کان ندارد هست پست | این سخن حقست صوفی گفته است
او ز حیوانها فروتر جان کند | در جهان با ریک کار بیا کند
مگر و تلبیسی که او داند تنید | آن ز حیوان دگر ناید بدید
جامهای زر کشی را بافتن | در ما در قعر دریا یافتن
خرده کار بیای علم هندسه | با نجوم و علم طب و فلسفه
که تعلق با همین دنیا ستش | ره بهنقم آسمان بر نیستش
این همه علم بنای آخرست | که عماد بود کاو و اشرست
بهر استبقای حیوان چند روز | نام آن کردند این کیمان رموز

بوسبرده کله دی خلاق مجید | ابتدا اوج قسم او زره مخلوقی بدید
بر کره و بر ویردی عقل ایله وجود | کیم ملائکه رکه استیکده سجود
عنصر زنده اولیوب حرص و هوا | اولدی انلر مظهر عشق خدا
بر کره و بی قیلدی دانشدن تنی | اولدی حیوانیت ایله مشتی
انلر که عرفانی اصطبل و علف | غافل انلر بی شقا و بی شرف
قسم ثالث اولدی نوع بشر | اولدی انلر مستعد خیر و شر
چون بهائم نصفی سفلی اعتیاد | نصف آخر چون ملک علو نژاد
بوا یکی قوم اولدی آسوده حال | ایکی ضد ایله بشرده انفعال
امتحان نوع بشرده منجلی | آدمی شکل اولدی اوج امت ولی
بر بلوک مستغرق مطلق تمام | ملحق خیل ملک عیسی مقام
صورت آدم لیک معنی جبرئیل | رسته خشم و هوا قال و قیل
او لکه بی زهد و ریاضت ساده دل | صانکه انلر آدمی زاده دکل
قسم آخر در بهسایم خصلتان | خشم محض و شهوت مطلق همان
وصف جبرئیلین کلهش زوال | خانه تنگ اول وصف عالی پمال
مرده در اول شخص کیم بیجان اوله | خرا و لور اول جانکه بی جانان اوله
چونکه بی جانان اوله جان اولدگ پست | قول حقدر بو سخن قیل زیب دست
جان حیواندن فزون غرق عمیق | کاریدر عالمده هر کار ذوق
نقش علمی مکر و تلبیس و حیل | غیر حیوان ایده مز اولیله عمل
جائ زر کشده صنعتلر آیدر | قعر دریا دن آیدوب جذب کهر
هندسه علمنده یلر چوق رسوم | فلسفه معلومی هم طب و نجوم
دنیویدر بو تعلق سر بسر | آسمان هفتقه یوقدر کدر
آخوره مربوط بو علم بنا | کاو و اشتر ایله یلر اعتنا
مقصد استبقای حیوان چند روز | نام اول احقر ایتمشدر رموز

علم راه حق و علم منزلش
 پس درین ترکیب حیوان لطیف
 نام کالانعام کرد آن قوم را
 روح حیوانی نذار در غیر نوم
 یقظه آمد نوم حیوانی نماند
 همچو حس آنکه خواب او را بود
 لاجرم افضل بود از سافلین
 ترک او کن لا احب الالفین

در تفسیر این آیت که و اما الذین فی قلوبهم مرض فرادتم رجسا
 الی رحیم و قوله یصل به کثیر او یهدی به کثیرا

زانکه استعداد تبدیل و نبرد
 بودش از پستی و آرزافوت کرد
 باز حیوان را چو استعداد نیست
 عذرا و اندر بهیمی روش نیست
 زو چو استعداد شدگان رهبرست
 هر خدای کوفور و مغر خروست
 کربلا در خورد او انسیون شود
 سکت و بی عقلیش افزون شود
 ماندیک قسم در کاند جهاد
 نیم حیوان نیم حی بارشاد
 روز و شب جنگ و اندر کش مکش
 کرده چالیش آخرش با اولش

چالیش عقل بانفس همچون متنازع مجنون باناقه میسل
 مجنون سوی عره و میسل ناقه و افس سوی کره چنانکه مجنون
 گفت هوی ناقی خلفی و قد اعی الهوا وانی و ایا باختلفان

همچو مجنونند و چون ناقه یقین
 میکشند آن پیش این و افس مکن
 میسل مجنون پیش آن لیلی روان
 میسل ناقه پس پی کره ش دو ان
 یکدم از مجنون ز خود غافل بدی
 ناقه کردیدی دو افس آمدی
 عشق و سودا چونکه بر بودش بدن
 می نبودش چاره از چو شدن
 آنکه او باشد مراقب عقل بود
 عقل را سودای لیلی در بود
 لیک ناقه بس مراقب بود و چست
 چون بدیدی او و همار خویش ست
 فهم کردی زو که غافل گشت و دمنک
 رو پس کردی بگره بی در منک
 چون بخود باز آمدی دیدی زجا
 کو سپس رفتست بس فرسنگها
 دو سه روزه ره بدین احوالها
 ماند مجنون در تردد سالها

علم راه حق و راه منزلش
 پس بو ترکیب اچره حیوان لطیف
 اولدی کالانعام ایله موصوف و قوم
 روح حیوانی اسیر نوم اولور
 اولسه یقظان نوم حیوانی کیدر
 حس نام کیم اولوب مغلوب خوا
 و صفیدر پس افضل هر سافلین
 آنی ترک ایت لا احب الالفین

و اما الذین فی قلوبهم مرض فرادتم رجسا الی رحیم آیت شریفه
 سنک ویصل به کثیر او یهدی به کثیرا کریمه لطیفه سنک تفسیر زنده در

انده استعداد تبدیل اولدی پس
 ایتدی تهذیب اخلاقه هوس
 چون بهائمه اول استعداد یوق
 عذری ظاهر قدرت ارشاد یوق
 چونکه استعداد اکار رهبر دکل
 هر خدا مغر خراولدی او یله پهل
 مسهل ایسته غذا فیون اولور
 عجز عجاویتی انسون اولور
 قالدی بر قسم ایلمکده اجتهاد
 نصفی حیوان نصفی پر عقل و رشاد
 روز و شب جنگ ایلمکده عادتی
 علم و عقلی ایله حیوانیستی

عقلک نفس ایله تجادلی مجنونک ناقه سیله اولان تنازعی
 کیدر که مجنونک میسل عره و ناقه منک میسل کره ده اولدیغن
 بیان ایچون مجنون عامری بویتی دیشدر (شعر)
 هوی ناقی خلفی و قد اعی الهوا وانی و ایا باختلفان

ناقه و مجنون کبی اولدی بو کار
 اول ایدر متداعی بو خلفی مدار
 میلی مجنون پیش لیلی یه روان
 میسل ناقه سمت کوچکده دو ان
 بر نفس مجنونه غفلت اولسه کر
 ناقه ده رجعت اولوردی کار کر
 عشق و سودا ایله جسمی پرایدی
 واقف رسم و ره اشترایدی
 عقل ایدی انده مراقب با تمام
 عشق لیلی ایتشیدی عقلی رام
 لیک هم ناقه مراقب ایدی چست
 دست لکبه همارن کورسه ست
 فهم ایدردی اندن اولدم غفلتن
 کزه یه ایلردی سیر و سرعتن
 چون کلوردی کندیه کورسه تمام
 نچه فرسخ و ایلین ایتش مقام
 ایکی اوچ کون بویله اولد حال راه
 قالدی مجنون پر تردد قیلدی آه

گفت ای ناله چو هر دو عاشقم نیستت بروفق من مهر و مهار	ماد و صد پس همره ناله تقسیم کرد باید از تو صحبت اختیار	این دو همره یکدگر را هرزن کمره آن جان کوفرو ناید زن	یک ضد ز همره ناله یقتر سندن اولدی ترک صحبت اختیار
جان ز هجر عرش اندر فاقه جان کشاید سوی بالا بالسا	تن ز عشق خار بن چون ناله در زده تن در زمین چنگ کالها	دور او لور بی شبهه لیلیدن بوجان مچوتیه و قوم موسی بونجه سال	همره اولد قچه بنمله سن عیان روز کارم کچمه بر عکس حال
راه نزدیک و باندم سخت دیر سرکون خود راز اشتر در کند	سیر کشتم زین سواری سیر سیر کفت سوزیدم ز غم تا چند چند	یول قریب انا بعید اولدی میر سرکون اشتر دن اولدی منفصل	یولده قالدیم بند شست شست سال بوسواریدن بن اولدم کرم سیر
چون چنان اکنده خود را سوکت یا بر بر بست و کفتا کو شوم	از قضا آن لحظه پایش هم شکست در خم چو کانش غلطان میروم	کنندین ایتدا ویله پرتاب زمین شویله ایتدی جسمینی بیچاره پست	کیم حسلدن اولدی جسمی این پاین اول لحظه قضا ایتدی شکست
زین کند نفرین حکیم خوش سخن عشق مولی کی کم از لیلی بود	بر سواری که نسر و ناید زن کوی کشتن بهر او اولی بود	با غلدی پاین دیدی مانسند کو بو جتدن طعن ساز اولدی حکیم	اول سواره کیم اولور تنده مقیم عشق مولی قنده لیلی قنده در
کوی شو میگرد بر پهلو صدق کین سفر زین پس بود جذب خدا	غلط غلطان در خم چو کان عشق وان سفر بر ناله باشد سیر ما	کوی شش پهلو صدق او زره مدام بوسفر من بعد اولور جذب اله	قیل خم چو کان عشق قنده مقام ناقه او سنده سفر در سیر راه
ایچنین سیر است مستثما ز جنس ایچنین جذبیستی هر جذب عام	کان فرود از اجتهاد جن و انس که نهادش فضل احمد و السلام	بوسفر ممت از نوع جنس اولور جذب بقدر بو صانمه جذب عام	افضل طاعات جن و انس اولور مدجن ایتشد در محمد و السلام

قصه نبشتن آن غلام قصه شکایت نقصان اجسری سوی پادشاه	بالاده مذکور غلامک نقصان اجسری باینده پادشاه شکایتنامه یازدیغی قصه در
---	--

قصه کویته کن برای آن غلام قصه پر جنک و پر هستی و کین	که سوی شه بر نشستت او پیام میفرستد پیش شاه نازنین	مختصر قیل قصه بی کیم اول غلام حاصل مفهوم جنک و قهر و کین	یازدی سمت شاه پر شکوه پیام ایلدی ارسال شاه نازنین
کالبد نامه ست اندروی نکر کوشه رونامه را بکش بخوان	هست لایق شاه را آنکه بر پن که حرفش هست در خورد شهان	نامه در قالب اکا ایله نظر فتح ایدوب بر کوشه ده اول نامه خوان	عرض قیل شایان شاه ایسه اگر کورد اولور لایق عرض شهان
کر نیاشد در خور آنرا پاره کن لیک فتح نامه تن زب مدان	نامه دیکر نویس و چاره کن در نه هر کس سردل دید عیان	کر دگل ایسه آنی سن ایله چاک نامه تن فتح آسان صانمه لیک	ایله آخر نامه ده عنوان پاک کیم اوله راز دله هر کس شریک
نامه بکشادن چه دشوارست و صعب کار مردانست فی طفلان لعب	کار مردانست فی طفلان لعب کار مردانست فی طفلان لعب	نامه آحمق صعب دشوار اولد کپل کار مردان لعبت طفلان دگل	کار مردانست فی طفلان لعب کار مردان لعبت طفلان دگل

جله بر فهرست قانع کشته ایم
 باشد آن فهرست داعی عامه را
 باز کن سر نامه را کردن متاب
 زین سخن و الله اعلم بالصواب
 هست آن عنوان چو اقرار زبان
 متن نامه سینه را کن امتحان
 که موافق هست با اقرار تو
 تا منسفق و اربنود کار تو
 چون چوالی بس کرانی می بری
 زان نباید کم که در وی بنسگری
 که چه دار در چوالت از تلخ و خوش
 که همی از زد کشیدن را بکش
 در نه خالی کن چوالت را از سنک
 باز فر خود را ازین پکار و سنک
 در چوالت آن کن که می باید کشید
 سوی سلطانان و مشایخ رشید

حکایت آن فقیه که با دستار بزرگ و آنکس که بر بود دستارش
 و بانگ میزد که باز کن بسین که چه بری آنکه بر

یک فقیه زنده در چیده بود
 در عمایه خویش در چیده بود
 تا شود زلفت و نماید آن عظیم
 چون در آید سوی محفل در عظیم
 زنده از جاها پیراسته
 ظاهر دستار از آن راسته
 ظاهر دستار چون طلبه بهشت
 چون منافق اندرون رسوا زشت
 پاره پاره دل و پنبه پوستین
 در درون آن عماسه بدوفین
 روی سوی مدرسه کردی صبح
 تا بدین ناموس یابد افق
 در ره تاریک مرد جاها کن
 منتظر استاده بود از بهر فن
 در بود او از سرش دستار را
 پس دوان شد تا بسازد کار را
 پس فقیه بانگ میزد گای پسر
 باز کن دستار را آنکه بر
 این چنین که چار پره می پری
 باز کن آن هدیه را که می بر
 باز کن آنزابدست خود مال
 و آنکمان خوابی بگردم حلال
 چونکه بازش کرد آنکه میکشخت
 صد هزاران زنده اندر در بریخت
 زان عمایه زلفت نابایست او
 ماندیک که ز کهنه در دست او
 بر زمین زد فرقه را گای بی عیار
 زین دغل ما را بر آوردی ز کار
 گفت بمنو دم دغل لیکن ترا
 از نصیحت باز گفتم با حسرا

نصیحت دنیا اهل دنیا را بر زبان حال و بی وفا بی خود را
 نمودن بوفا طمع دارندگان از و

جله فهرست کتابه قانع
 یعنی اول فهرست دام عامه
 نام می فتح ایله ایتمه بیج و تاب
 اولدی اول عنوان چو اقرار زبان
 کور موافقتی سنک اقراریکه
 چون کران بار اولد کشکده چوالت
 انده تلخ و خوش پکارن چون آنک
 ایله خالی دار ایسه طرف اچره سنک
 قیل آنی بار چوالت ای کار دان
 کیم اوله شایان میران و شهان
 چونکه بر حرص و هوایه تابع
 فهم متن نامه بی اهیستامدر
 طوت سوزم و الله اعلم بالصواب
 ناه دل متن ایله امتحان
 بی نفاق اولسون عزیزت کاریکه
 یوق نظر دن انده نقصان کمال
 چکمه لایق ایسه اول باری چک
 کندک ایست از اده پکار و سنک
 کیم اوله شایان میران و شهان

بر فقیه عظیم العلماء تک دستار بینی بر کسه قایوب فقیه اگا
 قایدیگ ندر باقوب بعده کو تو ز دیو فریاد ایتدی حکایتدر

جمع ایدوب صد پاره زنده بر فقیه
 ایلدی ز عنجه دستارن وجیه
 تا نماید اولوب غایت عظیم
 اوله هر مجلده صدر او زره مقیم
 باطنده قطعه قطعه زنده لر
 ظاهر دستار ایسه پرزیب و فر
 ظاهری حله صفت پر آب و تاب
 باطنی قلب منافق و شخراب
 پاره پاره دل و کرباس خفی
 اولدی دستارک اچسند مختفی
 ایتدی عزم مدرسه عند الصبح
 تا او هیئت اوله عنوان نجاح
 راه تاریک اچره زد جاها کن
 منتظر آماده اجسرای فن
 قایدی دستارن باشند ناگهان
 کار سازانه دوان اولدی روان
 اول فقیه اردنن ایلردی خطا
 آج هله دستاری قیل صکره شتاب
 بویله کیم پران اولورن شادمان
 باق متاعه صکره ایله حرز جان
 آج الکه یوقله قیل تدقیق حال
 صکره استرک کو تو را ایتدم حلال
 چونکه آچدی قالدی انده قرار
 پنبه ریز اولدی بول او زره بی شمار
 بی عمل دستار دن حیرت کمان
 قالدی برکز کهنه دستنده عیان
 پس یره چالک دیدی ای پر حیل
 سن بنی کار مدن ایتدک بی عمل
 دیدی کو ستر دم سکا کرچه دغل
 ایلدم لیکن نصیحت بی جدل

دنیامک اهل دنیا به لسان حال ایله نصیحتی و کندیدن و فاطمغنده
 اولسره بی وفا کنی اراه و پسانیدر

همچنین دنیا اگر چه خوش شکفت
 اندرین کون و فساد ای استاد
 کون میگوید پامن خوش سیم
 ای زخونی بهاران لب کران
 روز دید طلعت خورشید خوب
 بدر را دید برین خوش چار طاق
 کودکی از حسن شد مولای خلق
 کرتن سیمین تنان کردت شکار
 ای بدیده لوتهای چرب خیز
 مرغبش را کوه که آن غمیت کو
 گوید او آن دانه بدمن دام آن
 بس انامل رشک استادان شده
 ز کس چشم خار همچو جان
 حیدری کا ندر صف شیران رود
 طبع تیسند و در بین محترف
 زلف جعد مشکبار عقل بر
 خوش بین کوش ز اول با کساد
 زانکه او بنمود پیدادام را
 پس مگرد نیابتز ویرم فریفت
 طوق زرین و جمال بین بله
 همچنین هر جزو عالم می شمر
 هر که آخس برین ترا و مسعود تر
 روی هر یک چون به فاخر بین
 تانباشی همچو ابلیس اعوری
 دید طین آدم و دینش ندید
 فضل مردان بر زنان ای بو شجاع
 ورنه شیر و پیل را بر آدمی
 فضل مردان بر زن ای عالی پرست
 مرد کا ندر عاقبت پنی خمست
 از جهان دو بانگ می آید بصد

بانگ هم زد پوفانی خویش گفت
 آن دغل کون و نصیحت آن فساد
 وان فسادش گفته رومن لاشیم
 بنگر آن سردی و زردی خزان
 مرک اور ایاد کن وقت غروب
 حسرتش را هم بین اندر محاق
 بعد که شد خرف رسوای خلق
 بعد پیری بین تنی چون پنبه زار
 فضله آنرا بسین در آبریز
 بر طبق آن ذوق وان لغزی و بو
 چون شدی تو صید شد دانه نهان
 در صناعت عاقبت لرزان شده
 آخر عیش بین آب زوی چکان
 آخر او مغلوب موشی میشود
 چون خر پیرش بین آخر خرف
 آخر آن چون ذنب زشت حنک خرف
 و آخر آن رسوایش بن و فساد
 پیش تو بر کند سبالت خام را
 ورنه عقل من ز دماش میکینخت
 غل و زنجیری شد آخر سلسله
 اول و آخر در آرش در نظر
 هر که آخس برین ترا و مسعود تر
 چونکه اول دیده شد آخر بین
 نیم پسند نمی چون اتری
 این جهان دید آن جهان پنش ندید
 نیست بهر قوت و کسب ضیاع
 فضل بودی بهر قوت ای عمی
 زان بود که مرد پامان بین ترست
 او ز اهل عاقبت چون زن کجست
 تا که این را تو باشی مستعد

اولدی بود نیا اگر چه خوشنا
 عالم کون و فساد اچره مراد
 کون سویلر سا که گل بن خوشترم
 ای اولان حسن بهاره لب کران
 روز کوردک طلعت خورشیدی خوب
 بدری کوردک زیب صرخ هفت طاق
 حسن کوردک کیم اولور مشهور ناس
 کر سنی سیمین تنان ایتسه شکار
 ای اسیر نعمت چرب عزیز
 فضله یه دیر سک قتی اول بجهتک
 دیر سکا اول دانه در بن دام اکا
 نچه اللر رشک استادان اولور
 ز کس ایکن چشم محمور جوان
 صفدر شیران اولان صولت فردوش
 طبع تیز و دور بین و محترف
 زلف مشکین و مجعد عاقبت
 اول کونه نظر قیسل ایله یاد
 سا که دنیا ایلیوب اطهار دام
 دیمه دنیا با که تزویر ایتدی آه
 طوق زرین و جمال کور تمام
 بویله در اجسزای عالم الحذر
 هر کیم آخر بین اوله مسعود اولور
 جلگه کور باطن هم ظاهر ن
 اهور اولمه همچو ابلیس طرید
 کوردی طین دین آدم ننهان
 فضلی مردانک زنان اوزره مدام
 بویله اولسه آدم اوزره شیر و فیل
 فضلی مردانک زنان اوزره یقین
 عاقبت بین اولمز ایسه مردا کر
 بوجهان ایکی ندا ایلر که ضد

کندی عین کندی سویلر هپ سکا
 اول دغل کون و نصیحت در فساد
 دیر فساد انا حذر قیسل ابرتم
 باق ندر سرد و زردی خزان
 فوتنی فکر ایت آنک وقت غروب
 حسرتن ایتسه قیل وقت محاق
 پیر اولجسه اولمه منفور ناس
 وقت پیریده کور رس پنبه زار
 فضله سن کور اولسه وضع آبریز
 اول طبق اوزره صفا و لذتک
 چون طوتلک ک دانه پنهان سکا
 صنعتنده عاقبت لرزان اولور
 عاقبت ویر مکده اعمشدن نشان
 ضعف ایله آخر اولور مغلوب موش
 پیر خراسا اولور آخر خرف
 اولمه شکل دم خربد صفت
 اولدی انجسای تغیر ل فساد
 سبلتک بر کنده ایتد ترش و خام
 یوخسه عقتلم علمی ایلر دی پناه
 غل و زنجیر ایله اولد بند و دام
 او اینسه آخرینه قیسل نظر
 اولکم خور بین اوله مردود اولور
 چونکه کوردک اولن کور آخر ن
 نصفی کوردی اولدی نصفندن بعید
 بوجانی کوردی مستور اول جهان
 صانمه اولدی کسب قوت جاه و نام
 پس اولوردی فضل قوتله جلیل
 اولد کیم مردان اولور انجام بین
 زندن ایحق عاقبت مینه نظر
 قنغیسینه کور اولور سن مستعد

آن یکی بانگش نشور اتقیا
 من شکوفه خارم ای خوش کردار
 بانگ اشکوفش که اینک کلفروش
 این پذیرفتی بماندی زان دگر
 آن یکی بانگ اینک اینک محضرم
 حاضری ام هست چون مکر و کین
 چون یکی زین دو چو ال اندر شد
 ای جنک آگوز اول آن شنید
 خانه خالی یافت جا را و گرفت
 کوزه نو کرب خود بولی کشید
 در جهان هر چیز چیزی میکشد
 کهر با هم هست و مغناطیس هست
 برد مغناطیس از تو آهنی
 آن یکی چون نیست یا اختیار یار
 هست موسی پیش قطبی بس ذمیم
 جان نامان جاذب قطبی شده
 معدّه خر که کشد در اجتناب
 کز تو شناسی کسی را از ظلام

وان یکی بانگش فریب اشقیا
 کل بریزد من بانم شاخ خار
 بانگ خار او که سوی ما کوش
 که محب از ضد محبوبست کر
 بانگ دیگر سگر اندر آخرم
 نقش آفرز آینه اول بین
 آن دگر را ضد و نادر خوردی
 کش عقول و مسمع مردان شنید
 غیر آتشش کز نماید یا شکفت
 آن خبث را آب تواند برید
 کفر کافر را و مرشد را رشد
 تا تو آهین یا کھی آبی پشت
 و رکھی بر کسر با برمی تنی
 لاجرم شد پهلوی فجار جار
 هست نامان پیش بسطی بس رحیم
 جان موسی جاذب بسطی شده
 معدّه آدم جذوب کندم آب
 بنکر اورا کوش سازید ست امام

پیرسی صوت نشور اتقیا
 دیر که بن خارم بنی قیل اختیار
 صوتی ورد تازه رویک اشته کل
 پیرینه میل اول برندن دوراید
 اول برینک صوتی اشته حاضر م
 حاضر م اما که مکر در کین
 چون ایکدن پیرینه دل بسته سن
 بخت آنک کیم ایده اولدن چوکوش
 بولدی خالی خانه بی طودی مقام
 کوزه نوده اگر بول ایسته جا
 شی اولور بر شیشه عالمده معاد
 چونکه مغناطیس ایله وار کهر با
 آهین ایسک ساکه مغناطیس بس
 اول کشی کیم اولمیه اختیار یار
 اولد موسی پیش قطبیده ذمیم
 جان نامان جالب قطبی اولور
 معدّه خر جذب گاه ایله عیان
 حال شخصی بولد که اهتدا

اول بری صوگک فریب اشقیا
 کل کیدر اما قالور بوشاخ خار
 قوی خارک دمبدم عکس عمل
 ضد محبوبی محب مجور ایدر
 پیری دیر کیم ایله منظر آخرم
 اوله مرآت خاطر در مکین
 اول برینه ضد و ناشایسته سن
 عقل و سمعی ایله مردانه جوش
 کج نماید غیرا کبا بلکیم حرام
 ایلمه آب ایله تطهیرین رجا
 کافره کفر اهل اسلامه رشاد
 گاه یا آهین ایسک اول خود نا
 گاه ایسک کز کهر با دندر نفس
 لاجرم اولمش اولور فجار جار
 اولدی نامان پیش بسطیده رحیم
 روح موسی جاذب بسطی اولور
 معدّه آدمه جذب آب و نان
 قیل نظر کور اگا کیمه مقتدا

پان آنکه عارف را غذا نیست از نور حق که ایت عنده
 یطعمنی ویسقینی و قوله الجوع طعام الله یحیی به ابدان
 الصدیقین ای فی الجوع یصل طعام الله

خبر حکمت اثرده ایت عنده ربی یطعمنی ویسقینی و دخی الجوع
 طعام الله یحیی به ابدان الصدیقین ای فی الجوع یصل طعام الله
 مصداقچه نور حق دین عارفه غذا اولدین چساندر

ز آنکه هر کزه پی مادر رود
 آدمی را شیر از سینه رسد
 عدل قسامت قسمت کرد نیست
 جبر بودی کی پشیمانی بدی
 روز آخر شد سبق فردا بود
 ای بکرده اعتماد و اثقی
 قبه بر ساختی از حباب
 زرق چون برقت اندر نور آن

تا بدان جنیستش پیدا شود
 شیر خراز نیم زیرینه رسد
 این عجب که جبرنی و ظلم نیست
 ظلم بودی کی تکه بانی بدی
 راز ما روز کی کج با بود
 بردم و بر جابلوسی فاسقی
 آخراں خیمه ست بس واهی طناب
 راه توانسد دیدن رهروان

کور که کزه تابع مادر اولور
 آدمیده شیر جاری سینه دن
 عدل قسام اولد قسمت ایلمک
 جبر اولیدی پوشیمانی نذر
 کوند ز آخر اولسه پس فردا اولور
 ای وثوق اعتماد ایدن کشی
 قبه ظن ایلسن او ستنده حباب
 زرق برق اولد ضیا سنده عیان

چونکه جنیست اکار هبر اولور
 شیر خجاری تن زیرینه دن
 ایلمکد ر حرف جبر و ظلمی حک
 ظلم اولیدی تا تکه بانی نذر
 راز مزاول کونده ناپیدا اولور
 فاسقک مکر و تمقده ایشی
 خیمه و شش اما که و امیدر طناب
 ممکن اولمز راهی کور مک رهروان

این جهان و اهل او بی حاصلند زاده دنیا چون پناه یافت اهل آن عالم چو آن عالم زبر خود و پیغمبر هم کی ضد شدند کی شود پیرمرد میوه آن جهان نفس بی عهدت زانو کشت نیست نفسها را لایقست این انجمن نفس اگر چه زیر کست و خرده دان آب و حی حق بدین مرده رسید تا نیاید و حی تو غره مباشش بانگ و صیحه جو که آن خام نشد آن هنرهای دقیق و قال و قیل رونق و طاق و طرب سحرشان سحرهای ساحران دان جمله را جاد و هیبار همه یک لقمه کرد نور از آن خوردن نشد افزون و پیش در اثر افزون شد و در ذات نی حق ز ایجاد جهان افزون نشد لیک افزون گشت اثر ز ایجاد خلق هست افزونی اثر اطهار او هست افزونی هر ذاتی دلیل	هر دو اندر پوفانی یکدند گر چه رو آرد بتوان رو قفاست تا ابد در عهد و پیمان ستم معجزات از همه کرد کی بستند شادی عقلی نکرد داندان او دنی و قبله گاه او دنیست مرده را در خور بود کور و کهن قبله اش دنیا است او را مرده دان شد ز خاک مرده زنده بید تو بدان گلگون طال بقاشش تاب خورشیدی که آن آفل نشد قوم فرعونند اجل چون آب نیل گر چه خلقا ترا کشد کردن کشان مرک چونی دان که آن شد از دنا یک جهان پر شب بد آن صبح خورد بل همان سانسست که بود دست پیش ذات را افزونی و آفات نی انچه اول آن نبود اکنون نشد در میان این دو افزونیست فرق تا بید آید صفات و کار او کو بود حادث بعلمها علیل	بوجان اهل سله چو اصل او لور زاده دنیا چو دنیایی وفا اهل عقب با هم عقبا هسل بر یکی پیغمبرده یوق ضد ادب میوه باقی ذبول ایتر متبول نفس بد عهد اولدی اولدی کشتنی نفس همچون اولد بوفانی انجمن نفس اگر چه کار دان خرده در کلدی آب و حی فیاض مجید کلمه کچه سا که فیض و حی پاک طالب اول بر صوته یوق نده جنول اول صنایع اول هنر بی قال و قیل رونق سحر اولدی انکرده نشان جمله سحر و ساحره مرک و دنا ایلدی بر لقمه اول سحری تمام اولدی اول طعمه دن نور افزون دار اثر لیک از دیا و ذات یوق اولدی افزون جهان خلقیله حق لیک ایجاب ایلد افزون در اثر اولدی اطهار ایلد آثار سی مزید اولد افزونی ذات اولد دلیل	سوفالکده ایکی یکدل اولور کوستریوز سا که اما در قفا تا ابد عهد منده اولدی ستم بر برندن معجز ایتمز لر طلب شادی عقبا یه غم ایتمز طول کیم دیندر قبله کاهی هم دنی مرده یه لایق اولور کور و کهن قبله دنیا را کاپس مرده در مرده اولدی خاک دن زنده بید ایتمسون غره سنی طال بقاک اول قرین نور شمس بی افول اولد چون فرعون اجل خود آب نیل گر چه خلقی ایتمز یکر کردن کشان اول عصا در کیم اولوردی از دنا بر جهان دن طعمه صبح اولدی شام نچه ایسه اول ایلد خود نمون ذات همچون افزونی و آفات یوق اولدی حالا نچه ایسه ما سبق ایکی افزایشده قیل فرقه نظر تا که افعال و صفات اولد بید ذات حادث که علت له علیل
---	---	---	--

تفسیر فاجس فی نفسه خیفه موسی قلنا لا تخف انک انت الاعلی
فاجس فی نفسه خیفه موسی قلنا لا تخف انک انت الاعلی تفسیر بیدر

گفت موسی سحر هم حیران کنیست گفت حق تمسیر ز اپنا کنم گر چه چون دریا بر آوردند کف بود اندر عهد خود سحر افتخار هر کسی را دعوی حسن و نمک سحر رفت و معجزه موسی گذشت بانگ طشت سحر جز لعنت چه ماند	چون کنم کین خلق را تمسیر نیست عقل بی تمسیر ز اپنا کنم موسی تو غالب آبی لا تخف چون عصا شد ما را آنها گشت عار سنگ مرک آمد نمکها را محک هر دور از بام بود افتاد طشت بانگ طشت دین بجز رفعت چه ماند	دید موسی سحر حیرت خیزد دید حق تمسیری پیدا ایلمرم همچو دریا ایتسه لر اطهار کف اول زمان سحر ایلد اولدی افتخار هر کشیده دعوی حسن و نمک کتدی سحر اعجاز موسی برقرار صیت طشت سحر لعنت انما	چاره یوق خلق ایسه بی تمسیر زد عقل بی تمسیری پنا ایلمرم سنسن ای موسی چو غالب لا تخف چون عصا ما را اولد انکر اولد عار سنگ مرک اولدی او دعوی محک طشت بام افتاده دوندی ایکی کار صیت طشت دین حق رفعت نما
---	--	--	---

چون محک پنهان شد دست از مردوزن
 وقت لافستت محک چون غائبت
 قلب میگوید ز نخوت هردم
 ز ره می گوید بلی ای خواجه تاش
 مرکب تن پدید است بر اصحاب از
 قلب اگر در خویش آخربین بد
 چون شدی اول سیه اندر لقا
 کیمیای فضل را طالب بد
 چون شکسته دل شد از حال خویش
 عاقبت را دید و او اشکسته شد
 فضل مسهارا سوی کسیر راند
 ای ز راند و ده کن دعوی بین
 نور محشر چشمشان پنهان کند
 بنکر آنسار که آخردیده اند
 بنکر آنسار که حالی دیده اند
 پیش حالی پن که در جلست و شک
 صبح کاذب صد هزاران کاروان
 نیست نقدی کش غلط انداز نیست

در صفا ای قلب اکنون لاف زن
 فی بر مدت از عزیزی دست دست
 ای ز ر خالص من از تو کی کم
 لیک می آید محک آماده باش
 ز ر خالص را چه نقصانست کاز
 آن سیه کاخر شد او اول شدی
 دور بود از نفاق و از شقا
 عقل او بر زرق و او غالب بد
 جابر اشکسنگان دیدی پیش
 از شکسته بند در دم بسته شد
 آن ز راند و داز کم محروم ماند
 که غاند مشرتیت اعمی چنین
 چشم بندی ترا رسوا کند
 حسرت جانها و رشک دیده اند
 سرفاسد ز اصل سر بسریده اند
 صبح صادق کاذب هردو یک
 داد بر باد هلاکت ای جوان
 دای آن جان کش محک و کاز نیست

مرد و زدن چونکه پنهان در محک
 وقت لاف کند در محک غائب ایکن
 قلب دیر فخر ایله بنده خرمم
 ز را کادیر کیم فزون است فالکی
 مرکب تدر تحفه اصحاب راز
 قلب اگر انجامک اولسه ناظری
 اول اولسیدی سیاهی لقا
 کیمیای فضل ایلردی طلب
 داشکسته کور سه اول حال اگر
 عاقبت بین اولوب اولدی منکسر
 محض فضل ایلر سی کسیره یار
 ای ز راند و ده خود عوایی تیر
 نور محشر کوز لرین پنهان ایدر
 انگره باق کیم کور لر آخسری
 انگره باق کیم ایدر لر کشف حال
 پیش جبل و شکده حال مستتر
 صبح کاذب هزاران کاربان
 نقدی هر جنسک غلط اندازد

شمدی قیل میبندده لاف بی نمک
 عزتک الدن له شحرت کفن
 ای ز ر خالص نچون سندن کم
 لیک کلدکده محک کور حالکی
 ز ر که خالصدر نه نقصان خرم کاز
 اول اولورد سواد آخسری
 دور ایدی اندن نفاق ایله شقا
 ذوقه غالب اولوب عقل واد
 جبر کسرا که اولوردی چاره لر
 جابر کسرا ایتدی انی منجبر
 اول ز ر مغشوش اولور محروم کار
 بویه قالمز مشتری بی بصر
 چشم بندی پهل سنی رسوا ایدر
 حسرت جان و عیوندر هر بر
 اصل سردن قطع اولور فاسد مال
 صبح صادق کاذب ایله اولد بر
 اولدی بر باد هلاکت ای کاروان
 دای اگا کیمی محک و کازد

زجر مدعی از دعوی و امر کردن اورا بمتابعت انبیا و اولیا

بوسلم گفت من خود احمدم
 بوسلم را بگو کم کن بطر
 این فتلاوی کن از عرض جمع
 پس روی کن تار و در پیش شمع
 کین طرف دانستی خود دماکاه
 دیده کرد نقش باز و نقش زراغ
 بانک بازان سپید آموختند
 راز همد کور و پیغام سبا
 تاج شامان راز تاج همدان
 بسته اند این بی حیایان بر زبان
 زانکه جن دل را کمان بردند خود

بوسلم دیدی بنده احمدم
 سن اگا سوله واریتمه دق و لوق
 ره جبر حرص و طمع اولمه مدام
 شمع اولور مقصد نما مانند ماه
 ساکه استراستمر البت چراغ
 یوخسه بوزاغان اولور لر جیلده ساز
 بانک همد ایله ایلر سه نوا
 سن صغیر افضل و اعلائی پهل
 حرف درویشان و مرعارفان
 کچمش امت قهرینه باعث همان

دین احمدده خلاف مقصدم
 اولمه مغشور و اوله انجابه بق
 کچمش شمع پسر و اول تمام
 کیم یوکلده دانه در یاد امکاه
 کوسر ر باز اولدین یا نقش زراغ
 ایلیوب تقلید صیت و بانک باز
 دار میدر کور آمده پیغام سبا
 تاج شاه و همدی تیسیر قیل
 اولدی جوق بی شری تقلید زبان
 جن دلی عود ایلمک ایدی کمان

مدعی بی دعوی و امر کردن اورا بمتابعت انبیا و اولیا
 دین احمدده خلاف مقصدم
 اولمه مغشور و اوله انجابه بق
 کچمش شمع پسر و اول تمام
 کیم یوکلده دانه در یاد امکاه
 کوسر ر باز اولدین یا نقش زراغ
 ایلیوب تقلید صیت و بانک باز
 دار میدر کور آمده پیغام سبا
 تاج شاه و همدی تیسیر قیل
 اولدی جوق بی شری تقلید زبان
 جن دلی عود ایلمک ایدی کمان

بودشان تمسیر کان مظهر کند
 کوری کوران ز رحمت دور نیست
 چارمخ نشه ز رحمت دور نیست
 ماهیا آسره کوز بنکر نشست
 باد و دیده اول و آخر بسین
 احوران باشد که حالی دید و بس
 چون دو چشم کاو در جرم تلف
 نصف قیمت ارز دآن دو چشم او
 در کنی یک چشم آدم زاده
 زانکه چشم آدمی تنها بخود
 چشم خر چون اولش بی آخرست
 این سخن پایان ندارد آن خفیف

انرا چون اولدی تمسیر زاز
 کوری کوران اولور رحمت قرین
 اولمز اهل درد رحمتدن بعید
 شته ای ماهی قیل امعان نظر
 اول و آخر کوزک قیل کار بین
 احورا اول اولدیکه کوردی عالی بس
 پس دو چشم کاو اگر اولسه تلف
 نصف قیمتدرا یکی چشمشده حد
 چشم آدم اولسه ده یتای کار
 اولی بی آخر اول چشم خرک
 بوسوزک پایانی یوقدرای حریف

آدمی کور و کرایلر حرص و آرز
 کور حرصک عذری اولمز کار بین
 حاسدا اولمز لیک مغفور مجید
 چشمکی حرص کلو با غلر حذر
 احورا اولمه همچو ابلیس لعین
 چون بهایم بی وقوف پیش پس
 صانکه یک چشم اولد بی حکم شرف
 اولدی عینینی همسان عین احد
 نصف قیمتد رقصا ص معتبر
 بی دو چشم یار لید را اجرای کار
 یکی چشمی طوئدی حکمن احورا ک
 رقعہ یازدی ایتدی شکوای رغیف

بقیه قصه نوشتن آن غلام رقعہ بطلب اجری

تعیینی طلبیله غلام سابق لدرک ک تحریر رقعہ قصه سی بقیه سیدر

رفت پیش از نامه نزد مطنجی
 دور از روز همت او کین قدر
 گفت بهر مصلحت فرموده است
 گفت دلیر نیست و اندان سخن
 مطنجی صد کونه حجت بر فراشت
 چون جری کم آمدش در وقت چاشت
 گفت قاصد میکند اینها شما
 این کبیر از فرع این از اصل کبیر
 مار میت اذ میت ابتلاست
 آب از سر تیره است ای خیره چشم
 شد ز چشم و غم درون بقعه
 اندران رقعہ شای شاه گفت
 کای ز بحر و ابرافزون کف تو
 زانکه ابر انچه دهد کریان دهد
 ظاہر رقعہ اگر چه مدح بود
 زان همه کار تو بی نورست و زشت
 کای بنجیل از مطنج شاه سخنی
 از جری ام آیدش اندر نظر
 بی برای بنجیل و فی تنکی دست
 پیش شه خاکست خود ز کین
 او همه رد کرد از حرصی که داشت
 ز دبی تشنج او سودی نداشت
 گفت فی که بنده فرمانیم ما
 بر کمان کم زن که از باز دست تیر
 بر نبی کم نه کنه کان از خداست
 بیشتر بنکر یکی بکشای چشم
 سوی شه نوشت خشمین رقعہ
 کو هر جود و سخای شاه سفت
 در قضای حاجت حاجات جو
 کف تو خندان دمام خوان نهند
 بوی خشم از مدح اثر نامی نمود
 که تو دور دور از نور سرشت

نامه دن اول دیدی ای مطنجی
 شاه دن هم ممتندن دورا کر
 دیدی امر الله برای مصلحت
 دیدی والله اولدی بوسوز بی اثر
 مطنجی یوز در لو حجت ایله دی
 چاشت وقتی کلدی چون تعیینی کم
 دیدی قصدی اولد سز ز کرده بوکار
 اصله باق سن ایله فرعه کمان
 مار میت اذ میت دیدی حق
 آب اولور سر چشمه دن تیره همین
 خشم و غم تنک ایتدی اکه بقعه بی
 ایله ی اول رقعہ ده شاه ثنا
 کفک اولد ابر و بحر اوزره فزون
 ابر ایدر اعطای ولی کریان اولور
 ظاہر رقعہ اگر چه مدح ایدی
 اول سبیدن کار اولور نور زشت
 وی بنجیل مطنج شاه سخنی
 ایلیه تعیینه کمتر نظر
 صانمه ضیق دست و بخل مسکنت
 پیشگاه شهمده بر در خاک و زر
 حرص ایله اول رد غلظت ایله
 ایله سه پهوده تشنج و ستم
 دیدی بوق سز مانبر ز بی اختیار
 تیره باز و در سبب صانمه کمان
 سن بنیدن صانمه صنع حقه باق
 آج کوزک ایله نظرای خیره بین
 یازدی شاه ناسزا بر رقعہ بی
 دیدی سنس کو هر جود و سخا
 جمله حاجاتی قضایه رهنمون
 کفک اعطادن سنک خندان اولور
 مدح خشم آلودی کو یا قبح ایدی
 چونکه سندن دور دور سرشت

رونق کارخان کاسد شود
رونق دنیا بر آرد ز کساد
خوش کرد از مدیجی سینها
ای دل از کین و کراهت پاک شو
بر زبان الحمد و اکراه درون
وانگهان گفت خدا که ننگرم

همچو میوه تازه زو فاسد شود
زانکه هست از عالم کون و فساد
چونکه در مداح باشد کینها
وانگهان الحمد خوان چالاک شو
از زبان تلمیس باشد یا فسون
من بظاهرن بساطن ناظرم

رونق کارخان کاسد اولور
رونق دنیا آید ز کساد
مدحتی اولمز لطیف و دلنشین
اول کین و کراهتدن بری
دلده الحمد اوله اکراه درون
ظاهره با قمر و علام الغیوب

میوه تازه کبی فاسد اولور
اولدی اصلی عالم کون و فساد
چون اوله مداحده آثار کین
صکره اول الحمد خوانی سده جبر
پس زبان تلمیس اولور یا خود فسون
منظر حق اولدی نیات و قلوب

حکایت آن مداح که از جبت ناموس خود شکر ممدوح
میکرد بوی اندوه و غم اندرون او و خلقت دلق ظاهر او
می نمود که آن شکر بلافت و دروغ

اول مداحک حکایتیدر که کنندی عاری جبتندن ممدوح
شکر فرونی و غم و اندوه درونی ظاهر ایدی و ظاهر حالده
دلق که نه وضع شکرانه سی لاف و دروغ ایدکن کو ستر ایدی

آن کی بادلق آمد عسراق
گفت آری بد عسراق لاسفر
که خلیفه دادده خلعت مرا
شکر تا حمد تا بر می شمرد
پس بگفتندش که احوال نژند
تن برهنه سهر برهنه سوخته
کونشان شکر و حمد میسر تو
کز بابت مدح آن شه می تند
در سخای آن شه و سلطان جود
گفت من ایثار کردم آنچه داد
بستم جله عطا تا از امیر
مال دادم بستم عمر دراز
پس بگفتندش مبارک مال رفت
صد کراهت در درون تو چوخار
کونشان عشق و ایثار و رضا
خود گرفتیم مال کم شد میل کو
چشم تو که بد سیاه و جانفرا
کونشان پاکبازی ای ترش
صد نشان باشد درون ایثار را
مال در ایثار اگر کرد دلف

باز پرسیدند یاران از فراق
بود بر من بس مبارک مرده ور
که قریش با دصد مدح و ثنا
تا که شکر از حد و اندازه ببرد
بر دروغ تو گواهی میدهند
شکر را در دیده یا آموخته
بر سر و بر پای بی توفیر تو
هفت اندامت شکایت میکنند
مر ترا کشتی و شلواری نبود
میر تقصیری نکرد از اشتقاد
بخش کردم بر تسم و بر فقیر
در جزایر که بودم پاکباز
چیت اندر باطن این دو وقت
کی بودانده نشان ابشار
کرد دستت آنچه گفتی با مضی
سپیل اگر بگذشت جای سپیل کو
کرماندا و جانفرا از رزق چرا
بوی لاف کرش همی آید خموش
صد علامت هست نیکو کار را
در درون صد زندگی آید خلف

کلدی که نه پوش و سیاح عراق
دیدم فرقت چکدم اما بسفر
کیم خلیفه ویرد او ن خلعت بکا
شکر و حمدی ایتدی تا شویله شمار
دیدم یاران که بو پر مرده حال
تن برهنه سهر برهنه سینه سوز
شکر و حمد میره شایه یوق نشان
اول شهک کرد حن ایلمر سه زبان
کیم سخا سندن شه جود افکنک
دیدم هیب فیر و کلرین بذل ایلم
آدم ایتدی که عطا یا اول امیر
مال ایله کسب ایلم عمر دراز
دیدم کتدی مبارک مال و جاه
یوز کراهت وار در و نکرده چوخار
یوق نشان صدق و ایثار و رضا
طوکه کتمش مال اما فنده میل
چشمک اولدی سه سیاه و جانفرا
یوق نشان پاکبازی اول خموش
یوز نشان وار شیوه ایثار ده
مال اگر ایثار ایله اولسه تلف

ایتدی یاران پرش حال فراق
اولدی غایتده مبارک معتبر
دائم اولسون مظهر مدح و ثنا
ایلمدی حد دن و وجه ایله گذار
کذبکه ایلمر شهادت بی مقال
شکر او غور لقدر یا مشق چند روز
یوق سر و پایکده فرغ و نشان
بهفت اندامک اولور شکوه کنان
کهنش و شلوار کدخی یوق در سنگ
ایتدی تقصیر میسر ا جود م
ایتدم اتفاق یسجان و فقیر
کیم مجازات ایله اولدم پاکباز
باطنکده پس ندر بود و آه
بوخچه اولسون دلیل اختیار
واقع ایسه دیدگک فیما مضی
سپیل اگر کچیرسه فنده جای سپیل
نچون اولدی جانفرا از رزق نما
کچ سخن سن ایتدم لاف خود فروش
صد علامت اولد حسن کار ده
یوز نیات اولور درون اسچره خلف

در زمین حق زراعت کردنی کزوید خوشه از روضات چونکدامین ارض فنا بی ریح نیست این زمین را ریح او خود چسبست حمد کفنی کوشان حامدون حمد عارف مرخدار راستست از چه تاریک جسمش برکشید اطلس تقوی و نور مؤلف داره بیده از جهان عاریه بر سر سر عالی همیش مستعد صدقی که صدیقان درو حمدشان چون حمد گلشن از بهار بر بهارش چشمه و نخل و گیاه شاهد شاه هزاران هر طرف بوی ستر بد پایاد دست بوشناسانند حاذق در مصاف تولاف از مشک کان بوی پیاز کشکر خوردم همی کویی و بوی هست دل مانده خانه کلان از شکاف روزن و دیوارها از شکافی که ندارد هیچ و هم از نبی بر خوان که دیو و قوم او از ره بی که انس از انگاه نیست در میان ناقدان زرقی متن مرحک راره بود بر سر قاب چون شیاطین با غلیظهای خویش مسکلی دارند ز دیده درون دمبدم خبط و زیانی میکنند پس چرا جانهای روشن در جهان در سرایت کمتر از دیوان شدند	هم زمین حقه زرع تابناک بی حد در خوشه روضات چون دکل بی ریح بوارض فنا بوزینیک ریح در سجده وعد حمد ایدرسن حامدینه وار نشان حمد عارف اول خدا چون سزا قیلیدی آزاده چه تاریک تن اطلس تقوی و نور انس جان روی کردان جهان عاریه ستر عالیه سریر همتی مستعد صدق اولدی صدیقانه جا انلرک حمدنده وار دیوز نشان کیم بهاره چشمه و نخل و گیاه شاهد شاه هزاران هر طرف بوی سیر بد ویر بر بردمک بوشناسان ایله پر در پیل مصاف مشکدن لاف ایتمه کیم بوی پیاز کشکر ایتم خدادیرسن ولی اولدی دل مانده پت کبار کیم شکاف روزن و دیلیزدن بر شکاف اما که پس لمز و هم انی دیدی قرآن کیم شیاطین سوسو لیک بر یولدن که انس اولمخسیر ناقدان پسنده ایتمه زرق و لاف نقد و قلب اچمه محکم راهی وار چون غلیظ ایکن شیاطین بعین مسکک دزدیده راه درون اولمه خبط و زیانی پرده در پس چون عالمده بوروشندان دیودن حاشا روضه دون اوله	اولمیه هم انده دخل تخم پاک رمرارض الله واسع اولدی بو بولدی ارض الله وسعتله بقا دانه کمتر ده حاصل بنقصه ظاهر و باطن اثر سنده نهان دست پای اولدی گواه حمد اکا ایتمی زندان دنیا ده وطن آیت حمد اولد دوشنده عیان واصل کلزار و عین جاریه مجلس و جا و مقام ربی سر بر سر سیر و شاد و دلگشا حمد ایدر کویا بهاره کلستان هم کلستان هم کنارستان گواه بر شهادت کیم ایدر دره صدف کیم سرور و یکده ظاهر در نمک های و هوایتمه تجلد که کزاف دمبدم ایلد مکدن کشف راز بوی سیر اولمقده در سندن جلی خانه دلده نسان چوق همجوار مطلع اسراره هپ بی انجمن بلکه صاحب خانه فهم ایتمر آنی حال انساندن آلود لر ستر و بو کیم بو محسوسات اکا اولم نظیر ممتنع قلبه محکم ایله کزاف حقن آنده قلب اچون اکاهی وار اولدی بزدن سر و فکره راهین اولد انلردن بزه حادث نمون کیم شکاف روزنه بی پرده در اولمیه دانای احوال زمان انلرک کیم محفل کردون اوله
--	--	---

دیودزدانه سوی گردون رود
 سرکون از چرخ زیر افشد چنان
 آن ز رشک روحانی لپسند
 تو اگر شلی و لنگ و کور و کر
 شرم دار و لاف کم زن جان کن
 از شهاب محرق او مطعون شود
 که شتی در جنگ از زخم سنان
 از فکشان سرکون می افکنند
 این کمان بر روحسای به مبر
 که بسی جاسوس هست آن سوی تن

در یافتن طبیبان الهی امراض دل و دین را در سیامی مرید
 و پیکانه و سخن کفار او و رنگ چشم او و بی این همه نیز از راه
 دل که انهم جوایس القلوب فجالوهم بالصدق

این طبیبان بدن دانشورند
 تا ز قاروره همی پسند حال
 هم ز بنض و هم ز رنگ و هم ز دم
 پس طبیبان الهی در جهان
 هم ز بنضت هم ز خیمت هم ز رنگ
 وین طبیبان نو آموزند خود
 کاملان از دور نامت بشنوند
 بلکه پیش از زادن تو سالها
 دیده باشندت ترا با حالها
 بر سقام تو ز تو واقف ترند
 که ندانی تو از آن ردا اعتلال
 بوبرند از تو بهر کونه سقم
 چون ندانند از تویی گفت دمان
 صد سقم پسندند در تویی درنگ
 که بدین آیات شان حاجت بود
 تا بقر باد و بودت در روند
 دیده باشندت ترا با حالها

مرده دادن با یزید بطعامی از زادن ابوالحسن خرقانی
 قدس الله سره همایش از سالها و نشان صورت و سیرت او
 یک پیک و نوشتن تاریخ نویسان از حاجت رصد

آن شنیدی داستان بایزید
 روزی آن سلطان تقوی میکند شت
 بوی خوش آمد مراد و انا کههان
 هم بر آنجا ناله مشتاق کرد
 بوی خوش را عاشقانه می کشید
 کوزه کوز از بیخ آبه پر بود
 آن ز سردی هوا آبی شد
 باد بوی آور مراد آب گشت
 چون در او آثار مستی شد بدید
 که ز حال ابوالحسن پیشین چه دید
 با میدان جانب صحرا و دشت
 در سوادری ز سوی خارقان
 بوی را از باد استنشاق کرد
 جان او از باد باده می کشید
 چون عرق بر ظاهرش پیدا شود
 از درون کوزه نم پیرون نجست
 آب هم او را شراب ناب گشت
 یک مرید او را از آن دم بر رسید

دیو ایدر دزدانه کرد و نه شتاب
 چرخدن شویله دو شرکیم سرکون
 غیرت ارواح عالیشان همان
 شل و لنگ و کور و کرایسکده کر
 جانکد از اولمه جیاقیل ایتمه لاف
 لیک او لور مردود ا حراق شهاب
 نیسزه دن کویا شتی بد درون
 انلری ایله طرید آسمان
 ایتمه ارواح کر نیسبه کج نظر
 کیم نیچه جاسوس وار در بی حلاف

طبیبان الهی امراض دل و دینی مرید و پیکانه تک سیما سندن بلکه
 سوزندن و کوزندن فهم ایتد کلرندن ماعدا انهم جوایس القلوب
 فجالوهم بالصدق مصداقچه کواکل یوانندن واقف اولد قلمیرین پاندر

کور طبیبان بدن عارف اولور
 کیم ایدر قاروره دن تعیین حال
 بنض و رنگ رو و دمن پیکان
 پس طبیبان الهی قیل نظر
 سنده شهود اولسنه بنض و چشم و رنگ
 بو طبیبان نو آموزان عام
 کاملان کوش ایتمه نامک دور دن
 بلکه هم طوعمزدن اول نیچه میل
 سندن امراض تنه واقف اولور
 ساکه نامعلوم ایکن اول اعتدال
 قنغی علت اولد یغن ایله پان
 نیچه سندن ایتمیه فهم حنبر
 نیچه یوز علت کور لر بی درنگ
 اول علامه طوتر حاجت مدام
 قهریکه و اصل اولور لر بی سخن
 حالکه واقف اولور لر اوله پیل

ابو یزید ابوالحسن خرقانی یک قدس سره همانچه پیل مقدم
 ولادتندن و صورت و سیرتی نشان لرندن بر خبر و تقریر یله
 تاریخ نویسان زمان مقالنی برای رصد تحریر ایتد کلریدر

سن ایشدک بایزیدک حالنی
 بر کون اول سلطان تقوی ایتد گشت
 کلدی بر خوش بوی دلکش ناکهان
 ناله ساز اولد دل مشتاق ایله
 اندن اولدی عاشقانه نغمه یاب
 کوزه کیم بیخ آبه ایله پر اولور
 سردی بیخ بادی ایله کون
 باد بوی آور انچون اولدی آب
 انده چون آثار سکر اولدی بدید
 دیدی اول بو احسن احوالی
 چون میدان ایله یلمیر میل دشت
 کیم سوادریده قرب خارقان
 بادن اول بوی استنشاق ایله
 باد ویردی باده پر آب و تاب
 ظاهر نده هر عسرق بر در اولور
 نم درون کوزه دن اولمز رون
 آبی هم ایتد شراب صاف و ناب
 باشلدی اول دم سؤاله بر مرید

پس پرسیدش کاین احوال خوش	که برونت از حجاب پنج وش	صوردی اندکیم بواحوال درون	چون حجاب پنج وشند بر برون
گاه سرخ و گاه زرد که سپید	میشود رویت چه حالت نوید	گاه سرخ و گاه زرد که سفید	پس نه حالت در که رو یکده بدید
می کشی بوی و بظاہر نیست گل	بی شک از غیبست و از گلزار گل	شم اید رسن کر چه یوق ظاهرده گل	غیبند ز تحفه گلزار گل
ای تو کام جان هر خود گاه	هر دم از غیبت پیام و ناه	ای که هر خود گاه جانند سنده کام	غیبند ز سا که مکتوب و پیام
هر دم یعقوب و اراز یوسفی	میرسد اندر مشام تو شفی	هر دم یک یعقوب یوسفدن صفا	کیم مشامکه اولور بوی شفا
قطره بر ریز بر مازان سبو	شمه زان گلستان با ما بکو	اول سبودن ایلد بر قطره تار	اول گلستاندن بزی قیل شمه دار
خونداریم ای جمال معتری	که لب با خشک و تو تننا خوری	صبر اولمزای کریم ذوا بحسب	سند هتتاوش جان بز خشک لب
ای فلک چای چیست چیست خیز	زانکه خوردی جسرعه بر ما بریز	ای فلک پیمانداوند عزیز	جام لطفکدن بره اول جره ریز
میر مجلس نیست در دوران دگر	جز تو ای شه در حریفان درنگر	میر مجلس یوق دخی ای دادگر	سندن اوز که قیل حسیر یفانہ نظر
کی توان نوشید این می زیزد	می یقین مر مردار سو اگر دست	نوش می ممکنمیدر اوله نهسان	می اید مردانی رسوای جهان
بوی را پوشیده و مکتون کند	چشم مست خویشتن را چون کند	بویی فرض اید لم مستور ایدر	چشم مست البتانی شهور ایدر
خودنه آن بوستان کند جهان	صد هزاران پرده اش دار دنیا	با خصوص اول بود گل بوی جهان	نچه یوز پیک پرده ده اولمز نهان
یر شد از تیزی او صحر او دشت	دشت چه گز نه فلک هم در گذشت	دشت و صحرائی پرایتد بوی تیز	بلکه اولدی نه فلکده نغمه پیز
این سر خم را بکھکل در کبیر	کین برهنه نیست خود پوش پذیر	کھکل ایتمز بونخی پوشیده سر	کیم بو عریان بی قبا در جلوه کر
لطف کن ای رازدان و راز کو	انچه بازت صید کردش باز کو	ایله لطف ای رازدان راز کو	صید شهباز کدن ایله کشف رو
گفت بوی بوالعجب آید من	همچنانکه مرنبه را ازین	دید بوی بوالعجب گلدی بجا	کیم یسندن بولده فخر الانبیا
که محمد گفت بردست صبا	ازین می آیدم بوی حسدا	اول محمد دیدی شمش ایتد کچه بن	بوی رحمانی ویر رسوی یمن
بوی را این میرسد از جان ویس	بوی یزدان میرسد هم از اویس	بوی جان بخش ایتده راینه ویس	بوی رحمان نغمه پردار اویس
از اویس و از قرن بوی عجب	مصطفی را مست کرد و پر طرب	کیم اویس ایله قرندن بوالعجب	بوی خوب ایتدی رسولی پر طرب
چون اویس از خویش فانی کشته بود	آن زمینی آسمانی کشته بود	راه حقه گلدی چون ویسه فنا	خاک جسمن قیلدی منسوب سما
آن هلیله پروریده در شکر	چاشنی تلخیش نبود دگر	چون هلیله اوله مخلوط شکر	چاشنی تلخ اولور زیر دوز بر
آن هلیله رسته از ماومنی	نقش دارد از هلیله طعم نی	چون هلیله اولد و ارتقدن بعید	نقشی وار طعم هلیله نابید
این سخن پایان ندارد باز کرد	تا چه گفت از وحی غیب آن شیر مرد	چونکه یوق پایانی قول خوشتر کرد	وحی غیبین دیسه لم پغمبر کرد

قال النبي صلى الله عليه وسلم اني لاجد نفس الرحمن من قبل الميمن

گفت زین سو بویاری میرسد	کاندین ده شهر یاری میرسد	دید بوی گلدی بو طرفدن بوی یار	کیم کلور بو تیره دن بر شهر یار
بعد چندین سال میر اید شعی	میرند بر آسمانها خرا کھی	نچه بیله نصرکه بونده شه طوغر	رشک بدر آسمان بره طوغر
رویش از گلزار حق گلگون بود	از من او اندر مقام افزون بود	رویی ورد گلشن حقدر تمام	انده اولدی بندن افزونتر مقام
چیت نامش گفت نامش بوالحسن	حلیه اش واکفت ز ابرو و ذقن	صوردیلر نامن دید کیم بوالحسن	ایتدی وصف چشم و ابرو و ذقن
قد او و شکل او در شک او	یک پیک واکفت از کیو و رو	هر نه ایسه قد و شکل و رنگ رو	کشف رو و موین ایتدی موبو

خلیهای روح اورا هم نمود
خلیترین همچون عاریت
خلیه روح طبیعی هم فاست
جسم او همچون چسراغی بر زمین
آن شعاع آفتاب اندر وثاق
نقش کل در زیر پستی بهر لایع
مرد خفته در عدن دیده عسرق
پیرهن در مصر رهن یک جریص
بر نشند آن زمان تاریخ را

از صفات و از طریقه و جا بود
دل بر آن کم نه که آن یکا عست
خلیه آن جان طلب کان بر سما
نور او بالای سقف بهنتمین
قرص او اندر چهارم چار طاق
بوی گل بر سقف و ایوان دماغ
عکس آن جسم افتاده عسرق
پرسیده کنگان ز بوی آن قیص
از کباب آراستند آن سیخ را

خلیه روح دخی ایستد پان
عاریت در خلیه تن همچون
خلیه روح طبیعی در فضا
جسمه کویا چراغ اولدی زمین
خانه ده ظاهر شعاع آفتاب
نقش کل جا کرده پستی و باغ
مردم نامم عدنده پر عسرق
پیرهن مصر اچره مرهون جریص
یازدی ارباب رقم تاریخ اکا

هم صفات هم طریقه بی کمان
اولد بر ساعت کادل ویره سن
مطلبک قیل خلیه جان سما
نوریدر بالای سقف بهنتمین
قرصی صرخ رابع اوزره جلوه یاب
بوی اتانفسه پرداز دماغ
عکسی ایله جسمی عسرق عسرق
پراید رکنغانی اول بوی قیص
پر کباب آماده اولدی سیخ اکا

زادن ابوالحسن خرقانی بعد از وفات بایزید رحمة الله تعالی

چون رسید آن وقت آن تاریخ راست
از پس آن سالها آمد بید
جمله خوابی او زامساک وجود
لوح محفوظ او را پیشوا
این نه نجمست نه رملست نه خواب
از پی روپوش عامه در بیان
وحی دل گیرش که منظر گاه است
مؤمنی نظر نور الله شد

چونکه اول تاریخ و وقت اولد تمام
نچه سیله نصکره پس اولدی بید
جودا کرامساک انده جمله کار
لوح محفوظ ایدی انده اول عطا
بونه نجم اولد نه رمل اولد نه خواب
عامه دن و پوشا چون وقت بیان
وحی دل فرض ایتمک منظر گاه بر
مؤمنانای نور الله ایک

بایزیدک وفاتند نصکره بو احسن خرقانی تک طوعنی

طوعنی اقبال ایله اول شاه همام
بو احسن بعد وفات بایزید
نچه دیش ایسه اولدی آشکار
هی نه محفوظ اولدی محفوظ خطا
وحی حق والله اعلم بالصواب
اکه دیر لروحی قلبی صوفیان
بی خط اولد چو دل اگاه بر
سند هیوق سهو و خطا اگاه ایسک

نقصان اجرای جان و دل صوفی از طعام الله

صوفی از فقر چون در غم شود
زانکه جنت از مکاره رسته است
انکه سر با بشکند او از غسلو
این سخن پایان ندارد و ان جوان
شاد آن صوفی که رزقش کم شود
زان اجرای خاص هر که اگاه شد
زان اجرای روح چون نقصان شود
پس بدانکه خطایی رفته است
همچنان کان شخص از نقصان گشت

فقر له بر صوفی چون پر غم اولور
چونکه محفوظ مکاره بدر جنان
ادکله سرکشته جریص شودر
بوسوزک پایانی یوقدر اول جوان
شاد اول صوفی که رزقی کم اولور
کیم جرای خاصدن اگاه اولور
روحک تعیینی کیم نقصان اولور
پس پیلور کیم صادر اولمش در خطا
بکر اول شخصه اولوب محصولی کم

طعام اللهدن صوفینک اجرای جان و دلی نقصان پساندر

دایه عین فقر اولوب مطعم اولور
قسمت عاجز اولور رحمت عیان
رحم حق و خلقدن محرومدر
نقص اجرا ایله اولدی ناتوان
بونجغی کوهسار وجود کیم اولور
اول سزای قرب اجرا گاه اولور
جانی اول نقصان ایله لرزان اولور
اولمش اشفته سمنزار رضا
یازدی خر میگاه بر رفته اودم

رقعه اوله واصل حالینجاب	خوندا ورقعه جوانی وانداد	رقعه اش بردن پیش میرداد
دید یوق قدرانده الادر دولت	پس جواب احمق اولتر سکوت	کفت اور اینست الادر دولت
انده یوق درد فراق ووصل هیچ	بذفر عست او بنجوید اصل هیچ	یستش درد فراق ووصل هیچ
مرده عجب اولدی احمقه فقیر	کز غم فرغش فراغ اصل نی	احمقت او مرده ما و منی
سیدر کویا زمین و آسمان	کز درخت قدرت حق شد عیان	آسمانها زمین یک سیب دان
کرم اولور اول سیب اچنجه جلوه کر	وز درخت و باغبانی چنبر	تو چو کرمی در میان سیب در
سیب اچنجه کرم آخر اولدی هم	لیک جانش از برون صاحب علم	آن یکی کرمی ذکر در سیب هم
سیبی ایله جنبشی کاف و شکاف	بر ناید سیب آن آسب را	جنبش او و اشکاف سیب را
پرده لردن جنبشی ویرد ربا	صورتش کرمست و معنی اژدها	بر دیده جنبش او پردها
آتش اول ائمه آهنگدن ظنور	او قدم بس ست پیرون می نهد	آتشی کاقل ز آهن می جهد
دایه اول پنجه در پایان کار	میرساند شعله نار اتا شیر	دایه اش پنجه است اول لیک اخیر
خواب و خور اول ایدر مردانی بند	آخر الامراز ملائک بر ترست	مرد اول بسته خواب و خورست
پنبه و کبریتی ایله کن پناه	شعله و نورش بر آید بر سها	در پناه پنبه و کبریتها
عالم تاریکی هم روشن ایدر	کنده آهن یوزن میکند	عالم تاریک روشن میکند
کرچه کیم آتش دخی جسمانیدر	نی ز روحست و نه از روحانیت	کرچه آتش نیز هم جسمانیت
جسمه یوقد بره عزت عیان	جسمش بحر جان چون قطره	جسم را نبود از ان عزت بهر
جسم اولور جان ایله روز افزون ولی	چون رود جان جسم پهن میشود	جسم از جان روز افزون میشود
حدی جسمک برایکی کز در همان	جان تو تا آسمان جولان کنست	حد جسمت یکد و کز خود پیش نیست
تاسمرفد ایله بغداد ای همام	روح را اندر تصور نیسم کام	تا بغداد و سمرقند ای همام
نور چشمک جلوه سی صحن جهان	نور روحش تا عنان آسمان	دو درم سنگست پیه چشمتان
نوره وار بی چشم ظاهر سیر خواب	چشم بی این نور چه بود جز خراب	نور بی این چشم می پند خواب
جانده ریش و سبالت تندن فراغ	لیک تن بی جان بود مردار و پست	جان ز ریش و سبالت تن فارغست
آلدی اندن روح حیوانی سبق	پشتر و روح انسانی بین	بارنامه روح حیوانیت این
حد انسانی قوائمه قال و قیل	تالب دریای جان جبرئیل	بگذر از انسان و هم از قال و قیل
صکره روح احمده اولسک یقین	جبرئیل از یم تو واپس خرد	بعد از انت جان احمد اب کرد
دیر که ایله رسم مقام ممدن کذر	من بسوی تو بسوزم در زمان	کویدار آیم بقدر یک کجان

آشفتن غلام از نار رسیدن جواب رقعه از قبل پادشاه

این پاسبان خود ندارد پاسر	بی جواب نامه خسته ست آن پسر
کای عجب چونم نداد آن شه جواب	یا خیانت کرد رقعه بر زتاب

بویا بانده بولمیز پاسر	بی جواب نامه قالدی اول پسر
کلمدی شهمن جواب دکشا	رقعه بر ایستدی خیانت غالباً

رقعه پنهان کرد و نمود آن بشاه
رقعه دیگر نویسم ز آزمون
بر امیر و مطنجی و نامه بر
هچ کرد خود می کردی که من

کو منساق بود و آبی زیر گاه
دیگری جویم رسول ذوقسبون
عیب بنساده ز جبل آن پنجر
کز روی کردم چو اندر دین شمن

رقعه قالدی کورم شد بلکه شاه
رقعه آخره لازم امتحان
مطنجی و میره هم نامه بره
نفسه هیچ ایتدی حمل قصور

اول منافق آبی ایتدی زیر گاه
ایلم عسیر رسول ایله روان
ایتدی تعیسیر جهالت یکسره
بلکه بندن کج روی ایتدی طنور

کز زیدن باد بر سلیمان علیه السلام بسبب زلت او

بر زله بسبب سلیمان علیه السلام اوزرینه روز کارک انحرافی

باد بر تخت سلیمان رفت کز
باد هم گفت ای سلیمان کز مرو
این ترازو بهر این بنساده حق
از ترازو کم کنی من کم کنم
هیچنان تاج سلیمان میل کرد
گفت تاجا کز مشو بر فرق من
راست میکرد او بدست آن تاجرا
هشت بارش راست کرد و کشت کز
گفت اگر صدره کنی تو راست من
پس سلیمان اندرونه راست کرد
بعد از آن تاجش هماندم راست شد
بعد از آنش کز همی کرد او بقصد
هشت بارش کز بگرد آن مهرش
تاج ناطق کشت کای شده نازکن
نیست دستور ی کزین من بگذرم
برد نام نه تو دست خود بیند
پس ترا هر غم که پیش آید زرد
ظن مبر رویگری ای دوست کام
گاه جنگش با رسول و مطنجی
همچو فرعون که موسی هشته بود
آن عدد در خانه آن کور دل
تو هم از پیرون بدی با دیگران
خود عددت اوست قندش میدی
همچو فرعون تو کور و کور دل

پس سلیمان گفت بادا کز مغز
ور روی کز از کرم خمین مشو
تا رود انصاف ما را در سبق
تا تو با من روشنی من روشم
روز روشن را بر و چون لیل کرد
آفتابا کم مشوا ز شرق من
باز کز میشد برو تاج ای فنا
گفت تاجا چیست آخر کز مغز
کز شوم چون کز روی ای مؤمن
دل بران شهوتکه بودش کرد سرد
آنچنانکه تاج را میخواست شد
تاج و امی کشت تارک جو بقصد
راست میشد تاج بر فرق سرش
چون فشاندی پر زکل پرواز کن
پرد های غیب این بر هم درم
مرد نام را از گفت ناپسند
بر کسی تهمت منه بر خویش کرد
آن کن که می سکا لید آن غلام
گاه خشمش با شهنشاه سخی
ظفاکان خلق را سمر می ربود
اوشده اطفال را کردن گسل
واندرون خوش کشته با نفس کران
وز برون تهمت بهر کس می نبی
باعد و خوش بی گناه نازم دل

اسدی کج تخت سلیمان اوزره باد
دید ای پس باد ای سلیمان انحراف
بو ترازوی انچون ویردی حق
کم نمایم کز ترازو اوله کم
هیچنان تاج سلیمان ایتدی میل
دید ای تاج ایتمه سردن انحراف
مستقیم ایتدی ایله تاجنی
هشت بار ایتدی دست اول کج
دید یوز کز اید رسک مستقیم
پس سلیمان باطن ایتدی دست
اولدی اندن صکره تاجی مستقیم
بعد از آن قصد ایله ایتدی تاجی کج
پس سکر دفع کج ایتدی اولد تاج
تاج نطق ایتدی که ای شاه کزین
یوق اجازت کیم ایدم حدی کذر
دستی بند دمان ایله بجا
سنده بر غم کیم طنور ایله تمام
کمه سنگ حقهده ایتمه موطن
گاه ایدر جنگ رسول و مطنجی
همچو فرعون ایتدی موسایی پسر
خانه پرور کندینک اول دشمنی
سندخی ظاهرده خسیره کینه جو
قند ایله پرورده در اول دشمنک
کور دلسن همچو فرعون اذل

دید ای باد ایلمه ترک سداد
اولمه سندن نه ممکندر خلاف
تا اوله انصاف بروفق نسق
سن اتم اینسک را اولور کارم اتم
ضو یوم اولدی اکا مانند لیل
شمس انچون لایتمی مشرق دن خلا
اول منس کج ایلمه معراجنی
دید ای تاج ایلمه قصد عوج
راست اولم تا اوله کار مستقیم
آرزوی نفسی ایتدی سردوست
سرده بروفق مراد اولدی مقیم
اولدی اول تاجه امکان عوج
راست فرق سرده چون نور سراج
شهرک پاک اولد پرواز ایت یقین
پرده غیب اوله کشف لایثر
قول ناشایسته ایلمه سکا
کندی که باق ایتمه عسیر اتهام
اوله مانند غلام بد سخن
گاه ایدر شکوای سلطان سخی
خلق اطفال لندن ایتدی قطع سر
ایلدی اطفالی کشته اول دنی
جانشین باطنک نفس عدد
غیره تهمت طشره ده کارک سنگ
دشمنک خوش بی گناه لاجدل

چند فرعونانکشی بی جرم را
عقل او بر عقل شاهان می فرود
مهر حق بر چشم او بر کوش خورد
حکم حق بر لوح می آید بیدید
می نوازی مرتن پر خسر م را
حکم حق بی عقل و کورش کرده بود
کر فلاطونست حیوان می کند
انچنانکه حکم غیب بایزید

بی کناهان قتل ای فرعون بس
عقلی عقل پادشاهانندن فرعون
چشم و کوش عقلی مهر قهر حق
حکم حق لوح او زره اولمقده بیدید
نفس دشمن پرورشیا بوس
عقل و فکر حکم حق ایمیش زبون
کر فلاطون او سه ایلمی نسق
شمه اندن حکم غیب بایزید

شنیدن شیخ ابوالحسن خبر دادن بایزید را رحمه الله از بود و احوال او

ابوالحسن بایزید که کندهی احوال و اخلاق خبر و دیدگینی استماعیدر

همچنان آمد که او فرموده بود
که حسن باشد مرید و اتم
گفت من هم نیز خواش دیده ام
هر صباحی رو نهادی سوی کور
یا مثال شیخ پیش آمد
تا کی روزی پس آمد با سعود
توی بر تو بر نفسا همچون علم
باکش آمد از حظیره شیخ می
بن پایان سو بر آواز م شتاب
حال او زان روز شد خوب و بیدید
ابوالحسن از مردمان آنرا شنود
در س کید هر صباح از بر تم
وز روان شیخ این شنیده ام
استادی تاضحی اندر حضور
یا که بی گفتن نکالتش حل شدی
کور تا برف نو پوشیده بود
قبه دیده شد جانش بغم
انا ادعوك کی تسعی الی
عالم از برفت روز من متاب
آن عجایب را که اول می شنید

هر صفت کیم بایزید ایتدی سخن
کیم حسن اولدی مرید پر صلاح
دید ای اولدی با که ده مشهود خوا
عزم کورستان ایدردی هر سحر
یا مثال شیخ اولوردی منطری
تا که بر کون کلدی اول عالی طنور
توده توده برف اولوب هر سو عالی
ایتدی قبر بندن نذا اول شیخ می
سرعت ایلد جانب آوازه کل
حال اول کون ایتدی مر خوب للقا
خاتمدن آنی ایشندی بو الحسن
در سخنان تبرتدر هر صباح
روح شیخ ایتدی بجا بویله خطاب
ایله ایتدی تاضحی انده مقدر
یا اولوردی حل شکل منظری
ایتمشیدی برف نو ستر قبور
کور دی عالی اولدک عمندن ناتوان
انا ادعوك کی تسعی الی
برف اکر بسیار ایسه چکمه کسل
اول عجایب کیم ایشندی سابقا

رقعه دیگر نوشتن آن غلام پیش شاه چون جواب رقعه
اول نیافت

رقعه اولک جوانی کلمه کنندن پیشگاه شاه اول علامک
بر رقعه دخی تحسیر ایتدی یکیدر

نامه دیگر نوشت آن بدجان
که یکی رقعه نبشتم پیش شه
آن دگر را خواندیم آن خوب خد
خشک می آورد اورا شهریار
گفت حاجب آخر او بنده شامت
از شمی توجیه کم کردد اکر
گفت این سهلت انا احمقست
کر چه آمرزم کنه او زلتش
صد کس از کرکین همه کرکین شوند
کر که عقلی مباد اکبر را
نم نبارد ابر از شومی او
پرز شنیج و نفیر و پرفغان
ای عجب آنجا رسید و یافت ره
هم نداد اورا جواب و تن بزد
او مکرر کرد رقعه پنج بار
کر جوابش بر نویسی هم دوست
بر غلام و بنده اندازی نظر
مرد احمق زشت مردود حقست
هم کند بر من سرایت علتش
خاصه این کر خپشت ناپسند
شوم او بی آب دارد ابر را
شهر شد ویرانه از بومی او

یازدی بر رقعه دخی اول بدجان
کیم یازوب بر رقعه ایتدی عرض شاه
او خودی آنی شه عالیچیناب
ایتدی چون التفات اول شهریار
دید ای حاجب دخی بنده در سکا
شهلگدن اکیلمی سن اکر
دید ای شه اسهل ولی احمق را اول
عفو اولنسه کر کنه او زلتی
بر اصم یوز آدمی ایله اصم
بو حاجت ایتسون کر کبری هم
شومر بی نم اولوراندن سحاب
ایتدی تشیعات ایله آه و فغان
پلمزم واصلی یا مسد و دراه
ویرمادی اول دفعه هم قطعا جوا
رقعه سن ایتدی مکر پنج بار
اول جوان یازمق اولوردی روا
بر غلام و بنده یه ایتدی نظر
اولک احمق اولدی رذخدر اول
با که ده ایله سرایت علقی
با خصوص اوله اصم بدشیم
شومر بی آب ایله ابری هم
بودر شهری ایدر بلکیم خراب

از کران احمق طوفان نوح
 گفت پیمبر که احمق هر که هست
 هر که او عاقل بود او جان است
 عقل دشنامم دهد من را ضمیم
 نبود آن دشنام او بی فائده
 احمق از حلو نهند اندر لبم
 این یقین دان که لطیف و روشنی
 سبالت کننده کند بی فائده
 ماده عقلست فی نان و شوا
 نیست غیر نور آدم را خورش
 زین خورشها اندک اندک باز بر
 تا غذای اصل را قابل شوی
 عکس آن نورست کین نان شدت
 چون خوری یکبار از ما کول نور
 عقل دو عقلست اول کسبی
 از کتاب و استاد و فکر و ذکر
 عقل تو افزون شود بر دیگران
 لوح حافظ باشی اندر دور گشت
 عقل دیگر بخش یزدان بود
 چون ز سینه آب دانش جوش کرد
 وره نبخش بود بسته چغم
 عقل تحصیلی مثال جوهریسا
 راه آبش بسته شد شد بی نوا

کرد ویران عالمی را در فضوح
 او عدد و ما و عول رهزن است
 روح او و روح او ریجان است
 زانکه فیضی دارد از فیض ضمیم
 نبود آن همانیش بی فائده
 من از آن حلوای او اندر تبم
 نیست بوسه کون خرا چاشنی
 جاه از دیکش سیه بی فائده
 نور عقلست ای سر جانرا خدا
 از جز آن جان نیابد پرورش
 کین غذای خسر بودنی آن حر
 لقمهای نور را آکل شوی
 فیض آن جانست کین جان شدت
 خاک ریزی بر سر نان تنور
 که در آموزی چو در مکتب صبی
 از معانی و ز علوم خوب و بکر
 لیک تو باشی ز حفظ آن کران
 لوح محفوظ اوست کوزین دو گذشت
 چشمه آن در میان جان بود
 فی شود کنده نه دیرینه زرد
 کوهی جوشد ز خانه دمدم
 کان رود در خانه از کوهیسا
 از درون خویشتن جو چشمه را

احمقان صسم ایله طوفان نوح
 دیدی پیمبر کرده احمقان
 مرد عاقل همدم جاندر برزه
 راضیم دشنام من بن عاقلک
 ایتمز اول دشنامنی بی فائده
 احمقک حلوای ایتمه مس لب
 کر لطیف و روشن ایسک پهل یقین
 سبالتک بد بواید ر بی فائده
 ماده عقل اولک صانمه نان و آب
 آدیه یوفت در خدا الا که نور
 قیل ریاضت بوغد الردن یتر
 تا غذای اصله قابل اوله سن
 عکسیدر نورک که بونان نان اولو
 اوله بر کره نصییک اکل نور
 عقل ایکی نوع اولک اول کسبی
 اول کتاب و خواه ایله فکر اولو
 عقلک افزونتر اولور اغیار دن
 لوح حافظن ایدر سک دق و لوق
 عقل ثانی بخش یزدان اولور
 آب دانش سینه دن چون جوش ایدر
 راه منبع بسته اولمقدن نه غم
 عقل تحصیلی اولور مانند جو
 بی نوا بسته اولسه راه آب

عالمی کور ایتسد ویران فضوح
 عول رهزنده عدوی انس و جان
 ریح و روحی روح و ریجاندر برزه
 قابل فیض اولدی ذاتی کاملک
 کیم چکر مهمانی البت ماده
 با که اول حلوای ایدر ایراث تب
 بوسه کون خرا اولمزد لنتین
 دیکدن جاه سیه یوق ماده
 نور عقل ایله اولور جان فیضیا
 هرغدادن پرورش ایتمه ظهور
 بشقه در زیر غذای حس و خر
 طعمه انواره و اصل اوله سن
 فیض جان اولور ولی جان جان اولو
 دون اولور دی خاکدن نان تنور
 کیم انی مکتبده کسب ایله صبی
 اول معانی علم خوب و بکر اولور
 لیک اولور حفظک کران تکراردن
 لوح محفوظ اولک چون ایتدک سبق
 منبعی انک درون جان اولور
 آسن وزرد اولمزا اول صافی کهر
 خانه دن چون جوش ایلمدمدم
 خانه یه اولمقدنه جاری کوبو
 چشمه بی ایله درودن کتاب

قصه آنکه کسی بادیکری مشورت میکرد گفتش مشورت
 بادیکری کن که من عسودی توام

اول کسمه مک قصه سیدر که بر کسمه ایله مشاوره قصد ایتدکده
 مشورتی غبیر ایله ایله که بن سکا دشمنم دیو جواب ایتدیکیدر

مشورت میکرد شخصی با کسی
 گفت ای خوش یار غیر من بجو
 من عسودم مرترا با من میسچ
 رو کسی جو که ترا وهست دوست

کز تردد وارید و در محبسی
 با جسر ای مشورت با او بگو
 نبود از رای عسود و سر و زهیچ
 دوست بهر دوست لاشک خیر جو

بر کسی بر شخصی ایتدی ستشار
 دید بدن غیره و رای خوش صفت
 دشمنم سن با که ایتمه استماد
 واریوری بریاری ایله اختیار

کیم تردد دن اوله وارسته کار
 با جرای قیل انکه مشورت
 لاجرم رای عسوده یوق سداد
 خیر خواه یار اولور البت یار

من عدوم چاره نبود کرنی	کر زوم با تو نمایم دشمنی	حاری از کرک جستن شرط نیست	جستن از غیر محصل ناستینست	من ترابی هیچ شکلی دشمنم	من ترا کی ره نمایم رهزغم	هر که باشد هم نشین دوستان	هست در کلخن میان بوستان	هر که بادشمن نشیند در زمین	هست او در بوستان در کونجین	دوست را مازار از ما و منت	تا نکرد دوست خصم و دشمنت	خیر کن با نسلی بهر ایردت	یا برای راحت جان خودت	تا همواره دوست پنی در نظر	در دلت ناید ز کین ناخوش صور	چونکه کردی دشمنی پهریز کن	مشورت با یار مهر انگیز کن	گفت میدانم ترا ای بوالحسن	که تویی دیرینه دشمن دار من	لیک مرد عاقلی و معنوی	عقل تو نمک ارددت که کر زوی	طبع خواهد تا کشد از خصم کین	عقل بر نفس است بند آهین	آید و منعش کند و ادا درش	عقل چو شحنه است در نیک و بدش	عقل ایمانی چو شحنه عادلست	پاسبان و حاکم شهر دلست	همچو کربه باشد او پدار هوش	دزد در سوراخ ماند همچو موش	در هر آنجا که بر آرد موش دست	نیست کربه یا که نقش کربه است	عقل ایمانی که اندر تن بود	کربه چه شیر شیران کن بود	غزّه او حاکم در زندگان	نعره او مانع چو سترندگان	شهر پر دزد دست و پر جابه کنی	خواه شحنه باش کو و خواه نی
------------------------	--------------------------	---------------------------	---------------------------	-------------------------	--------------------------	---------------------------	-------------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------------	--------------------------	--------------------------	-----------------------	---------------------------	-----------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------	----------------------------	-----------------------	----------------------------	-----------------------------	-------------------------	--------------------------	------------------------------	---------------------------	------------------------	----------------------------	----------------------------	------------------------------	------------------------------	---------------------------	--------------------------	------------------------	--------------------------	------------------------------	----------------------------

امیر کردن رسول علیه السلام جوان بدیلی را بر سریه که در آن پیران و جنگ آزمودگان بودند

رسول اکرم صلی الله علیه و سلم پیران و جنگ آزمودگان موجود سریه او ز رینه جوان بدیلی بی امیر سریه پور دقلریدر

یک سریه می فرستادی رسول	بهر جنگ کافر و دفع فضول	یک جوانی را که زید او از بدیل	میر لشکر کردش و سالار خیل	اصل لشکر پیکان سرور بود	قوم بی سرورتن بی سرور بود	این همه که مرده و پزمرده	زان بود که ترک سرور کرده	از کسل و زنجسل و ز ما و منی	میکشی سر خویش را سر می کنی	همچو استوری که بگریزد ز بار	اوسر خود گیرد اندر کوهسار	صاحبش از پی دو ان گای خیره سر	هر طرف که کیست اندر قصد فر	کرز چشم این زمان غائب شوی	پشت آید هر طرف کرک قوی
-------------------------	-------------------------	-------------------------------	---------------------------	-------------------------	---------------------------	--------------------------	--------------------------	-----------------------------	----------------------------	-----------------------------	---------------------------	-------------------------------	----------------------------	---------------------------	------------------------

استخوانت را بخاید چون شکر
آن مگیر آتش بر مانی بی علف
ببین بمکری از تصرف کردنم
تو ستوری هم که نفست غالبست
خرنخواندت اسب خواند ذوالجلال
میرا خور بود حق را مصطفی
قل تعالوا کفتم از جذب کرم
نفسهار اما مروض کرده ام
هر کجا باشد ریاضت باره
لاجرم اغلب بلا بر انبیاست
سککانی از دم یور غار وید
قل تعالوا قل تعالوا کفتم
کرنیایند ای نبی غمگین مشو
کوش بعضی زین تعالوا کفتم
منخرم کردند بعضی زین ندا
منقبض کردند بعضی زین قصص
خود ملائک نیز نا همتا بدند
کودکان کرچه پیک مکتب درند
مشرقی و مغربی را حساست
صد هزاران کوشها کرف زینند
باز صف کوشها را منصب
صد هزاران چشم را آن راه نیست
همچنین هر حس یک یک می شمرد
پنج حس ظاهر و پنج اندرون
هر کسی کوا از صف دین سرکشست
تو ز کفتمار تعالوا کم کن
کرمی کردد ز کفتمارت نفیر
این زمان کریست نفس ساحرش
قل تعالوا قل تعالوا ای غلام
خواج باز آ آزمنی و از سر

که نبیسنی زندگانی را در کز
آتش از بی هیزمی کرد تلف
وز کز گرافی بار که جانت منم
حکم غالب را بود ای خود پرست
اسب تازی را عرب گوید تعال
بهر استوران نفس پر جفا
تا ریاضت تان دهم من ریاضم
زین ستوران بس لکده خورده ام
از لکده باش نباشد چاره
که ریاضت دادن خامان بکاست
تایواش و مرکب سلطان شوید
ای ستوران رمیده از ادا
زان دوی تمکین تو پر کین مشو
هر ستوری را صطبل دیگرست
هست هر اسبی طویل او جدا
زانکه هر مرغی جدا دارد قصص
زین سبب آسمان صف صف شدند
در سبق هر یک ز یک بالا ترند
منصب دیدار حس چشم راست
جمله محنت جان چشم روشنند
در سماع جان و اخبار نبی
هیچ چشمی از سماع آگاه نیست
هر یکی معزول از ان کار دگر
در صفند اندر قیام الصافون
میرود سوی صفی کان واپس است
کیمیای بس شکر فست این سخن
کیمیای هیچ از وی واکمیر
گفت تو خودش کند در آخرش
بین که ان الله یدعوا لسلام
سروری جو کم طلب کن سرور

استخوانکد را کاشکر مثال
عاقبت صانمه فالور سن بی علف
زیر حکم بن ستم اولمه زمان
سن بهیمه سنگه نفسک اولد کپست
خردیز نما که فرس دیر ذوالجلال
حقه داعی در جناب مصطفی
قل تعالوا دیدی ترا آنده خدا
اولمه رام ریاضت نفس بد
قنده کیم باره ریاضت ساز اولور
پس اشدا اولد بلای انبیا
سرکش اولماک رهرو عرفان اولک
قل تعالوا قل تعالوا دیدی رب
ای نبی سرکش لره اولمه حرنین
بو تعالودن اولور لر ایسه کر
بوندان کوش بعض اولدی کران
منقبض ایتمکده بعضی بو قصص
هم ملائک اولدی نا همتا نا
کر چه برکت سده در اطفاله بق
اولدی حس مشرقی و مغربی
صد هزاران کوش اولور سه صف نا
لیکن اولدی کوشه جاه ارتقاع
یوز پیک اولسه چشم اگر یوق آکه راه
یک پیک هر حس قیل بویه شمار
ظاهر و باطن جو اس خمس پیل
صف دینیده او کیم سرکش اولور
ایلمه قول تعالودن عدول
مس ایدر سه قولکه عرض کلال
شمدی نفس ساحری ای تیدیه بند
قل تعالوا قل تعالوا اد کلام
اول بو خود پندین ای خواج بری

بردنی دیر لک یوزن کور مک محال
نار بی هیزم اولور البت تلف
بنده در جانک نذر بار کران
خا لیکدر چونکه حکم ای خود پرست
اسب تازی به عرب دیر کیم تعال
چون بهایم اهل نفس پر جفا
تا اوله ریاض ریاضتله سکا
چون بهایم ایله احداث لکده
چاره یوق البت لکدر داز اولور
کیم ریاضت اولد خامانی بلا
تا سرای موکب سلطان اولک
ای بهایم خصلتان بی ادب
ایکی بی تمکینه اولمه قصد کین
اولدی هر حیوانه صطبل دگر
بشقه هر اسبه طویل بی کمان
بشقه در مرغ ایچون زیر اقص
اول سبیدن اولد مصفوف سما
بر برندن لیک ممت از سبق
مظهر دیدار یوق در کوز کبی
جمله سسی محتاج چشم روشنا
نظم آیات و احادیث سماع
کیم اوله ذوق سماعه انتباه
پری منصوب اول بر معزول کار
هر بری صفنده قائم متصل
اول صف آخرد همتا سن بولور
بو سخن در کیمیا کار قبول
کیمیا ایچون نذر اندن ملال
عاقبت ایله کلامک سود مند
یعنی ان الله یدعوا لسلام
اتباع سرورایت بی سرور

اعتراض کردن مسترضی بر رسول الله صلی الله علیه وسلم
در امیر کردن آن بزیلی را

رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم امارت بزیلیده
بر معتز صکک حاشا اعتراض ایتدیکیدر

چون پیمبر سروری کرد از بزیلی
بوالفضولی از حسد طاقت بداشت
خلق را بنسکر که چون ظلمانی اند
از تکبیر جمله اندر قفسه
این عجب که جان بزندان اندرست
پای تا سر غرق سر کین آن جوان
دائما پهلوی پهلوی پشدار
نور پنهانست و جست و جو کواه
گر نبودی جس دنیا را مناص
و حشمت همچون موکل می کشد
هست منهاج و نهان در کفست
تفرقه جو یان جمع اندر کین
مردگان باغ بر حسته زین
چشم این زندانیان هر دم بدر
صد هزار آلودگان آبجو
بر زمین پهلوت را آرام نیست
بی مقرر گاهی نباشد پشدار
گفت فی فی یا رسول الله کن
یا رسول الله جوان ارشیر زاد
هم تو گفتی و گفت تو کوا
یا رسول الله درین لشکر نکر
زین درخت آن برک ز روش را مبین
برکهای زرد او خود کی تمیست
برک زرد ریش و آن موی سپید
برکهای نور سیده سبز فام
برک بی برکی نشان عاریفت
انکه او کل عارضت از نو خطت
حرفهای خط او گر مژ بود

از برای لشکر منصور خیل
اعتراض و لاسلم بر فراشت
در متاع فانی چون فانی اند
مرده از جان زنده اندر حرقه
وانکی مفتاح زندانش بدست
میزند بردا منشس جوی روان
پهلوی آرا مکاه و پشدار
کز کزافه دل نمی جوید پناه
فی بدی و حشمت نه دل جستی خلاص
که بجوای ضال منهاج رشد
یا نقش رهن کزافه حشمت
تو درین طالب رخ مطلوب بین
کان دهنده زندگی را فهم کن
کی بدی گزینستی کس مرده در
کی بدندی گزینستی آبجو
زانکه در خانه لحاف و پستریست
بی خار اشکن نباشد این خار
سرور لشکر مکر شجنگهن
غیر مرد پسر سر لشکر مباد
پسر باید پسر باید پشوا
هست چندین پیر از وی پشتر
سیبهای پخته او را بچین
این نشان پختگی و کالیست
بهر عقل پخته می آرد نوید
شد نشان آنکه آن میوست خام
زردی ز سرخ رو کصیر فیت
او بکتبهای مخبر نو خطت
مرمن عقلست اگر تن میدود

چون رسول الله ایدوب قصد بزیلی
بر فضول و حاسد و پراقتباض
خاتی کور کیم چشم ظلمانی اولور
تفرقه اچره تکبر دن عیان
بو عجب کیم جانی زندان اچره پست
پای تا سر حرکت ایلد پر سوبو
دائما پهلوی پهلوی پشدار
نور پنهان جست و جو آکا کواه
اولم سیدی جس دنیا دن مناص
و حشمت ساکه موکلد چسکر
در کین اولم قده منهاج وصول
تفرقه جو یان جمع ایلر کدر
مردگان باغ بولدی تازه جان
بابه باستر لرایدی محبوب سلا
نچه یوز پیک تشنگان آبجو
راحت اولر غیر ده پاوسرک
بی مقرر اولمق نه ممکند رستار
دید یوق یوق ای نبی دستگیر
یا رسول الله جوان کراولسه شیر
سن پور دک ای شمه معجز نوا
قیل بوخیله یا رسول الله نظر
برک زرد او کلد درخت او زره مکین
برک زرد ایلد دکلد راول تی
برک زرد ریش ایلد موی سفید
نور سیده برک اولور سه سبز فام
برک بی برکی نشان صافدر
او کله کلد ر عارضی نو خطد راول
خطک هر حرفی دور اندازه دن

ایلدی سر لشکر منصور خیل
لا سلم ایلد ایتدی اعتراض
کیم متاع فانی به فانی اولور
نان ایلد زنده ولیکن مرده جان
هم اکا مفتاح زندان زیر دست
دائمن جوی او زره ایلر شست و شو
منزلی پهلوی لیکن پشدار
کیم عیب ایتدیکو کل قصد پناه
و حشمت ایتدیکو ستمزدی دل خلاص
شاهراه دیر که اشته ر بگذر
بو طلب پهلو ده در بعدا حصول
طالب ایسک ایلد مطلوبه نظر
کیمد راحیا ایلین فهم ایت عیان
اولم سیدی انلرا چون مرده بر
خشک اولور دک اولم سیدی آبجو
خانه ده حاضر لحاف و پسترک
بسته تد پیر در دفع خسار
سرور لشکر کز کدر اوله پسر
اولسون سر لشکر لامرد پیر
پیر لازم پسر لازم پشوا
دار درانده بوخیم پیر کار کر
میوه دار پخته در اول میوه چین
پخته در اولمش کماله منقی
اولدی عقل پخته به بار سفید
اگه شاهد در که اولدی میوه خام
زردی زرمایه مصرافندر
مکتب تکمیلده منخطد راول
ستدر عقل اولسه ده چالاک تن

پای پیر از سرعت ارچه بازماند
 که مثل خواهی بجعفر درنگر
 بگذر از زر کین سخن شد محجب
 زاندر و نم صد خموش خوش نفس
 خامشی بجزست و کفتن همچو جو
 از اشارت های دریا سر متاب
 همچنین پوسته کرد آن بی ادب
 دست می دادش سخن او چنبر
 این خبر ما از نظر خود نا بست
 هر که او اندر نظر موصول شد
 چونکه با معشوق کشتی هم نشین
 هر که از طفلی گذشت و مرد شد
 نامه خواند از بی تسلیم را
 پیش پنیان خبر گفتن خطاست
 پیش پنیان خموشی نفع تو
 که بفرماید بگو بر کوی خوش
 و بفرماید که اندر کس دراز
 همچنانکه من درین زینب فسون
 چونکه کوه میسکنم من از رشد
 ای حسام الدین ضیای ذوالجلال
 این مگر باشد ز حب مشتها
 بردمان تست این دم جام او
 قسم تو که میست نک گرمی دست

یافت عقل او دو پر بر اوج راند
 داد حق بر جای دست و پاش بر
 همچو سیما باین دلم شد مضطرب
 دست بر لب میریزد یعنی که بس
 بحر میجوید ترا جورا مجو
 ختم کن و الله اعلم بالصواب
 پیش پیغمبر سخن زان سرد لب
 که خبر هرزه بود پیش نظر
 بهر حاضر نیست بهر غائبست
 این خبر با پیش او معزول شد
 دفع کن دلاکازا بعد ازین
 نامه و دلاله بروی سرد شد
 حرف گوید از بی تفهیم را
 کان دلیل غفلت و نقصان است
 بهر این آمد خطاب انصوا
 لیک اندک گو در از اندر مکش
 همچنین شرمین بگو با امر ساز
 با ضیاء الحق حسام الدین کنون
 او بصد نوعم بگفتن می کشد
 چونکه می پسنی چه میجویی مقال
 استغنی حسام او قلی انسا
 کوش میگوید که قسم کوش کو
 گفت حرص من ازین افزون ترست

قاله سرعت ندان کر رفا ریر
 فی المثل سن جعفره ایله نظر
 کج بوز ردن کیم سوز اولد که محجب
 قلب ایچندن یوز خموش خوش نفس
 پهل خموشی بحر و نهر اولدی سخن
 وصلت بحر عمیقته قیل شتاب
 بویله بویله سویلو ب اول بی ادب
 قیلدی تطویل کلام اول چنبر
 بخبر لر نائب انظار در
 اول نظر کیم واصل مأمول اولور
 چونکه معشوق ایله اولدی رابطه
 پس طفولیت کیدوب اولدک چومرد
 نایه بی دائم او قور تعلیم ایچون
 پیش پناده خبر در قال و قیل
 پیش پناده که کمر نکفت و کو
 سویله دیر سه سویله آداب ایله سن
 اولسه که فرمان تطویل کلام
 شویله کیم ایتمکده یم بسط سخن
 بن سخنده ایلم قصه قلیل
 ای حسام الدین ضیای ذوالجلال
 یا مکر بو اوله حب مشتها
 بونفس اولدی دمانک اوز ره جام
 قسمک اولد چونکه دلگیری عشق

عقلنه اوج معالیه در میر
 دست و پان قیلد حق تبدیل بر
 همچو سیما بگو کلم اولدی مضطرب
 دست بر لب اولده یعنی که بس
 جوی قوعزم ایله کور دریا یه سن
 ایله ختم الله اعلم بالصواب
 پیش پیغمبرده ایتدی کشف لب
 کیم خبر در هرزه اهل نظر
 صانمه حاضر غائبی اخبار در
 پیشگاهنده خبر معزول اولور
 ایله اند نصکره دفع واسطه
 ساکه اولدی نامه و دلاله سرد
 حرف سویله حاصلی تفهیم ایچون
 غفلت و نقصانکه اولور دلیل
 انچوندر خطاب انصوا
 مختصر قیل ایتدی تطویل سخن
 یمینه ایله شرم ایله عرض مرام
 اول ضیاء الحق حسام الدین بن
 اول اولور صد نوع که تشاره دلیل
 چون کور رس پس سخن شرح مقال
 استغنی حسام او قلی انسا
 کوش قسم کوش راغبدر دام
 بنده افزون تاب عشقه حرص و مشق

جواب گفتن رسول الله صلی الله علیه وسلم اعتراض کننده را

رسول اکرم صلی الله علیه وسلم معترض شخصه ویردیکی جوابگر

در حضور مصطفای قند خو
 آن شه و انجم و سلطان عبس
 دست میرزد بهر منغش بردمان
 پیش پنا برده سر کین خشک
 بعره رای کنده مغز و کنده مخ

چون ز حد برد آن عرب در گفت و کو
 لب کزید آن سرد دم را گفت بس
 چند کوی پیش دانای بنان
 که بحر این را بجای ناف مشک
 زیر پسنی بنی و کوی که اخ

مجلس پیغمبریده پر طرب
 اول شه و انجم و سلطان عبس
 دستن ایتدی منع ایچون سددمان
 خشک سر کینی ایدوب عرض بصیر
 بعره بی ای کنده مغز و کنده مخ

کچدی حد گفت و کوی اول عز
 لب کزان حرمت اولدی دید بس
 تا بکی تسلیم دانای بنان
 دیر سن اشته ناف مشک دلپذیر
 زیر پنیده طوب ویر سنکه اخ

قصه ک اول کلا ی بدکاره رواج نخه یاب کلشن افلاکدر کنیدکی برپاره فهم ایتمک کرک کر به یه شرم ایله لازم احتراز قصه دستار ایتمه پنا در حذر اوله افنون خوان پیش مصطفا کیم اولمک ههرری مانند کوه کمره ایله واقف کاری اولم رفته رفته جایگیر مغز اولور همچو فریزین مست کج رفتار اولور یولده اکننده ایدر مانند پیر مستی یک شب دکلد اول شراب اولدیلر اوچیز طغوزیل نشوه مند الترینه اولد کجیرت تیغ زن کوردی نلرداری دلدار جهان پراقبال اولدی انده یادست	شبه تخمین ایله ای بد مزاج ترک کمرایت اول شام پاکدر علم ایله ایتمه تغافل اول ملک بر کچه قاسم دهان دیک باز جسمنی در خواب کوسترسه اگر هرزه کوسن ای لوج بی صفا نچه یوزنیک علمه مالک بو کرده ایله ایلر نچه بیداری اولم انلر ک علمی شراب نغز اولور مستی کور میدن ملا متکار اولور چوق جوانی اول شراب زود کیر با خصوص اول می بی دن بوله تا اول شراب اصحاب کهنه اولد بند هم زنان مصر اچوب اول باده دن اولدیلر سر مست موسی سحران جعفر طیار اول میدن اولد مست	تا که کالای بدت یابد رواج آن چریده کلشن افلاک را خویشتن را اندکی باید شناخت کر به راهم شرم باید داشتن سخت پیدارست دستارش مبر این فسون دیو پیش مصطفا هر یکی علی از انه ساد چوکوه زیرک صد چشم را کمره کند نغز نغزک بر رود بالای مغز همچو فریزین مست کز رفتن گرفت در میان راه می افتد چو پیر نی می که مستی او یک شپست سید و نه سال کم کرد عقل دستار اشرفه شره کرده اند دار را دلدار می انگاشتند زان کرمیکردنچو پاود دست	اخ انی برداشتی ای کج کج تا فریبی آن شام پاک را علم او خود را اگر چه کول ساخت دیک را اگر باز ماند مشب دهن خویشتن کز خفته کرد آن خوب فر چند کوی بی لوج بی صفا صد هزاران علم دار ندان کرده علمشان پیدار را ابله کند علمشان همچون شراب خوب نغز مست را این از شراب پر شکفت مرد بر نازان شراب زود کیر خاصه آن باده که از خم بلیست اکه آن اصحاب کهنه از نقل و نقل زان زمان مصر جامی خورده اند سحران هم سکر موسی داشتند جعفر طیار زان می بود مست
--	---	---	---

قصه سجانی ما اعظم شانی گفتن ابایزید قدس الله سره
واعتراض مریدان و جواب این مرایشانرا نه بطریق
گفتن زبان بلکه از راه عیان

چون مریدانه فقیر محتم دید میستانه عیان اول ذنون کچدی اول حالت دیدیلر اول صباح دید ی بر کره دخی دیرسم همین حق منزه جان وتندن بن بشر چون وصیت ایندی بویه بایزید مینه مست اولدی او هشیار جهان عقلی اولد نقل ایله آواره حال بو خرد چون شخنه در کله کده شاه سایه حقد ر خرد حق آفتاب	بایزید اول دم دید یزدان بنم لا اله الا انا ما فاعبدون شویله شویله اولد قول بی صلاح جسم اولسون عرضه سکین کین لایق قتلینه دیرسم اگر خنجرن آماده ایستدی هر مرید کتدی خاطر دن وصایای همان شمعی اولدی صبح ایله پچاره حال شخنه یه کج خفخاد در جایگاه سایه ده خورشیده نسبت وار تا	بایزید آمد که نک یزدان منم لا اله الا انا ما فاعبدون تو چنین گفتی و این نبود صلاح کار دما بر من زنیس آندم بله چون چنین گویم باید کشتنم هر مریدی کاردی آماده کرد آن وصیتاش از خاطر برفت صبح آمد شمع او پچاره شد شخنه پچاره در کنج حسزید سایه را با آفتاب او چه تاب	با مریدان آن فقیر محتم گفت مستانه عیان آن ذنون چون گذشت آن حال گفتندش صباح گفت این بار اگر کنم این مشغله حق منزه از تن و من با تم چون وصیت کرد آن آزاد مرد مست گشت او بار زان مغزاق رفت نقل آمد عقل او آواره شد عقل چون شخنه مست چون سلطان سید عقل سایه حق بود حق آفتاب
---	---	--	--

چون پری غالب شود بر آدمی
هر چه گوید آن پری گفت شود
چون پری این دم و قانون بود
اوی اورفته پری خود او شده
چون بخود آید اندیک لغت
پس خداوند پری و آدمی
شیر کیر خون زه شیر خورد
در سخن پردازد از زر کهن
باده را چون بود این شر و شور
که ترا از تو بکل خالی کند
گر چه قرآن از لب پیغمبرست
چون همای بخودی پرواز کرد
عقل را سیل تخیر در بود
نیست اندر جبهه ام الاحسا
آن مریدان جمله دیوانه شدند
هر یکی چون طمدان کرده کوه
هر که اندر شیخ تیغی می خلید
یک اثرنی بر تن آن دوشنون
هر که او سوی کلوش زخم برد
وانکه او را زخم اندر سینه زد
وانکه او بود زان صاحب قران
نیم دانش دست او را بسته کرد
روزگشت دوان مریدان کاسه
پیش او آمد هزاران مرد وزن
این تن تو کرتن مردم بدی
با خودی با بخودی دوچار زد
ای زده بر بخودی تو ذوالفقار
زانکه بخود فانیست و ایمن است
نقش او فانی و او شد آینه
گر کنی نقش سوی روی خود کنی

کم شود از مرد و وصف مرد می
زین سرگرز آن سری گفته بود
کرد کار آن پری خود چون بود
ترک بی الهام تازی کوشده
چون پری است این ذات و صفت
از پری کی باشدش آخر کمی
تو بکوی بی او نکرد آن باده کرد
تو بکوی باده گفتست آن سخن
نور حق را نیست این فرهنگ و زور
تو شوی پست او سخن عالی کند
هر که گوید حق گفت او کافرست
آن سخن را با بیزید آغاز کرد
زان قویتر گفت کادل گفته بود
چند جوی در زمین و بر سما
کار دانا در جسم پاکش میزدند
کار و میزد پیروز در بی ستوه
باز کونه از تن خود می دید
و آن مریدان خسته و غرقاب خون
حلق خود بریده دید و زار مرد
سینه اش بسگافت شد مرده ابد
دل ندادش که زند زخم گران
جان ببرد الا که خود را خسته کرد
نوجها از خانه شان بر خاسته
کای دو عالم درج در یک پیرهن
چون تن مردم ز خنجر کم شدی
با خود اندر دیده خود خار زد
بر تن خود میرزنی آن هوش دار
تا ابد در ایمنی او ساکنست
غیر نقش روی غیر انجای نه
ور زنی بر آینه بر خود زنی

آدم غالب اوله چونکیم پری
هر نه سویلر سپریدر سویلین
چون پریده اوله بو کار و کبیا
آدمی بخود پری خود رو اولور
کننده کلده کله سلمز بر لغت
پس خداوند پری و آدمی
حمله ایسه شیره مرد شیردل
ایسه زربخشی و دعوی سخا
باده ده ثابت اوله بو شر و شور
کیم سنی سندن ایدوب خالی تمام
گر چه قرآنی نبی محسبر اولور
چون همای بخودی پرواز ایدر
کر که حیرت عقله اولک پنجه ساز
دید یوقدر جسم ده الا اله
اول مریدان ایدوب انکار سخن
هر بری چون طمدان کرده کوه
هر کیم ایتدی ایسه شیخه ضرب تیغ
بر اثر یوق جسم شیخ اوزره عیان
قصدایدن قطع کلوی شیخه پس
اولکه ایتش قصد زخم صدر پیر
شیخدن آگاه اولان دانشوران
نیم دانش دستگیر اولدی اگا
کوندر اولک اول مریدانده قصور
کلدی پیش شیخه بو نجر مرد وزن
کر تنک اولسه تن مردم سنک
ایتدی با خود بی خود ایله کار زار
ای چکنلر بخود انه ذوالفقار
اولک بخود فانی و ایمن تمام
نقشی فانی را لوب آینه سان
تف زن اولسک رویکه عاید اولور

وصف مرد من اولور داتی بری
ایکی باشند اوله کبرسط سخن
پس پرینک خالقیدر کبریا
ترک بی الهام تازی کوا اولور
چون پریدن ایدانده اول صفت
ایتدی مشهور مشیت عالمی
دیرس آنی باده ایتد اول دکل
دیرس اولدم سویلن میدرا اگا
نور حقه کور ندر اول شوق و زور
پست اولور سن اول ایدر عالی کلام
کیم کلام حق دیز کار اولور
بایزید اول سوز لرده آغاز ایدر
سوز لری اولک لیدن اولدی فراز
اولمکر ارض و سما دن کا مخواه
جسم شیخه اولدی لر سکین زن
پیرینه چسکدی بچا قلا اول گروه
کوردی آپمیش کندینه زخم در بیغ
اول مریدان غرق خون اولمش همک
کندوی ذبح ایله قالمش بی نفس
سینه چاک ایتش ره موتی میر
ایتدی لر جرأت زخم گران
خسته اولدی لیک جان بولدر نا
خانه لردن نوحه لر ایتدی طهور
دیدلر اولدک دو کونه پیرهن
چاک اولور در زخم خنجر دن تنک
کوردی کند بی دیده سن مجروح خار
عقله کل جسمک ایدرسن رخنه دار
تا ابد امنیتی ایتدی مقام
انده نقش غیر اولور ظاهر همان
ضرب آینه سکا دار اولور

<p>و در پستی روز شت آن هم تویی اونه اینست و نه آن او ساده است چون رسید اینجا سخن لب در بست لب بندار چه فصاحت دست داد بر کنار با می ای مست مدام هر زمانی که شدی تو کامران بر زمان خوش هراسان باش تو تا نیاید برو لانا که بلا ترس جان در وقت شاد از زوال گر نمی بینی کنار بام راز هر کالی ناکهان کان آمد دست جز کنار بام خود نبود سقوط</p>	<p>و در پستی عیسی مریم تویی نقش تو در پیش تو بناده است چون رسید اینجا قلم در هم شکست دم مزن و الله اعلم بالرشاد پست بنشین یا فرود آو السلام آن دم خوش را کنار بام دان همچو کنجش خفیه کن فی فاش تو ترس ترسان رو دران ممکن بلا زان کنار بام غیبت ارتحال روح می بیند که هشتش اهرزاز بر کنار کنگر هشتادی بدست اعتبار از قوم نوح و قوم لوط</p>	<p>صورت در هم کور رسک سنسن اول لوح مرآت این و آذن ساده در بوحله کلدی سوز بند اولد کفم ایتمه کشارک فصاحتله زیاد سن کنار بامه مست مدام هر زمانیم کامرانسن متصل اول دم خرمه چک خوف و تلاش اول ولادن کلمیه تا کیم بلا وقت شادی و یرمه جانه کدر کر کور نمزه کنار بام راز کلدی کی دم حسرت کال ناکهان پس کنار بام در جای سقوط</p>	<p>عیسی مریم کور رسک سنسن اول نقشک آذن نیک و بد رو داده در کلدی چون بونده شکست اولد کفم قیل سکوت الله اعلم بالرشاد نازل اول یا خود رجوع آیت و السلام اول دم خوشی کنار بام پیل قیل بنان کنجینه آسا ایتمه فاش غافل اولد خوف و خستیدن بلا اول کنار بام غیبیدن خطر روح بیند که ایلر اهرزاز اول کنار بام شادیده عیان ساکه عبرت قوم نوح و قوم لوط</p>
--	---	--	---

پان سبب فصاحت و بسیار کوی آن فضول بخدمت رسول علیه الصلوة والسلام

<p>پر تو گریه بی حد نبی لاجرم بسیار کوشد از نشاط نی همه جا خودی شرم میکند گر بود عاقل کفو فرمی شود لیک اغلب چون بدند و ناپسند حکم اغلب راست چون غالب بدند</p>	<p>چون بدیم مست خوش گشت آن غبی مست ادب بکده اشت آمد در خباط بی ادب را می چنان تر می کند و ر بود بدخوی بدتر می شود بر همه می را محرم کرده اند تیغ را از دست رهزن بستند</p>	<p>پر تو گریه نور نبی اول نشاط ایله اولوب بسیار کو چو خودی صانمه اوله هر برده شر مستی عاقله زیب و فر اولور اولدی اغلب چونکه بد طبعان خام چون بدانده غایبت بولدی لر</p>	<p>اولدی رخشان دل شخص غبی ایلدی حد آبدن صرف رو بی ادب میدان اولور آشفتت تر اولسه کرد خودنی بدتر اولور هر کسه می اولد اول یوزدن حرام تیغی دست را هنرندن آلدی لر</p>
---	---	--	--

پان رسول علیه السلام سبب تفضیل و اختیاری کردن آن همذیلی را با میری و سر لشکری بر پیران و کار دیدگان

<p>گفت سچمیر که ای ظاهر سرنگر ای بساریش سیاه و مرد پیر عقل اورا آزمودم بارها پیر عقل باشد ای پسر از بلیس او پیر تر خود کی بود</p>	<p>تو مبین اورا جوان بی حسر وی بساریش سپید و دل چو قیر کرد پیری آن جوان در کارها نی سپید موی نذر ریش و سر چونکه عقلش نیست اولاشی بود</p>	<p>دیدم سچمیر که ای ساده نظر چو سواد اللحیه وار در عقلی پیر نچه کره عقلن ایتمدم تجربه پیر عقله دیر لر ای پسر وار میدر ابلیدن پیر جهان</p>	<p>سنانی کوره جوان بی حسر چو قیاض اللحیه وار قلبی چو قیر کوردم افغان جمید العاقبه صانمه کیم موی پاض ریش و سر چونکه بی عقل اولد لاشیدر همان</p>
---	--	---	--

ظفل کیرش چون بود عیسی نفس
 آن سپید بود دلیل بختگیست
 آن مقلد چون نداند جز دلیل
 بهر او کفتم که تدبیر را
 آنکه او از پرده تقلید جست
 نور پاکش بی دلیل و بی بیان
 پیش ظاهرین چه قلب و چه سره
 ای بازار تریه کرده بدود
 ای با مس زر اندوده بزر
 ما که باطن بین جمله کشوریم
 قاضیانی که بظاهر می تنسند
 چون شهادت گفت و ایمانی نمود
 پس منافق گاندرین ظاهر کریخت
 جد کن تا پیر عقل و دین شوی
 از عدم چون عقل زیبار و کشاد
 کمترین زان ناحمای خوش نفس
 که بصورت و انامید عقل رو
 در مثال اجمعی پیدا شود
 کوز شب مظلم تر و تاری ترست
 اندک اندک خوی کن تا نور روز
 عاشق هر جا شکل و مشکلیست
 ظلمت اشکال زان جوید دلش
 تا ترا مشغول آن شکل کند

پاک باشد از غرور و از هوس
 پیش چشم بسته کوشه تکلیست
 در علامت جوید او دائم سبیل
 چونکه خواهی کرد بکزین پسر را
 او بنور حق پسند هر چه هست
 پوست بشکافد در آید در میان
 او چه داند چیست اندر قوسره
 تا به از دست هر دزد حدود
 تا فرو شد آن بعقل مختصر
 دل بسپنیم و بظاهر نکریم
 حکم بر اشکال ظاهر می کنند
 حکم او مؤمن کنند این قوم زود
 خون صد مؤمن پنهانی ریخت
 تا چون عقل کل تو باطن بین شو
 خفتش داد و هزارش نام داد
 این که نبود هیچ او محتاج کس
 تیره باشد روز پیش نور او
 ظلمت شب پیش او روشن بود
 ایک خفاش شقی ظلمت خرت
 در نه خفاشی بمانی بی فروز
 دشمن هر جا چراغ مقبلیست
 تا که افزو تر نماید حاصلش
 و ز نهاد زشت خود غافل کند

ظفل امش طوق چون اوله عیسی نفس
 آن حقال اولدی کماله دلیل
 اول مقلد پسلمز الا کیم دلیل
 پس مراد ایتد که بر تدبیر سن
 پرده تقلید دن او کیم کچر
 پر توله بی دلیل و بی بیان
 اهل ظاهرده رواج ایله کساد
 ای نچه زروار که اولمشدر سیاه
 زر نما و ارجوق مس اندوده زر
 بز که باطن بین غیب حاضرز
 قاضیان کیم اوله ظاهرین حال
 چون شهادت ایلیه ایمان ایله
 چون منافق ظاهری ایلمز سیاه
 اوله کور جهد ایله پیر عقل و دین
 عقل خوب ایتد عدمن چون کذار
 نامردن کتمتری بو اولدی پیل
 عقل اگر صورتله اولسر رونما
 اوله تصویر حاققت اشکار
 ظلمت ححق اولد پیل شدن فزون
 اندک اندک نور روزه خوی قیل
 مطابی دائم اشکال شکلی
 ظلمت اشکالده مطلب اگا
 تا که اول شکل سنی اشغال ایده

پاکد ریو قدر غرور ایله هوس
 آنکه نسبت کیم اوله چشمی علیل
 کیم علامتله ایدر قصد سبیل
 اختیار ایت اوله بر پیری سن
 هر نه کور سه نور حق ایله بقدر
 صدق و حقی اول شهود ایلر عیان
 چونکه پیلر اولدی ستور الفساد
 ایتمچون دست سارقدن نگاه
 عجز ایدر فرغنده عقل مختصر
 صورت با قمر فتوبه نا طرز
 ظاهر او زره حکم ایدر بی انفعال
 حکمنی مؤمن ایدر ایقان ایله
 ایتیکه یوز مؤمنک کارن تباہ
 باطنک چون عقل کل قیل خرده پن
 اکه ویردی خلعت و نام هزار
 اولیه محتاج کس اول متصل
 روز اولور نورنده بی تاب ضیا
 نظمتنده شب اولور دی تابدار
 لیک اگا خفاشدر رغبت نمون
 یوخسه خفاش دنی سن اولد پیل
 دشمن جانی چسراغ مقبلی
 حاصلی تا کیم اوله انسون نما
 سو خلقندن آنک اغفال ایده

علامت عاقل تمام ونیم عاقل در مرد تمام ونیم مرد
 و علامت شقی مغرور لاشی

عاقل تمام ونیم عاقلک در مرد تمام ونیم مردک علامتی و صورت
 و معنادن بی خبر اولان شقی مغرور لاشی نمک علامتی پاینده در

عاقل آن باشد که او باشد
 پیرو نور خود ست آن پیشرو
 مؤمن خویشست و ایمان آورد
 دیگری که نیم عاقل آید او

او دلیل و پیشوای قافله ست
 تابع خویش است آن بخویش رو
 هم بدان نوری که جانش زو چرید
 عاقلی را دیده خود داند او

شعله دلدر علامت عاقله
 نورینه تابع اولور بو پیشوا
 چونکه مؤمن در اگا ایمان کرک
 نیم عاقل را و کیم جان ودلی

کیم اوله ذاتی دلیل قافله
 اتباع نفس ایدر اول خویش را
 هم او نوره کیم قوماز جاننده شک
 نور چشمی عدا ایدر هر عاقلی

دست درورد چو کور اندر دلیل
وان خری که عقل جو سنگی نداشت
ره نماندنی کشیرونی قلیل
میرود اندر بیابان دراز
شمع فی تا پیشوای خود کند
نیست عقلش تا دم زنده زند
مردۀ آن عاقل آید او تمام
عقل کامل نیست خود را مرده کن
زنده فی تا همدم عیسی بود
جان کورش کام هر سوی نهد

تا بدو پناشد و چست و جلیل
خود نبودش عقل و عاقل را گذاشت
تنگش آید آمدن خلف دلیل
گاه لنگان آیس و گاهی بتاز
نیم شمعی فی که نوری کد کند
نیم عقلی فی که خود مرده کند
تا بر آید از نیشب خود بام
در پناه عاقلی زنده سخن
مرده فی تا دمکه عیسی بود
عاقبت بنجمه دولی بر می جمد

کنده اعمی و شش ایله و شکیر
اول بر یکیم ذره چه یوق عقلی هم
پیش و کم مجهول ایکن آکه سبیل
اول ایدر طی بیابان دراز
شمع یوق تا ایده آنی پیشوا
عقلی یوق کیم تا اوله زنده اثر
مردۀ عاقل اوله کیم اول تمام
مردۀ اول چونکه یوق عقل کاملک
جی دکل تا همدم عیسی اوله
جان اعمی وضع ایدر هر سو قدم

تا آنکه اوله بیسنا و بصیر
اقتدای عاقل ایتمزد مبدم
عارید ر کیم اوله همراه دلیل
گاه لنگ و گاه اسیر ترک و تاز
نیم شمع یوق اوله نور آشنا
نیم عقلی یوق اوله مرده سیر
قرا سفلسدن ایده پرواز بام
قیل قرین عاقل زنده دلک
مردۀ یوق کیم دم ایله احیا اوله
مسکلی بی عاقبت دردم بدم

قصه آبگیر و صیادان و آن سه ماهی یکی حاصل و یکی نیم
حاصل و آن دیگر مغرور را بله و مغفل لاشی و عاقبت
حال هر سه

آبگیر یعنی کول و صیاد لکرک و اول اوچ بالق که بری عاقل
و بری نیم عاقل و اول بری مغرور را بله و مغفل لاشی و لوب
هر اوچ ما بینک عاقبت حال لری قصه سیدر

قصه آن آبگیر ست ای عنود
در کلمه خوانده باشی لیک آن
چند صیادی سوی آن آبگیر
پس شتاپند تا دام آورند
آنکه حاصل بود عزم راه کرد
گفت با اینان دارم مشورت
هر زاد و بود بر جان شان تند
مشورت را زنده باید کفو
ای مسافر با مسافر ای زن
از دم حب الوطن بگذر میبست
که وطن خواهی گذر آن سوی شط

که در سه ماهی اشکوف بود
قشر قصه باشد و این مغرور جان
بر کند شتند و بدیدند آن ضمیر
ما میان واقف شدند و هوشمند
عزم راه شکل نا خواه کرد
که یقین ستم کنند از مقدرت
کاملی و جملشان بر من زند
که ترا زنده کند و ان زنده کو
زانکه پایت لنگ دار در ای زن
که وطن آن سوست جان این سو نیست
این حدیث راست را کم خوان غلط

اولدی بوقصه میان آبگیر
بو کلمه اچره اولمش در عیان
بر ایکی صیادا و کولدن کچدیلمر
کتدیلمر تا ایده لرا حصار دام
اوکله عاقل ایدی ایتد عزم راه
دیددی بن بونلرله ایتیم مشورت
جانلر زنده حب مسکن خود نا
زنده دل ایله کر کرد مشورت
مرد ایله اولمق کرک رای سفر
کچ دم حب الوطندن بی ملال
پیل وطن اولدی و رای سو شط

انده ساکن ایدی اوچ حوت کسیر
لیک قشر قصه اول بولب جان
ایتدیلمر ما هیلمره صرف نظر
حاله واقف اولدی ما هیلمر تمام
قیلدی راه شکل اچره جایگاه
ست اولور انلرله رای مصلحت
کاملی و جاهلی حاصل بجا
ایده اول زنده سنی زنده صفت
رای زن پاک ایدر لنگ خطر
کیم وطن جان ستمیدر بی قیل و قال
راست قولی ایلمه حمل غلط

باز کونه خواندن وضو کننده اوراد و ضورا

بر شخص متوضینک اوراد و ضوی بر عکس او قود نیغیر

در وضو هر عضو را دردی جدا
چونکه استنشاق بینی میکنی
تا ترا آن بوکتد سوی جنان

آمدست اندر خیر هر سردعا
بوی جنت خواه از رب غنی
بوی گل باشد و ایسل گلستان

بسته در هر عضو اچون ورد وضو
ایتیک استنشاق انفایله دعا
تاسی اول بوی ایده جذب جنان

دارد اولمش در خبرده تو بتو
بوی جنت در خداون مدعا
بوی گل اولدی دایسل گلستان

چونکه استنجائی ورد سخن	این بود یارب تو زیم پاک کن	ورد استنجاء بود که میم یا اله	قیل بنی تطهیر چرک کناه
دست من اینجا رسید اینرا بشست	دستم اندر شستن جانست بست	ظاهرم تطهیره اولدم دست رس	قادر اولم ز شست و شوی جان کس
ای ز تو کس کشته جان ناکسان	دست فضل تست در جانهارسان	لطفک محبت حاجی جان ناکسان	دست فضلک جانگدانه در مان رسان
خدمت این بود کردم من لیسیم	زان سوی حد را نیتی کن ای کریم	قدر تم بوایدی ایتمدم بن لیسیم	باطنم فضلکله پاک ایت ای کریم
از حدت شتم خدایا پوست را	از حوادث تو بشوین دوست را	ظاهرم بن ایلدم غسل حدت	باطنم قیل شسته کار عبث

شخصی بوقت استنجاء میگفت اللهم ارحنی رایحه الجنة بجای	آنکه اللهم ارحنی من المتطهرین که ورد	بر شخص وقت استنجاءه اللهم ارحنی من التوابین و اجعلنی	من المتطهرین مقامنده اللهم ارحنی رایحه الجنة او قد یغنی
استنجاست و ورد استنجاء بوقت استنشاق میگفت عزیزی	بشنید و این باز گونه را طاققت نداشت	وورد استنجائی وقت استنشاقه دیدیکم بر عزیز ایشید و ب	عدم طاقت ندن ناشی اگا جوابیدر

آن یکی در وقت استنجاء بگفت	که مرا با بوی جنت دار جفت	وقت استنجاءه دیدم بر دنی	بهره یا بایت بوی جنتدن بنی
گفت شخصی خوب ورد آورده	لیک سوراخ دعا کم کرده	دیدم بر شخص اکه ورد ک خودر	لیک سوراخ دعا مجودر
این دعا چون ورد پنی بود چون	ورد پنی را تو آوردی بکون	ورد پنی اولدی چونیم بود دعا	سن نخون ایتدک خلاف مدعا
رایحه جنت ز پنی یافت حر	رایحه جنت کی آید از دبر	بوی جنت اولدی پسینده بدید	سن خلا فزند اولور سن استفید
ای تو واضح برده پیش ابلهان	وی تکبر کرده تو پیش شهان	ای تو اضعکار پیش ابلهان	وی تکبر پیشه بزم شهان
آن تکبر بر خسان خوبست و چست	هین مرد معکوس عکس بندتست	اول تکبر اولدی شایان خسان	عکس رفتار کس کابند کران
از پی سوراخ پنی رسته گل	بود طیفه پنی آید ای عسل	کل ایدوب سوراخ پنی به اثر	رایحه پسینده اولدی کار کر
بوی گل بهر مشامت ای دلیر	جای آن بو نیست این سوراخ زیر	بوی گل اولدک مشام اچره شهیر	پس اگا اولم ز محسل سوراخ زیر
کی ازینجا بوی خسلد آید ترا	بوز موضع جو اکر باید ترا	بوی خلد اندن نه ممکن در سکا	موضعندن قیل طلب ای بی نوا
همچنین حب الوطن باشد درت	تو وطن بشناس ای خواجه نخت	اول زمان حب الوطن اولدی دست	پهل ندر اول وطن بی رای سست
گفت آن ماهی زیر ک ره کنم	دل ز رای و مشورتشان بر کنم	دیدم اول ماهی کر کدر عزم راه	اندر ایله مشورت کار تباه
نیست وقت مشورت هین راه کن	چون عسلی تو آه اندر چاه کن	مشورت وقتی دکل عزم ایت همان	قیل علی و مش چاه کشف از جان
محرم آن آه کیمیا بست بس	شیر و دپنا زوی کن چون عس	محرم راز اولدی نادر بی کدر	شیر وانه ایله پهنسانی سفر
سوی دریا عزم کن زین آکیر	بجز جو و ترک این کرد اب کیر	عزم دریا قیل بو کولدن اول روان	بجز ریسته ترک کرد اب ایت همان
سینه را پاکر دمیرفت آن حدو	از مقام با خطر تا بحر نور	سینه سندن پای ایدوب قیلد سفر	بجز نوره اولدی آزاد خطر
همچو آهوک ز پی اوسک بود	میدود تا در تنش یک رک بود	پس سکهده همچو آهوی رمان	صرف مقدور شتاب ایتد همان
خواب خرگوش و سک اندر پی خطا	خواب خود در چشم تر سنده کجاست	کلب او کنده خواب غفلت ناصوا	چشم خایفده نه ممکن اولد خواب
رفت آن ماهی ره دریا گرفت	راه دور و پهنه پهن گرفت	طوتدی اول ماهی ره دریایی پس	اولد راه پهن و دوره پارس
رنجها بسیار دید و عاقبت	رفت آخر سوی امن و عاقبت	کر چه کیم چوق رنج چکدی عاقبت	اولدی منز کگیر امن و عاقبت
خویشتن افکند در دیای ژرف	که نیساید حد آنرا هیچ طرف	کنندین ایتد و اصل دریای ژرف	حدینه ممکن دکل ابلان طرف

پس چو صیادان پاوردند دام
نیم عاقل را از آن شد تلخ کام
گفت آه من فوت کردم فرصه را
چون نکشتم همزه آن رهنما
ما که مان رفت او لیکن چون رفت
می بیاستم شدن در پی بهفت
بر گذشته حسرت آوردن خطا
باز ناید رفتن یاد آن بهیاست

قصه آن مرغ گرفت که وصیت کرد که بر گذشته
پشیمانی محور تدارک وقت اندیش و روزگار مبر
در پشیمانی

ایلدی صیاد لر حضا را دام
نیم عاقل اندن اولدی تلخ کام
دیدم فوت فرصت ایتدم آه بن
اولدم اول رهبره همراه بن
کتدی ناکه چونکه اول ایتدی کذر
لازم ایدی باکه اردنجه سفر
کچمشه کرچه تخم در خطا
عودت ایتما اولسه بر فرصت بها

اول مرغ گرفت که قصه سیدر که کچمش پشیمانلق ایتیموب
تدارک وقتی فکرا ایلد و روزگار کیکی پشیمانلق ایجاب ایدر
نسنه دن محافظه ایلد دیو وصیت ایلشد

آن کی مرغی گرفت از مکر و دام
مرغ اورا گفت ای خواجه بهمام
توبی کاوان و میشان خورده
توبی اشتر بقربان کرده
تو نکشتی سیر از انسا در من
هم نکردی سیر از اجزای من
بل مرا تا که سپندت بردم
تا بدانی زیر کم یا ابله سم
اول آن سپندم بردست تو
ثانیس بر بام کهکل بست تو
و آن سوم سپندت بهم من بردخت
که ازین سه سپند کردی نیکبخت
آنچه بردستت اینست آن سخن
که محالی را از کس باور کن
برکش چون گفت اول سپند رفت
گشت آزاد و بران دیوار رفت
گفت دیگر بر گذشته غم مخور
چون ز تو بگذشت زان حسرت مبر
بعد از آن گفتش که در جسم کتیم
ده درم سنکست یک دریم تیم
دولت تو بخت فرزندان تو
بود آن کوهسار بحق جان تو
فوت کردی در که روزی ات نبود
که نباشد مثل آن در وجود
انچنانکه وقت زادن حامله
نالہ دارد خواجه شد در غلغله
مرغ گفتش فی نصیحت کرد مت
که مبادا بر گذشته ایدی عنیت
چون گذشته رفت غم چون مخور
یا نکردی فهم پندم یا کری
وان دوم سپندت بگفتم که ضلال
من نیم خود سه درم سنک ای اسد
هیچ تو باور کن قول محال
خواجه باز آمد بخود گفت که بین
خواجه باز آمد بخود گفت که بین
کف آری خوش عمل کردی بدان
تا بگویم پنڈ ثالث رایگان
پند گفتن با جبول خوابناک
تخم افکندن بود در شوره خاک
چاک حمق و جبول پذیرد رفو
تخم حکمت کم دهنش ای پند کو

چاره اندیشیدن آن ماهی نیم عاقل و خود را مرده کردن

برکشی بر مرغی قیلدی صید دام
مرغ اکا دید که ای مرد بهمام
سن هزاران کا و ویش ایتدک غذا
چوق شتر قربان ایچون قیلدک غذا
بر زمانده اولدک انلر لیر
پس نی سیر ایتما اجزای فقیر
قیل بی آزاده اوچ پند ایدیم
حق و عرفانمله خرسند ایدیم
ایلم دست سکه پند اولی
ثانی دیوار اوزره اولسون منجلی
پنڈ ثالث اولد بالای درخت
کیم بو اوچ پند اولد نور شمع بخت
دستی اوزره ایتدی بور سمه سخن
اعتقاد ایتمه محاله کسمه دن
پنڈ اول اولدی دستنده تمام
قیلدی آزاد ایتدی دیوار مقام
دیدم کچمش سنیه سن چکمه غم
چونکه سندن کتدی حسرت چکمه هم
دیدم صکره اولدی جسمه مقیم
اون درم مقصد ار برد تیم
ساکه هم اولدیکه دولت ایدی
اوله کوهسار مایه رفعت ایدی
فوت ایتدک اولدی قسمت او در
مشی یوق در ایدی تحقیقی بودر
وضع حملنده مثال حامله
دیدم اول قوش ایتدی ساکه پند
کچدی کتدی چون چوندر یا بو غم
هم ایکنجی پندم اولدی ایله یاد
اوچ درم یوق بنده مقدار وجود
خواجه گلدی کنسید دیدی قنی
اول اوچنی پند تقریر ایت آنی
دیدم انلر عمل ایتدک عیان
تا که پنڈ ثالث اولسون رایگان
ایلمک پنڈ جبول خوابناک
اولد تخم و بذری بذل شوره خاک
چاک جبل و حمق ایچون اولمز رفو
ایتمه تخم حکمتی آلوده بود

اول ماهی نیم عاقل چاره فکریله کنیدی مرده صورت ایتدک ایدر

گفت ماهی در وقت بلا
 کوسوی دریا شد و از غم حقیق
 لیک زان خدیسم و بر خود زخم
 پس بر آرم اشکم خود بر زبر
 میروم بروی چنانکه خس رود
 مرده کرده خویش بسیارم بآب
 مرک پیش از مرگ انست ای قضا
 اینچنین فسر مودمارا مصطفا
 گفت مودوا کلکم من قبل ان
 همچنان مردوشکم بالا کنند
 هر یکی زان قاصدان بس غصه خورد
 شاد میشد او زان گفت در بیغ
 پس گرفتش یک صیاد ارجمند
 غلط غلطان رفت پنهان اندراب
 از چپ از راست میجست آن سلیم
 دام افکنند اندر دام ماند
 بر سر آتش بیشت تابه
 او همی جوشید از تف سعیر
 او همی گفت از شکجه وز بلا
 باز میگفت او که گر این بار من
 من سازم جز بد ریایی وطن
 آب سجد جویم و ایمن شوم

چونکه ماند از سایه عاقل جدا
 فوت شد از من چنان نیکور فیق
 خویشتن را این زمان مرده کنم
 پشت زیر و میروم بر آب بر
 نی بسباجی چنانکه کس رود
 مرک پیش از مرگ انست از عذاب
 اینچنین فسر مودمارا مصطفا
 یا فی الموت تموتوا بالفتن
 آب می بردش نیشب و که بلند
 که در بغ ماهی به ستر مرد
 که برفت این بازیم رستم ز تیغ
 پس بروتف کرد و بر خاکش فگند
 ماند آن احمق همی کرد اضطراب
 تا بجهد خویش بر ماند کلیم
 احمق او را در آن آتش نشانند
 با حاققت کشت او همچو تابه
 عقل میکفتش الم یا تک نذیر
 همچو جان کافران قالو ابلی
 وار هم زین محنت کردن شکن
 آ بکیریر ان سازم من سکن
 تا ابد در امن وصحت میروم

ماهی دیگر دیدی وقت بلا
 اولدی بی غم واصل بحر عمیق
 فسکری نی چکیم انک انا بجا
 ایلرم بالایه تقلیب شکم
 ایلرم آب او زره خس آسا کذر
 مرده وش اولسم نوله تسلیم آب
 اختیار می موت اولور موت صفا
 دیدی موتی اول ایلیک اختیار
 مرده صورت ایند تقلیب شکم
 بر بری صیادک اولد غرق غم
 اول تا سفدن اول ایسه اولد شاد
 طو تدی صیادک بر نگاه آتی
 ایلدی غلطان و پنهان قصد آب
 صلغ وصول اول ایله استرد مناص
 آتدیله چون دامی اولد بند دام
 آتش او زره تابه دهر اضطراب
 ایله کچه جوش تف سعیر
 اول ایسه دیدر کچوب رنج و بلا
 هم نینسه دیدی اگر بر کره بن
 ایلیسم دریا ایچنده مسکنی
 آب سجد اچسره محفوظ اولیم

سایه عاقلدن اولدی چون جدا
 بندن اولدی فوت اول یار رفیق
 لازم ایتمک کند می مرده غا
 پشت بر آب ایلرم صنعتله هم
 ایلیوب سبلح و صنعتدن حذر
 موت قبل الموت اولور امن عذاب
 اتمت بویله پور وی مصطفا
 چون کلور البته موت اضطراب
 تابع اولد موج آب پیش و کم
 ماهی مهمتر در بیغ اولمش عدم
 دیدر بولددم دام قیددن کشاد
 تف زان خاک ایتدی اکه مسکنی
 اولدی اول احمق اسیر اضطراب
 تا که جدا ایله ایده کنین خلاص
 آتدی ایتدی حاققتله مقام
 اولدی حقیقله اسیر بیج و تابه
 عقل اکا دیدی الم یا تک نذیر
 همچو جان کافران قالو ابلی
 ایلرایسم دفع آلام و محن
 ابکیریر اولور امیش مأمنی
 امن وصحت ایله محفوظ اولیم

پان انکه عهد کردن احمق وقت گرفتاری و ندیم هیچ
 وفا بی ندارد که ولور ذوالعادوا لمانواعنه وانهم کاذبون
 صبح کاذب و فاندرد

احمقک وقت گرفتاری و نداننده ایله کی عهدده و فاسی
 اولدیغین بیساند که ولور ذوالعادوا لمانواعنه وانهم
 کاذبون مصدر قنجه صبح کاذبه و فاندولمز

عقل میکفتش حاققت با تو ست
 عقل را باشد و فای عهدنا
 عقل را یاد آید از پیمان خود
 چونکه عقلت نیست نیسان میرتست
 از کی عقل پروانه خیسس

با حاققت عهد را آید شکست
 تو نداری عقل روی خربها
 پرده نیسان بداند حسرد
 دشمن و باطل کن تدبیرتست
 یاد نار در آتش و سوز و خیسس

عقل اکا دیدر بو حاققتله سکا
 ایلین عهدده و فاعقل اولد کپل
 عقل ایدر عهدن صیانت تا ابد
 چونکه عقلک یوق اولوب نیسان امیر
 عقلی یوق پروانه کور کیم دانما

یوق شکست عهددن غیر ی ادا
 سنده نور عقل ایسه ثابت دکل
 پرده نیسانی خرق ایلر خرد
 جمله تدبیرک ایدر بطلان پذیر
 سوزش آتشدن ایتر اقسا

چونکه پرش سوخت توبه میکند
 آرزو نیایش بر آتش میزند
 ضبط و درک و حاقلی و یادداشت
 عقل را باشد که عقل آنرا فراشت
 چونکه گوهر نیست تابش چون بود
 چون مذکر نیست ایابش چون بود
 این تمنایم ز بی عقلی دوست
 که نپسندگان حاققت را چه منت
 آن ندامت از نتیجه رنج بود
 فی ز عقل روشن چون کج بود
 چونکه شد رنج آن ندامت شد عدم
 می نیرزد خاک آن توبه و ندیم
 آن ندم از ظلمت غم بست بار
 پس کلام اللیل میجوئه النهار
 هم رود از دل نتیجه وزاده اش
 میکند او توبه و پسر خرد
 بانگ لور دوا لعاد او می زند

پری یاند قدده او لور توبه کنان
 آتش اوزره حرص و دنیا بی عیان
 ضبط و درک و حاققه ذکر مدام
 اولدی پسل خصیصه عقل تمام
 چونکه گوهر یوق او لور می انده تا
 بی مذکر اولمرا اقبال متاب
 بو تهنی اولد هربی عقله حال
 کیم حاققت نولیدغن ایتمرخیا
 اول ندامت رنجدن حاصل اکا
 عقل روشندن دکلد رر و نما
 رنجی کتد که ندامت بی اثر
 بویله توبه خود کل طسپراق قدر
 ظلمت غم یوق ندامت بی قرار
 کیم کلام اللیل میجوئه النهار
 ظلمت غم کندی شاد اولد بودم
 اول ندامت اولد کلبندن عدم
 توبه ایتد کچه ایدر پسر خرد
 نص لور دوا لعاد او می سند

در پسان اکه وهم قلب عقلست و ستیزه اوست با و ماند
 و او نیست وقصه و مجادبات موسی علیه السلام که صاحب
 عقل بود با فرعون که صاحب وهم بود

و هم بر عکس عقل اولد یغن پاندر که موسی علی نبیما و علیه السلام
 که صاحب عقل ایدی فرعون صاحب وهم ایله مجادبه سی
 قصه سیدر

عقل ضد شهوتست ای پهلوان
 اکه شهوت می تند عقلش مخوان
 وهم خوانش اکه شهوت را کد است
 وهم قلب نقد زده عقلهاست
 بی محک پیدا نکردد وهم و عقل
 هر دور اسو محک کن زود نقل
 این محک قرآن و حال انبیا
 چون محک هر قلب را کویدیا
 تا بسنی خویش رازا سبب من
 که نه اهل فراز و شیب من
 عقل را اگر از سازد و دینیم
 همچو زربا شد در آتش و بسیم
 وهم مفرعون عالم سوز را
 عقل مرموسی جان افروز را
 رفت موسی بر طریق نیستی
 گفت فرعونش بکوتو کیستی
 گفت من عقلم رسول ذوالجلال
 حجة الله ام امانم از ضلال
 گفت فی خامش را کن های وهو
 نسبت و نام قدیمت را بگو
 گفت که نسبت مرا از خاکدانش
 نام اصلم کترین بنده گانش
 بنده ام من بنده زاده کرد کار
 زاده از پشت عبیدش وز جوار
 نسبت اصلم ز خاک و آب و گل
 آب و گل را دادیزدان جان و دل
 مرجع این جسم خاکم هم خاک
 مرجع تو هم خاک ای سمناک
 اصل ما و اصل جمله سرکشان
 هست از خاکی و از اصد نشان
 که مدد از خاک میکیرد منت
 از خدای خاک فربه کردنت
 چون رود جان میشود او باز خاک
 اندران کور مخوف و سمناک

ضد شهوت اولدی عقل کا مکار
 اکه دینم عقل اولد شهوت شعار
 پای بند شهوت و وهم اولدی نام
 وهم قلب و ناسره زر عقل تمام
 وهم و عقل اولمرا نمایان بی محک
 ایکیس عرض محک قیل یک پیک
 بو محک قرآن و حال انبیا
 قلبه دیر لر کل بزه قیل اقتدا
 ایده سن نفسکده تا دقیق حال
 چون دکلسن قادر فهم کمال
 عقلی ایلر سه اگر از ده دینیم
 ز روش آتشد او لور صاف و بسیم
 وهم او لور فرعون عالم سوزه کار
 عقل ایسه موسای جان افروز یار
 کندی موسی بی وجودیدن یکا
 سوله سن کیمسن دید فرعون اکا
 دیدی بن عقلم رسول ذوالجلال
 حجة اللهم امان بخش ضلال
 دیدی خاموش ایتمه تاویل سخن
 نسبت و نام قدیمک سوله سن
 دیدی خاک اولد کصور رسک نسبتم
 بنده حق اصل نام و شتر تم
 ابن عبدم اول خدای واحد
 جاریه قول آکه والد والده
 نسبت اصلی بنچون ماء و وطن
 آب و طینه ویرد اول حق جان دین
 مرجعی بوجسم خاکینک تراب
 پیل سکاده خاکد ر آخر ماب
 اصلیم هم اصل خیل سرکشان
 جمله طیر اقدن اکا و اریوز نشان
 خاکدن جسمک مدد کیر نما
 خاکدن حاصل سکاد اتم خدا
 چون کیدر جان مینه جسمک خاک اولد
 جانشین قبر و حشتناک اولد

هم تو هم ما و هم اشباه تو
 گفت غیر این نسبت نامیت هست
 بنده فرعون و بنده بندگانش
 بنده باغی طاعی ظالم
 خونی و غداری و حق ناشناس
 در غیری خوار و درویش و خلق
 گفت حاشا که بود با آن ملیک
 واحد اندر ملک او را یارنی
 نیست خلقتش را در کس مالکی
 نقش او کردست و نقاش من او
 تو تانی ابروی من ساختن
 بلکه آن غدار و آن طاعی تویی
 کر بکشتم من عوانی را بسهو
 من زدم شتی و او نا که قادی
 من سکی کشتم تو مرسل زادگان
 کشته و خونشان در کردنت
 کشته ذریت یعقوب را
 کوری تو حق مرا خود برگزید
 گفت اینها را بهل بی هیچ شک
 که مرا پیش شتر خواری کنی
 گفت خواری قیامت معتبر
 زخم کیکی را منی تانی کشید
 ظاهر کار تو ویران میکنم

خاک کردند و نمسا ندجاه تو
 مرزا آن نام خود اولیترست
 که از پرورد اول جسم و جانش
 زین وطن بگریخت از فعل شوم
 هم برین اوصاف خود میکن قیاس
 که ندانستی سپاس ما و حق
 در خداوندی کسی دیگر شریک
 بندگانش را جز او سالارنی
 شرکتش دعوی کند جز مالکی
 غیرا کرد دعوی کند او ظلمت
 چون توانی جان من بشناختن
 که کنی با حق تو دعوی دویی
 فی برای نفس کشتم فی بلهو
 آنکه جانش خود بند جانی بداد
 صد هزاران طفل بی جرم و زیان
 تا چه آید بر تو زین خون خوردنت
 بر امید قتل من مطلوب را
 سر کون شد آنچه نفست می پرید
 این بود حق من و نان و نمک
 روز روشن بردلم تاری کنی
 کرداری پاس من در خیر و شر
 زهر ماری را تو چون خواهی چشید
 لیک خاری را گلستان میکنم

بن اگر سن جمله اش با یک دخی
 دیدی وار در بونبدن غیر نام
 بنده فرعون و عبد عبد هم
 بنده باغی و طاعی ظالم
 خونی و غدار و هم حق ناشناس
 غربت ایله خور و درویش و فقیر
 دیدی حاشا اول خداوند ملیک
 بر در اول ملکند یوق که نظیر
 کسه یوق خلقنه مالک اوله
 نقشتمک نقاشی اولدر پیکان
 نقش ابرو و سنک یوق قدر تک
 سنس اول غدار و طاعی بلکه پیل
 بر عوان اولدر دم ایسه سهو ایله
 مشت زن اولدم کاد و شدیمان
 بر کوپک اولدر دم اتاسن عیان
 کردمکه بوخجه خون بی کناه
 قتل ایله ذریت یعقوبی سن
 رنعمکه ایتدی بنی حق مجتبا
 دید ترک ایت بو ترک بی ریب و شک
 قوم اچنده سن بنی خوار ایلدک
 دیدی خواری قیامت در اشد
 زخم کیکی چکمکه یوق قدر تک
 کار کی ظاهرده ویران ایلم

خاک او لوهر پدالت و جا یک دخی
 کندی نامک سا که اولاد تمام
 جسم و جانی پرورش یاب کرم
 بو وطن خطوه خسیز فعل شوم
 وصف ذاتک ایله بور سمه قیاس
 پیلدک شکرین اولوب حق ناپذیر
 کندیدن غیر طوطه ضد و شریک
 غیر یوق قدر قولره رب قدیر
 آنکه شرک ایتمکر مالک اوله
 غیر یوق دعوا ایلین بولمز امان
 قنده جان ویرمکه حول و قوتک
 حق ایله دعوی شرکتده نخل
 ایتدم نفس و هوا و لهو ایله
 ویرد جان اصلنده خود یوق نازه جان
 صد هزار اطفال و مرسل زادگان
 حاصلک عصیان و مقصودک تباہ
 مطلبک قتلم ایدی ای فتنه فن
 اولدی سنی نفس دو تک هپ بیبا
 بومی حق نعمت و نان و نمک
 با که روز روشن تاری ایلدک
 بندن اولمز نسک مطیع نیک و بد
 زخم ماره خچه اولسون طاقتک
 لیک بن خاری گلستان ایلم

پان آنکه عمارت در ویرانست و جمعیت در پراکنسکی
 و درستی در شکستگی و مراد در بی مرادی و وجود در عدم است
 و علی هذا بقیة الاضداد و الازواج

عمارت ویرانکنده و جمعیت پراکنسده در دستلک
 شکسته لکده و مراد بی مراد لکده و وجود عدمه اولدین پس اندر
 و علی هذا بقیة الاضداد و الازواج

آن کی آمد زمین را می شکافت
 کین زمینرا ز چه ویران می کنی
 گفت ای بله بر و بر من مران

ایلهی فریاد کرد و بر نتافت
 می شکافی و پیریشان میکنی
 تو عمارت از خرابی باز دان

بر کشتی اولدی زمینه رخنه کر
 کیم زمینه بویله ویرانی نچون
 دیدی ای بله نچون با که عتاب

ایتدی بر ایله نغسان و ناله لر
 حضور و خرق ایله پریشانی نچون
 پیل ندر اول عمار ایله خراب

کی شود گلزار و کندم زار این
 کی شود بستان و کشت و برک و بر
 تا نبش کافد بشتریش جغز
 تا نشوید خطمایت از دوا
 پاره پاره کرده درزی جاه را
 که چرا این اطلس بگریده را
 هر بنای که نه کبابان کنند
 همچین نجار و حداد و قصاب
 آن بلبله وان بلبله کوفتن
 تا کوفنی کندم اندر آسیا
 این تقاضا کرد آن نان و نمک
 که پذیرای بند موسی و اری
 بس که خود را کرده بند هوا
 اثر دار اثر دار آورده ام
 تا دم آن از دم این بشکند
 که رضادادی رهید زین دوار
 گفت الحق سخت استا جادوی
 خلق یکدل را تو کردی دو کرده
 گفت هستم غرق پیغام خدا
 غفلت و کفرست مایه جادو
 من جادویان چه مانم ای قحج
 من جادویان چه مانم ای جنب
 چون تو با پرتو هوا بر می پری
 هر کرا افعال دام و دود بود
 چون تو جزو عالمی هر چون بود
 که تو بر کردی و بر کرد دست
 در تو در کشتی روی بریم روان
 که تو باشی تنک دل از طمه
 در تو خوش باشی بگام دوستان
 ای بسا کس رفته تا شام و عراق

تا نکرد زشت و دیران این زمین
 تا نکرد و نظم او زیر و زبر
 کی شود نیکو و کی کرد نذغز
 کی رود شورش کجا آید شفا
 کس زندان درزی عسلا را
 بر دیدی چه کنم بدریده را
 فی که اول که نه را ویران کنند
 هستنانش پیش از عمارت ها خرا
 زان تلفت کردند معموری تن
 کی شود آراسته زان خوان ما
 که زشتت و امانم ای سمک
 از چنین شست بد نامستی
 که کی را کرده تو اثر دار
 تا با صلاح آورم من دمبدم
 ما من آن اثر دار ابر کند
 ورنه از جانت بر آرد آن دمار
 که در آنکند می بگر این جادوی
 جادوی رخنه کند در سنگ و کوه
 جادوی که دید با نام خدا
 مشعله دینست جان موسوی
 که ز دم پر رشک میگردد سیج
 که ز جانم نور میگیرد کتب
 لاجرم بر من کجای آن می بری
 بر کریانش کجای بد بود
 کل را بروصفت خود بینی خوی
 خانه را کرده پند منظر ت
 ساحل یم راهمی پسنی دوان
 تنک پسنی جمله دنیا را همه
 این جهان نمایند چون گلستان
 او ندیده هیچ جز کفر و نفاق

بویچه گلزار و کندم زار اولور
 آنچه ممکن باغ و زرع و برک و بر
 ریش جغزه بی شکاف بیشتر
 ایتمه اسلاطکی شسته دوا
 درزی ایله پاره پاره جاه یی
 کیم نچون بو اطلس زیبایه سن
 اول بنای که نه کیم آباد اولور
 بویله در نجار و حداد و قصاب
 کور بلبله بلبله دق اولور
 آسیاده اولسه کندم دقیق
 مقتضی اولد پس اول نان و نمک
 پند موسی ای قسبو کده رنا
 کند کی ایتدک یتر بند هوا
 اثر دار ای کلام اثر دار ایله
 تا دمی آنک در من ایده شکست
 پیل رضاده اولدک از دود مار
 دیدی الحق جادوی استاد سن
 یکدل ایکن خلقی ایتدک دو کرده
 دیدی اولدم اسل پیغام خدا
 غفلت و کفر اولدک جادو پرتوی
 نچه جادویه شبیم ای قحج
 نچه جادویه شبیم ای جنب
 سن اولوب پرندة پر هوا
 کیمده کیم افعال دام و دود اولور
 جز عالم سن ولی غنی و خوی
 سن اگر دوران ایدوب و نسه سرک
 زورق دریا ایله اولسک روان
 تنک دل ایتسه سنی آشوب و جنگ
 اولسک انا منشین دوستان
 چوق کشی وار سائر شام و عراق

اولسه ویران نچه تیمار اولور
 تا نظامی اولسه زیر و زبر
 مرهم و تدبیر اولور می کار کر
 نچه شور و رنج ایدر میسل شفا
 کمه ایتیز شکوه هنگامه بی
 زخم مقراض ایله اولدک چاک زن
 اجساد ویرانه و برباد اولور
 کارینی قبل العمارت ایله خراب
 اول تلف لطف تنه ایلق اولور
 سفره یه اولمزدی شایان و حقیق
 شتدن یول بول سن همچون سمک
 شت بدن کیم اکیوق انتها
 اولدی کرم احقر ک بر اثر دار
 کیم ایدم اصلاح انی انسا ایله
 ایلیه بومار و اثر دار بی پست
 یوخسه وار در جانکه اندن دمار
 ما هر مکر افکن سپه ادا سن
 سحر اولور چون رخنه ساز سنگ کوه
 ساحر اولمزد اکر نام خدا
 مشعل دین اولدی جان موسوی
 اولدی انفا سم دم پاک سیج
 آلدی جانم بنم نوری کتب
 با که ده ایتدک کجای بی نوا
 پس کریمه سانه کجانی بد اولور
 کلی و صغله کور رسن مستوی
 خانه دور ایله کور رسن کوز لکر
 ظن ایدر رسن ساحل بحری دوان
 جمله نیایی صانور سن ضیق و تنک
 عالمی جمله کور رسن گلستان
 کور مرزا لاکور دکی کفر و نفاق

وی بسا کس رفته تا هند و هری
وی بسا کس رفته ترکستان و چین
چون نذاردم در کی جز رنگ و بو
کا و در بغداد آید ناکهان
از همه عیش و خوشیا و مزه
کو بود بر ره فتاده یا خیش
خشک بر منج طبیعت چون قدید
وان فضائی غرق اسباب و علل
هر زمان مبدل شود چون نقش جان
کر بود فردوس و انهار بهشت

او ندیده جز مکر بیج و شری
او ندیده هیچ جز مکر و کین
جمله اقسایمها را کو بجو
بگذرد او زین سران آن سران
او نبیند جز که قشر خربزه
لایق سیران گاوی یا غیرش
بسته اسباب جانش لایزید
هست ارض الله ای صدر اجل
بونیوسند جهانی در عیان
چون فسرده یک صفت شد کشت ز

نچه لرهند و هراته عزم ایدر
چو کس ایله عزم ترکستان و چین
غایت ادر کی درک رنگ و بو
کا و ایدوب بغداده عزم ناکهان
لذت عیش و صفادن هر یکا
یولده اول گاه و حیشه میل ایدر
خشک ایدر منج طبیعت چون قدید
اول فضائی غرق اسباب و علل
نقش جان آسا اولور علوی کرد
اولسه ده فردوس و انهار بهشت

اول قطب بیج و شرایه جزم ایدر
کور مرزا آلا کوردی مکر و کین
جمله اقلیمی ایتسه جست و جو
ایلسه باشند باشه کشت جهان
اولدی قشر خربزه منظور اکا
کیم بودر شایان سیر کا و دخر
بند اولور اسبابه اول عهد ترید
اولدی ارض الله بی ریب و خلل
بر جهان کور مکده ظاهر بونیوس
دل فسرده بر صفتله اولد کشت

پان آنکه بر حس مدرکی را از آدمی مدرکاتی دیگرست که
از مدرکات آن حس دیگر چخبرست چنانکه هر استاد
اجمعی کار آن استاد دیگر پیشه و درست و چخبری ادا از آنکه
وظیفه او نیست دلیل نمند که آن مدرکات نیست اگر چه بکلم
حال منکر بود آنرا اما از منسکری اینجا جز چخبری
منی خواهسیم

آدمیدن هر حس مدرکده مدرکات اغرا و لوب مدرکات
مذکورده دن حس آخر چخبر اولدین پس اندر که فی المثل هر صنعتک
استادی غیری صنعت استاد نک کارنده اجمعی و چخبر در که
اول کار آنک وظیفه سی دکدر اگر چه آنک حکم حالت منکر ایسه
اول مدرکاتک عدمنه ذاهب اولمزا تا بوجمله انکار دن
مراد مزنی خبر اولمقدن عبار تدر

چنبره دید جهان ادر اک تست
مدتی حس را بشوز آب عیان
چون شدی تو پاک پرده برکنند
جمله عالم کر بود نور و صور
چشم هستی کوش می آری به پیش
کوش کوید من بصورت مکروم
عالم من لیک اندرفن خویش
هین سپاسی بسین این خوبرا
کر بود مشک و کلابی بو برم
کی بیسنم من رخ آن سیم ساق
باز حس کر نه بیسند غیر کر
چشم احوال از یکی دیدن یقین
تو که فرعوننی همه مگری و زرق

پرده پاکان حس ناپاک تست
اینچنین دان جا به شوی صوفیان
جان پاکان خویش بر تو میزنند
چشم را باشد از ان خوبی خبر
تانی زلف و رخساره پیش
صورت را بانکی زند من بشنوم
فن من جز حرف و صوتی نیست پیش
نیست در خور پنی این مطلوب برا
فن من اینست و علم و محسرم
هین کن تکلیف مالیس یطاق
خواه کر غر پیش او یار است غر
دانکه معزولست ای خواجه معین
مر مرا از خود نمیدانی تو فرق

اولدی ادر اک جهان بین خراب
حسکی قیل شسته آب عیان
چونکه پاک اولدک اولور رفح جاب
جمله عالم اولسه کر نور و صور
چشم بسته کر قواق طو تسک اکا
کوش دیر کیم صورته میل ایلمم
عالم بن کنندی فنده ولی
انف و پنی به دیسک سن کور عیان
اولسه کر مشک و کلاب پاک بو
بنده یو قدر کمنت سیر حال
حس کج کج بین اولور بی اشتباه
چشم احوال شیئی بر کور مک محال
سنکه چفر حوسن پر کور و زرق

حس ناپاک اولد پاکانه حجاب
بویله ایله رجا به شوی صوفیان
جان پاکان سا که ایله لر شتاب
چشم اچوند راول نایشدن خبر
تا کوره اول رد و مونی روشنا
صوت ایشمک اولدی گرم دمبدم
فنم اولدک حرف و صوت منجلی
دیر که مرئیاتیه یوق بنده پان
بوشناسم علم و فنم اولدی بو
ایتمه فوق الطاقه کیمت محال
استرایسک راست یاکج قیل نگاه
اولد اول معزول و حدت بین حال
سنده دانش یوق بنی تا ایده فرق

منکر از خود در من ای که باز تو	تایکی تو را نبیسی تو دو تو	باقمه کند کدن بجای کج نظر	واحدی کوره مثنی قبل حذر
بنکر اندر من زمن یکساعتی	تا و رای کون پسنی ساحتی	ایله بر ساعت بجابندن نگاه	بشقه عالمدر کور رسن جلوه گاه
دارهی از تنگی و از تنگ نام	عشق اندر عشق پسنی والسلام	اول رهای تنگنای تنگ نام	عشق عشق اچره بناندر والسلام
پس بدانی چو کند رستی از بدن	کوش و پینی چشمی داند شدن	پس پلورسن تندن اولدقه رها	کوش و پینی چشم اولور بی انتها
راست گفتست آن شیرین زبان	چشم کردد موبوی عارفان	راست سویل اول ش شیرین زبان	چشم اولور هر موبوی جسم عارفان
چشم را چینی نبود اول یقین	در رحم بود او جنین کوشتین	یوق ایدی چشمکده پهل چشم یقین	کوشت پاره ایدر رحم اچره جنین
علت دیدن بدان پیه ای پسر	ورنه خواب اندر ندیدی کس صور	شحم چشم اولسه اگر اصل بصر	دو شده اولمزد عیان بوخچه صور
آن پری و دیومی پندشیه	نیست اندر دیدگاه هر دو پیه	هم کور ردیو پری نقش شبیه	کوز لرزنده انکرک یوق کرچه پیه
نور را بایه خود نسبت نبود	نسبتش بخشید خلاق و دود	نور ایله شگک نه ممکن الفتی	ویردی خلاق ازل اول نسبتی
آدمی از خاک کی ماند خاک	جنی از نار و نزار داشتراک	بکر مز آدم اولور کن اصلی خاک	اصل جنی نار در بی اشتراک
نیست مانند ای آتش آن پری	کرچه اصلش اوست چون بگری	نار ایله وارمی پرینک الفتی	کرچه کیم آتش در اصل خلقتی
مرغ از بادست کی ماند باد	نامناسب را خدا نسبت باد	باد و نذر باده بکر می طیسور	ویرد نسبت ضده اول رب شکو
نسبت این فرعها با اصلها	هست چون ارچه دادش وصلها	بفروعه نسبت حکم اصول	اولدی بی کیفیت فهم وصول
آدمی چون زاده خاک هبست	این پسر را پیدر نسبت کجاست	آدمیدر خاک ناچیزه پسر	بوپسرده وارمیدر شبه پدر
نسبتی کر هست مخفی از خرد	هست همچون و خرد کی پی برد	وار ایسه نسبت خرددن دور در	عقلدن کیفیتی مستور در
باد را بی چشم اگر پیش نداد	فرق چون میکرد اندر قوم عاد	باده رؤیت ویرمه بی چشم اگر	نچه قوم عادی فهم و فرق ایدر
چون همی دانست مؤمن از عدو	چون همی دانست می راز کدو	نچه ایتدی مؤمنی فرق عدو	نچه پسلدی می بودر بود کدو
آتش نرودر اگر چشم نیست	با خلیلش چون تجشم کرد نیست	اولسه کوز نار نرود ذلیل	نچه ایله ایدی جلال خلیل
کر بودی نیل را آن نور و دید	از چه قطبی راز بسطی می کزید	اولمید نیل همچون نور بصر	نچه بسطی قطیاندن فرق ایدر
کر نه کوه و سنگ بادیدار شد	پس چرا داد و در او یار شد	اولسه سنگ و جبلده اعببار	نچه انکر اولدیله دادده یار
این زمینرا کر بودی چشم و جان	از چه قار و نزار فرو خورد آنچنان	اولسه چشم زمین تیره کون	نچه قار و نی ایدر جذب درون
کر بودی چشم دل حنانه را	چون بدیدی هجر آن فرزانه را	اولسه حنانه ده کر چشم دل	نچه هجر اندن اولور دی منفعل
سنگ ریزه کر بودی دیده ور	چون کواهی داد اندر مشت در	سنگ ریزه اولمید دیده ور	نچه ایله دی شهادت پنخبر
ای حسد برکش تو پر و بالها	سوره بر خوان زلزلت زلزلهها	ای خرد بوبال و پردن اول رها	سوره خوان اول زلزلت زلزلهها
در قیامت این زمین بر نیک و بد	کی ز نادیده کوا همی سادهد	ارض خیر و مشره محشرده عیان	کورمه ایتمر شهادت بی گمان
که تحت طاهما و اخبارها	تظهر الارض لنا اسرارها	ارض کون تحدیث ایدر اخبارها	سر بسراظنار ایدر اسرارها
این فرستادن مرا پیش تو میر	هست برهانی که بد مرسل خیر	ساکه ارسال اولدی ای سر کشته میر	اکه برهان پهل که مرسلد خیر
کین چنین دار و چنین ناسور را	هست در خور از پی میور را	بود اول در ده کیم ناسور در	مقتضای حکمت میور در
واقعاتی دیده بودی پیش ازین	که خدا خواهد مرا کردن کزین	بوندن اول کور مش ایدک واقعات	کیم بنی مرسل ایدر اول پاک ذات
من عصا و نور بگرفتم بدست	شاخ کستخ ترا خواهم شکست	کیم عصا و نور ایله بنده بودت	ایتمک استر شاخ کستخ شکست

واقعات سہمکین از ہسراں
 در خورد سز بد و طغیان تو
 تابدانی کو حکیمت و خیر
 تو بتاویلات میکشتی از ان
 آن طیب و آن منجم در لمع
 گفت دور از دولت و از شامیت
 از غذای مختلف یا از طعام
 زانکہ دید او کہ نصیحت جوئے
 پادشاہان خون کنند از مصلحت
 شاہ را باید کہ باشد خوی رب
 فی غضب غالب بود مانند دیو
 فی حلیمی و منخث و ارنیسز
 دیو خانہ کردہ بودی سینہ را
 شاخ تیزت بس جگر ہا را کہ خست

کوئہ کوئہ می نمودت رب دین
 تابدانی کوست در خورد آن تو
 مصلح امراض در مان ناپذیر
 کور و کرکین ہست از خواب کران
 دید تعمیرش پوشید از طمع
 کہ در آید غصہ در آگاہیت
 طبع شوریدہ ہی پسند منام
 تند و خونخواری و سکین خونہ
 ایک رحمتشان فرزندت از عننت
 رحمت او سبق دارد بر غضب
 بی ضرورت خون کند از بہر ریو
 کہ شود زن رومی زان و کینز
 قبلہ سازیدہ بودی کینہ را
 نک عصا ام شاخ شوختر اشکست

انچون واقعات سہمکین
 لایق اول سز بد و طغیانکہ
 پیل کہ اولکہ اول حکیم و اول خیر
 آئی تاویلات ایلدایتک نہان
 اول طیبان و منجم ما وقع
 دید لیکر کیم دولت سکدن اولہ دور
 پس غذای مختلف الوان طعام
 کور دیلیوق سندی میل نصح و پند
 قان ایدر شاہان برای مصلحت
 پادشہلر دہ کر کہ در خسلق رب
 اولمہ غالب غضب مانند دیو
 ایتیمہ علم منخث ہم دخی
 خانہ شطان ایدر سن سینہ کی
 شاخ تیزک چوق جگر کر ایتد خون

اولہ حقدن سا کہ تسبیہ میں
 پیل کہ اول لایق در انجق شاہکہ
 مصلح امراض در مان ناپذیر
 کور و کر ایتد سنی خواب کران
 ایتد لیکر تغیر سنی سر طمع
 غصہ سکدن ایلہ منع سرور
 طبع شور ایلد اولور مختل منام
 خوی بد اطرافک ایتیمش جملہ بند
 خشمہ غالب در ولیکن مرحمت
 ایدہ یعنی رحمتی سبق غضب
 بی ضرورت قصد خون ایتد خدیو
 کیم ایدہ زن میل کار دوزخی
 قبلہ ایلر سن اگر کیم کینہ کی
 شاخ شوخک بو عصا ایلر کمون

علم بردن این جسمانیان بر آن جہانیان و تاختر بردن
 ایشان تا سینور ذر و نسل کہ سر حد غیب است و غفلت ایشان
 از کین کہ چون غازی بغر از رود کافر تاختر آرد

علم بردن اسپہ جسمانیان
 تا فرو گیرند بر در بند غیب
 غازیان علم غیب چون کم برند
 غازیان غیب چون از ظلم خویش
 علم بردی سوی در بندان غیب
 چنک در صلب و رحمہا در زدی
 چون بگیری شہری کہ ذوالجلال
 سد شدی در بندہ را ای لوج
 نک منم سرہنک ہنکت بشکنم
 تو ہلا در بندہ را سخت بند
 سہلت را بر کند یک یک قدر
 سہلت تو تیسز تر یا آن عاد

جانب قلعہ و دزر و حانیان
 تا کسی ناید از انہو پاک جیب
 کافران بر عکس حملہ آوردند
 حملہ ناوردند بر تو زشت کیش
 تا ناید این طرف مردان غیب
 تا کہ شارع را بگیری از بدی
 بر کشادست از برای اتسال
 کوری تو کرد سرہنک کی خروج
 نک بنامش نام و نکت بشکنم
 چند گاہی بر سبال خود بخند
 تابدانی کا لغدر یعنی الحذر
 کہ ہی لرزید از دشان بلاد

علم ایلر لشکر جسمانیان
 تا اولہ فسدرہ در بند غیب
 غازیان ایتد کہہ اہمال غزا
 غازیان غیب علم ایلہ سکا
 غیب در بندن ایدر سن سدیب
 ال صونارسن سدر حم و صلبہ سن
 سن نچہ اول راہی بانظر سن کہ حق
 ایلدک چوق سد در بندای لوج
 بن او سرہنکم آلوب فرہنگلی
 ایلہ ہر در بندہ وار سن سخت بند
 سہلتک بر بر ایدر کندہ قدر
 تیز سہلت سنسین یا قوم عاد

قلعہ روحانیانہ ناکہمان
 کلیمہ بو جانبہ ہر پاک جیب
 کافران بر عکس ایدر اجتر
 اولمہ ای بد منش صولت نما
 بویکا تا کلیمہ مردان غیب
 اولمغہ اول شاہراہ راہزن
 ایلدی اکثر نسل ایچون نسق
 رنمکہ سرہنک ایک ایتد خروج
 محو ایدر حق نامی نام و ننگلی
 نفس شوم و دو ننگہ قیل ریشخند
 پیل قدر دن یوقدر امکان حذر
 لرزہ ناک اولشدی انردن بلاد

توتیرزه روتری یا آن شود
صد ازینسا کر بگویم تو کری
توبه کردم از سخن کانیکم
که نهم بر ریش خامت تا پزد
تا بدانی کو خیرست ای عدو
کی گزنی کردی و بنمودی تو شر
کی فرستادی دمی بر آسمان
کر مراقب باشی و پدارتو
چون مراقب باشی و کیری رسن
انکه رمزے را بداند او صحیح
این بلا از کودن آید ترا
از بدی چون دل سیاه و تیره شد
در نه خود تیسری شود آن تیرکی
در نیاید تیر از بخشایش است
بن مراقب باش کردل بایدت
در این افزون ترا همت بود

سن ستیره روین یا خود نمود
یوزدخی سولیرسم اولدک سن اصم
توبه کار اولدم سخنن سا که بن
پخته ایلیریش خاک اولد دوا
ای عدوسن پهل که اول حقد ر خیر
سن چان کجر ولک ایتدک نامسرا
یا چان حسن عمل ایتدک که سن
کر مراقب سن اگر پیدارسن
چون مراقب اولسن حقدن یکا
او لکه رمزی ایلیه فهم صحیح
بولا کلدی حاجتدن سکا
اولدک بد لکن سیاه و تیره دل
سا که یوخسه تیر اولور اول تیرکی
تیرا کر کلمز سه بخش حقد ر اول
وار ایسه قلبک مراقب اول اگر
همتک بوندن اولور سه کر بلند

کیم قوی ترایدی المرده وجود
کوش ایدوب ایلیرسن اظنار صمم
بن سنگ بولدم علاجک بی سخن
ریش و ریشک یا ایدر سوز آشنا
جمله یه ایلر مجازات نظیر
کور مدک تا در عقب لایق جزا
اولدی در پی مجازات حسن
کور که معروض جزای کار سن
یوق قیامت کلمکه حاجت سکا
اگه یوقدر حاجت قول صریح
فهم رمز نکتم ده ایتدک خطا
فهم قیل بونده کر کز خیره دل
کیم اولور سنده جزای خیرکی
صانمه عملی مملت مطلقه ر اول
هر عمل آرد نجه بر سننه طوغر
پس اولور کار مراقب ارجمند

پان انکه تن خاکی آدمی همچو آهن نیکو جو هر قابل آینه
شدنست تا در وهم در دنیا بهشت و دوزخ و قیامت
و غیر آن معاینه بنامیده بر طریق خیال

تن خاکی آدمی آهن خوب جو هر کبی بر آینه صاف اولمق قابلد که
بود نیاده ایکن انده جنه و جنم و قیامت و غیر بی طریق
خیال ایله دکل بلکه معاینه مشاهده ممکن ایدیکن پس اندر

پس چو آهن کر چه تیره هیکل
تا دل آینه کرد در صورت
آهن ار چه تیره و بی نور بود
صیقلی دید آهن و خوش کرد رو
کر تن خاکی غلیظ و تیره است
تا در و اشکال غیبی رود دهد
صیقل عقلت بدان دست حق
صیقلی را بسته ای بی منساز
کر هوار ا بنده بناده شود
آهنی گایینه غیبی بدے

صیقلی کن صیقلی کن صیقلی کن
اندر او هر سولمچی سیمبر
صیقلی آن تیسری از وی زدود
تا که صورتسا توان دیدن دو
صیقلش کن زانکه صیقل کیره است
عکس جوری و ملک در وجد
که بدو روشن شود در ادرق
وان هوار کرده دود دست باز
صیقلی را دست بکشاده شود
جمله صورتها در و مرسل شدی

آهن استیره هیکل سن ولی
قلبک آینه اولوب ایتدک نظر
کر چه آهن تیره و بی نور اولور
اولدی آهن صیقل ایله صافتر
بوتن خاکی غلیظ و تیره لیک
انده تا اشکال غیب اوله عیان
صیقل عقلی انچون ویردی حق
بسته ایتدک صیقلی ای بی ناز
ایلسک بند هوا یه اتمام
اول حدید آینه غیب ایدتا

صیقل ایت تا کیم اوله صاف و جلی
اوله هر سو بر ملج سیمبر
صیقل ایله تیر کیدن دور اولور
انده بونجه صورت اولد جلوه کر
صیقل ایتکیم صیقل ایلر آنی نیک
عکس ایده حور و ملائک پیکان
قلبک روشن اوله تا کیم ورق
ایلدک انا هوا دستن دراز
فخ دست صیقل ایلر دک تمام
انده صورتلر اولور وی خود نما

تیره کردی ز مک دادی در نهاد
تا کنون کردی چنین اکنون مکن
بر مشوران تا شود این آب صاف
زانکه مردم هست همچون آب جو
قهر جو پر کو هرست و پر زرد
جان مردم هست مانند هوا
مانع آید او ز دید آفتاب
با کمال تیسری حق واقعات

این بود یسعون فی الارض الفساد
تیره کردی آب را افزون مکن
واندر وین ماه و اختر در طواف
چون شود تیره نمیشی قهر او
پن مکن تیره که هست اوصاف هر
چون بگرد آسخت شد پرده سما
چونکه گردش رفت شد صافی و بنا
فی نمودت تا روی راه نجات

آنی پر ز مک ایتدک ای تیره نهاد
ایلدک بو وقت دک ایتدک تیر
ایتدک آلوده اوله بو آب صاف
خالق عالم اولدک آب جو مثال
اولدی قهر جوی پر زرد و کهر
جان مردم اولدی مانند هوا
آفتابی کور که مانع اولور
ساکه حق کور ستردی بو نجه واقعات

کیم بود یسعون فی الارض الفساد
تیره ایتدک آتی ایتدک بیشتر
ماه و اختر ایلیم زنده طواف
تیره اولسه قهرینی کور مک محال
تیره ایتدک جوی صافی لحد زرد
اولسه کرد آلود ایدر حجب سما
کرد کتسه صاف اولور لامع اولور
اوله سن تا سالک راه نجات

باز گفتن موسی علیه السلام اسرار فرعون را و واقعات او را
ظهر الغیب تا بخسری حق ایمان آورد یا کمان برد

موسی علیه السلام اسرار فرعون فی و واقعاتی ظهر الغیب
اطنار را ایتدک بیدر که حقیقت خیر اولد یغنه بی اشتباه ایمان ایلیمه

ز آهن تیره بقدرت می نمود
تا کنی کمتر تو آن ظلم و بدی
نقشهای زشت خوابت می نمود
همچو آن زنگی که در آینه دید
که چه زشتی لایق اینی و بس
این جفا بر روی زشتت میکنی
گاه میدیدی لباس سوخته
گاه حیوان قاصد غننت شده
که کمون اندر میان آبریز
که نذات آمد ازین چرخ نقی
که نذات آمد صیرجا از جبال
که نذاعی آمدت از هر جمساده
زان بتر تا که نمی گویم ز شرم
اندکی کهنتم بتو ای ناپذیر
خویشتر را کور میکردی و مات
چند بگریز مک آمد پیش تو

واقعاتی که در آخر خواست بود
آن همی دید بدتر می شدی
می رسید زان و آن نقش تو بود
روی خود را زشت و بر آینه برید
زشتیم آن تو ست ای کور خس
نیست بر من زانکه هستم روشنی
که دمان چشم تو برد و خخته
که سر خود را بدندان دده
که غریق سیل خون آمیز تیز
که شقی و شقی و شقی و شقی
که برهستی ز اصحاب الشمال
که ابد یسعون در دوزخ فساد
تا نکرد دطبع معکوس تو کرم
زان کی دانی که هستم من خیر
تا نیندیشی ز خواب و واقعات
کوری اداک مکر اندیش تو

قدر تیره آهن بدن همان
ایده سن تا ترک جور و ظلم بد
خوابده چوق نقش زشت اولد عیان
دوندک اول زنگی به کیم آینه ده
دید ای آینه بو زشتی لقا
کندی روی زشتکه ایتدک حد
که لباسک کور دک اولمش سوخته
گاه حیوان فاکه قصد ایتدک
گاهی اولدک سر کمون آبریز
که نذا ایلر سا کچا شرح نقی
که صراحتله نذا ایلر جبال
هر جا دایلدی که سا که کلام
بوندن افزون سویلم شرم ایلیمه
ساکه پیل سندن قلیل ایتدک بیان
کندی کی سن کندک ایتدک کور و مات
قاچدک اما قاچد یغک در پیشدر

واقعات عاقبت اولد عیان
سن ایسه کور دک دخی اولدک اشد
اول سنک نقشک اید اولدک مان
کوردی رو زشتن اولد کتف زده
سنده در کیم بدن اولدی خود نما
رو شتم بن بنده یوق نقش عبث
که دمان و چشمک اولمش دوخته
که سرک اولمقده در دندان زده
که غریق سیل خون آمیز تیز
سن شقی سن سن شقی سن ای شقی
وار سا که همد در اصحاب شمال
کیم ابد فرعونه دوزخ در مقام
طبع معکوسک دخی کرم ایلیمه
تا خبر دار اولد یغم اولسون عیان
قلمدی فکر کرده خواب و واقعات
کوری اداک مکر اندیشدر

بیان آنکه در توبه همیشه بازست

باب توبه دائما مفتوح و تا بیک توبه سی قبول اولد یغن پاندر

پن مکن زین پس فرا کیر احتراز
که ز بخشایش در توبه بست باز

ایلمه بوندن زیاده احتراز
لطف حقن باب توبه اولد باز

توبه را از جانب مغرب دری باز باشد تا قیامت برود
 تا از مغرب برزند سر آفتاب باز باشد آن در از وی رومتاب
 هشت جنت از رحمت هشت در یک در توبه ستان هشت ای پسر
 آن همه که باز باشد که فراز وان در توبه نباشد جز که باز
 بن غنیمت دار در بازست زود رخت آنجا کش بگوری حسود

توبه به بر باب مغربدن مدام تا بحشر اولدی مستوح انام
 تا که مغربدن کونش ایتمز طلوع باب توبه پیل آچقدر قیل رجوع
 جنته رحمتدن اولدی هشت باب پیری باب توبه در قیل آفتاب
 اول سکر ابواب اولور بند و کشاد باب توبه لیک آچقدر بی کساد
 فتح بابی پیل غنیمت قیل شتاب رغننه حسادک ایله آفتاب

گفتن موسی علیه السلام فرعون را از من یک پند قبول کن و چهار فضیلت عوض بستان و پرسیدن فرعون آن چهار کدامست

موسی علیه السلام فرعون بنیدن بر نصیحت قبول ایلیوب درت فضیلت ایله عوض کسب ایله دیدکنده فرعونک اول درت فضیلت نذر دیو سوال ایتدیکیدر

بهن زمن بپذیر یک چیز و پیار پس زمن بستان عوض از چهار
 گفت ای موسی کدامست آن یکی شرح کن با من از آن یک اندکی
 گفت آن یک که بگویی آشکار که خدایی نیست غیر کردگار
 خالق انسانک و انجسم برعلا مردم و دیو و پری و مرغ را
 خالق دریا و کوه و دشت و تیه ملکت او چو و او بی شبیه
 گفت ای موسی کدامست آن چهار که عوض بدی مرا بر کوبی
 تا بود که لطف آن و عده حسن ست کرد چهار منج کفر من
 بوکه زان خوش و عدهای معتنم برکشاید قفل کفر صد منم
 بوکه از تاثیر جوی انکین شهد کردد در تنم این زهر کین
 یا ز عکس جوی آن پاکیزه شیر پرورش یابد می عقل اسیر
 یا بود که عکس آن جوهای خمر مست کردم بو برم از ذوق امر
 یا بود که لطف آن جوهای آب تازگی یابدن شوره خراب
 شوره ام را سبره پیدا شود خار زارم جنت الماوی شود
 بوکه از عکس بهشت و چار جو جان شود از یاری حق یار جو
 انچنان که عکس دوزخ کشته ام آتش و در قهر حق آخسته ام
 که ز عکس مار دوزخ همچو مار کشته ام بر اهل جنت زهر بار
 که ز عکس جوش ما جمیم آب ظلمم کرده خلقت از مریم
 من ز عکس زهر مریم زهریر یا ز عکس آن عسیرم چون سعیر
 دوزخ درویش و مظلوم کنون وای آنکه یا بمش ناکه زبون

بر نصیحت ایله سن بندن قبول درت عوض بولون سکا اندن وصول
 دیدی ای موسی نذر اول پندیک با که لازمدانی شرح ایلمک
 دیدی اول بر ایله قرار آشکار کیم خدایوق غیر لاکر دکار
 هپ آنک مخلوقید رارض و سما کربشردیو و پری مرغ هوا
 خالق دریا و دشت و کوه و تیه ملکی بی حد ذاتی بی مثل و شبیه
 دیدی ای موسی نذر یا اول چهار کیم عوض ویرسک کر کرد بر قرار
 حسن و عده تا که لطف ایله درت ایده بندن چار منج کفری ست
 اول کیم اول و عده کز و هم و باک ایده صد من قفل کفری چاکچاک
 اول کیم تاثیر جوی انکین ایده زهر کینی شهد دلنشین
 عکس جویندن یا اول پاکیزه شیر اول سلوت پرور عقل اسیر
 یا اولوب در کار عکس جوی خمر نفعه سیله ایده مست ذوق امر
 یا لطف ایله ایده اول جوی آب شوره زار جسمی پر آب و تاب
 سبره لربو شوره ده پیدا اول خار زارم جنت الماوی اول
 اول کیم عکس بهشت و چار جو خون حقدن ایده جانم یار جو
 شویله کیم بن عکس دوزخدن مدام نار قهر حقدن اولدم شعله کام
 کاه عکس مار دوزخدن چو مار اولدم اهل جنت اوزره زهر بار
 کاه عکس جوش آب جمیم آب ظلمم ایله حی حسی ریمیم
 زهریر که عکسی ایتدی زهریر یا بنی عکس سعیر ایتدی سعیر
 دوزخ درویش و مظلوم قزون وای اگر ناکاه انی بولسم زبون

شرح کردن موسی علیه السلام آن چهار فضیلت را اجبت پای مزد ایمان فرعون

موسی علی نبینا و علیه السلام فرعونه اجرا ایمان اولوق اوزره اول درت فضیلتی شرح و بیان ایتدیکیدر

او که دائم صحت جسم و بدن جمله اعضا و تنگدن دور او لور کیم اجل عمر کردن ایله احترام از کیم جهان دن رحلت ناکام اوله اوله نکلدن صانمه مختندن اسیر بلکه ظاهر خانه تخریب بنده کنج خانه تخریب ایدرسن اختیار دانه بر در انده صدر من نقاب سعی مردانی ایدرسن مقتدا کرم برک اولد کایدوب زدن فراغ از دهای جلی اول خوار ایلدی پهل اولور تحویل اولنلر سعه یار	دیدی موسی اول اول چار دن بونجه علت طبله کیم مذکور اولور ثانیاً عمر ک اولور غایت دراز اوله صانمه عمر بی هنگام اوله بلکه قصد ک موت اولور چون طفل شیر موت رغبت صانمه اولد عجز و رنج پس اولوب کندی الکلک تیشه دار خانه بی کورد ک اولور کنجه حجاب دانه بی شوق ایله ایلرسن خدا ای اولان بر برک ایله محروم باغ چون کرم اول کرمی سپدار ایلدی کرمی کرم ایله درخت میوه دار	صحیحی باشد منت را پاید ار دور باشد از منت ای ارجمند که اجل دارد ز عمرت احترام از که بنا کام از جهان پرو ن شوی نی زرنجی که ترا دار داسیر بلکه پسنی در ضراب خانه کنج میر نه بر خانه بی اندیشه مانع صدر من این یک دانه را پس گیری پیشه مردانه را همچو کرمی برکش از زر ز رانده از دهای جلی را این کرم خورد انچنین تبدیل کرد دیک بخت	گفت موسی کاو لین آن چهار این علمانی که در طب گفته اند ثانیاً باشد ترا عمر دراز وین نباشد بعد عمر مستوی بلکه خوانان اجل چون طفل شیر مرک جو باشی ولی نه از عجز و رنج پس بدست خویش گیری تیشه که حجاب کنج پسنی خانه را پس در آتش افکنی این دانه را ای پست برکی ز باغی مانده چون کرم این کرم را سپدار کرد کرم کرمی شد پراز میوه درخت
---	---	--	--

تفسیر کنت کنز مخفیاً فاجبیت ان اعرف فخلق
الخلق لان اعرف

کنت کنز مخفیاً فاجبیت ان اعرف فخلق
لان اعرف تفسیر یدر

نچه یوز بیک خانه ایلرسن بنا ایلمه اندیشه بو ویرانه ده پهل که آبادان ایدر بی قید و رنج کنج تخشن چیقار بر آن اولور اجرت تخریب ایچون ایلر فتوح لیس للان الیاسمی بویله ماه اولدی نسان زیر میغ کنج کندی دست خانه خودستی اول دکل ملک سنگ بی اشتباه کیم اومت اچره ایلرسن عمل اول دکان التنده مدفون خود دکان تیشه آل قهرنده ایت حضرت آ حاجت اولمز پاره دور دکان پاره بر پاره ایدر دلقک کران اکه پاره اکل و شربلر سنگ	خانه بی بدم ایله بول کنج غنما چاره یوست در کنج زیر خانه ده کیم نچه پست خانه بی بر نقد کنج عاقبت بو خانه خود ویران اولور لیکن اولمز اول سنگ زیرا که روح چون عمل بوق اجرت اولمز عا صکره ایلرسن ندامتله در بیغ طوتمه سوز اولدی کارم کرمی خانه بی اجرتله ایتدک جایگاه مدت اجرت ایچون وار در اجل پاره دوزید رسکا کار دکان بود کان اجرتله در ایله شتاب کاوش تیشه ایدر اظهار کان پاره دوزی اولد شغل آب نمان هر زمان چاک اولمده دلق تنک	صد هزاران خانه شاید ساختن از خرابی بین میندیش وده ایست تان عمارت کرد بی تکلیف و رنج کنج از زیرش یقین عریان شود مزد ویران کرد نستش آن فتوح لیس للان الیاسمی انچنین ماهی نسان بد زیر میغ کنج رفت و خانه و دستم تنی نیست ملک تو بسیجی یا شری تا درین مدت کنی در وی عمل زیر این دکان تو مدفون دوکان تیشه بستان و کش راجی تراش از دکان پاره دوزی وار بی میرنی این پاره بر دلق کران پاره برو میرنی زین خوردنت	خانه بر کن کر عقیق این مین کنج زیر خانه است چاره نیست که هزاران خانه از یک نقد کنج عاقبت این خانه خود ویران شود لیک آن تو نباشد زانکه روح چون نکر دکان کار مزدش هست لا دست خانی بعد از آن تو کای در بیغ من نکردم آنچه گفتند از بهی خانه اجرت گرفتی یا کرے این کرمی را مدت اوتا اجل پاره دوزنی میکنی اندر دکان هست این دکان کرابی زود باش تا که تیشه ناکهان بر کان نبی پاره دور کچست خورد آب نمان هر زمان میدرد این دلق منت
--	---	---	--

ای ز نسل پادشاه کامیار
 پاره بر کن ازین قهر دکان
 پیش از آن کین مهلت خانه نگری
 آخر آید تو بسر دی زو بری
 پس ترا پرون کند صاحب دکان
 وین دکا ترا بر کند از روی کان
 تو ز حسرت گاه بر سر میرزنی
 گاه ریش خام خود بر می کنی
 گای درین آن من بود این دکان
 کور بودم بر نخوردم زین مکان
 ای درین بود مارا برد باد
 تا ابد یا حسرتا شد للعباد

سنکه اولدک نسل شاه کامکار
 پاره دن قیل رفت قهر دکان
 اندن اول مملت خانه تمام
 پس نسی اخراج اید و صاحب دکان
 حسرت ایلد گاه اولور سن تلخ کام
 ای درین غابنده ایکن بود کان
 ای درین ایتدی بزنی پر شده باد
 قائل یا حسرت اولدی عباد

غره شدن آدمی بد کاهوت و تصویرات طبع خویشتن
 و طلب ناکردن علم غیب که علم انبیاست

بنی آدمک کنندی ذکاوت و تصویرات طبع مغرور اولو
 علم انبیا اولان علم غیبی به طلبکار اولدیغین پس اندر

دیدم اندر خانه من نقش و نگار
 بودم از کج نهسانی بی خبر
 آه اگر داد تبر را داد می
 این زمان غم را تبر ادا می
 چشم را بر نقش می انداختم
 همچو طفلان عشقهای بنستم
 پس نکو گفت آن حکیم کامیار
 که تو طفلی خانه پر نقش و نگار
 در الهی نامه بس اندر ز کرد
 که بر آراز دودمان خویش کرد
 بس کن ای موسی بگو وعده سیوم
 که دل من را خاطر ایش کشت کم
 گفت موسی آن سوم ملک دوتو
 دو جهانی خالص از خصم وعده
 پیشتر زان ملک کا کنون داشتی
 کان بد اندر جنگ و این در آشتی
 آنکه در جنگ چنین ملکی دهد
 بنگر اندر صلح خوانت چون نهد
 آن کرم کا ندر جفا اینها داد
 در وفا نسکر چه باشد افتقاد
 گفت ای موسی چهارم چیست زود
 باز کوصبرم شد و حرصم فرود
 گفت چارم آنکه مانی تو جوان
 موسی همچون قیروخ چون ارخوان
 رنگ و بود پیش ما بس کاسداست
 لیک توستی سخن کردیم پست
 افتخار از رنگ و بود از مکان
 هست شادی و فریب کودکان

خانه اچنده کور و ب نقش و نگار
 خانه عشقی ایلد اولدم بی قرار
 اولدم اول کج نه ساندن پنخبر
 یوخسه کتمزدی دودستمدن تبر
 آه اگر ایتسم تبر داری نگار
 عمدن ایلردی تبر اجان زار
 چشم اولدی نقشه موقوف دوام
 همچو طفلان نقشه عشق ایتدم تمام
 خوش دمی شد اول حکیم نامدار
 طفل سن سن خانه پر نقش و نگار
 چوق وصیت وار الهی نامه ده
 دو دمانه با قسمه ایلد باز ده
 بسدرای موسی و چنچی وعده کل
 ایتدی قلم مضرب فکر امل
 دیدی موسی پهل و چنچی اولدی بو
 ایکی عالم ملکی بی خصم و عدو
 شمردی مالک اولدی بنگدن پشتر
 بونده جنگ آنکه یوق انده کدر
 جنگجویه بویله ملک اعطا ایدن
 کور که صلح اچره نه اعطا ایده سن
 کیم جفایه ایلین بویله کرم
 کورنه لطف ایلر و فاده دمبدم
 دیدی ای موسی یا در دنجی قنی
 کتدی صبرم حرص و شوق الدبنی
 دیدی در دنجی اولوب ائم جوان
 موسی شبرنگ اولر و چون ارخوان
 کاسدا اولدی کرچه برده رنگ و بو
 پست سن ساکه موافق اولدی بو
 افتخار رنگ و بود میل مکان
 اولدی فخر دلفریب کودکان

پان این حسبر که کلموا اناس علی قدر عقولهم لای علی قدر عقولکم
 حتی لایکند بوا الله ورسوله

کلموا اناس علی قدر عقولهم لای علی قدر عقولکم حتی لایکند بوا الله
 ورسوله خبری پاننده در

چو کلمه با کودک سرو کارم فساد
 هم زبان کودکان باید کشاد
 که برو کتاب تا مرغمت خرم
 یا مویز و جوز و فسق آورم

صحبت طفل ایتدی چون کیم اقتضا
 پس لسان طفلی لازم در قضا
 مکتبه وار استر ایسک مرغ اگر
 یا مویز و جوز و فسق یا شکر

جز شباب تن نمیدانی بگیر
 این جوانی را بکسیرای خورشید
 هیچ آرزوی نیست در رخت
 تازه ماند آن شباب فرخت
 نی ز ندیریت آید برو
 نی قد چون سرو تو کرد و تو
 نی شود زور جوانی از تو کم
 نی بدند آنسا خلهما یا الم
 نی کمی در شهوت و طمطبعال
 که ز ناز آید از ضعف ملال
 استنجان بکشایدت فر شباب
 که کشود آن مژده عکاشه باب

قوله علیه السلام من بشرنی بخروج صفر بشرته بالجنة

احمد آنسر ز ما ز اشغال
 در ربیع اول آید بی جدال
 چون خبر یابد از این وقت نقل
 عاشق آن وقت کرد و او بعقل
 چون صفر آید شود شاد از صفر
 که پس این ماه می سازم سفر
 هر شبی تا روزین شوق هدی
 ای رفیق راه اسلامی زدی
 گفت هر کس که مرا مرده دهد
 چون صفری از جهان بیرون نهد
 که صفر بگذشت و شد ماه ربیع
 مرده در باشم مرا و او شفیع
 گفت عکاشه صفر بگذشت و رفت
 گفت جنت مر ترا ای شیر زفت
 دیگری آمد که بگذشت آن صفر
 گفت عکاشه ببرد از مرده بر
 پس رجال از نقل عالم شادمان
 و ز بقایش شادمان این کودکان
 چونکه آب خوش ندید آن مرغ کور
 پیش او کوشید آب شور
 همچنین موسی کرامت می شمرد
 که نکرد آب اقبال تو در
 گفت احسنت نکو گفتی ولیک
 تا کنم من مشورت با یار نیک

مشورت کردن فرعون با آسیه در ایمان آوردن بموسی علیه السلام

باز گفت و این سخن با آسیه
 گفت جان افشان برین ای دل سیه
 بس عنایتی است متن این مقال
 زود در یاب ای شه نیکو خصال
 وقت کشت آمد زهی پر سود کشت
 این بگفت گریه کرد و گرم کشت
 بر جید از جا و گفت آنج لک
 آفتابی تاج کشت ای گلک
 عیب کل را خود پیوست اندکلاه
 خاصه چون باشد که خورشید و ماه
 هم در آن مجلس که بشنیدی تو این
 چون نکفتی آری و صد آفرین
 این سخن در کوش خورشید ار شد
 سر کنون بر بوی این زیر آمدی

پلدیگ انجق شباب تن سنک
 نوجوانمقدن اولور خرم تنک
 اولیوب پر مرده روی انقلا
 اوله سنده تازه و تراول شباب
 عارض اولمز غصه پیری سکا
 سر و به بکر قامتک اولمز دوتا
 اولمیه زور جوانی سنده کم
 ایر میس دندا نکه قطع الم
 اولمیه شهوتده کسرو انفعال
 کیم زمانه ویر میه ضعفک ملال
 اول قدر سنده اوله فر شباب
 کیم عکاشه بولدی اندن شخ با

من بشرنی بخروج صفر بشرته بالجنة قولنک تفسیر یدر

فخر عالم مصطفی به اشغال
 پهل ربیع الاول اولدی جدال
 وقت نقلن پلد قلب انوری
 اولد عشق ایله او وقت مشتری
 شاد و مسرور اولد کله کده صفر
 کیم بو آید نص کره در عزم سفر
 هر کچه تا روز وصلت جوی آید
 کیم رفیق راه اعلی کوی آیدی
 دیدی هر کیم مرده ایله سجا
 کیم صفر ایامی بولدی انتسا
 کندی پس شهر صفر کلدی ربیع
 بن شیرم انچون هم شفیع
 چون عکاشه دیدی ختم اولد صفر
 دیدی منزل سا که جنت مرده لر
 دیدی بر آخر صفر اولدی تمام
 دیدیم بولد عکاشه مرده تام
 اشغال ایلر جالی شادمان
 شاد اولور بونده بقادن کودگان
 چونکه آب صافی کور مرغ کور
 عین کور در انچون آب شور
 ایلدی موسی کراماتی بیان
 دیدی آب صاف اولور در دک همان
 دیدی احسنت سوزک اعلی ولیک
 مشورتله ایلم تدریس نیک

موسی علیه السلام ایمان کتور مک انچون فرعونک آسیه ایله مشورت یدر

ایتدی بو گفتاری عرض آسیه
 دیدی جان ایله فدا ای دسیه
 چون عنایت مشرن ایلر بو مقال
 ایله تعجیل اوله کور نیکو خصال
 وقت کسب کشت پر سود اولد بو
 دیدی بولکه گریه اولدی آب رو
 شوق و شادیدن دیدی صد مر جبا
 تا جک اولدی آفتاب پر بها
 پهل که ستر عیب سر ایله کلاه
 با خصوص اوله کله خورشید و ماه
 انی کیم سن ایتدک اول مجلسده کوش
 صد نعم سندن انچون ایتمز خروش
 کوش خورشیده ایر شه بو سخن
 کنندن انخنسده ایدر دچرخن

هیچ میدانی چه وعده هست و چه داد چون بدین لطف آن گریست باز خواند زهره ات نذرید تا زان زهره ات زهره از بهر حق کان برود غانسلی هم حکمتت و این عی غانسلی هم حکمتت و نعمتت لیک نی چند آنکه ناسوری شود خود که یابد این چنین بازار را دانه را صد درختان عوض کان ندادن آن حساب است زانکه این هو ضعیف پقرار بوی فانی چونکه خود با او سپرد همچو قطره خائف از باد و ز خاک چون باصل خود که دریا بود و جست ظاہرش کم گشت دریا و لیک بین بده ای قطره خود را بی ندم بین بده ای قطره خود را این شرف خود که آید چنین دولت بدست الله نذرود بفرودش و نخر الله هیچ تا خیری کن لطف اندر لطف این کم میشود بین که یک بار کفادت بوالعجب گفت با مان بگویم ای ستیر گفت با مان بگویم ای ستیر	میکنند بلیس را حق افتقاد ای عجب چون زهره ات بر جانند بودی نذر هر دو عالم بهره ات چون شهیدان از دو عالم بر خورد تا با ما نلیک تا این حد چرا تا نپرد زود سرمایه زد دست زهر جان و عقل رنجوری شود که بیک گل میخری گلزار را جبه را آمدت صد کان عوض تا که کان الله آید بدست هست شد زان که جو رب پایدار گشت باقی دائم و هرگز نبرد که فتا کرد بدین هر دو هلاک از تف خورشید و باد و خاک رست ذات او معصوم و پا بر جا و نیک تا بیسای در بهای طسره هم در کف دریا شو این از تلف قطره را بحری تقاضا کرد گشت قطره ده بحس بر کوه بر بسر که ز بحر لطف آمد این سخن کاسفلی بر چرخ هفتسم میشود هیچ طالب این نیابد در طلب شاه را لازم بود رأی وزیر کور و کمپسیری چه داند بازار را	بونه و عدا اولدنه احسان مزید بویله لطف ایلیه دعوت کریم زهره چاک اولدک ایدانن اگر زهره کیم حق ایچون اولد چاک و شق کر چه حکمت غفلت اولد کیم عمما اولد غفلت حکمت و نعمت که تا لیکن اول حده دکل ناسورا اولد بویله بر بازار ای کیم بولدی قنی دانه اولد درختستان عوض حسب در من کان الله ای مرید اولدی زیر ابو ضعیف و بی قرار نقش فانی ایتمه اقبال کمال قطره کیم ایتمکده خوف باد و خاک اصلی کیم دریا در ایتمکده رجوع ظاہری محو اولد دریا ده و لیک کندی کی ای قطره ویر محو اولد یور کندی کی ای قطره قیل محو شرف بویله بر دولت اولد و روحی العجب الله الله ایتمه تا خیر الحذر الله الله هیچ تا خیر ایتمه سن لطف ایچنده لطف و احسان در تمام ساکه دوشد بویله اقبال العجب دید ای مان ایله اولسم شتیر دید ای بورازی دیمه مان سن	ایلیه حق سندن ایلیسی بعید بوجبدر اولمسی زهره ک دو نیم ایکی عالمده اولور دک بهره ور اول شهید آسا اولور مرزوق حق لیک اولور حدی تجاوز ناروا کتمیه سرمایه الدن باججا جان زهر اولد خرد رنجور اولد کیم آله بر کل ایله بر کلشنی جبه ضمنده اولد صد کان عوض آکه کان الله له سود مزید فضل ربانی قوی و پایدار اول اولور باقی و دائم بی زوال هر برندن واراکا و هم هلاک شمس و باد و خاک دن قالمز خشوع ذاتیدر معصوم و محفوظ ملیک قطره نک ضمنده دریا بول یور اول کف دریا ده مأمون تلف قطره بی دریا ایله جذب طلب قطره بی قیل بذل بحر بر کهر ساکه محض لطف حقد ر بو سخن ایده سفلی صرخ هفتسمه مقام آنی بولمز ایتمه طالب بیک طلب شاه لازم اولد هم رأی وزیر قیمت بازی نه پهلون پره زن
---	---	---	---

قصه باز پادشاه و کمپسیر زن	پادشاه و کمپسیر زن قصه سیدر
----------------------------	-----------------------------

باز اسپیدی به کمپسیری دهی ناخنی که اصل کار ست و شکار که کجا بود دست مادر که ترا ناخن و منقار و پرش را بر مید	اوبسترد ناخنش به سر بهی کور کمپسیرک برزد کور وار ناخنت زینسان دراز ست ای کیا وقت همین میکند زال پلید	دوشدی بر پیره زنه باز سفید انده ناخن مایه کار و شکار دید ای یا قنده کتدی مادرک ایتدی قطع ناخن و منقار و پر	ایتدی اندن قطع ناخن اول پلید اول ایسه قطع ایتدی آنی کور وار کیم اوز انمش بویله طر نظر کرک کیم اولور جاهله شفتت در دوسر
---	---	---	---

چونکه تماشای دیدار کم خورد
 که چنین تماشای پنجم بهر تو
 تو سزای مرهمان رنج و بلا
 آب تماشای دیدار کم خورد
 آب تماشای نکیر و طبع باز
 از غضب سوزان بر سرش
 اشک از آن چشم فرو ریزد ز سوز
 زان دو چشم نازنین بادلال
 چشم ما ز اغش شده پر زخم زان
 چشم دریا بطی کر براط
 که هزاران چرخ در چشمش رود
 چشم بکند شسته ازین محوسها
 خود نمی یابم کی کوشی که من
 می چکید آن آب محمود جلیل
 تا مال بر پر و منقار خویش
 باز گوید چشم کمپیر از فروخت
 باز جانم باز صد صورت تند
 صالح از یکدم که آرد باشکوه
 دل همی گوید خموش و هوش دار
 غیرتش راهست صد علم نهان
 نخوت شاهی گرفتش جای بند
 که کنم بارای نامان مشورت
 مصطفی را رای زن صدیق را
 عرق جنسیت چنانش جذب کرد
 جنس سوی جنس صد پره برد

خشم کیرد مهر ما را بر درد
 تو تکبیری نمایی و عستو
 نعمت و اقبال کی سازد ترا
 که نمخوایی که نوشی زان فطیر
 زال پر رنجبه شود خشمش دراز
 زان فرو ریزد شود گل مغزش
 یاد آرد لطف شاه دلفروز
 که ز چهره شاه دارد صد کمال
 چشم نیک از چشم بد باد و داغ
 هر دو عالم می نماید تار مو
 همچو چشمه پیش قلزم کم شود
 یافته از غیب مینی بوسها
 نکته گویم از آن چشم حسن
 می بودی قطره اش را جبرئیل
 کرده دستوریش آن خوب کیش
 فرو نور و صبر و علم را نسوخت
 زخم بر ناقه نه بر صالح زند
 صد چنان ناقه بر آید من کوه
 ورنه در آید غیرت بود و تار
 ورنه سوزیدی بکدم صد جهان
 تا دل خود را از بند پند کند
 کوست پشت ملک و قطب مقدر
 رای زن بوجبل را شد بولهب
 کان نصیحتها پیشش گشت سرد
 بر خیالش بنده ما را بر درد

ویردی تماشای که بر عکس خدا
 ایلم بن بویله تماشای سکا
 لایقک رنج و بلا زیر که سن
 آب تماشای ویروب دیدرگاه
 آب تماشای ایله اولم طبع باز
 خشم ایله شور بای سوزانی اوزن
 چشمش آینه اشک ریزان دود و سوز
 اول ایکی کوز کیم اگایته نگاه
 چشم ما ز اغی اولوب مجروح زان
 چشم دریا فرا اولوب مبوط هو
 نچه بیک چرخ اولسه اول چشمه روان
 چشم فارغ جمله محسوسات دن
 بولدم بر کوش تابی قید و رنج
 که چکیده اولسه اول آب جلیل
 ایلمه تا سوئه منقار رو پر
 باز دیدی خشم زن اولسه سعیر
 مینه یوز صورت بولور بوز جان
 اولسه دکش صالح صاحب شکوه
 دل نیکده اول خموش و هوشیار
 وار در اول غیرته یوز علم نهان
 نخوت شاهی ایدوب تعریض پند
 ایتدی نامان ایله قصد مشورت
 مستشار مصطفی صدیق رب
 اوله چکدی عرق جنسیت انی
 جنس سمت جنسه یوز پرواز ایدر

کوردی با قمر ایتدی خشم ایله ندا
 سن تکبیر ایله با قمر سن اگا
 بی نوا سن نعمت و اقبال دن
 رغبتهک یوق اکه بوزدن قیل خدا
 زال ایسه رنجیده خشم دراز
 دو کدی بازک باشنه تقریب زن
 یاده کلدی لطف شاه دلفروز
 نوز بخش شوق ایدی دیدار شاه
 چشم بدن چشم نیکی کوردی داغ
 منظر بنده ایکی عالم تار مو
 چشمه در صان اولد قلزمه نهان
 غیب پندیدن بولور فر حسن
 اولسم اول کوش حسدن نکته سنخ
 قطره سن ایلمر بوده جبرئیل
 که بولور سه رخصت فر خنده فر
 نوز صبر و علم ایتمز خشم کیر
 ناقه در صالحه یوست در زیان
 اوله یوز ناقه عیان ایلمردی کوه
 چاک اولور غیرته قالم بود و تار
 یوخسه برده اولور سوزان جهان
 قلبن ایتدی پنددن بکست بند
 دید اولدر پشت و قطب مملکت
 محرری بوجبل اولدی بولهب
 اولدی لسرد نصیحت اول دنی
 بلکه بنده ایسک خیالی باز ایدر

قصه آن زن که طفل او بر سرناودان غرید و خطر
 افتادن بود از علی کرم الله وجهه
 چاره جست

اول صورتک قصه سیدر که طفلی ناودان خطرناکه چیتوب سوطی
 خویله اول خاتون جناب علی مرتضارضی الله تعالی عنهدن
 چاره جوی اولدی غمیدر

یک زنی آمد پیش مرتضی گفت شد برناودان طفل مرا
 کلدی بر زن چون علی دیدی آه ناودانی ایتدی طفلم جلوه گاه

کرش میخوانم می آید بدست
 نیست عاقل تا که در یاد چوما
 هم اشارت را نمیداند بدست
 بس نمودم شیر و پستان را بدو
 از برای حق شمایید ای همان
 زود در مان کن که میلز زودم
 گفت طفلی را بر آور هم پیام
 سوی جنس آید سبک از ناودان
 زن چنان کرد و چو دید آن طفل او
 سوی بام آمد ز من ناودان
 غرغران آمد بسوی طفل طفل
 زان بود جنس بشر پیغمبران
 پس بشر فرمود خود را مشکلم
 ز آنکه جنسیت عجایب جادیت
 عیسی و ادیس بر کردون شدند
 بازان هاروت و ماروت از بلند
 کافران بهجنس شیطان آمده
 صد هزاران خوی بد آموخته
 کمترین خوشان برشتی آن حسد
 زان سگان آموخته حقد و حسد
 هر که را دید او کمال از چپ و راست
 ز آنکه هر بد بخت خرمن سوخته
 بین کمالی دست آور تا تو هم
 از خدا میخواه دفع این حسد
 مر ترا مشغولی بخش درون
 جرعه می را خدا آن میدهد
 خاصیت بنهاده در کف خیش
 خوا بر ایزدان بدان سان میکنند
 کرد مجنون ز عشق پوستی
 صد هزاران اینچنین می دارد او

در بلم ترسم که افتد او به پست
 کر بگویم که خطرسوی من آ
 و بداند نشود این هم بدست
 او همی کرد انداز من چشم و رو
 دستگیر این جهان و آن جهان
 که بدر داز میوه دل بکسلم
 تا پسند جنس خود را آن غلام
 جنس بر جنس است عشق جادوان
 جنس خود خوش خوش بد و آورد
 جاذب هر جنس را هم جنس دان
 و ارهید او از فسادن سوی سفل
 تا بجنسیت رهنم از ناودان
 تا بجنس آید و کم کردند کم
 جاذبش جنسیت هر جا طالبست
 با ملائک چونکه بهجنس آمدند
 جنس تن بودند زان زیر آمدند
 جانشان شاکر دیش طانان شده
 دید های عقل و دل بردوخته
 آن حسد که کردن ابلیس زد
 که نخواهد خلق را ملک آید
 از حسد قوتش آمد در دست
 می نخواهد شمع کس افروخته
 از کمال دیگران نفستی بغم
 تا خدایت و ارماند از حسد
 که نپردازی زان سوی برون
 که بد و مست از دو عالم میرسد
 کوزمانی میرماند از خودیش
 کرد دو عالم فسر را بر میکند
 کونبشنا سده و از دوستی
 که برادر اکات تو بکار داد

کل دیسم کلزاله ایله حذر
 عقلی یوقدر کیم اوله فهم آشنا
 ایلمز فهم اشارت اول ولد
 شیر و پستان ایلمم اطهارا کا
 حق ایچون اولسون بکا اول تشکیر
 ایله بر در مانکه لر زاندر دم
 دیدی و ابر بر طفلی قیل احضار بام
 سمت جنسه اول کلور ناودان
 او یله ایتد زن چو کوردی طفل انی
 باه کلدی ایتدی ترک ناودان
 طفله اول طفل ایلمدی تعجیل خاص
 اولدی لر جنس بشردن انبیا
 قول مرسل اولدی انا مشکلم
 اولدی جنسیت عجایب جاذبه
 اولدی جای ادیس و عیسیا سما
 صرخ ایکن هاروت و ماروت مقام
 اولدی لر بهجنس شیطان کافران
 صد هزاران خوی بد حاصللری
 کمترین خوی بد اندر ده حسد
 کیم تعلم ایلیوب حقد و حسد
 کورسه هر کیمده کمال آب و تا
 چونکه هر بد بخت خرمن سوخته
 سندی صد قیله قیل کسب کمال
 بو حسد دفع خدان قیل طلب
 کیم سکا احسان ایدر شغل درون
 جرعه میدهد نمایان اول اثر
 اولدی خاصیتله بر قبضه خیش
 او یله ایتدی حالت نومی خدا
 ایتدی مجنون قیسی را ز عشق پوست
 بویله یوز نیک بناده و ارد هر طرف

حالنه قور رسم بودر خفتم دوشتر
 دیر ایسم جای خطر دن کل بکا
 پلسه ده سموعی اولمز نیک و بد
 باقیموب اولمقده رو کردان بکا
 پکس و پچاره یه سنس ظنیر
 در دایله یوخسه هب در حاصلم
 تا که کورسون کندی جنس اول غلام
 جنس جنسه عاشق و لور جاندن
 جنسه یوز طوتدی اولدی منشنی
 جذب ایدر هر جنسی بهجنسی عیان
 اسفله دو شمسکدن اولد پس خلاص
 ناودان ایدر جنسیت را
 اولمیه نا جنسه تا میل ایلمکم
 جنس جاذب رهنا در طالب
 بولدی لر جنس ملائکدن نما
 انلره جنسیت تن اولدی دام
 جانلری شاکر دیش طاندر همان
 بسته نور چشم و عقل و دللری
 اول حسد کیم ایلمدی ابلیس زد
 استمر خلقت اوله ملک آید
 در دقونج حسد ایله خراب
 شمع غیری استمر افروخته
 تا کمال غییر ایچون چکمه ملال
 تا خلاص ایدر سنی فضیله رب
 ایلمز سن خارجه اقبال دون
 مست ایکی عالمدن اولدی پنجر
 برق ادراک و شعور و عقل و کیش
 فکری ایلمد ایکی عالمدن حسدا
 ایتمز اولدی دشمنی تفریق دوست
 ایلمد اکات ناسی بر طرف

هست میهای شقاوت نفس را
 هست میهای سعادت عقل را
 خیمه کردون ز سرستی خویش
 بن بهرستی دلاختره مشو
 اینچنین می را بجوزین جنبها
 زانکه هر معشوق چون خنپست پر
 می شناساین پیش با احتیاط
 هر دو مستی میدهندت لیک این
 تارهی از فکر و سواس و حیل
 انبیا چون جنس رو خند و ملک
 باد جنس آتش است دیار او
 چون بنندی تو سر کوزه تقی
 تا قیامت آن فرو ناید به پست
 میل بادش چون سوبالا بود
 باز آن جاها که جنس انبیاست
 زانکه عقلش غالبست و بی زشک
 وان هوای نفس غالب بر عدو
 بود قطعی جنس فرعون ذمیم
 بود نامان جنس تر فرعون را
 لاجرم از صدر تا قعرش کشید
 هر دو سوزنده چو دوزخ ضد نور
 زانکه گوید دوزخ ای مؤمن تو زود
 بگذرای مؤمن که نورت میکشد
 میرد آن دوزخی از نوره هم
 دوزخ از مؤمن گریزد آنچنان
 زانکه جنس نار نبود نور او
 در حدیث آمد که مؤمن درد عا
 دوزخ از وی هم مان خواهد بجان
 جاذبه جنسیت است اکنون بین
 کره سامان مائلی هسامانی

که زره پرون برد آن نحس را
 که بیابد منزل بی نفس را
 بر کند زان سو یکیر در راه پیش
 هست عیسی مست حق خرمست جو
 مستی اش نبود ز کوه و دنبا
 آن کی در دود کرم صافی چو در
 تاملی یابی منزله ز اختلاط
 مستی تار و دکنان تار بزمین
 بی عقل این عقل در رقص انجمن
 مر ملک را جذب کردند از فلک
 که بود آهنگ هر دو بر عسلو
 در میان حوض یا جوی نخی
 که دلش خالیست در باد هست
 طرف خود را هم سوی بالا کشید
 سوی ایشان کشکان چون سایه است
 عقل جنس آمد بخلقت با ملک
 نفس جنس اسفل آمد شد بدو
 بود بطلی جنس موسی کلیم
 برگزیدش برد تا صدر سرا
 که ز جنس دوزخند آن دو پلید
 هر دو چون دوزخ ز نور دل نفور
 بر کند که نورت آتش را بود
 آتشم را چونکه دامن می کشد
 زانکه طبع دوزخستش ای صنم
 که گریزد مؤمن از دوزخ بجان
 ضد نار آمد حقیقت نور جو
 چون امان خواهد زد دوزخ از خدا
 که خدایا دور دارم از فسلان
 که تو جنس کیستی از کفر و دین
 و رب موسی مائلی سبحانی

نفس همچون دار در شقاوتدن شراب
 اولدی صهبا سعادت عقل همچون
 مست اولوب کردون ایدر قرض خیام
 ایلمه سر نشو به عشقک کرو
 اولدی بر می قیل بو جملردن طلب
 بر خم پر در چو سر معشوق پیل
 چاشنی نمیده ایلمه احتیاط
 هر برنده نشو وارد لیک بو
 محو اولوب افکار و سواس و حیل
 انبیا در جنس ارواح و ملک
 باد و آتش جنس در کیم دانا
 اولسه سر بسته تقی کوزه اگر
 حشره دک جای ایلمز قعر و تقی
 میلی بادک اولدی بالای کذر
 اولدی اول جانکر که جنس انبیا
 عقلی غالب انکر که بی ریب و شک
 دشمنه غالب هوای نفس دون
 اولدی قطعی جنس فرعون ذمیم
 جنس فرعون اولدی نامان دنی
 صدر دن تا قعره دک اولدی طرید
 اولدی دوزخ مثالی ضد نور
 مؤمنه چون دیر که دوزخ قیل شتاب
 ایله ای مؤمن کذر کیم سنده نور
 نوردن اول دوزخی اولدی رمان
 دوزخ ایلمر مؤمنانن بیچ و تاب
 چون دکلد نور جنس نارون
 وارد اولدی کیم دعاده مؤمنان
 دوزخ استر هم مان کیم ای غنی
 شمردی کور سن جذب جنسیتی
 مائل نامان ایسک نامانی سن

کیم انی اضلال ایدر ویرد کده تا
 رهنا در منزل بی نفس همچون
 بو طرفدن ایلمر اول یا که خرام
 اولدی عیسی مست حق خرمست جو
 نشو سی دائم اوله هر روز و شب
 کیمی درد و کیمی صاف و غم کسل
 اولدی بر بول اولدی بی اختلاط
 قلبک ایلمر کرد کاره راه جو
 عقل ایدر اول شو قله رقص حمل
 پس ملاک اولدی مجذوب فلک
 ایلمسیده اولدی لر عسلوی نما
 ایلمه یا حوضی یا جوی مقدر
 انده تا پر باد در قلب تقی
 طرفنی هم سمت بالای چکر
 انره چون سایه ایلمر التجا
 عقل ایلمه خلقتده به جنس ملک
 نفس جنس اسفله اولدی زبون
 اولدی بطلی جنس موسی کلیم
 کندیه صدر سرای ایتدی انی
 اولدی جنس دوزخ اول کی پلید
 نوردلن هر بری دور و نفور
 نورک ایلمر آتشم بی سوز و تاب
 آتشم ایلمر گرفتار فتور
 چونکه انده طبع دوزخ وار نهان
 نچه اول دوزخدن ایلمر اجتناب
 نار ضدیت بولور انوار دن
 حقدن استر چونکه دوزخدن امان
 دور و مجورایت فلانن سن بنی
 جنس کفر و دینه فرق ایت نسبتی
 مائل موسی ایسک سبحانی سن

در ایسه کرسنده میل جانبین	نفس و عقلک پیکه اولدین بن	نفس و عقلی هر دو آن آیمخته	ور به سرد و مائی اینکخته
جنگ ایدر رهبری سعی ایستام	تا اوله غالب معانی و السلام	تا شود غالب معانی بر نقوش	هر دو در جنگندان و مان بکوش
بوجان جنگده بسدر سرور	منظر کده اوله دشمن زار و خور	که پستی بر عدو هر دم شکست	در جهان جنگ شادی این بست
اول عنود سخت مشرب عاقبت	دیدي نمانه برای مشورت	گفت با نمان برای مشورت	آن تیره رو بسختی عاقبت
وعده لکریم ایلش ایدی کلیم	ایدوب اول کمرای محرم اول کریم	گفت و محرم ساخت آن کمره را	و عدای آن کلیم الله را

مشورت کردن فرعون با وزیرش نمان در ایمان آوردن بوسی علیه السلام

دیدي نمانه چون تناده عیان	ایلدی چاک کریبان اول همان	جست نمان و کریباش درید	گفت با نمان چوتنهاش بدید
زار و کریان کره لرایتدی لعین	ایلدی دستارینی رد زمین	کوفت دستار و کله را بر زمین	با کله زد کره سگ کرد آن لعین
دیدي روی شاه اولسونی روا	بویله کتاخانه حرف ناسزا	اینچنین کتبخ آن حرف تباه	که چگونه گفت اندر روی شاه
عالمی جمله مسخر ایلدک	بختله هر کاری چون زرایلدک	کار را با بخت چون زر کرده تو	جمله عالم را اسخر کرده تو
مشرق و مغرب نیندن بی لجاج	ساکه سلطانرا ایدر عرض خراج	سوی تو آرند سلطانان خراج	از مشارق و زمغارب بی لجاج
پادشهر رویال ایمکله شاد	آستامک خاکنه ای کیقباد	برستانه خاک تو ای کیقباد	پادشاهان لب همی مالند شاد
اسب یاغنی اسپر کور دکده تیز	روی کردان بی عصا ایلر کریز	رو بگرداند کرید بی عصا	اسب یاغنی چون پینداسب ما
اولمش ایکن شمدی معبود جهان	نچه ادنا قول اولور سن لالمان	بوده کردی کمیننه بندگان	تا کنون معبود و سجود جهان
خوشدر اولمق صد هزار آتش نشست	بر خداوند اولمدن بنده سپت	که خداوندی شود بنده پرست	در هزار آتش شدن زین خوشتر
اول اولدر یوق بنی ای شخریار	کور مسون خیم اوله شاه بوکار	تانه پیند چشم من بر شاه این	نی بکش اول مرا ای شاه چن
ابتدا ایلد بنی کردن زده	کور مسون خیم بودنی دنیسه ده	تانه پیند این مذلت چشم من	خسر اول مرا کردن برن
اولمش در اولسون بویله همین	کیم زمین کردن اوله کردن زمین	که زمین کردن شود کردن زمین	خود نبودست و مبادا اینچنین
خواج تاش اوله بزله بندگان	دلخراش اوله بره بویدلان	پیدلان مان دلخراش ما شوند	بندگان مان خواجه تاش ما شوند
چشم دشمن رو شنا و دوست کور	پس بره اولدی گلستان قهر کور	کشت مارا پس گلستان قهر کور	چشم روشن دشمنان و دوست کور

ترتیب سخن نمان علیه اللعنه

یوق چسب ایلد عدودن اقیاز	کچر و کورانه اولدی زرد باز	زرد کورانه کریمی باخت او	دوست از دشمن همی نشاخت او
دشمنک یوق غیر سی سنس ای لعین	دشمن اولمزنی کهنلر ایتمه کین	پکنک با نرا کور دشمن بکین	دشمن تو جز نبود ای لعین
ساکه اولدک حال بد دولت ولی	آخری ایتدرد و ادواتی	که دواد اول و آخرت است	پیش تو این حالت بد دولت است
اولمزایسک سن بود و اتدن رمان	بویبار اولور سکاعین خزان	این بهارت راهمی آید خزان	کر ازین دولت تازی خرفزان
مشرق و مغرب قتی چوق کوردیلر	انلری کیم اولدیلر متطوع سر	که سرایشان زتن بریده اند	مشرق و مغرب چو توبس دیده اند
مشرق و مغرب که اولمز برقرار	کمسه به اولمق نه ممکن پایدار	چون کمنند آخر کسی را پایدار	مشرق و مغرب که نبود برقرار

تو بدان فخر آوری کز ترس و بند
 هرگز مردم سجودی میکنند
 چونکه بر کردار و آن ساجدش
 ای خنک آنرا که ذلت نفسه
 این تکبر زهر قاتل دان که هست
 چون می پرزهر نوشد مدبری
 بعد یکدم زهر بر جانش افتد
 کز داری زهریش را اعتقاد
 چونکه شاهی دست یابد بر شاهی
 در میابد خسته افتاده را
 کز نه زهرست این تکبر پس چرا
 وین کز رابی ز خدمت چون بواخت
 راهزن هرگز کدانی را نزد
 خضر کشتی را برای آن شکست
 چون شکسته میرسد شکسته شو
 آن کی کوداشت در کان نقد چند
 تیغ بهر دست کور کرد نیست
 مهتری نفطست و آتش ای غوی
 هر چه او هموار باشد با زمین
 سر بر آرد از زمین آنگاه او
 زردبان خلق این ما و من نیست
 هر که بالا تر رود ابله ترست
 این فروعت و اصولش آن بود
 چون فردی و کشتی زنده زو
 چون بدوزنده شد آن خود ویست
 شرح این در آینه اعمال جو
 که بگویم آنچه دارم در درون
 بس کنم خود زیر کاز این بس است
 حاصل آن نامان بدان گفتار بد
 لقمه دولت رسیده تا بدان

جابلوست گشت مردم روز چند
 زهر اندر جان او می آکنند
 داند او که زهر بود و موبدش
 وای آن کز سرکشی شد چون که او
 از می پرزهر شد آن کچ مست
 از طرب یکدم بجنب باند سر
 در تن و جانش کند داد و ستد
 کوچ زهر آمد نکرد قوم عاد
 بکشش یا باز دارد در چاهی
 مرهمش سازد شمش و بد عطا
 کشت شمشه را بی گناه و بی خطا
 زین دو جنبش زهر را شاید شناخت
 کرک کرک مرده راه هرگز کرد
 تا تواند کشتی از بخار درست
 امن در فقرست اندر فقر و
 کشت پاره پاره از زخم کلند
 سایه کاغذ دست بر زخم نیست
 ای برادر چون بر آذر میروی
 تیر تار کی بدف کرد و بین
 چون بدفم از زخم یابد بی رفو
 عاقبت زین زردبان افتاد نیست
 کاستخوان او بر خواهد شکست
 که ترفع شرکت یزدان بود
 باغبی باشی شرکت ملک جو
 وحدت مجتهدست آن شرکت کی است
 که نیابی فهم آن از گفت و گو
 بس جگر که کرد داند حال خون
 بانک دو کردم اگر کرده کس است
 اینچنین هر ابدان فرعون زد
 او کلوی او بریده ناکهان

سن اکلده فخر اید رسن خوفدن
 هر کیمه بو خلق اید لرسه سجود
 صاحبان آنکه ایلر لکبول
 دولت آنک کیم ایده نفس ذلیل
 بو تکبر زهر قاتل اولدی پیل
 چون می پرزهری بد روش ایدر
 بر نفس صکره دوشتر جانینه زهر
 زهرینه کرا ایلر نسک اعتقاد
 چونکه بر شاه اولد رخصتیاب شاه
 بولسه بر افتاده چاری اگر
 بو تکبر اولسه زهر بلا
 خسته بی سابقه شقت ندن
 هیچ فقیره رهن او لمر زهرمان
 خضر انچون زور قی ایتدی شکست
 چون شکسته قور تیلور بول انکار
 کوه کیم وار انده کان نقد چند
 تیغ انچوندر اولد کردن منسا
 نفظ و آتش اولد کبر مهتری
 هر نیم خاک ایلد یکساند مدام
 رفع سرایتسه زمیند ناکهان
 ما و من اولدی بو خلق زردبان
 او لکه بالا ترا و اولد قده پست
 بو فروع اولد اصول قیل نظر
 اختیار ایت موتی قیل کسب حیات
 چون اکلده زنده سن اولدک صافی
 شرح ایدر آینه اعمال آنی
 ای لیسم راز در و وزن قیل وقال
 پس یتر بو عارفانه اولدی بس
 حاصلی نامان ایدوب کشار بد
 لقمه دولت او لور کن درد مان

جابلوس ایلر بر ایکی مردوزن
 زهر ایلد جان ایدر لر بی وجود
 اول پیلور کیم زهر ایش تا مقبول
 وای کاکیم اولد سرکش اول علیل
 بو میک سرستیدر اول کور دل
 بر نفس غافل طربدن جوش ایدر
 زهر ایدر جان اسیر در دو قهر
 کور او زهری ایتد قهر قوم عاد
 قتل ایدر یا خود ایدر مجوس چاه
 اگر مرهم ساز اولوب احسان ایدر
 شاهی قتل ایتدک نخوندر بی خطا
 بو اکیدن زهری ادر اک ایلد سن
 کرک کرک مرده بی اولمر کز ان
 صونیه تا شاه ظالم اک دست
 امن ایسه فقرا چمره در قیل انتقار
 چاکچاک ایلرانی زخم کلند
 سایه کیم افتاده در یوق زخم اکا
 ای برادر سکن ایتد آذری
 ایلر آنی بدف تیر و سهام
 زخم دار ایلر بدف آسا جان
 عاقبت دوشم کلک انده رایگان
 استخوان ایلر افرو تتر شکست
 کیم ترفع شرکت حقد حذر
 شرکت ملک اولد عنوان طغات
 وحدت محض ایلد شرکت مفتی
 فهمه یوقدر کفنت کودن روشنی
 چوق جگر لر خون ایدر تحقیق حال
 حرف بسدر خانه ده واریسه کس
 راه حقدن ایلدی فرعونی رد
 قطع کردن ایلدی اول ناکهان

خرمن فرعون زاد ادو بساد | هیچ شه را اینچنین صاحب مباد

خرمن فرعون ایتدی ناکریر | اولسون بر شاه بویه بر وزیر

تو میدشن موسی علیه السلام از ایمان آوردن فرعون
بجایافتن سخن نامان در دل فرعون

موسی علیه السلام سخن نامان فرعونک قلب بنده جایگیر
اولدیندن من بعد ایمان کتور سندن مایوس اولدینغیدر

گفت موسی لطف بنمودیم وجود | خود خداوندیت را روزی نبود
آن خداوندی که نبود راستین | مرد رانی دست آن فی آستین
آن خداوندی که در دیده بود | بی دل و بی جان و بی دیده بود
آن خداوندی که دادندت عوام | باز بستانند از تو همچو وام
ده خداوندی عاریت بحق | تا خداوندیت بخشد متفق

دید موسی ایلمد بن لطف وجود | قسمتک یوق سلطنت بولمز وجود
بر خداوند اولی تار است رو | آستین و دستنی ایلر کرد
اول خداوندیکه در دیده اولور | بی دل و بی جان و بی دیده اولور
اول سیادت کیم سکا دیرد عوام | رد ایدر لرینه سندن همچو وام
عاریت در حق ویر بوجای سن | بخش ایده تا کیم سکا جاه حسن

منارعت امیران عرب با مصطفی علیه السلام ملک را
با ما مقاسمت کن تا زاعی نباشد و جواب فرمودن مصطفی
علیه السلام که من مأمورم درین امارت و بحث ایشان
از طرفین

سلطان انبیا افند مرصلی الله علیه و سلمه امیران عربک ملکی
بر نله مقاسمه ایستکه تا نزاع مرتفع اولد دیو منازعه لری و رسول
خدا علیه افضل التحایا بوا مارتده بن مأمورم دیو جواب
پورد قلری و طرفیندن اولان مباحثه پاننده در

آن امیران عرب که آمدند | نزد پیغمبر منازعه می شدند
تو امیری هر یک از ما هم امیر | بخش کن این ملک و بخش خود بگیر
هر یکی در بخش خود انصاف جو | تو ز بخش ما دست خود بشو
گفت میر مرمر احق داده است | سرور جمله جهانم کرده است
کین قران احمد دست و دور او | بین بگیرید امر او را اتقوا
قوم گفتندش که ما هم زان قضا | حاکمیم و داد امیری مان خدا
گفت لیکن مرمر احق ملک داد | مر شمار اعاریت از بهر زاد
میری من تا قیامت باقی است | میری عاریتی خواهد شکست
قوم گفتند ای امیر افزون کمو | چیست حجت بر فرزند نجوی تو
در زمان ابرو بر آمد ز امرم | سیل آمد گشت آن اطراف پر
رو شهر آورد سیلی بس مهیب | اهل شهر افغان کنان جمله رعیب
گفت پیغمبر که وقت امتحان | آمد اکنون تا کجا کرد دعیان
هر امیری نیزه خود در شکند | تا شود در امتحان آن سیل بند
پس قضیب از اخت در وی مصطفا | آن قضیب معجز فرمان روا
نیزه را همچو خاشاکی ر بود | آب تیز سیل پر جوش و عنود
نیزه کم گشت جمله وان قضیب | بر سر آب ایستاده چون رقیب

ایتدی جمعیت امیران عرب | برنم پیغمبرده بو اولدی طلب
سن امیر قوم سن برنهم امیر | قسمت ایله ملکی پس اول حصه گیر
قسمتده منصف اول بر کسمه مک | حصه مزویر ما عدا اولسون سنک
دید ای اولد بوا مارت داد حق | کیم بنی ایتدی سیادته احق
بو قران احمد دیر بخشی قوا | اقتال ایت امر حق در اتقوا
دید اول قوم که اولد قده قضا | هم بری ایتدی امیران اول خدا
دید لیکن ملکی حق و یردی بجا | عاریت در سر زده بو کار و کیسا
بنده باقی بو امارت حشره دک | بی بقادر عاریت یوق ننده شک
دید لر قوم اولسون طول کلام | فنسکه حجت ندر ای نیکنام
کلدی حق امیرله اول دم بر سخا | اولدی سیلاب ایتد اطرافنی پر آ
شهره اقبال ایتد بر سیل مهیب | اهل شهر ایتدی افغان بی شکیب
دید پیغمبر که وقت امتحان | اشته کلدی تا کجا اولد عیان
نیزه سن بربر امیر آتدی اگا | امتحان سیلابنه بند اولتا
پس قضیب انداز اولدی مصطفا | اول قضیبی کیم اودر معجز نما
اولد لر خاشاک و ش اول نیزه لر | آب تیز سیل ایلد پر مرده تر
نیزه لر محو اولد جمله اول قضیب | ایتد آب اوزره توقف چون رقیب

ز اتمام آن قضیب آن سیل زفت
 چون بدیدند از وی آن امر عظیم
 جز نه کسی که حقد ایشان چیره بود
 ملک بر بسته چنان باشد ضعیف
 نیز نثار کردند یی با قضیب
 نامشان پین نام او بین ای نجیب
 نامشان از اسیل تیز مرک برد
 پنج نوبت میزنندش بردوام
 کرترا عقلست کردم لطفها
 و رخری آورده ام خرر اعصا
 کز عصا کوش و سرت پر خون کنم
 اندرین آخر حسرتان و مردمان
 نک عصا آورده ام بهر ادب
 هر خری را کوبش است محب
 اژدهای میشود در قهر تو
 کاژدهای کشته در فعل و خو
 اژدهای کوهی توبه امان
 لیک بنکر اژدهای آسمان
 این عصا از دوزخ آمد چاشنی
 که هلا بکریزاند روشتنی
 در نه در مانی تو در دندان من
 مخلصت نبود ز در دندان من
 این عصایی بود این دم اژدهاست
 تا کونی دوزخ یزدان کجاست

رو کرد اندید آن سیلاب و رفت
 پس مفرگشتند آن میران ز بیم
 ساعرش گفتند و کاهن از جود
 ملک بر بسته اولور اوله ضعیف
 نامشان پین نام او بین ای نجیب
 نام او دولت تیزش نبرد
 همچنین هر روز تار و زقیام
 و رخری آورده ام خرر اعصا
 کز عصا کوش و سرت پر خون کنم
 می نیابند از جفای تو امان
 هر خری را کوبش است محب
 کاژدهای کشته در فعل و خو
 لیک بنکر اژدهای آسمان
 که هلا بکریزاند روشتنی
 مخلصت نبود ز در دندان من
 تا کونی دوزخ یزدان کجاست

اول قضیبک من اعجاز یله سیل
 اولدی شهود انلره امر عظیم
 جلدن اناکه اوج شخص حسود
 ملک بر بسته اولور اوله ضعیف
 اول قضیب و نیزه لردور ایسه کر
 انلرک موت ایله نامی نابکار
 پنج نوبت اسم عالیسی مدام
 دار ایسه عقلتک سکا ایتدم عطا
 پس بو آخوردن سنی پردن ایدر
 کیم بو آخوردن خران و مردمان
 اشته تادیب ایچون اولد بو عصا
 اژدهاوش قهر که آچدی دهن
 اژدها کوهی و ش اولدک بی امان
 چاشنی دوزخ اولدی بو عصا
 یوخسه دندانده قالدک بی مجال
 بو عصا ایکن چون اولدی اژدها

ایتدی اول دم جانب خرایه میل
 اول امیران ایتدی لمر اقراریم
 ساعرد و کاهن دیوب اولدی جود
 ملک بر بسته اولور بو یله شریف
 هر برینک نامنه ایله نظر
 نام پاک فخر عالم برقرار
 اولده مذکور تار و زقیام
 خرایسک و ارخر ایچون بنده عصا
 اول عصا کوش و سرت پر خون ایدر
 بولدی لمر جور و ظلمکدن امان
 هر خردونه که ایله اعتصا
 اژدهاوش چونکه فعل و خوده سن
 کورندر بو اژدهای آسمان
 قیل کیز جایگاه روشتنا
 ساکه اندن مأس و مخلص مجال
 دیمه قسدن اولد دوزخ خودنا

در بیان آنکه شناسای قدرت حق نرسد که بهشت و دوزخ کجاست

هر کجا خواهد خدا دوزخ کند
 هم ز دندان بر آرد در دنا
 یا کند آب و دانت را عسل
 تا بکوی دوزخست و اژدها
 از بن دندان برویاند شکر
 تا بدانی قوت حکم قدر
 پس بدندان بی کنسها از کمر
 فکر کن از ضربت نامحترز
 نیل را بر قطیان حق خون کند
 سبطیا را از بلا محصون کند
 تا بدانی پیش حق تمیز هست
 در میان هوشیار راه و مست
 نیل تمیز از خدا آموختست
 که کثاد آسزا و اینرا سخت بست
 لطف حق عاقل کند مر نیل را
 قهر او ابله کند قاپل را
 در جادات از کرم عقل آفرید
 عقل از عاقل قهر خود برید
 در جادات از لطف عقلی شد بدید
 و ز کمال از عاقلان دانش رمید
 عقل چون باران با مرنا بر نخت
 عقل این سوختم حق دید و کریخت

اوج چرخ مرغه دام و فخر ایدر
 دیر سن اول دوزخده اولد اژدها
 یا ایدر آب و دانت چون عسل
 تا بکوی دوزخست و اژدها
 دیشکر کن ایله انبات شکر
 تا بدانی قوت حکم قدر
 بی کنسهای ایلمه دندان زده
 فکر کن از ضربت نامحترز
 نیلی حق قبیلرا ایچون خون ایدر
 سبطیا را از بلا محصون کند
 تا بدانی پیش حق تمیز هست
 در میان هوشیار راه و مست
 نیل تمیز از خدا آموختست
 که کثاد آسزا و اینرا سخت بست
 لطف حق عاقل کند مر نیل را
 قهر او ابله کند قاپل را
 در جادات از کرم عقل آفرید
 عقل از عاقل قهر خود برید
 در جادات از لطف عقلی شد بدید
 و ز کمال از عاقلان دانش رمید
 عقل این سوختم حق دید و کریخت

قدرت حق پلنلر بهشت و دوزخ قنده دیوسوال ایتدی کلرینی بیان

قنده اترسه خدا دوزخ ایدر
 در داد لور دندانلر کدن خودنا
 یا ایدر آب و دانت چون عسل
 تا بکوی دوزخست و اژدها
 دیشکر کن ایله انبات شکر
 تا بدانی قوت حکم قدر
 بی کنسهای ایلمه دندان زده
 فکر کن از ضربت نامحترز
 نیلی حق قبیلرا ایچون خون ایدر
 سبطیا را از بلا محصون کند
 تا بدانی پیش حق تمیز هست
 در میان هوشیار راه و مست
 نیل تمیز از خدا آموختست
 که کثاد آسزا و اینرا سخت بست
 لطف حق عاقل کند مر نیل را
 قهر او ابله کند قاپل را
 در جادات از کرم عقل آفرید
 عقل از عاقل قهر خود برید
 در جادات از لطف عقلی شد بدید
 و ز کمال از عاقلان دانش رمید
 عقل این سوختم حق دید و کریخت

اوج چرخ مرغه دام و فخر ایدر
 دیر سن اول دوزخده اولد اژدها
 یا ایدر آب و دانت چون عسل
 تا بکوی دوزخست و اژدها
 دیشکر کن ایله انبات شکر
 تا بدانی قوت حکم قدر
 بی کنسهای ایلمه دندان زده
 فکر کن از ضربت نامحترز
 نیلی حق قبیلرا ایچون خون ایدر
 سبطیا را از بلا محصون کند
 تا بدانی پیش حق تمیز هست
 در میان هوشیار راه و مست
 نیل تمیز از خدا آموختست
 که کثاد آسزا و اینرا سخت بست
 لطف حق عاقل کند مر نیل را
 قهر او ابله کند قاپل را
 در جادات از کرم عقل آفرید
 عقل از عاقل قهر خود برید
 در جادات از لطف عقلی شد بدید
 و ز کمال از عاقلان دانش رمید
 عقل این سوختم حق دید و کریخت

ابر و خورشید و نجوم بلند هر یکی نماید کرد وقت خویش چون کردی فهم اینرا از انبیا تا جادات دگر رانی لباس طاعت سنک و عصا ظاهر شود که زیر دان اکسم و طایعیم همچو آب نیل دانی وقت غرق چون زمین دانیش و نا وقت خسف چون قمر که ام بر شنید و شافت چون درخت و سنک کاند هر مقام	جله بر ترتیب آیند و روند که نه پس ماند ز هنگام و نه پیش دانش آوردند از سنک و عصا چون عصا و سنک دار از قیاس وز جادات دگر مخبر شود ما همه فی اتفاتی صنایعیم کومیان هر دو امت کرد فرق در حق قارون که قهرش کرد نسف پس دو نیمه کشت بر چرخ و شکافت مصطفی را کرده ظاهر اسلام	هپ کلوب کتمکده اولد امره رام ایلز آلا که وقت سنده ظهور ایتمک چون فهم راز انبیا ایده سن غیری بجاداتی قیاس طاعت سنک و عصا ظاهر اولد کیم خدای عالمز طاعتده یز همچو آب نیل سلکیم وقت غرق وقت خسف اولد زینک علی هم هم قمر آسا که اولدی امر حق هم حجر ایله شجر بالا احترام فخر کونینه ایدر لردی سلام
---	--	--

بحث کردن سنی و فلسفی و جواب دادن دهری که منکر الوهیتست و عالم اقدیم میکوید
سنی و فلسفینک بجشی و قدم عالمه ذاهب اولوب منکر الوهیت اولان دهری باطله جوابدر

دی کی میکفت عالم حادث فلسفی گفت چون دانی حدو ذره خود نیستی از انقلاب کر کی کاند حادث باشد دین این بتقلید از پدر شنیده چیت برهان بر حدو این بگو گفت دیدم اندرین بحث عمیق در جدال و در خصام و در ستوه من بسوی جمع هنگامه شدم آن کی میکفت کردون فایست وان دگر گفت این قدیم دبی کیست گفت منکر کشته خلاق را گفت بی برهان نخواهم من شنید پن پا در حجت و برهان که من گفت حجت در دون جانم است تو یعنی پسنی هلال از ضعف چشم گفت و کوبیسا رکشت و خلق کج	فایست این صرخ و حقت و ارشت حادثی ابر چون داند غیو توجه میدانی حدو آفتاب کی بداند آخر و بد ازین از حقت اندرین پیچیده ورنه خامش کن فرو کونی مجو بحث میکردن روزی دو فریق گشت هنگامه بران دو کس گروه اطلاع از حال ایشان بستم بی کمانی این بنسار ابانیست نیستش بانی و بیابانی ویست روز و شب آرنده و رزاق را انچه کوی آن بتقلید کی کرد نشوم بی حجت این را در من در دون جان نمان بر نام است من همی پس نم کن بر من تو خشم در سر و پایان این صرخ بسج	دون دید بر کسه حادث در جهان ایلدی بر فلسفی رد حدو سن اولور کن ذره پر انقلاب کرم اولور ایکن حدو اچره دین ایلیوب سمع ایله تقلید پدر دید بی برهان حدوئی قیل بیان دید کی کوردم بونده بر بحث عمیق ایلیوب بسط جدال پر شکوه داخل اولدم بنسده اول جمعیته پرسی دیدر بولور کردون قنا اول بر دیدی بو کردون قدیم دید ای نگار ایلدک خلاق سن دید بی برهان بن ایتیم استماع پس کتور بر حجت و برهان که بن دید اولدی حجت محفوظ جان ضعف چشمکدن سکا مخفی هلال بولدی کثرت گفت کورد مدده جله یه حق و ارث و باقی همان کیم حدو ابری پسلسونی غیو پس ندن حکم حدو آفتاب اکه همگنی ایده فهم زمین ویردی حمت و جبل دانندن خبر یوخسه خاموش اول ایدوب بند زبان بر کون ایلر لرایدی ایکی فریق اول ایکی به ناظر ایدی بر گروه اولمچون مطلع کیفیته بی کمان محتاج بانیدر بنا یوق اکا بانی اوله حتی حدیم فاطر روز و شب و رزاقی سن اولکه دیر سن اولد تقلید و سماع دعوی بی حجتی کور هم حسن انده بر نام نماند رسل عیان ظاهر و مرئی بکا چکمه طلال استدوا انتهای عالمه
---	---	---

اول حدوث آسمانه آیتسم	دیدیم وار در درونی حجتسم	بر حدوث آسمانم آیتست	گفت یار در درونم حجتست
کیم یقین ایلو آتش روان	دار یقینم کیم گادار در نشان	مریقین دازا که در آتش رود	من یقین دارم نشان آن بود
همچو حال سر عشق عاشقان	پیل بو حجت دل ایلد اولمز پیان	همچو حال سر عشق عاشقان	در زبان می ناید این حجت بدان
شاهدیم ضعف تن زردی رو	سرم اثبات ایده مز بو کفت و کو	جز که زردی و ززاری رو من	نیست پیدا سر کفت و کوی من
حجت حسن و جمال یار در	رویم اوزره اشک تر در کار در	حجت حسن و جالش میشود	اشک خون بر رخ روانه میرود
اولدی بو آیت عوام اچره روا	دیدیم بو نکر حجت اولمز لربکا	که بود در پیش عامه آیت	گفت من اینها ندانم حجتی
دیراکاس قلب سن یوق قیل و قال	دیدیم چون قلب ایلد نقد ایلر جدال	که تو قلبی من کویم ارجمند	گفت چون قلبی و نقدی دم زند
آتش ایلکی فستیرین ایلر مکان	پس اولور آتشده آخرا امتحان	کاندرا آتش در فتداین دو قرین	هست آتش امتحان آخیرین
محو اولور شبهه کلور ایقان تام	انلرک حالن پیلور لرب خاص عام	از کمان و شک سو ایقان روند	خاص و عام از حالشان عالم شوند
نقد و قلب اچونکه اول اوله نهان	آب و آتش اولدی جای امتحان	نقد و قلبی را که آن باشد نهان	آب و آتش آمدی جان امتحان
اوله لم بر حجت باقی دین	بن سکنله اوله لم آتش نشین	حجت باقی حیسر انان شویم	تامن و توهر دو در آتش رویم
بو کر وه اوله لم آیت همان	یا سکنله ایده لم بحسری مکان	که من و تو این کره را آیتسم	تامن و توهر دو در بحر اوستیم
شعله پرداز اولدیلر اقبال ایلد	کیردی انلر آتشه بو حال ایلد	هر دو خود را بر تفت آتش زدند	همچنان کردند در آتش شدند
متنی اولدی طراوت یاب کار	فلسفی خاکسرا اولد یا قادی نار	متنی را ساخت و تازه تر بگرد	فلسفی را سوخت و خاکسرا بگرد
سالم اولدی یا ندی آتشده شتی	اول خدا کوینده مرد متقی	رست و سوزید اندر آتش ان دعی	آن خدا کوینده مرد مدعی
رعننه ناپنجگانک متصل	سن مؤذدن بو نامی کوش قیل	کوری افزون روان خام را	از مؤذن بشنو این اعلام را
کیم سیمی اولدی چون صدر جلیل	اولدی سوزنده بو اسم جمیل	کش سیمی صدر بود دست و اجل	که سوزیدست این نام از اجل
ایلدی چاک حجاب منکران	صد هزاران بویله رهن آیت قرآن	بر دیده پردمای منکران	صد هزاران زین رهن اندر قرآن
دائم اولدی معجزات ایلد جو آ	اولدی هنگام کرد غالب صوا	در دوام معجزات در جواب	چون کرد بستند غالب شد صوا
اولدی اثبات حدوث صرخ حق	پلدم اول دعوائی کیم فیما سبق	وز حدوث صرخ پیروزست و حق	فهم کردم کانه دم زدار سبق
بر نشان یوق صدق انکاره تمام	حجت منکر اولوب باطل مدام	یک نشان بر صدق آن انکار کو	حجت منکر همواره زردو
انلره تا اوله عالمده نشان	وارمیدر کور بر منار منکران	کو درین عالم که تا باشد نشان	یک مناره در نشای منکران
روز کار منسکری در یاد ایدر	وارمی بر منبر که انده بر خبر	یا در روز کار منسکری	منبری کو که در انجبا منجری
حشره دک حقدن نشان دیر مکه هم	انلرک نامیله دینار و درم	تا قیامت میدید زین حق نشان	روی دینار و درم از نامشان
سکه احمد مؤبد در مدام	سکه شان ایدر تغیسیر نام	سکه احمد بین تا مستقر	سکه شان همی کرد در مدام
دارمی منکر دن نظر قیل نقش و نام	سکه سیم وز را وزره بردوام	و انما بر سکه نام منسکری	بر رخ نقشه و یار روی زری
کورانی کیم نامید رام الکتاب	اولدی بر معجزه منشا آفتاب	صد زبان بین نام اوام الکتاب	خود کیمیر آن معجز چون آفتاب
زاند و ناقص ایده نقل و بیان	زهره یوقدر کجسه ده اندن عیان	یا بد زد و یا فراید در بیان	زهره فی کسر که یک حرفی از آن
الحذر مغلوبه راغب اولسن	یا ر غالب اولکه غالب اولسن	یا ر مغلوبان مشوین ای شو	یا ر غالب شو که تا غالب شوی
ظاهرک غیر ندن اولم حرف زن	حجت منسکر بودر همواره بن	غیر این ظاهر بی پسند وطن	حجت منسکر همین آمد که من

هیچ نید شد که هر جا ظاهر است
فائده هر ظاهری خود باطنست
آن ز حکمتهای پنهان مخبر است
همچو نفع اندر دواها کافست

فکری یوق هر قنده کیم ظاهر اولو
حاصلی هر ظاهر ک باطنده در
حکمت باطندن اول مخبر اولو
نفعی دارونک اچنده مستر

تفسیر این آیت که ما خلقنا السموات والارض و ما بینهما
الا بالحق نیا فریدم شان بهر همین که شامی پندید بلکه بهر معنی
وحکمت باقیه که شامی پندید آنرا

ما خلقنا السموات والارض و ما بینهما الا بالحق آیت کریمه
سنگ تفسیریدر که انلری همان سر کور مک اچون خلق ایتدم
بلکه نچه معنی و حکمت اچون خلق ایتد که سر انلری کور مز سر

هیچ نقاشی نکار دزین نقش
بلکه بهر میهمان و کسان
شادی اچکان یاد دوستان
هیچ کوزه کر کند کوزه شتاب
هیچ کاسه کر کند کاسه تمام
هیچ خطاطی نوید خط بطن
نقش ظاهر هر نقش غائبت
تا سوم چارم دهم بر می شمرد
همچو بازیهای شطرنج ای پسر
این نهادید هر آن لعب نهان
همچنین دیده جهات اندر جهات
اول از بهر دوم باشد چنان
وان دوم بهر سوم می دان تمام
شهو ت خوردن ز بهر آن منی
کند پیش می نه بهر غیر این
نبت را چه خوانده چه نا خوانده
کر سرش جنبد سیر باد رو
آن سرش گوید سمعنا ای صبا
چون نذر د سیر میراند چو عام
بر توکل تا چه آید در نبرد
وان نظر بانی که آن افسرده نیست
آنچه در ده سال خواهد آمدن
همچنین هر کس باندازه نظر
چونکه سد پیش و سد پس نماند
بی امید نفع بهر عین نقش
که بفرجه وارهند از اندمان
دوستان رفته را از نقش آن
بهر عین کوزه نی بر بوی آب
بهر عین کاسه فی بهر طعام
بهر عین خط نه بهر خواندن
وان برای غائب دیگر ببت
این فوائد را بمقتدار نظر
فائده هر لعب در تالی نکر
وان برای آن و آن بهر فلان
در پی هم تارسی در برد و مات
که شدن بر پایهای نردبان
تارسی تو پایه پایه تا بسام
وان منی از بهر نسل روشنی
عقل او بی سیر چون نبت زمین
هست پای او بکل در مانده
تو بسر جنبانیش غره مشو
پای او گوید عصمنا خلنا
بر توکل می نهد چون کور کام
چون توکل کردن اصحاب نرد
جز روزه جز درنده پرده نیست
این زمان پند چشم خویشتن
غیب و مستقبل بپند خیر و شر
شد گذاره چشم ولوح غیب خواند

ایلز نقاش نقش بی مال
قصدی اولدر هر کس ایتد که نظر
شاد اولوب اطفال یار و دوستان
کوزه یه کوزه کرا ایتدزی شتاب
کاسه کریم کاسه با مقده مدام
قننی خطاط ایلیمه تحریر خط
نقش ظاهر نقش باطندن خبر
ثالث در اربع شمارت عشره دک
لعبت شطرنج ایتد که دقتی
وضع سپرده خفی لعب نهان
اکه بگزرد دیده ده سیر جهات
اول اولدی موصل ثانی عیان
ثالثه ثانی اولور موصل تمام
اکل و شرک حاصل اولد منی
بی بصیرت کور مز الا کیم جهات
دعوت ایت یا ایلیمه نبت و گیاه
سیر باد ایلیدر تحریک سر
باشی ایلدیر سمعنا یا صبا
سیره یوق قدر قدرتی چون کیم مدام
پس توکل اوزره اولسو منی نبرد
اول نظر کر کیم دکل افسرده تاب
اولکه اون بیل صکره در اکله طور
هر کشی با حکم مقتدار نظر
چونکه سد پیش و پس قلمر عیان
بی امید نفع نقش ایتد که محال
اول نفس تر جله ایده دفع کدر
ایلیه اسلاف ذکر در میان
اولسه اول کوزه دن مقصودی است
صانمه عین کاسه در قصدی طعام
بی قرانت اوله عین خط فقط
غائب احسن اولور انده اثر
تا فوائد دن اوله مرفوع شک
لعبت ثانیده در ماهیستی
کیم فلان اچون اولور وضع فلان
تا اوله حاصل نظر سه در برد و مات
پایه پایه اولدی چون کیم نردبان
پایه پایه تا ایدر ایصال بام
اول منی ابقای نسله مبتنی
عقلی بی سیر اولد مانند نبات
پای دکل اولدی حبس جایگاه
غره اولمه یوق او جنب شده اثر
لیک ایما غنی دیر عصمنا خلنا
قور توکل اوزره هپ کورانه کام
بر توکل کیم ایدر اصحاب نرد
منظر نده یوق اکا قطعاً حجاب
اول کور رشمدی کوزیله بی قصور
غیب و مستقبله کور د خیر و شر
چشم تیزی غیب نذر لوح خوان

چون نظر پس کرد تا بد او وجود
 بخت ملاک زمین با کس بریا
 چون نظر در پیش انگند او بدید
 پس ز پس پند او تا اصل اصل
 هر کسی اندازد روشن دلی
 هر که صیقل پیش کرد او پیش دید
 کر تو کوئی کان صفا فضل خداست
 قدر همت باشد آن جهد و دعا
 و اهب همت خداوندست پس
 نیست تخصیص خدا کس را بکار
 لیک چون رنجی دهد بد بخت را
 نیکبختی را چون رنجی دهد
 بد دلان از پیم جان در کار زار
 پردلان در جنگ هم از پیم جان
 رستم از ترس و غم و ایش برد
 چون محک آمد بلا و پسم جان

ماجر او آغاز هستی رو نمود
 در خلیفه کردن بابای ما
 آنچه خواهد بود تا محشر بدید
 پیش می پند عیان تا روز فصل
 غیب را بسیند بقدر صیقلی
 بیشتر آمد بر صورت بدید
 نیز این توفیق صیقل زان عطا
 لیس للانسان الاملی
 همت شاهی ندارد هیچ خس
 مانع طوع و مراد و اختیار
 او که زانند بکفران رخت را
 رخت را نزدیکتر و اعی نهسد
 کرده اسباب هزیمت اختیار
 حمله کرده سوی صف دشمنان
 هم ز ترس آن بدل اندر خویش مرد
 زان بدید آید شجاع از هر جان

اول ویر تا مبدئه اینه نظر
 اولدی اباحت ملائک سر زده
 کوروی در پیش ایلدی چونکیم نظر
 سابقی چون کورد اول تا اصل اصل
 کیمیکه روشن دل اولوب بیژنک ریب
 صیقلی افزون اولان کورد افزون
 دیر ایسک فضل خدا در اول صفا
 همتک مقدارید رجهد و دعا
 و اهب همت خداوند اولد پس
 حق دن اولمز هر کسه تخصیص کار
 لیک بد بخته ویره چون در دو رنج
 نیکبخته ویر سه حق رنج و بلا
 پیم جان بد دلده وقت کار زار
 پیم جان دن جنگ اچنده پردلان
 خوف و غم رستم لری در پیش ایدر
 چون محک اولد بلا و پیم جان

ابتدای آفرین شدن خبر
 جد مز آدم خلیفه اولده
 حشره دک نقش ظهوری سبر سبر
 پس اولور لاحق عیان تا روز فصل
 پس اولور صیقل قدر مشهود غیب
 قرب اولور افزون اکا صور تمون
 صیقله توفیق هم اندن سکا
 لیس للانسان الاملی
 همت شاهی دکل مقدار خس
 مانع طوع و مراد و اختیار
 اول اولور کفرانله پهوده سنج
 سعین ایلر موجب قرب و ولا
 ایتدیر آرا که هزیمت اختیار
 ایتمز الاعمز صف دشمنان
 خوف بدل آنی پر توش ایدر
 پس ایدر تمسیر شجاع و جان

وحی کردن حق تعالی موسی علیه السلام که ای موسی
 من که خالقم ترا دوست میدارم

حق تعالی موسی کلمه صلوات الله علی نبینا وعلیه یا موسی
 بن خالقم سکا جمله دن اجم دیو وحی ایتدیکیدر

گفت موسی را بوحی دل خدا
 گفت چه خصلت بود ای ذوالکرم
 گفت چون طفلی پیشش والده
 خود نداند که جبر او دیا هست
 مادرش کر سبلی بروی زند
 از کسی یاری نخواهد خیر او
 خاطر تو هم ز مادر خیر و شر
 غیر من پشت چو سنگت و گلوخ
 همچنانکه ایاک نعبد در چنین
 هست این ایاک نعبد حصر را
 هست ایاک نعبین هم بهر حصر

کای کزیده دوست میدارم ترا
 موجب آن تا من آن افزون کنم
 وقت قهرش دست هم در زده
 هم از و محمود و هم از دست مست
 هم بمسار آید و بروی تند
 اوست جمله شر او خیر او
 اتفاقش نیست جانای دگر
 کر صبی و کر جوان و کر شیوخ
 در بلا از غیر تو لانتعین
 در لغت وان از پی نفی ریما
 حصر کرده استعانت را و قصر

وحی قلب ایلد دید موسایه حق
 دیدی اول خصلت ندر اذوالکرم
 دیدی طفل آسا کرک کیم مادر
 پلمز اندن غیری بردیا راوله
 مادری اولسه یوزینه سله زن
 استمزیاری و شفقت غیریدن
 خیر و شرده خاطرک برده همان
 غیر اولور یا نمده چون سنگ و گلوخ
 ساکه در چونکیم عبادت ای معین
 اولد چون ایاک نعبد حصر حال
 نعبین ایاک ایلد حصر اولور

بن سکا اولدم محبتده احق
 که موجب کیم انی افزون ایدم
 قهر ایدر سه مینه اولدر منطری
 مستی و محمود لقمه یار اوله
 مینه ایلر مادر اغوشن وطن
 التجاسی که شر و خیردن
 غیره یوقدر اتفاقک بر زمان
 کر صبی و کر جوان و کر شیوخ
 هر بلا ده سندن اولدق متعین
 ایلوب نفی ریایی قیل و قال
 استعانت ر مز حصر و قصر اولور

که عبادت مرتزا آیم و بس طمع یاری هم ز تو داریم و بس

بزرگ انجق عبادت ایلرز | مینه سندن استعانت ایلرز

خشم کردن پادشاه بر ندیم و شفاعت کردن شفیع آن
مغضوب علیه را از پادشاه در خواستن و پادشاه شفاعت
او قبول کردن و رنجیدن ندیم ازین شفیع که چرا
شفاعت کردی

بر پادشاه ندیمه خشم ایلوب مغضوب علیه مذکور که شفیع لری
پادشاه بن شفاعت ایلد که پادشاه قبول شفاعتی و ندیمک
شفیعه رنجیده اولوب نخون شفاعت ایلد که بن خود سندن
شفاعت طلب ایتدم دیولامتی پانسنده در

پادشاهی بر ندیمی خشم کرد
گردد شمشیر پروان از غلاف
هیچ کس راز بهره فی تادم زند
جز عماد الملک نامی از خواص
بر جمید روز و در سجده فساد
کفت اگر دیوست من بخشیدمش
چونکه آمد پای تو اندر میان
صد هزاران خشم را تا نم شکست
لا به ات راهیج توانم شکست
کر زمین و آسمان بر هم زدوی
در شدی ذره بذره لا به کر
بر تو می نهیم منت ای کریم
این نکردی تو که من کردم یقین
تو درین مستعملی نه عالی
مارمیت اذرمیت کشته
لا شدی پهلوی آا خانه کیر
انچه دادی تو دادی شاه داد
وان ندیم رسته از زجر و بلا
دوستی بیرید زان مخلص تمام
زین شفیع خویشتن پیکانه شد
کر نه مجنونست یاری چون برید
وا خریدش آندم از کردن زدن
باز کونه رفت و پزازی گرفت
پس ملامت کرد او را مصلحی

بر ندیمه خشم ایدوب بر پادشاه
شاه سینن ایتدی مسلول غلاف
کمه ده یوق ز بهره جرأت ایلیم
انجق اول نامی عماد الملک خاص
ایلدی اولدم ز مینبوسه شتاب
دیدی شیطان ایسه ده ایتدم معاف
چونکه اولدک پای انداز میان
صد هزاران خشم اولور بندن شکست
اتماسک رد دگلدر مشربم
بریره گلر زمین و آسمان
اولسه هر ذره مددجوی مناص
بوسکانت دکل انجق سنک
ایتدک سن آنی بن ایتدم یقین
کارک استمالدر حامل دکل
مارمیت اذرمیت اولدک پان
لاکبی الا ده اولدک جایکیر
صانمه سندن اولدک شهید نذر او داد
اول ندیم اولدک فته آرا د بلا
مخلصندن منقطع اولدی تمام
اولدی پیکانه شفیعندن بهمان
دیدیلر کیم اولسه مجنون اگر
ایتدی تخلیص اولمدن کردن زده
امر بر عکس ایتدی پزازی یار
دیدی بر مصلح ایدوب صد لوم اکا

جان تو بخیزد آن دلدار خاص
 کردی کردی نبایستی رمید
 گفت بهر شاه مبدولست جان
 لی مع الله وقت بود آندم مرا
 من نخواهم رحمتی جز زخم شاه
 غیر شه را بهر آن لا کرده ام
 شاه اگر بر تو بهر خود سرم
 کار من سربازی و چو نیشست
 خزان سر که گفت شاپش برد
 شب که شاه از قهر در قیصر کشید
 خود طواف آنکه او شه بین بود
 زان نیامد یک عبارت در جهان
 ز آنکه این اسما و الفاظ حمید
 علم الاسما بد آدم را امام
 چون نهاد از آب و گل بر سر کلاه
 که نقاب حرف و دم در خود کشید
 کرچه از یک وجه منطق کاشفت

آدم از گردن زدن کردت خلاص
 خاصه نیسکی کرد آن یار حمید
 او چرا آید شفیع اندر میان
 لایع فیسه نبی محبت با
 من نخواهم غیر آن شه را پناه
 که بسوی شه تو لا کرده ام
 شاه بخشد شصت جان دیگرم
 کار شاهنشاه من جان بخشست
 تنگ آن سر کو بغیری سربرد
 تنگ دارد از هزاران روز عید
 فوق قهر و لطف و کفر و دین بود
 که نهانست و نهانست نهان
 از کلابه آدمی آمد بید
 یک فی اندر لباس عین و لام
 کشت آن اسما جانی روسیاه
 تا شود بر آب و گل معنی بید
 یک از ده وجه ترک مکتفست

تازه جان ویرد سکا اول یار خاص
 ایتسه بد کاری دکل و حشت روا
 دید اولد شاه ایچون مبدول جان
 لی مع الله وقت ایدی اولدم بکا
 طالب رحم اولم لا رحم شاه
 شاکه اغیبا رینه بن لا ایلدم
 قهر ایله کربندن ایتسه قطع سر
 بنده سربازی اولور کار بلند
 قطع کف شاپه در فخری سرک
 شب که قهر شاه قیری رنگ اید
 با خصوص اول کسه کیم شه بین اولور
 قادر اولمز آنی تعبیره جهان
 چونکه بوا اسما و الفاظ حمید
 آدم ایچون علم الاسما امام
 آب و گلدن اولد چون نقش صفی
 کیم نقاب حرف و دم ایتد صدور
 نطق اید بر روحی کرچه آشکار

قطع کردندن سنی ایتدی خلاص
 با خصوص اول لطف وجود ایتد سکا
 اول نخون اولدی شفیع در میان
 لایع فیسه نبی محبت با
 شاپدن خسیری بکا اولمز پناه
 جانب شاه تو لا ایلدم
 شه باغش لربا که صد جان دگر
 بخشش سر کار شاه ارج بند
 عار در سرداری اولمق آخرک
 نچه روز عیده با قمر تنگ اید
 فوق لطف و قهر و کفر و دین اولور
 کیم نهان ایچره نهاندر اولن نهان
 اولدی سر ذات آدمدن بید
 ایک بی قید لباس عین و لام
 اولدی اول اسمای روحانی خفی
 آب و گلده تا اید معنی طنور
 اون جبتدن لیکن ایلر پرده دار

کفتن خلیل مر جبرئیل را علیهما السلام چون پرسیدش که
 الکت حاجه خلیل جوابش داد که انا الیک فلا

ابراهیم علیه السلام جن جبرئیل علیه السلام الکت حاجه دیوسوالنده
 ابراهیم خلیلک انا الیک فلا جوابه مقتبله سپور دیغیدر

من خلیل و قتم و اوجبرئیل
 او ادب ناموخت از جبرئیل راد
 که مرادت هست تایاری کنم
 گفت ابراهیم فی رواد میان
 بهر این دنیا ست مرسل رابطه
 هر دل رسامع بدو حی نهان
 کرچه او محو حقت و بی ستر
 کرده او کرده شاهست لیک
 آنچه عین لطف باشد بر عوام
 بس بلا و رنج می باید کشید

من نخواهم در بلا و در اسیل
 که پرسید از خلیل حق مراد
 ورنه بگریزم سبکباری کنم
 واسطه زحمت بود بعد العیان
 مؤمنان از آنکه هست او واسطه
 حرف و صوتی کی بدی اندر جهان
 لیک کار من از آن نازکتر است
 پیش ضعفم بد نمایند است نیک
 قهر شد بر نازنیهان کرام
 عامه را تا فرقی نتوانند دید

بن خلیل وقت اولوب اول جبرئیل
 اول نخون جبرئیلدن المزاد
 بر مرادک و ارایسه یار اولیم
 دیدی ابراهیم اولمه در میان
 اولدی بود نیاده مرسل رابطه
 هر دل اولمه سامع و حی نهان
 محو حقد کرچه کیم اول نامدار
 کاری کار شاه در آنک و لیک
 او لکه عین لطف اولور عند العوام
 چوق بلا و رنج چکک کرک

کیم بلا ده استم آسنی و لیسل
 کیم خلیله صورت چون اول پیکر
 سا که بود مده مد کار اولیم
 واسطه حاجت دکل بعد العیان
 او لغچون مؤمنینه واسطه
 حرف و صوت حاجت اولمز جهان
 بنده اندن بشقم در آنکه کار
 پیش ضعفه بنم بد اولد لیک
 اولدی قهر عشق کیشان کرام
 عامه دن تا فرقی اولدی بی شک

کین حروف واسطه ای یار غار بس بلا درنج بایست و دوقف لیک بعضی زین صداگر تر شدند همچو آب نیل آمد این بلا هر که پایان بین ترا و مسعود تر زانکه داند کین جهان کاشتن هیچ عقدهی به سر عین خود نبود هیچ نبود منگری کز بسگری بل برای قهر خصم اندر حسد وان فرونی هم پی طمع دگر زان همی پرسسی چرا این میکنی ورنه این گفتن چرا از بهر صیت این چرا گفتن سوال از فائدهست از چه رو فائده جویی ای این پس نفوش آسمان و اهل زمین کر حکمی نیست این ترتیب صیت کس نسا زد نقش کر مابه و خصا	پیش و اصل غار باشد غار غار تا بدان روح صافی از حروف باز بعضی صافی و بر تر شدند سعد را آبت و خون بر اشقیای جد ترا و کار دکه انسون دیدر هست بهر مشر و برداشتن بلکه از بهر مقام رنج و سود منگری اشس بهر عین منگری یا فرونی جستن و اظهار خود بی معانی چاشنی ندهد صور که صور زیقت و معنی روشنی چونکه صورت بهر عین صورتیست جز برای این چرا گفتن بدست چون بود فائده این خود همین نیست حکمت گان بود بهر همین ور حکمی هست چون فعلش تهیست جز پی قصد صواب و ناصواب	بوحروف واسطه ای یار غار چون بلا درنج بایست و دوقف بوسدادن بعضی اولور لیکن اصم بولا در آب نیل مستطاب عاقبت بیسنان اولور مسعود تر اول پلور زیر اجانده مزرعه پس لکه اولور معتبر عین عقود عین انکار اولدی منکرده حال یا حسدن قهر خصم اولدی مراد اول فضیلت طمع در کار کر نچون ایتدک دیوایلرس سوال اولمزایدی بو نچون قولک منفید بو نچون پس نفع اچون اولد سوال کیم نه یوزدن فائده اولسون طلب صانعه بو نقش زمین و آسمان اولدی بو ترتیبه لابدر حکیم کمه ایتر نقش حامی عبث	پیش و اصله اولور پیل غار غار روح صافی اوله آزاد حروف بعض صاف اما اولور غایت اتم قطیان خون اولور اسباط آب سعی ایدر کاره ایدن امید بر مختر اچون انقیای اورعه اولمه ضمننده حاصل رنج و سود بلکه انکارنده وار در بر مال کنندیک یا فضلنی ایلمر زاد بی معانی چاشنی ویر مضر صور پس صور زیت اولد معنی اشتغال عین صورت اولمه صور تده بدید اولمه نفعی نچونده یوق مال اولمه چون فائده اصل سبب اوله بی حکمت بو وضع اوزره همان چون حکیم اوله اولور حکمت عظیم اولمه مقصود اکاد دفع حدث
---	---	--	---

مطالبه کردن موسی علیه السلام حضرت خدا را که خلقت
خلقا و انکتم و جواب آمدن

موسی علیه السلام حضرت الوهیت خالق و اهلک حکمت نندن
استفساری و وارد اولان جواب الهی پاننده در

گفت موسی ای خداوند حسا تر و ماده نقش کردی جانفرا گفت حق دانم که این پرش ترا ورنه تادیب و عقابت کردمی لیک میخواهی که در افعال ما تا از ان واقف کنی مرعام را قاصد اسائل شدی در کاشفی زانکه نیم علم آمد این سوال هم سوال از علم خیر دهم جواب هم ضلال از علم خیر دهم بدی	نقش کردی باز چون کردی خرا وانکمان ویران کنی این را چرا نیست از انکار و غفلت و زهوا بهر این پرشش ترا آزر دمی باز جویی حکمت و سربقتا پخته کردانی بدین سر خام را بر عوام ارچه که تو زان واقفی هر برونی را نباشد این مجال همچنانکه خار و گل از خاک و آب همچنانکه تلخ و شیرین از نذا	دید موسی ای خداوند حسا ماده و زرده نفوش جانفرا دید حق دانایم اول پرش سکا ایلمر ایدم یو خسه تادیب و عتا لیک ایدوب لفعالر دن کشف حال ایده سن تا کیم عوامی تربیت کشف رازه قصد ایله ایتدک سوال نصف علم اولدی محقق بو سوال عند در هم سوال و هم جواب عند در هم ضلال و هم بدی	نقش ایدرسن یینه ایلمرس خرا صکره سر جسمله اولور فانی نما اولدی انکار و غفلتله هوا بو سوال اچون سکابی اریاب حکمت و سربقتا دندر سوال اوله هر بر خام دل پخته صفت سن پلور سن غیر اچون در بر ط قال هر اسیر ظاهره یوقدر مجال مورد خار و گل اولد خاک و آب تلخ و شیرین اولدی محصول خدا
---	--	---	--

ز آشنایی خیر دین بعضی و ولا
 مستفید اعجمی شد آن کلیم
 ما هم از وی اعجمی سازیم خویش
 خرفروشان خصم همید کمرشند
 پس بفرمودش خدای ذوالبنا
 موسی یا تخمی بکار اندر زمین
 چونکه موسی کشت و شد کشتش تمام
 داس بگرفت و مرا زامی برید
 که چرا کشتی کنی و پروری
 گفت یارب زان کنم ویران و پست
 دانه لایق نیست در انبار گاه
 نیست حکمت این دورا آیتختن
 گفت این دانش تو از که یافتی
 گفت تمیزم تو دادی ای خدا
 در خلایق روحهای پاک هست
 این صد فهما نیست در یک مرتبه
 واجبست اطهار این نیک و تبا
 بهر اطهارست این خلق جهان
 کنت کنز اکت مخفیا شنو

وز خدای خوش بود قسم و قوی
 تا عجمی از آن کند زین سر طیم
 پاسخش آریم چون پیکانه پیش
 تا کلبه قفل آن عقد آمدند
 چون پرسید پایشنو جواب
 تا تو هم خود و ادبی انصاف این
 خوشهاش یافت خوبی و نظام
 پس نذا از غیب در گوش رسید
 چون کجالی یافت آزامی بری
 که در اینجا دانه هست و گاه هست
 گاه در انبار کند هم تبا
 فرق واجب میکند در چختن
 که بدانش سپدی بر ساختی
 گفت پس تمیز چون نبود مرا
 روحهای تیره و کلناک هست
 در یکی دست و در دیگر شبه
 همچنانکه اطهار کند چهار گاه
 تا نماند کنج حکمتها نمان
 جوهر خود کم کن اظهار شو

آشناییدن تو پار بعضی و ولا
 مستفید اعجمی اولدی کلیم
 بز دخی اولمق روادر اعجمی
 خرفروشان خصم اولور لر صورتا
 پس پروردی حق اکای ذولبنا
 ایله ای موسی زمین تخمی زرع
 چون زراعت ایلدی موسی تمام
 قطع خوشه آیتد اس ایله اودم
 کیم چون زرع ایلدی و بایتد ک تربیت
 دیدی آیتدم بویله ای رب آله
 دانه لایق دکل انبار گاه
 اختلاطی لایق حکمت دکل
 بو تعلم دیدی کیم نذر سکا
 دیدی بو تمیزی سن ویرد کجا
 پس خلا یقده اولور ارواح پاک
 بو صد فسل بر دکلر سر بر
 واجب اولدی تمیز نیک و بد
 اولد پس اطهار ایچون خلق جهان
 کنت کنز اوصف مخفیا ایله

کیم خدادن بخش اولور داود و دا
 ایده تا نادانی بو ستره طیم
 پلمک ایچون بو جواب مبهی
 قفل عقد یعنی مفتاح اوله تا
 چونکه صور دکل ایشت بندن جوا
 تا سکا معلوم اوله بو اصل و فرع
 خوشه لر بولدی کمال اوز ره نظام
 نصیدن کلدی ندای محترم
 چون کجان بولدی ایتد ک قطع وقت
 مختلطه روانه ایله آنده گاه
 گاه اولور انبار کند تبا
 هر بری لازمه را اولمق منفصل
 تا که علم خرمن اولدی خود نما
 دیدی حق پس فعلم اولدی چرا
 لیک اولور ارواحی بعضک تیره ناک
 کیم برنده در برنده پیسلور
 کاهدن کندم اولور ممتاز ابد
 قالمیه کنج حکم تا کیم نمان
 اولدی ظاهر تا که عارف سلر پله

در بیان آنکه روح حیوانی و عقل جزوی و وهم و خیال
 بر مثال دوغند و روح وحی که باقیست درین دوغ همچو
 روغن پنهانست

روح حیوانی و عقل جزوی و وهم و خیال
 روح وحی که باقیست در دوغ ایچنده روغن کبی پنهان اولمغه
 چشم قلبدن غیری حس بصر کور که قادر اولدی یعنی پنهاندر

جوهر صدقت خفی شد در دوغ
 آن دروغت این تن فانی بود
 سالها این دوغ تن پیدا و فاش
 تا فرستد حق رسولی بنده
 تا بجنب باند بهنجار و بطن
 یا کلام بنده کان جزو است
 اذن مؤمن وحی مارا و اعیست

همچنانکه روغن اندر متن دوغ
 راست آن جان ربانی بود
 روغن جان اندر وفانی و لاش
 دوغ را در خمره جنب باند
 تا بدانم من که پنهان بود من
 در رود در گوش او کو وحی است
 انچنان کوشی قرین داعیست

ایلر اخفا جوهر صدقتک دروغ
 اول دروغد ترن فانی سنک
 نچه بیل ظاهر اولوب بودوغ تن
 بر قول تا کیم ایدر اول حق رسول
 تا اوله جنب بانی بهنجار و فتن
 یا کلام بنده کیم جزو اولدی اول
 اذن مؤمن اولدی وحی داعیه

روغنک طعمن ایدر پوشیده دوغ
 صدقتک اولد جان ربانی سنک
 روغن جان انده فانی انجمن
 دوغی طرفنده ایدر تحریک طول
 اولدی معلوم خفی بم بنده بن
 وحی جو در سمعی ایچره بولدی یول
 اولیکه کوش اولد مقارن داعیه

همچنانکه گوش طفل از گفت تمام و زبانش طفل را گوش رشد دائم هرگز اصلی گنگ بود دانکه گوش کرد و گنگ از آفت نیست آنکه بی تعلیم بد ناطق حسد است یا چو آدم کرده تلقینش خدا یا سحی کو تعلیم و دود از برای دفع تهمت در ولاد جنبشی بایست اندر اجتهاد روغن اندر دوع باشد چون عدم آنکه هستت بیناید هست پست دوع روغن ناکر گفت و کهن پن بگردانش بدانش دست دست زانکه این فانی دلیل باقیست	پر شود ناطق شود او در کلام گفت مادر نشود گنگی شود ناطق انگس شد که از مادر نشود که پذیرای دم و تعلیم نیست که صفات او ز علته جداست بی حجاب مادر دود ای و اذا در ولادت ناطق آمد در وجود که نه زادت از زنا و از فساد تا که دوع آن روغن از دل باز داد دوع در هستی بر آورده علم و آنکه فانی مینماید اصل اوست تا بنسکرینی بنه خرجش کن تا نماید آنچه پنهان کرده است لابه مستان دلیل باقیست	او یله در کیم گوش طفله قول مام سمع رشد او لمزسه طفله وصف حال کیم او لور اصلی اصم لال سخن کیم اوله آفتدن اخرس یا اصم او لکه بی تعلیم او لدی خدا آدمک تلقین حق در رهبری او لدی هم عیسیه تعلیم و دود ایمچگون یعنی دفع استسام پس کر کرد ر جنبش جسد سدید روغن اولد دوع اچنجه کالعدم پوستدر سا که ایدن عرض وجود دوع پنهان ایلمش در روغنی قیل انی صاف استیکه تحریک دست پسکه فانی اولدی باقی دلیل	کار لید و ب ناطق او لور ایله کلام گوش قول مادر ایتمز قالدی لال او لکه ناطق مادر دن گوش ایدن اول دکلدر قابل تعلیم و دم کیم صفاتی اولدی علت دن جدا دایه و مادر دن اول اولدی بر کیم حکم ایستد بولد قده وجود کیم ز نادن طوعمندی اول نیکنام اوله تا کیم دوغدن روغن بدید دوع ایدر وار لقتن اطهار قدم اصل ایسه فانی نمای ذی شهود ناکریده ایلمه ضایع انی پستی بالا ایله قیل بالایی پست وضع مستان اولد ساقی به دلیل
--	---	--	---

مثال دیگر هم درین معنی

هست بازیهای آن شیر علم
کر نبودی جنبش آن بادها
زان شناسی باد را کر آن صبا
این بدن مانند آن شیر علم
فکر کان از مشرق آید آن صبا
مشرق این باد فکر ت دیگرست
به جادست و بود شرقش جاد
شرق خورشیدی که شد باطن فروز
زانکه چون مرده بود تن بی لب
و زبانش آن چو این باشد تمام
همچنانکه چشم می پند بخواب
نوم ما چون شد اخ الموت ای فلان
ور بکویندت که هست آن فرج این
می پند خواب جانت وصف حال

معنای مزبوره مثال آخر در

کور که وضع جنبش شیر علم
اولسیدی جنبش باد هوا
پلید بر سا که صبا دیاد بور
اولدی تن مانند شیر علم
کلمه مشرق دن بو فکر اولد صبا
مشرقی بو باد فکر غیر در
به جاد اولدی اکا مشرق جاد
شرقی بو شمک که اولد لفر وز
باعث او کیم مرده اولد قده بدن
اولسه تن چونکه وار جانده کمال
شویله کیم منظور چشمک وقت خواب
چونکه نوم اولد اخ الموت ای فلان
اول بو کافرغ اولد دیر لرسه اگر
او یقوده مشهود جانک وصف حال

در بی تعبیر آن تو عسرا
 که بگو آن خواب را تعبیر چیست
 خواب عالمست این و خود خواب خواص
 پیل باید تا چو خسد او شبان
 خر نه پند هیچ هندستان بخواب
 جان همچون پیل باید نیک رفت
 ذکر هندستان کند پیل از طلب
 اذ کرو الله کار هر او باش نیست
 لیک تو آیس مشو هم پیل باش
 کیمیا سازان کردون را بین
 نقش بند اند در خوف ملک
 کر نه پنی خلق مشکین جیب را
 هر دم آیسست برادر اک تو
 زین بد ابراهیم ادهم دیده خواب
 لاجرم زنجیر ما را بردرید
 آن نشان دید هندستان بود
 می نشاند خاک بر تپه پرها
 انجمن که گفت سنجبر ز نور
 که تجانی آرد از دار العسور
 به شرح این حدیث مصطفی

می دوی سوی شهبان باد
 فرغ گفتن اینچنین سر را سکیست
 باشد اصل اجتناب و اختصاص
 خواب پند خط هندوستان
 خرز هندستان نکرد دست اغتر آ
 تا بخواب او هند داند رفت تفت
 پس مصور کرد آن ذکرش بشب
 ارجعی بر پای هر قلش نیست
 ورنه پنی در پی تبدیل باش
 بشنوازمینا کران هر دم طنین
 کار سازانند به سربلی و لک
 بنکر ای شبکو را این آیسب را
 نیت نو نور سته بین از خاک تو
 بسط هندستان دل را بی حجاب
 مملکت بر هم زد و شد نابید
 که جبد از خواب و دیوانه شود
 می در اند حلقه زنجیرها
 که نشانش آن بود اندر صدور
 هم انابت آرد از دار السرور
 داستانی بشنوی یا رصفا

سمت تعبیره اید رسن التجا
 کیم بجا سویله ندر تعبیر خواب
 خواب عالمیدر بو خود خواب خواص
 فیل استرا و یقویه و ارسه عیان
 نچه هندستانی کورسون دوشده خر
 فیل و مش بر جان کرک بی ارتیا
 ذکر هندستان اولور فیله طلب
 اذ کرو الله اولمز او باشان یار
 لیک یوس اولمه سنده فیل اول
 کیمیا سازان دهری کور همین
 وار فکله نقش بندان کمال
 خلق مشکین صبی کور مزسک اگر
 وارد در اگلده آیسب قصور
 کوردی ابراهیم ادهم بویله خواب
 ایلدی زنجیر نی چاک شدید
 کوردی هندستانی کیم بود نشان
 قیلدی هر تپه پیری مستور خاک
 شویله کیم دیدی شه سنجبران
 اول تجانی اولد عن دار الغرور
 ایلدی شرح حدیث مصطفی

چوق معبر لردن ایلسن رجا
 بویله ستر فرعه نسبت ناصواب
 اولدی اصل اجتناب و اختصاص
 اوله نقش خواب اکا هندوستان
 اول خره هند اولمش ایکن مفر
 اوله هندستان انکچون نقش خواب
 پس اکا اول ذکر اولور تصویب
 ارجعی هر نفسی ایتمز کامکار
 چون دکلس طالب تبدیل اول
 هم ایشت مینا کران ایلسرطنین
 بزرا چون کار سازان جمال
 ایلد ای شبکو را آیسب نظر
 یوخسه خاکگدن ندر ایلسرطنین
 اولدی هندستان دلن بی حجاب
 ملکنی ترک ایتدی اولدی نابید
 خوابدن دیوانه و ش اولدی روان
 حلقه زنجیرن ایتدی چاکچاک
 کیم اکا وار در صدور اچره نشان
 هم انابت درالی دار السرور
 کوش قیل بود استان پر صفا

حکایت آن پادشاهزاده که پادشاه حقیقی بوی رونود
 یوم یفر المرء من اخیه واته وایه نقد وقت او شد پادشاهی
 این خاک توده کودک طبعان که قاعه گیری نام کنند آن
 کودک که چیره آید بر سر خاک توده براید و لاف زند که
 قاعه مر است کودکان دیکر بروی رشک برند که التراب
 ربیع الصبیان آن پادشاهزاده چون از قید رنگها برست
 گفت من این خاکهای رنگین را همان خاک دون میکویم
 زرواطلس واکسون منی کویم من ازین اکسون رستم پکسون
 جستم و آینه حکم صبا را شاد حق را هر دو سالها حاجت
 نیست در قدرت کن فیکون کسی سخن قابلیت کنوید

اول پادشاهزاده مک حکایت سیدر که پادشاه حقیقی تجلی عنایت
 ایلوب یوم یفر المرء من اخیه واته وایه اکا نقد وقت اولد
 و بو توده خاک پادشاهنیکه کودک طبعان قاعه گیر لک تمسیه
 ایدوب هر کودک که غالب اوله اول توده خاک اوزره
 کلوب قاعه بنمردیولاف ایلد که کودکان آخر کار رشک
 ایدر لکر که التراب ربیع الصبیان ویتلمشد راول پادشاهزاده
 قید رنگ و بودن رها بولدی بن بورنکین خاکره همان خاک
 تیره دیرم زروسیم واطلس واکسون دیم بن بو اکسوندن یکسونه
 یعنی جانب آخره میسل ایتدم دیدی و آینه حکم صبا مصداق
 خانه کن فیکون ده کسمه مک سخن قابلیتندن بجه حاجت یقدر

پادشاهی داشت یک برنا پسر
 خواب دید او کان پسرنا که برد
 خشک شد از تاب آتش مشک او
 انچنان پر شد ز دود و در شاه
 خواست مردن قالبش پیکار شد
 شادئی آمد ز پیدایش پیش
 که ز شاد خواست هم فانی شدن
 از دم غم می بمیرد این چراغ
 در میان این دو مرگ از زنده است
 شاه با خود گفت شادیرا سبب
 ای عجب یکچیز از یک رو که مرگ
 آن یکی نسبت بدان حالت هلاک
 شادئی تن سودنی او کی کمال
 خنده را در خواب هم تعمیر خوان
 کریه را در خواب شادی و فرح
 شاه اندیشید کین غم خود گذشت
 چشم زخمی زین مبادا که رسد
 و رسد خاری چنین اندر قدم
 چون فنا را شد سبب بی منتها
 صد دریچه و در سو که لدریغ
 زین زین تلخ آن درهای مرگ
 از سوی تن در دها بانک دست
 جان مسر بر خوان د فهرست طب
 نار علتهما نظر کن ملتهب
 زان همه غمها درین خانه هست
 باد تندست و چراغ اتری
 تا بود که هر دو یک کافی شود
 همچو عارف گرفتن ناقص چراغ
 تا که روزی این بمیرد ناکهان
 او نکرد این فهم پس داد از خور
 شمع فانی را بفسانی دگر

باطن و ظاهر مزین از هنر
 صافی عالم بران که گشت درد
 که نماند از آفت آتش اشک او
 که معنی یا بید روی راه آه
 عمر مانده بود ش پیدار شد
 کونذیده بود اندر حسر خویش
 پس مطوق آمد این جان و بدن
 و ز دم شادی بمیرد اینت لاغ
 این مطوق شکل جای خنده است
 انچنان غم بود از تسبب رس
 وان ز یک روی دگر احیا و برک
 باز آن هم سوی دیگر اتساک
 سوی روز عاقبت نقص و زوال
 کریه گوید با دریغ و اندمان
 هست در تعمیر ای صاحب مرح
 لیک جان از نفس این بد ظن گشت
 یاد کار می بایدم که او رود
 که رود گل یاد کاری بایدم
 پس کد این راه را بنسیدیم ما
 میکنند اندر کشادن زین زین
 نشود کوش حیرص از حرص برک
 و ز سوی خصمان جفا بانک دست
 هر دو کامی پر ز کرد هما چست
 زو بگیرانم چراغ دیگری
 که باد آن یک چراغ از جا رود
 شمع دل افروخت از بهر فراغ
 پیش چشم خود نهد و شمع جان
 شمع فانی را بفسانی دگر

و یردی حق بز یاد شاه بر پسر
 دوشده کورد اول پسر ایش و فاست
 آتش ایتدی آب تان خشک و غم
 اولقدر پرا ولدی دود و در شاه
 اولمغه چوق قائمک حالی تبه
 حال پیداریدن اولدی اویله شاد
 مرگ شادی به قریب اولد بدن
 هم دم غم گشته ایلر آدمی
 بویکی مرگ اورته سنده زنده مرد
 دیدی شه نفسنده شادی به سبب
 ای عجب اول شیکه بروج ایلد مرگ
 آخره نسبت بری حکم هلاک
 شادی تن اولدی دنیا ده کمال
 خنده نک خواب اچیره تعمیر عیان
 کریه در خواب اچیره شاد و فرح
 شاه فکر ایتدی بو غم کتدی ولی
 عین اصابت ایلد شاید اکا
 که قدم ز جان اولور سه بویله خار
 بی نهایت اولدی اسباب فنا
 جانب موده در روزن هزار
 صیت و باب تلخ ابواب ممت
 هم صبر بر باد را امراض تن
 بر نفس قیل فهرس طب نظر
 سو بو بو خانه ده راه عدم
 روز کار تنس ایلد اتر چراغ
 کیم یکیم نندن بری وافی اولد
 کوروی عارف لرتنی ناقص چراغ
 تا بو شمع اولد قدده کشته ناکهان
 پس بو فانی شمعنی چوق چخسبر
 ایلدی تبسبیل فانی دگر

باطن و ظاهر ده موصوف هنر
 تنک و تار اولد او شاه کائنا
 قائمدی خیمنده عمدن اشک و نم
 قائمدی دود دلسدن آه راه
 و ارایش عمری که پیدار اولد گشته
 اولمدی عمر زنده اول شوق فو آد
 اولد موقوف خطر بوجان و تن
 هم دم شادی ایلد بسته دمی
 کور که جای خنده در ب طرفه درد
 اویله بر غم اولد پس تسبب رس
 وجه آخر له اولور احیا و برک
 اول بری هم عکسی حال اشتراک
 لیک روز عاقبت نقص و زوال
 کریه و اندوه و عمد ر بی کمان
 اولدی تعمیر انک دفع ترج
 ظن بد جان اچیره اولدی منجلی
 اول کیدر سه یاد کار اتر بجا
 کلدن البسته که کدر یاد کار
 قنغی راهی سد و بند اولسون روا
 کیم اچیلد قچه کلور سپک آه وزار
 کوش حرصنده حیرصک بی ثبات
 صیت در در هم جفا بد خواهدن
 ایتده نار عسل نشر شرر
 چاه پر کردم نمایان هر قدم
 احتیاط ایلد کرک آخر چراغ
 پری سونسه اول بری کافی اولد
 شمع دلدن ایتدی لکسب فراغ
 اوله تابان و فروزان شمع جان
 ایلدی تبسبیل فانی دگر

عروس آوردن پادشاه فرزند خود را از خوف انقطاع نسل
 انقطاع نسل خویند پادشاه فرزندینه طلبکار عروس اولد بغیر

پس عروسی خواست باید بهر او
کرد و سوی فغان این باز باز
صورت این باز گزینجا رود
به این نسر بود آن شاه بنسبه
به این معنی جمله خلق از شغف
تا ماند آن معانی در جهان
حق بحکمت مرصشان دادست وجد
من هم از بهر دوام نسل خویش
دختری خواهم ز نسل صالحی
شاه خود این صالحست از دادوست
مرا میرزا لقب کردند شاه
شد مغازه بادیه خوشخوار نام
برایر شهوت و خشم و اهل
آن ایران اجل را عام داد
صدر خوانندش که در صف نعال
شاه چون باز اهدی خویشی گزید

تا نماید زین ترفیح نسل او
فرخ او کرد در بعد باز باز
معنی او در ولد باقی بود
مصطفی که الولد سترایه
می پاموزند طفلان از حرف
چون شود آن قالب ایشان نمان
بهر رشد هر صغیر مستعد
جفت خواهم پور خود را خوب کیش
نی ز نسل پادشاه طالحی
نی اسیر حرص و فرجست و کجاست
عکس چون کافور نام آن سیاه
نیکیخت آن پس را کوبند عام
بر نوشته میریاصدر اجل
نام امیران اجل اندر بلاد
جان و پستت یعنی جاه و مال
این خبر در گوش خاقان رسید

پس عروس اولدی اگا کار مفید
ایتنه پرواز فغان بوشا به باز
محو صورت ایلمه بو باز اگر
انچون دیدی اول شاه بنیه
خلقه بو معنی انچون اولد شغف
اول معنی ما اولد نقش جهان
حکمت ایله حرص ایدر ایراث جد
بندخی نسل ایله ذکره کند
دختر اولسه نسل صالحدن بجا
شاه او در کیم صالح آزاده در
کیم اسیر شهوت تلقیب شاه
هم سپا بانه اولور خوشخوار نام
برایر شهوت و خشم و اهل
اول ایران اجل انچون عوام
وصفی صدر انا تک صف نعال
شاه چون زبادی کوردی معتبر

تا که نسل اوله تروجدن بدید
بچه باز اندن اولور کار ساز
نقش معناسن ولد ابقا ایدر
مصطفی کیم الولد سترایه
ایتنکه طفلانه تعلیم حرف
چونکه انلردن اوله صورت تنان
رشد انچون هر بر صغیر مستعد
استرم تروج ایدم فرزند می
نسل شاه طالح اولور پس روا
صانمه حرص نفسنه دل داده در
اوله در کافور اوله نام سیاه
مال انچون دو تلی دیر دونه عوام
شهرتی یا میریاصدر اجل
قیلدی میران اجل وصف و نام
جاننی پست ایتمه یعنی جاه و مال
اولد خاقانانه اصل بو خبر

اختیار کردن پادشاه دختر درویش زاهد را از جهت
پسرو استراض کردن اهل حرم و تنگ داشتن ایشان
از پوندی درویش

پادشاهک بر زاهد درویش دخترینی اوغلی انچون اختیار ایتدکه
پرده نشین اولان اهل حرمی قرابت درویشدن تنگ و عار ایله
اعتراض ایتد کلریدر

مادر شخرزاده گفت از نقص عقل
توزیح و بخش خواهی و از دنا
گفت صالح را که گفتن خطاست
در قناعت می گزید از تقی
قاتی کان از قناعت و ز تقا
جبه آن کبریا بد سر نهند
شده که او از حرص قصد هر حرام
گفت کوشهر و قلاع او را چیز
گفت رو هر کوشم دین برگزید
غالب آمد شاه و دادش دختر

شرط کفویت بود در عقل و نقل
تا ببندی پور مارا بر کدا
کو غنی القلب از داد خداست
نه از لیبی و کسل همچون کدا
آن ز فقر و قلت دونان جداست
وین ز کج ز بهمت می جد
میکنند او را که اکوید همسام
یا نثار کوهرو دینار ریز
باقی غنمها خدا از وی برید
از نثار و صالحی خوش کوهری

مادر شخرزاده نقص عقل ایله
شیخ و بخشی مقصیدر بودا
دیدی دینسز حق صالحه کدا
اولدی تقوی و قناعتده مقیم
قلت اهل قناعت بشقه در
جبهیه دونان ایدر لر حرص و آرز
شده که حرصندن ایله قصد حرام
دیدی تجمیزه قنی شهر و قلاع
دید وارسن کیمه کیم وار فکر دین
شاه غالب کلدی الدنی دختر

دیدی فکر ایت کفوی عقل و نقل ایله
ایده پوندا و غملمزله بر کدا
انلر ک قلبن غنی ایتدی خدا
چون کدا صانمه کساناک ولیم
قلت فقر و دناست بشقه در
بونلر ایله رسم و زردن احتراز
پیل اگا دیر لکر کدا مردان تام
یا نثار کوهرو ز بهمت متاع
غیری عملردن خندا ایله این
اصل صالح اول مصفا جوهری

در ملاحظت خود نظیر خودند است	چهره اش تا با تراز خورشید چاشت	یوق ایدی اکاملا حتمه نظیر	طلعت تابانی خورشید منیر
حسن دختر این خصا اش آنچنان	کز کز کونی می نکتجد در میان	حسن دختر بویله فرخنده خصال	کر بیان اولسه قبول ایتمز مثال
صید دین کن تار سد اندر تیغ	حسن و مال و جاه و بخت منتفع	دینه طالب اول اکا اولدی تیغ	حسن و مال و جاه و بخت منتفع
آخرت قطار اشتر دان بملک	در تیغ دنیا ش همچون پشم و پشک	آخرت اولدی قطار اشتران	اکه پشم آسا بعدر بوجان
پشم بگزینی شتر نبود ترا	ور بود اشتر چه قیمت پشم را	اختیار پشم اید رسک یوق شتر	مالک اشتر ایسک پشم اولد کپر
چون برآمد این نخاح آن شاهرا	باز او صاحبان بی مرا	اولدی اول شاه ایله چون امر کاح	عقد اصل پاک اصحاب صلاح
از قضا کمپسیر کی جادو که بود	عاشق شخر آده با حسن وجود	کور قضانی اولد بر جادوی پیر	عشقنه شخر آده نک دلن اسیر
جادوی کردش عجزه کابلی	که برد زان رشک سحر بابلی	ایتدی افسون اول عجز کابلی	اولدی سحر رشک سحر بابلی
شبه سحر شد عاشق کمپرزشت	تا عروس و آن عروسی را بهشت	عاشق کمپیر اولوب فرزند شاه	اول عروسی ایتدی مجور نگاه
یک سیه دیوی و کابولی زنی	گشت بر شخر آده تا که رهزنی	دیو کابولی سحر و زن اکا	اولد فن سحر ایله رهزن اکا
آن نود ساله عجز کند کس	نی خرد هشت آن ملک را و نه نس	اول نود ساله عجز بد نمون	ایلدی شخر آده بی مست فسون
تاب سالی بود شخر آده اسیر	بوسه جایش نعل کفش کنده پیر	بر سینه اولدی او شخر آده اسیر	بوسه کاهی نعل کفش کنده پیر
صحبت کمپسیر او را می رود	تا زکاشش نیم جانی مانده بود	صحبت کمپسیر دن اولدی همان	گاه صورت زرد رو و نیم جان
دیگران از ضعف و باد دسر	اوز سکر سحر از خود چنبر	انچگون خسته دل مادر پدر	سحر ایله اول کنیدن چنبر
این جهان بر شاه چون زندان شده	وین پسر بر کریمه شان خندان شده	بوجان اول شاه زندان کدر	کریمه سینه انلرک خندان پسر
شاه بس بی چاره شد در درو مات	روز و شب میکرد قربان وزکات	چاره سز قالدی شه فرخ صفات	روز و شب ایلر دقربان وزکات
زانکه هر چاره که میکرد آن پدر	عشق کمپسیرک همی شد پشتر	هر نه چاره ایتیه حقتنده پدر	عشق کمپسیر کدن اول اولدی بتر
پس یقین گشتش که مطلق آن یسرت	چاره او بعد ازین لابه کیرست	پس یقین اولدیکه مطلق مدعا	چاره سسی مولایه صدق ایله دعا
سجده میکرد او که هم فرمان تراست	غیر حق بر ملک حق فرمان کراست	سجده ایتدی دیدیکیم فرمان سنک	یوق شریک قدرت واحسان سنک
لیک این مسکین همی سوزد چو خود	دستگیرش ای رحیم وای دودود	بوفقیار اولمقده سوزان همچو خود	دستگیر اول ای رحیم وای دودود
تاریار بیا رب و افغان شاه	ساحری استاد پیش آمد ز راه	اولدی مقبول خدا فریاد شاه	ایتد بر استاد ساحر عزم راه

متجرب شدن دعای پادشاه در خلاص پسر ازین جادوی کابلی

او شنیده بود از دور این خبر	که اسیر پره زن گشت آن پسر	بوجبر مسموعی اولدی دور دن	کمپسیر اولمش اسیر پره زن
کان عجزه بود اندر جادوی	بی نظیر و این از مثل دوی	اول عجز اولمشدی سحر ایله مثل	سحر و جادو دیده پمثل و بدل
دست بر بالای دستت ای قنا	درفن و در زور تا ذات خدا	دست بر بالا دست اولد و لیک	حکمت چون رب بی شریک
منتهای دستهادست خداست	بحر بی شک منتهای جویهاست	منتهای دست ایچون دست خدا	بحر اولور انهاره حد انتها
هم از او کسیر ندایه ابرها	هم بد و باشد نهایت سیل را	جمله ابراندن اولور لر مایه کیر	هر طرف سیلاب هم اولدر مصیر
گفت شاهش این پسر از دست رفت	گفت اینک آدم در مان زفت	دیدیم شکیم کندی لدن بو پسر	دیدیم کلام او لنگچون چاره کر

نیست همنا زال را زین ساحران
چون کف موسی با مر کرد کار
که مرا این علم آمد زان طرف
آدم تا بر کشایم سحر او
سوی کورستان برو وقت سحر
سوی قبله باز گاو آن جای را
بس در سنت این حکایت تو ماول
آن که همای گران بر کشاد
آن پسر با خویش آمد شد دوان
سجده کرد بر زمین میرد ذقن
شاه آیین بست و اهل شهر شاد
عالم از سر زنده گشت با فروز
یک عروسی کرد شاه اورا چنان
جادوی کمپیر از غصه بر مرد
شاهزاده در تعجب مانده بود
نوعروسی دید همچون ماه حسن
گشت پهوش و بر و اندر شاد
سه شبان روز از خود پهوش گشت
از کلاب و از علاج آمد بخود
بعد سالی گفت شاهش در سخن
یا در آوزان ضحیح وزان فراش
گفت رومن یافتم دار السرور
همچنان باشد چو مومن راه یافت

جرمن داهی رسیده زان کران
یک بر آرم من ز سحر او دمار
فی زشت کردی سحر مستخف
تا مانند شاهزاده زرد رو
پهلوی دیوار هست اسپید کور
تا بهیسی قدرت وضع خدا
زیده را کویم رها کردم فضول
پس ز محنت پورشم راره داد
سوی تخت شاه با صد امتحان
در بغل کرده پسر تیغ و کهن
وان عروس ناما مبدوبی مراد
ای عجب آنروز روز امر و روز
که جلاب قند پیش سکان
روی و خورش با مالک سپرد
کرمن او عقل و نظر چون در بود
که همی ز در بلجان راه حسن
تا سه روز از جسم او کم شد فو آد
تا که خلق از غشی او پر جوش گشت
اندک اندک فهم گشتش نیک و بد
که پسریا در آوزان یار کهن
تا بدین حد پوفا و مر مباحش
وار هیبدم از چه دار الغرور
سوی نور حق ز ظلمت رو کافت

ساحران اچره اکا یو قدر غریم
دست موسی ووش بعون کرد کار
با که بو علم او لطف نذر همان
کلدم انک سحرینی فتحه تمام
سمت کورستانه وار اولسون بدید
قبله سمت ننده کر کرد رحفر جا
اطول اولد بو حکایت سن ماول
پس عقود سحر اولوب انده کشاد
کنده کلدی پسر اولد دوان
یوزیره سورد ایدوب وضع ذقن
اهل شهر ایتد و نما اولدی شاد
خلق عالم اولد باشند دافروز
بر و ایله ایتد یکیم شاه جهان
جادوی کمپیر اولدی غصه دن
شاهزاده پر تعجب قلدی زار
نوعروس کوردی حسن ایله چوماه
اولد پهوش او ستمه دوسد همان
اوچکون اوچ کچه اولوب پهوش حال
پس کلاب ایله علاج اولد مدد
دید ی بر بیل صکره سوزده شاه اگا
همفراش و همسرک گاه ایله یاد
دید ی اولدم واصل دار السرور
بوله در مومن بونجه شاهراه

بندن او ز که لطف لیدر سه اول کریم
ایلرم سحر انک وقت مار
اولدم شاکر د سحر ساحران
قالیه ش هزاره تا مر بوط دام
مقتل دیواره بر قبر سفید
اوله ظاهر قدرت وضع خدا
زیده لازم ایده لم ترک فضول
کتدی محنت اولد اول شهرزاده شاد
تخت شاه ایتمچون امتحان
شاهزاده در بغل تیغ و کهن
با خصوص اول نوعروس نامراد
ایعجب اول روز کوندر هم بوروز
شربت قند ایله سیر اولد سکان
مالکه عزم ایتدی آلوده بدن
کیم نچه عقل و بصرده ایتدی کار
کیم ملاحظتله او در خواب شاه
قالدی اوچ کون کمشده عقل و جنان
خاتی اول غشی ایتدوقف انفعال
اندک اندک ایتد فهم نیک و بد
یاده کلز می او یار خوشش لقا
سوفانی اولسون حدون زیاد
ایلدم ترک چه دار الغرور
نور حقه ظلمت ایتد نگاه

در بیان انکه شاهزاده آدمی بیجه است خلیفه زاده خداست
پدرش آدم صفی خلیفه حق سجود ملائک وان کمپیر کابلی
دنیاست که آدمی بیجه را از پدر برید سحر و انبیاد اولیا آن
طیب مدارک کنندند اند

بنی آدم شاهزاده و خلیفه زاده خداست که پدری سجود ملائک
و خلیفه حق اولان آدم صفی علیه السلام در اول کمپیر کابلی دنیا در که
سحر ایلی بنی آدمی بابا سندن جدا ایدر و اکا طیب چاره ساز
انبیاد اولیا اولدین تمشیل و پاندر

ای برادر انکه شهرزاده توی
کابلی جادو این دنیاست کو
در جهان کهنه زاده از نوبی
کرد مردانرا اسیر رنگ و بو

ای برادر پهل سن اول شهرزاده سن
کابلی سحاره بود نیسای تنک
بوجان کهنه یه دل داده سن
ایتدی مردانی اسیر بوی و رنگ

چون در آنگذت درین آلوده روز	دمبدم میخوان و می دم قل اعوذ	سحری ایتد کچه سما قصد نفوذ	ورد کی ایله دمام قتل اعوذ
تاری زین جادوی وزین قلق	استعادت خواه از رب الفلق	اوله سن تارسته غم و قلق	اول مدد خواهند رب الفلق
زان نبی دنیا را سحاره خواند	کو بافسون خلق را در چشاند	اول سبدن دیدی سحاره نبی	سحر و افسونی ایدر خستنی غبی
پین فسون گرم دار دکنده پیر	کرده شاهزادم کرشمس اسیر	الحذر افسون ایدوب اول کنده پیر	ایتدی شامانی دم گرمی اسیر
در درون سینه نفاثات اوست	عقد های سحر را اثبات اوست	سینه سی معقود نفسا تا تدر	سحرینی اول عقده لرا اثبات در
ساحره دنیا قوی دانا زینست	حل سحر او پایی عام نیست	بوزن دنیا قوی سحاره در	سحرینی حل عامه یه کوچ چاره در
در کشادی عقد او را عقلها	انبیاء را کی فرستادی خدا	عقد ه سی عقل ایله اوسیدی کشاد	انبیاء اولمز دی ارسال عباد
پین طلب کن خوش می عقده کشا	راز دان یفعل الله ما یشا	طالب اول بول بر دم عقده کشا	راز دان یفعل الله ما یشا
همچو ماهی بسته استت اوست	شاهزاده ماند سالی و تو شصت	اول سنی ماهی و سن ایتد بند دام	قالد بر میل پور شه سن نچه عام
شصت سال از شست او در مخفی	نی خوشی نی بر طریق سنی	قالد ک الشمس میل ایتد امنده سن	نا خوش و محنت زده آلوده تن
فاسقی بد بخت نی دنیا خوب	نی رهیده از وبال دار ذنوب	فاسق بد بخت دنیا صانمه خوب	چوق و بالک لیک یوق محذوب
نفع او این عقد ها را سخت کرد	پس طلب کن نفع خلاق فرد	عقد ه بی نفع ایله سخت ایتد تمام	نفع خلاقی استه سن مدام
تا نفعت فی من روحی ترا	دار ماند زین و گوید بر ترا	تا نفعت فی من روحی سنی	ایلیه تخلص دنیای دنی
جز نفع حق نوزد نفع سحر	نفع قهرست این و آن دم نفع سحر	نفع سحری نفع حق ایله دم	نفع سحر اولدی بو نفع قهر او دم
رحمت او سابقست از قهر او	سابقی خواهی بر و سابق بجو	سابق اولدی قهره حقا رحمتی	طالب سابق ایسک قیل بسبقتی
تاری اندر نفوس زو جت	کای شه سحر اینک محر جت	اول نفوس زو جت دن ایزجو	محر جک ای شاه سحر اولد بو
با وجود زال ناید انخلال	در شبیکه و در بر آن پردلال	زال ایله کلز وجوده انخلال	وصلی اولد ها که دام پردلال
نی بکفقت آن سراج امتان	این جهان و آن جهان صرتمان	کیم پوردی اول سراج امتان	اولدی فانی ایله باقی صرتمان
پس وصال این فراق آن بود	صحت این تن مقام جان بود	پیرینک وصلی فراقی آخرک	صحت تن صندی جان نورک
سخت می آید فراق این عمر	پس فراق آن مقردان سخت تر	بو عمرک سخت و لخبه فرقتی	پیل مفرک فرقتی اندن قتی
چون فراق نقش سخت آید ترا	تا چه سخت آید ز نقاش جدا	چون فراق نقش اولور شکل سکا	فرقت نقاش اولور اندن بلا
ای که صبرت نیست از دنیا دون	صبر چون دار حق ای دوست چون	سنده کیم یوق صبر دنیا دنی	نچه ممکن صبر مولای غنی
چونکه صبرت نیست زین آب سیاه	چون صبور داری از چشمه آله	صبرک ایلر کن عدم آب سیاه	قابل صبر اولدی عسین آله
چونکه بی این شرب کم دار سکون	چون زار براری جدا و ز شربون	چون ایدر هجرانی بو شربک زبون	کور ندر برابر هجر شربون
کر بسنی یک نفس حسن و دود	اندر آتش آنگنی جان و دود	بر نفس اولسه عیان حسن و دود	جسم و جانک آتش ایله وقت دود
جیفه پنی بعد از آن این شرب را	چون بیسنی کرد و فر قرب را	بد کور ردک بعد از آن بو سز سن	کور مش اولسک اول صفا قربی سن
همچو شکر زاده زسی دریا رویش	پس برون آری ز پا تو خار خویش	همچو شکر زاده بولور دک یاریکی	پایدن اخراج ایدر دک خار یکی
جد کن در خودی خود را پاپ	زود تر و الله اعلم بالصواب	کنیدی یوق طقه بول ایله شتاب	سعی قیل و الله اعلم بالصواب
هر زمانی پین مشو با خویش جفت	هر زمان چون غر در آب و گل مینفت	هر زمان نکلک یار اولمه امان	آب کلده قالمه خروش هر زمان
از تصور چشم باشد این عشار	که ز پند شیب و بالا را جبار	چشم قاصر اولدی ز لاله قریب	کیم دکل منظوری بالا و نیشب

بوی پسران یوسف کن مند
 صورت پنهان و آن نور جبین
 نور آن رخسار بر ماند ز نار
 چشم را این نور حالی بین کند
 صورتش نورست و در تحقیق نار
 دمدم بر رفت هر جا رود
 دور پسند دور بین بی هنر
 خفته باشی بر لب جو خشک لب
 دور می پتی سراب و می دوی
 میزنی در خواب با یاران تو لاف
 نمک بدان سواب دیدم این شتاب
 هر قدم زین آب تازی دور تر
 عین آن عزمت حجاب این شده
 بس کاعزمی بجایی میکند
 دید و لاف خفته می ناید بکار
 خوابناکی نیک هم بر راه خسب
 تا بود که ساکی بر تو زند
 خفته را کز فکر کرد و همچو موی
 فکر خفته کرد و تا و کرسه تاست
 موج برو می زندگی استراز
 خفته می پند عطشهای شدید

ز آنکه بویش چشم روشن میکند
 کرده چشم انبسیار ادور بین
 بین مشوقان بنور مستعار
 جسم و عقل و روح را که کین کند
 کرضیا خواهی دودست از و بدار
 دیده و جانے که حالی بین بود
 همچنانکه دور دیدن خواب در
 میدوی کوسر آب اندر طلب
 عاشق آن جنبش خود میثوی
 که نمم پندار و پرده شکاف
 تا رویم آنجا و آن باشد سرا
 دو دو آن سوی سراب باغزر
 که تو پوسته است و آمده
 از مقامی کان غرض در وی بود
 جز خیالی نیست دست از وی بدار
 الله الله بر ره الله خسب
 از خیالات نفاست بر کند
 او از آن دقت نیابد راه کوی
 هم خطا اندر خطا اندر خطا
 خفته پویان در سیابان دراز
 آب اقرب منه من جبل الوردید

ساکه پسران یوسف مستند
 صورت پنهان ایلد نور مبین
 نوری اول رو یک اید را طغای نار
 چشمی انجق حال بین ایلر بو نور
 صورتی نور لیکن اول تحقیقه نار
 دمدم اول رو بر وقار شوکیدر
 دور پسند دور بین بی هنر
 سن لب جو ده ایدرسن که چه خوا
 اول سرابه دور دن دل داده سن
 خوابده استیکده سن یا رانه لاف
 اشته کور دم انده آبی قیل شتاب
 دور اولور سن هر قدم بو آبدن
 اول سرابه عزم اولور سا که حجاب
 نچه لریجا ایدوب عزم سفر
 نام همچون لاف رویت بی مال
 خوابناک ایسکی اولوزره نام اول
 تا که بر ساکت سنی پیدار اید
 فکر نام اولسه ده دقتده موی
 فکر نام کرد و تا و کرسه تا
 موج اکاهمسایه بی استراز
 خفته پس آفته عطش شدید

اولدی بوی چشم یعقوبه مدد
 ایتدی چشم انبیایی دور بین
 اوله سن خرسنده نور مستعار
 جسم و عقل و روح همچون یوقدر ظنور
 اندن ال چک تا اوله سن تا بدار
 دیده و جانی که حالی بین ایدر
 صانکه ایلر اولیوقده دوره نظر
 مطلبک اما اولور سمت سرا
 چونکه کور دک رویته افتاده سن
 کیم نمم پندار و پرده شکاف
 عزم ایدرسن اول ایسه اولک سرا
 کیم سرابه غره سن سر عتله سن
 اب قراکین دور اولور سندن اول
 منزل مقصودینی ایلر کذر
 ال چک اندن کیم دکل آلاخیال
 دور اوله راه حقه قائم اول
 اول نفاست محو ایدوب در کار اید
 اولمز اول دقت دلیل راه کوی
 اول دکل آلا خطا اندر خطا
 خفته پویان سیابان دراز
 آب اقرب منه من جبل الوردید

حکایت آن زاهد که در سال قحط شاد و خندان بود
 با منطی و کثرت عیال و خلق می مردند از کرسنگی
 گفتندش که چه هنگام شاد ایست که هنگام صد تعزیتست
 گفت مراباری نیست

اول زاهدک حکایت سیدر که سال قحطه افلاس حال و کثرت
 عیال ایلد شاد و خندان و سائر ناس اضطراب جمع ایلد مرتبه
 موده نالان اولوب اکادیر لردیکه بو هنگام شادی دکل بلکه
 محل تعزیه در زاهدی کجانبست دکل دیو جواب ایتدیکیدر

همچنان کان زاهد اندر سال قحط
 پس بگفتندش چه جای خنده است
 رحمت از ما چشم خود بردوخته است
 کشت و باغ و رزمیه اساده است

بود و خندان و کریان جمله رهط
 قحط پنج مؤمنان برکنده است
 ز آفتاب تیز صحرای سوخته است
 در زمین نم نیست فی بالا و پست

زاهد آساکیم اولوب قحط بلاد
 دیدلر آکه دکل جای سرور
 برده اولدی چشم رحمتدن حجاب
 سوبوزرع و گیاه اولدی عدم

خلق کریان اید اول خندان و شاد
 مؤمنان قحط ایلد اولد و وقف شور
 شدت شمس ایتد صحرائی خراب
 یوق زینک زیر وبالاسنده نم

خالق می میرد زین قحط و عذاب	ده ده و صد صد چو ماهی دور از آب	بر مسلمانان نبی آری تو رحیم	مؤمنان خویشند و یک تن کرم و شحم	رنج یک جزوی ز تن رنج همه است	کردم صلحست یا خود ملجمه است	گفت در چشم شما قحطت این	پیش چشمم چون هشتت این زمین	من همی پنم بهر دشت و مکان	خوشها انبه رسیده تا میان	خوشها در موج از باد صبا	پر پابان سبز ترا ز کف دنا	ز آزمون من دست برو میزنم	دست و چشم خویش را چون بر کنم	یا رفیعون تنیدای قوم دون	زان نماید شمارا نیل خون	یا موسی خرد کردید زود	تا نماید خون و پینید آب رود	باید از تو جفای می رود	آن پدر در چشم تو سک میشود	آن پدر سک نیست تاثیر جفاست	کر که می دید یوسف را چشم	چونکه اخوانا حسودی بود چشم	باید چون صلح کردی چشم رفت	آن سکی شد کشت بابا یا رفت
-----------------------------	---------------------------------	-----------------------------	---------------------------------	------------------------------	-----------------------------	-------------------------	----------------------------	---------------------------	--------------------------	-------------------------	---------------------------	--------------------------	------------------------------	--------------------------	-------------------------	-----------------------	-----------------------------	------------------------	---------------------------	----------------------------	--------------------------	----------------------------	---------------------------	---------------------------

پان آنکه مجموع عالم صورت عقل کلت چون با عقل کل
بکثر روی جفا کردی صورت عالم تراغم فراید در اغلب احوال
چنانکه دل باید بر بد کردی صورت پدر غم فراید ترا و توانی
رویش را دیدن اگر چه پیش از آن نور دیده بوده باشد
در احوال جان

کل عالم صورت عقل کلت	کوست بابای هر آنکه اهل قست	چون کسی با عقل کل کفران فرود	صورت کل پیش او هم سک نمود	صلح کن با این پدر عاقی بهل	تا که فرش زر نماید آب و گل	پس قیامت نقد حال تو بود	پس تو چرخ وزین مبدل شود	من که صلحم دائم با این پدر	این جهان چون جنتم در نظر	هر زمان نوصورتی و نوجال	تا ز نو دیدن نسرد میرد ملال	من همی پس نم جهان را پر نسیم	آبها از چشمها جوشان متیم	بانک آبش میرسد در کوش من	مست میکرد و ضمیر و هوش من	شاخار قصان شده چون تابان	بر که کف زن مثال مطربان	برق آینه مست لامع از نمد	کر نماید آینه تا چون بود	از هزاران می کنویم من یکی	ز آنکه آکند مست هر کوش از شکی
----------------------	----------------------------	------------------------------	---------------------------	----------------------------	----------------------------	-------------------------	-------------------------	----------------------------	--------------------------	-------------------------	-----------------------------	------------------------------	--------------------------	--------------------------	---------------------------	--------------------------	-------------------------	--------------------------	--------------------------	---------------------------	-------------------------------

پیش و هم این گفت مرده دادست | عقل گوید مرده چه نقد نیست

و همه نسبت مرده در بوقیل و قال | مرده عقل ادعای نقد حال

قصه فرزند ان عزیز علی السلام که از پدر احوال پدری
پرسیدند میگفت آری دیدمش می آید بعضی شناختندش
پهوش شدند و بعضی که نشناختندش گفتند خود مرده
داد این پهوشی چیست

عزیز نبی علی السلام او غلبرینک قصه سیدر که بابا لرندن
بابا لرئی احوال سوال ایتد که پدر لرئی بی انی کوردم کلور
دید که بعضی لرئی پس لوب پهوش اولد قلری و بعضی لرئی
پلیوب بو پهوشی نذر دید کلرین پس اندر

مچو پوران عزیز اندر کذر | آمده پسران ز احوال پدر
گشته ایشان پرو بابا شان جوان | پس پدر شان پیش آمد ناگهان
پس پرسیدند از و کای ره کذر | از عزیز ما عجب داری خبر
که کسی مان گفت امروز آن سند | بعد نو میدی ز پیرون میرسد
گفت آری بعد من خواهد رسید | آن کی خوش شد چو این مرده شنید
بانک میزد کای بشر باش شاد | وان دگر شناخت پهوش او فساد
که چه جا مرده است ای خیره سر | که در افتادیم در کان شکر
و هم را مرده است و پیش عقل نقد | ز آنکه چشم و هم شد محبوب نقد
کافر از درد و مؤمن را بشیر | لیک نقد حال در چشم بصیر
ز آنکه عاشق دمدم نقد است مست | لاجرم از کفر و ایمان برتر است
کفر و ایمان هر دو خود در بان است | کوست مغز و کفر و دین او را دو پوست
کفر قشر خشک رو بر تافت | باز ایمان قشر لذت یافته
قشر های خشک را جا آتش است | قشر پوسته مغز جان خوش است
مغز خود از مرتبه خوش برتر است | برتر است از خوش که لذت کسرت
این سخن پایان ندارد باز کرد | تا بر آرد موسم از بحر کرد
در خور عقل عوام این گفته شد | از سخن باقی آن بهفته شد
زر عقلت ریزه است ای مهم | بر قراضه مهر سکه چون نم
عقل تو قسمت شده بر صد مهم | بر هزاران آرزو و طم و دم
جمع باید کرد اجسرا را بعشق | تا شوی خوش چون سمرقند و دمشق
جو چون جمع کردی ز اشتباه | پس توان زد بر تو سکه پادشاه
ورز مثقالی شوی افزون تو خام | از تو سازد شه یکی زرینه جام
پس برو هم نام و هم القاب شاه | باشد و هم صورتش ای وصل خواه
تا که معشوق بود هم نام هم است | هم چراغ و شهاب و نقل و شراب
جمع کن خود را جماعت رحمت | تا تو انم با تو گفتن آنچه هست

اولدی اولادی عزیزک سبر سر | اولدی اولدی عزیزک سبر سر
اول او غلبر سر اید بابا جوان | اول او غلبر سر اید بابا جوان
پس صوروب دیر کرد ای فرخنده سیر | پس صوروب دیر کرد ای فرخنده سیر
دید ی بر کسم بو کون مقصود کز | دید ی بر کسم بو کون مقصود کز
دید ی بدن صکره حاصلد را امید | دید ی بدن صکره حاصلد را امید
دید ی شادا دل ای بشیر سرور | دید ی شادا دل ای بشیر سرور
کیم نه جای مرده دای خیره سر | کیم نه جای مرده دای خیره سر
و همه در مرده و ایکن عقله نقد | و همه در مرده و ایکن عقله نقد
کافره در داسل ایمانه بشیر | کافره در داسل ایمانه بشیر
چون اولور عاشق دم نقد ایله مست | چون اولور عاشق دم نقد ایله مست
کفر و ایمان یکی در باند را کا | کفر و ایمان یکی در باند را کا
کفر قشر خشک دور افشاده در | کفر قشر خشک دور افشاده در
قشر خشک جانی آتش در دام | قشر خشک جانی آتش در دام
مغز اولور لذتده عالی مرتبه | مغز اولور لذتده عالی مرتبه
بوسوزک پایانی یوقدر قیل رجوع | بوسوزک پایانی یوقدر قیل رجوع
بوسوز اولدی لایق عقل عوام | بوسوز اولدی لایق عقل عوام
چون زر عقل اولد سنده ریزه سال | چون زر عقل اولد سنده ریزه سال
عقلک اولدی صد مهمه منقسم | عقلک اولدی صد مهمه منقسم
عقله اجسرا کر که در مجتمع | عقله اجسرا کر که در مجتمع
جمع اجزای اولور سک کر محمد | جمع اجزای اولور سک کر محمد
اول سن مثقالدن افزون کر | اول سن مثقالدن افزون کر
پس اکا هم نام و هم القاب شاه | پس اکا هم نام و هم القاب شاه
تا که معشوق اولد هم نام هم است | تا که معشوق اولد هم نام هم است
کندی کی جمع ایت جماعت رونف | کندی کی جمع ایت جماعت رونف

یولده پرش کار احوال پدر | یولده پرش کار احوال پدر
پشگاه کلدی والد ناگهان | پشگاه کلدی والد ناگهان
وار میدر سر زده خبر در عزیز | وار میدر سر زده خبر در عزیز
نا امید ایکن اولور مشهود کز | نا امید ایکن اولور مشهود کز
ایتد بر فرزند ی خوشدل بو نوید | ایتد بر فرزند ی خوشدل بو نوید
اول بری پهلده اولد کبی شعور | اول بری پهلده اولد کبی شعور
کانه و اصل اولمش بز پنخبر | کانه و اصل اولمش بز پنخبر
پسکله چشم و هم اولور محبوب نقد | پسکله چشم و هم اولور محبوب نقد
لیک نقد حال ایدر چشم بصیر | لیک نقد حال ایدر چشم بصیر
کفر و ایمان اولور بالانشت | کفر و ایمان اولور بالانشت
کفر و دین قشری او در لب صفا | کفر و دین قشری او در لب صفا
لیکن ایمان قشر لذت داده در | لیکن ایمان قشر لذت داده در
قشر مغز اولد جاندر ذوق کام | قشر مغز اولد جاندر ذوق کام
طعمه لذت رهنا در مشرب | طعمه لذت رهنا در مشرب
تا که موسی اید معجز له طلوع | تا که موسی اید معجز له طلوع
پس نهفت اولدی باقی کلام | پس نهفت اولدی باقی کلام
سکه دار اولور قراضه پیکان | سکه دار اولور قراضه پیکان
سند یوز پیک آرزو وار مرتسم | سند یوز پیک آرزو وار مرتسم
تا اوله سنده لطافت ملتمح | تا اوله سنده لطافت ملتمح
سکه شاه اولور سن مستعد | سکه شاه اولور سن مستعد
سندن ایله پادشه بر جام زر | سندن ایله پادشه بر جام زر
نقش اولور صورت دخی ایسک نگاه | نقش اولور صورت دخی ایسک نگاه
هم چراغ و شهاب و نقل و شراب | هم چراغ و شهاب و نقل و شراب
سولیم تا سا که اسرار خفی | سولیم تا سا که اسرار خفی

زانکه گفتن از برای باور است
جان شرک از باوری حق بر است
جان قسمت کشته بر حشوفلک
در میان شصت سودا مشترک
پس خموشی به دید اورا نبوت
پس جواب احمقان آمد سکوت
این همی دانم ولی مستی تن
می کشاید بی مراد من دهن
آنجنان که عظمه و از خامیاز
این دهن کرد دهن با خواه تو باز

سویلمکدن اعتماد اولد مراد
جان شرک حقه ایتمز اعتماد
جانکه اولدی قسمت حشوفلک
نچه سودا اورته سنده مشترک
پس خموشیدر اکا حکم نبوت
چون جواب احمقان اولدی سکوت
بویله در پس لدم ولی مستی تن
اضطاری ایتدیر رفح دهن
شویله کیم خمیازه و عظمه همان
خواه و ناخواه ایتدیر رکشف دهن

در تفسیر این حدیث شریف که انی لاس تغفر الله فی کل یوم
سبعین مرتة

انی لاس تغفر الله فی کل یوم سبعین مرتة حدیث شریفک
تفسیریدر

همچو پیغمبر ز گفتن و زنتار
توبه آرم روز من بهفت ابار
لیک آن مستی شود توبه شکن
منی است این مستی تن جا به کن
حکمت اظهار تاریخ دراز
مستی انداخت بردانای راز
راز پنهان با چنین طبل و علم
آب جوشان کشته از جفت القلم
رحمت چید روانه سر زمان
خفته اید از درک آن ای مردمان
جا به خفت خورد از جوی آب
خفته اند خواب جویای سرا
میدود کجا جوی بوی آب هست
زین تفکر راه را بر خویش بست
زانکه انجا کفت زینجا دور شد
بر خیالی از حقی مجبور شد
دور پنهانند بس خفته روان
رحمتی آید شان ای رهروان
من ندیدم تشنگی خواب آورد
خواب آرد تشنگی بی خرد
خود خرد آنست کواز حق چرید
نی خرد کار اعطارد آوردید

مقتدی سنت پیغمبرم
کونده یتش کره توبه ایلرم
لیکن اول مستی اولور توبه شکن
مستی تن اولدی سد جا به کن
حکمت اظهار تاریخ دراز
مقتضی مستی دانای راز
راز اوله همشهرت طبل و علم
آبی پر جوش ایلدی جفت القلم
رحمت چید رواند رهز زمان
خفته در ادراکدن بو مردمان
جا به سن ترا یلمکده جوی آب
خفته خود آب اچره جویا سرا
عزیمی قصد آب طرف آبدن
اول تفکر آکه اولدی راهزن
اکه کندی دور اولدی ماسبق
بو خیال ایتدی انی مجبور حق
دور پنهان ولی خفته روان
انله شقت کر کای رهروان
کوردم اید عطا ایراث خوا
اشنه بی عقل ایدر خوابه شتاب
عقل اولد کیم اول اوله حقدن عطا
پس اولور عقل عطا در خطا

پان آنکه عقل جزوی تا بکو رپش نپندد باقی مقصد
انسیا و اولیاست

عقل جزینیک رویتی قبره دک اولوب ماوردن نابصیر اولمغله
باقی امورده مقلد انسیا و اولیا اولدین پاندر

پیش پسنی این خرد تا کور بود
وان صاحب بدل بنفخ صور بود
این خرد از کور و خاک کی گذرد
وین قدم عرصه عجایب سپرد
زین قدم وین عقل رو پر از شو
چشم غیبی جوی و بر خورد ار شو
همچو موسی نور کی یابد ز جیب
سحره استاد و شاگرد کیتب
زین نظروین عقل ناید جزدوار
پس نظر بگذارد بکیزن انظار
از سخن کوی مجوسید ارتفاع
منظر راه ز گفتن استماع
منصب تعلیم نوع شهوتست
هر خیالی شهوتی در ره مست
کر بفضلش پی بر دی هر فضول
کی فرستادی خدا چندین رسول

اولد منظوری بو عقلمک قبر و کور
منظر اهل بصیرت نفخ صور
بو خرد فهم غراب اید مز
بوقت دم طی عجایب اید مز
اولد بو عقل و قدم کار پسین
اول یور جویای چشم غیب بین
جیب موساده اولان نور یادده
اوله مزیم کاتب و استادده
بو نظر بو عقل اولور وقت دوار
کچ نظر دن اول رهین انظار
سن سخن کوییده اوله مستقر
سوزدن اعلا در سمع منظر
منصب تعلیم رهوت نشان
هر خیال شهوت و لذت همان
واصل اوله فضل اید هر فضول
خالق کوندر مزدی حق بو نجه رسول

عقل جزو همچو برقت و درخش
 نیست نور برق بهر رهبری
 برق عقل با برای گریه است
 عقل کو در گفت بر کتاب تن
 عقل رنجور آردش سوی طیب
 نمک شیاطین سوی گردون شدند
 می رودند اندکی زان راز با
 که روید انجار سولی آمده است
 که همی جوید در پی بهسا
 میرزان آن حلقه در و بر باب پست
 نیست حاجت تان بدین راه دراز
 پیش او آید اگر خائن نه آید
 سبزه رویانند ز خاکت آن دلیل
 سبزه کردی تازه کردی از نوبی
 سبزه جان بخش کاز سامری
 جان گرفت بانک ز دزان سبزه او
 که این آید سوی اهل راز
 سرکلاه چشم بند و کوش بند
 زان کله مرچشم باز از است
 چون برید از جنس باشه کشت یار
 راند دیوانه از حق از مرصاد خویش
 که سری کم کن نه تو مستبد
 زود بردل رو که تو سز و دلی
 بندگی او به از سلطانیت
 فرق بین و برگزین تو ای چپس
 گفت آنکه هست خورشید ره او
 سایه طوبی بین و خوش نجیب
 ظل ذلت نفسه خوش مضجعی ست
 کرا زین سایه روی سوی منی

در درخشش کی توان شد و خوش
 بلکه امرست ابرو که می گری
 تا بگری نیستی در شوق هست
 ایک نتواند بخود آموختن
 ایک نبود در دو اعقلش مصیب
 کوش بر اسرار بالا میزدند
 تا شهب میراندشان زود از سما
 هر چه میخواهید زو آید بدست
 اد حسلو الایات من ابوابها
 از سوی بام فلک تان راه نیست
 خاک را داده ایم اسرار راز
 نیشکر کردید از و کر چه نیاید
 نیست کم از سم اسب جبرئیل
 که تو خاک اسب جبرئیلی شوی
 کرد در کوساله تا شد کوهری
 انچنان بانگی که شد فتنه حد و
 وار هیب از سر کله مانند باز
 که از و باز است مسکین و نژند
 که همه میشل سوی جنس خود دست
 بر کشاید چشم او را باز دار
 عقل جزوی راز استبداد خویش
 بلکه شاگرد دلی و مستعد
 بین که بنده پادشاه عادی
 که انا خسیر دم شیطانیت
 بندگی آدم از کبر بلیس
 حرف طوبی هر که ذلت نفسه
 سربنده در سایه بی سرکش نجیب
 مستعدان صف را جمع است
 زود طانغی کردی وره کم کنی

عقل جزئی اولدی برق تیز پر
 رهبر اولمز نوری بر تک بریکا
 برق عقل اولدی برای گریه پیل
 عقل ایله صبیان اولور مکتب نشین
 عقل ایله پنا را یدر غم طلب
 کور شیاطین سمت چرخ عزم آید
 شمه رازه اولور کن راهیاب
 یعنی دیر لرانده وار در بر رسول
 ای طلب کاران در پی بهسا
 حلقه زن اول ایله در کده و قوف
 یوق سز کچون حاجت راه دراز
 بی خیانت اول حضوره سجده بر
 سبزه زار ایلمر ترا بک اول دلیل
 سبزه تر دن اولور و صفک جمیل
 سبزه جان بخش ایله اول سامری
 بولک جان اول سبزه دن آیت صد
 اول امانت پشم اصحاب از
 سر کلاه چشم بند و کوش بند
 چشم بازان اول کلمدن بسته در
 جنسی ترک ایله اولسه شاه یار
 حق آید دیوانی رد مرصاد دن
 سرنمسا اولمه دکلن مستقل
 وار دله سن جزئین زیر ادکک
 قولتک هر منصبک سلطانیت
 فرق و تمیز ایله بوزیادی
 دیدی محبوب خداوند مجید
 سایه طوبایه باق ایله منام
 ظل ذلت نفسه در خوش پناه
 کر کید رسک بنکله بوسایه دن

نور برق اولمز دلیل رکبدر
 بلکه ایلمر ابرو چون امر بکا
 تا عدم اوله وجوده متصل
 کندیدن اولمز تعلم مستین
 ایک عقل اولمز دوا شده مصیب
 آلمغه اسرار بالادن خبر
 انگری مردود آید رتیر شهاب
 هر نه مطلوب ایسه اندر حصول
 اد حسلو الایات من ابوابها
 بام چرخ یوق سزه راه عکوف
 ایتشتر بر خاک کی دانای راز
 نامی ایکن ایلمر سزی اول نیشکر
 همچو فیض سم اسب جبرئیل
 کر اولور سک خاک اسب جبرئیل
 صورت عجلک که اولک ماهری
 اول صد اولدی عدویه فتنه زا
 سر کلمدن بول ره امانت باز
 شاهبازی ایلمر البت مستمند
 جنسه میسل ایله زیر اجسته در
 چشمی ایلمر کشاده باز دار
 عقل جزئی کاری استبداد دن
 مستعد کار سن شاگرد دل
 پیل قولی سن پادشاه عادلک
 کیم انا خسیر دم شیطانیت
 کبر ابلیمی خضوع آدمی
 نفسی تدلیل آیدن وصفن سعید
 سایه سرداده اول ایله مقام
 مستعد اول آنی قیل آرمگاه
 پیل اولور طغیان سکار بر اهزن

یا ایها الذین آمنوا لا تقصدوا این یدی الله ورسوله پاننده در که
 یا ایها الذین آمنوا لا تقصدوا این یدی الله ورسوله

چون بی نیتی ز اتمت باش چو کله سلطان نه رعیت باش
پسر و خاموش و خاموش باش و ز خودی رای و ز حمتی متراس

چون بی دگلس اتمت اول چو کله سلطان دگلس رعیت اول
والحاصل خاموش اولوب خود بخود اختراع رای خود کاچی ایلمه

پسر و خاموش باش از اقیاد زیر سایه امر شیخ و استاد
ورنه کر چه مستعد و قابلی مسخ کردی تو ز لاف کالی
هم ز استعداد امانی اگر سرکشی ز استاد را ز باخبر
صبر کن در موزه دوزی تو بنور در بوی بی صبر کردی پاره دوز
کهنه دوزان کبردی شان صبر و علم جمله نودوزان شدند بی هم بعلم
پس بکوشی و باغراز کلال هم تو کوئی خویش کا عقل عقال
همچو آن مرد مطلق روز مرک عقل رای دید بس بی بار و برک
بی غرض میکرد آن دم اعتراف کر ذکاوت را ندیم اسب از کراف
از خردی سر کشیدیم از رجال آشنا کردیم در بحر خیال
آشنا هیچست اندر بحر روح نیست آنجا چاره جبر کشتی نوح
ایچنین فرمود آن شاه رسل که منم کشتی درین دریای گل
یا کسی کو در بصیرت های من شد خلیفه راستی بر جای من
کشتی نوحیم در دریا که تا رو نکردانی ز کشتی ای قتا
همچو کنگان سوی هر کوهی مرد از نبی لا عاصم ایوم شنو
می نماید پست این کشتی ز بند می نماید کوه فکرت بس بلند
پست منکران مان این پست را بنکر آن فضل حق پوست را
در بلند می کوه فکرت کم نکر که یکی موجش کند زیر و زبر
کر تو کنگانی نداری با درم کرد و صد چندین نصیحت آورم
کوش کنگان کی پذیرد این کلام که بروم خدا است و ختام
کی گذارد مو عظم بر مهر حق کی بگرداند حدت حکم سبق
لیک میگویم حدیث خوش پی بر امید آنکه تو کنگان نبی
آخر این استر خواهی کردین هم ز اول روز آخر را بین
می توانی دید آخر را کن چشم آخر پندت را کور و کهن
هر که آخرین بود مسعود دار نبودش هر دم بره رفتن عثار
کر نخواهی هر د این خفت و خیز کن ز خاک پای مردی چشم تیز
کحل دیده ساز خاک پاش را تابیندازی سرا و باش را
که ازین شاگردی زین افتقار سوزنی باشی شوی تو ذوالفقار
سره کن تو خاک هر بکریده را هم بسوزد هم بسازد دیده را

پس یور خاموش اولوب قیل اقیاد ایلم ظل شیخ دستادی معاد
مستعد و قابل ایسکده اگر لاف کا مکن سکاوار در خطر
دور اولور سن فیض استعداد سن سرکشانه وضع ایله استاد دن
ادعای موزه دوزیدن حذر پاره دوز اول صبر کر اولمز نه اگر
کهنه دوزان اوله صبر و علم ایله جمله نودوزان اولور دی علم ایله
سعی ایدرسن عاقبت کله کلال کندیکه دیر سنکه العقل عقال
فلسفی آساکه اول حکام مرک عقلنی غایت کور ربی بار و برک
بی غرض ایله اودمه اعتراف ایلمد اسب ذکاوتله کراف
اولدی پیکانه فروردین رجال آشنای دست و پا بحر خیال
هیچ یوقدر آشنای بحر روح چاره یوق نده مکر کشتی نوح
پس سپرد بویله اول شاه رسل کیم بنم پس کشتی دریای گل
یا اود کیم کیم کیدوب حقدن یگا جانشین اوله خلافتله یگا
کشتی نوحم بودریا اچسره تا اولمه رو کردان کشتی ای قتا
ایتمه کنگان و شس جبل کر میتن کوش قیل لا عاصم ایوم آیتن
کورینور ساکه بو کشتی پست و دون کوه فکرت لیکت بالا و قرون
پست باقمه سن بو پسته الحذر دایما قیل فصلنه حنک نظر
ایتمه کوه فکرت عالی نظر کیم انی بر موج ایدر زیر و زبر
سنکه کنگان سن اینانز سن یگا ایلم بویله نصیحتله سکا
کوش کنگانده یر ایتمز بو کلام اکه ویرد مهر حق چو کیم ختام
و عقلی ایله نا مؤثر مهر حق حادث ایتمز تقض حکم ماسبق
ساکه لیکن سولیم بر خوش سخن شویله کیم کنگان دکل طینتده سن
ثابت القلب اول بو اقراره تمام ابتداده عاقبت بین اول مام
آخری کور دکه مستور ایلمه چشم آخر بیسنکی کور ایلمه
کیمکه آخرین اوله اولدی سعید عشرت و زلات اولور اندن بعید
اولسون دیریک بو کده عیب و شین خاک پای مردی ایله نور عین
خاک پای مردی کحل دیده قیل منظر کده اولمه محبوب و نخل
سنده اولد قلم بودل و افتقار سوزن اولسکده اولور سن ذوالفقار
سره ایت کرد رهن هر کا ملک تاکه بر نور ایده سن چشم دلک

چشم اشترزان بود بس نور بار | کور خور داز بهر نور چشم خار

چشم اشتران دن اولدی شعله بار | نور چشم اچون خدا سن ایتد خار

قصه شکایت استری باشتری که من بسیار در روی افتم
در راه رفتن و تو کم در روی آبی این چراست و جواب
گفتن اشتر استرا

اشترک اشتر دن بن چوق چوق یوزم اوزره دو شرم
وسن نادر و شرسن بو نچونزدیوسوالنده شترک جوابی
قصه سیدر

اشتری را دید روزی استری
گفت من بسیار می افتم برو
خاصه از بالای که تازی کوه
کم همی افتمی تو در و بهر صیست
در سر آیم هر دم وز انوزم
گر شود پالان و رختم بر سرم
همچو کم عقلی که از عقل تباه
سحره ابلیس کرد در زمین
در سر آید هر زمان چون اسب لنگ
میخورد از غیب بر سر زخم او
باز توبه میکند بار ای ست
ضعف اندر ضعف و کبرش آنچنان
ای شتر که تو مثال مؤمنی
تو چه داری که چنین بی افتمی
گفت کرچه هر سعادت از خداست
سر بلندم من دو چشم من بلند
از سر که من بیستم پای کوه
همچنانکه دید آن صدر اجل
آنچه خواهد بود بعد پست سال
حال خود تنها دید آن متقی
نور در چشم و دلش سازد سخن
همچو یوسف که بدید اول بخواب
از پس ده سال بلکه بیشتر
نیست آن نیظر بنور الله کز اف
نیست اندر چشم تو آن نور رو

ایتد بر کون اشتر اشتر دن سوال
دیدم چو قدر ز لقم رفتار ده
با خصوص اولد قچه نازل کوبدن
پس نچوندر سنده یوقدر رفت و خیز
بن اولوب ز انوزن و اقان بسر
باشم اوزره کج اولوب پالان خرت
بن ابوبی عقلم همان هر دمده آه
سحره ابلیس اولور انسان ایکن
سر بخاک اولمقده در چون اسب لنگ
غیبدن اسنک دکدر ز زخم سر
توبه به عزم ایلمه هر آن یینه
ضعف اندر ضعف و کبری پکران
ای شتر سن مثال مؤمنین
سنده یوق آفت ندر بو کار و بار
دیدم حقد ندر سعادت جمله پیل
بنده ظاهر در سر و چشم بلند
با که بالادن عیان پست جیل
شویلمه کیم کور مشدی اول صدر اجل
کیم یکر می سال صکره اول امو
یا کز حالی دکل اول متقی
انده نور چشم و دلدر شعله زن
کور که یوسف کور د اول نقش خوا
ایتد اون پیل یاد خنی افزون مرو
پس دکل نیظر بنور الله کز اف
یوق سنک چشمکده اول نور بلند

چونکه بر آخورده اولدی جمع حال
کویچه کهمده راه باز کرده
هر زمان و شمشکده ایم باش اوزره بن
سنده کویا بشقه در جان عزیز
پوزوز انوزم سنده پر خون خطر
هر زمان خرنده ایلمه ضرب سخت
اول اولوب توبه بشکن ایلمه کنه
اضعف رای ایله اول توبه بشکن
کیم کراندر باری راه سختی سنک
توبه سن چون کیم شکست ایتدی او خر
توبه سن کسرا ایتدی بر شطان یینه
منظر نده خور خیل و اصلان
زخم سردن زخم پنیند این
سنده یوق در رو بجاکی و عشار
پنمرده فرق چوست در متصل
منظر عالی ایدر دفع کزند
هم کور و هموار و بهم دشت و قلل
پیش و پس هر کار تی تار و زاجل
علم حال اولدی او ذاته بی قصور
پیلدی حال مغربی هم مشرقی
تا اوله بی برده حب الوطن
اولدی ساجد نجم و ماه و آفتاب
یوسفک کور د کگری ایتدی طنور
نور ربانی اولور کور دون شکاف
حس حیوانیده اولدک بویله بند

توضیف و هم ضعیف پیشوا پیشوا چشم پنی پیشوا دیکر آنکه چشم من روشنترست ز آنکه هستم من ز اولاد حلال توز اولاد ز نایبی کمان	توضیف و هم ضعیف پیشوا کوب بیند جای رانا جای را دیکر آنکه خلقت من اطهرست فی ز اولاد ز نانا حاصل ضلال تیر کر پرتد چوبد باشد کمان	منظر چشم ضعیفک پیشوا چشمک اولد پیشوای دست و پا بر بویکم روشنتر اولدی رویتم اولشتم مولود اولاد حلال سن اولاد ز نادن بی کمان	سن ضعیف ایتدک ضعیفی پیشوا اولد منظوری آنک نا جای و جا برونجی بو ظاهر اولدی خلقتم صانمه اولاد ز نانا حاصل ضلال تیر اولور کجرا و انجسه بد کمان
--	--	--	--

تصدیق کردن استر جو ابهای اشتر را و اقرار آوردن بفضل او بر خود و از دستعانت خواستن و بدو پناه گرفتن بصدق و مواظقت اشتر استر را و روزه نمودن او را و یاری دادن پدرانه و شامانه	استر اشترک جو ابترین تصدیق و کندی او ز رینه فضلی اقرار و تحقیق ایلیوب استعانت و صدق ایله التجایه عزیمت ایتدکده اشترک انی نوازش و تبریم و پدرانه رهنمایی و یاری حسن توصیه ایتدکبیدر
---	---

گفت استر راست گفتی ای شتر ساعتی بگریست و در پایش فساد چه زیان دارد که از فرخندگی گفت چون اقرار کردی پیش من دادی انصاف و رهید از بلا خوی بد در ذات تو اصلی نبود آن بد عاریتی باشد که او همچو آدم ز لبتش عاریه بود چونکه اصلی بود جرم آن بلیس رو که رستی از خود و از خوی بد رو که اکنون دست در دولت رد فاد خلی توفی عبادی یافتی در عبادش راه کردی خویش را اهدانا گفتی صراط المستقیم نار بودی نور کشتی ای عزیز اختری بودی شدی تو آفتاب ای ضیاء الحق حسام الدین بکیر تار پد آن شیر از تغیر طعم متصل کرد بدان بحر است منفدی یابد در آن بحر عمل	این کیفیت و چشم کرد از اشک پر گفت ای بگریده رب اعباد در پذیر می تو مراد بنسب کی رو که رستی تو ز آفات زمین تو عد و بودی شدی ز اهل ولا کز بد اصلی نیاید جز خود آرد استر او شود او توبه جو لاجرم اندر زمان توبه نمود ره نبودش جانب توبه نفیس وز زبانه نار و از دندان دد در کندی خود بخت سردی اد خلی فی جنتی دریافتی رفتی اندر خسلد از راه خفا دست تو گرفت و بردت تا نعیم خوره بودی کشتی اکنور و مویر شاد باش الله اعلم بالصواب شهد خویش اندر کفن در حوض شیر یابد از جسر مزه تمیز طعم چونکه شد در یاز هر تغیر رست آفتی را نبود اندر روی عمل	دید ای شتر راست تو لک ای شتر اغلیوب پایینه دو شد او زمان هیچ بولز نخل اقبالک دبول دید ای چون اولدک مفرع عجز ایله سن ایتدک انصاف اولدک از اد بلا اولدی ذانکده اصلی خوی بد کیمه کیم خلق بد اولسه عاریت اولدی چون آمده زله ستعار جرم ابلیس اولدی اصلی لاجرم کتدی سندن چون خود و خوی بد دار که اولدک دولته سن دسترس چون دخول فی عبادی در خطاب چون عباد خاصنه اولدک رفیق اهدانا ایله صراط مستقیم نار ایدک سن نور اولدک ای عزیز اختر ایدک شمعی اولدک آفتاب ای ضیاء الحق حسام الدین پیر طعم شیر اوله ره تغیر ددن اوله ظاهر وصلت بحر است بولدی چونکیم منفذ بحر عمل	سویلدی هم اشک چشمی اولدی پر دید ای مختار خلیل اشتران بن فقیری قولغه ایتدک قبول دار یوری اولدک ره آفتادن هم عداوت اولدی تبدیل ولا یوخسه اصل بد اولور منکر اید ایلر اقرار ایله توبه حاقبت در عقب اولدی خدایه توبه کار اکه اولدی راه توبه سد غم ساکه یوقدر آتش دزدان دد ساکه بخت سر مید ر ملتس داد خلی فی جنتی اولدی مایب پس دخول جنته بولدک طریق دستگیر کردالی دار النعیم خوره ایکن اولدک اکنور و مویر شاد اولد الله اعلم بالصواب کندی شهدک ایله مزه حوض شیر ایده تحصیل مزه تمیز ددن چونکه دریا اولدی یوق تغیر دست انده آفت ایده مزه قطع عمل
--	--	---	---

غره کن شیر و ارای شیر حق
تا رود آن غره بر هضم طبق
چه خبر جان ماول سیر را
کی شناسد موش غره شیر را
بر نویس احوال خود با آب زر
بهر حس در یادلی نیسکو کهر
آب نیلست این حدیث جانفزا
یا ربش در چشم قطبی خون نما

ایله شیرانه ز میرای شیر حق
تا اوله بر هضمین عالی طبق
چخبر جان ماول خفتم هوش
نچه در اک ایده صیت شیر موش
آب زر لایله احوالک پان
اولم چون تخف در یاد لان
آب نیل آسا بوقول جانفزا
کیم اولور قطبی کوزنده خون نما

لا به کردن قطبی سطلی را که یک
سبو بر نیت خویش از نیل
پر کن و بر لب من نه تا بخورم بحق دوستی و برادری سبو که
شما سبطیان بهر خود پر میکنید از نیل آب صافست
و سبوی که ما سبطیان پر میکنیم خون صافست

من شنیدم که در آمد قطبی
از عطش اندر و نایق سطلی
گفت هستم یا رو خیشا و ند تو
گشته ام امروز حاجتمند تو
ز آنکه موسی جادوی کرد و فسون
تا که آب نیل مارا کرد خون
سبطیان زو آب صافی میخورند
پیش قطبی خون شد آب از چشم بند
سبطیان مک می مرند از تشنگی
از بی ادبار خود یا بدر کی
بهر خود یک طاس را پر آب کن
تا خورد از آبت این یا رکمن
چون برای خود کنی آن طاس پر
خون نباشد آب باشد پاک و صر
من طفیل تو بنوشم آب هم
که طفیلی در تبع بجهت زخم
گفت ای جان و جهان خدمت کنم
پاس دارم ای دو چشم رو شتم
بر مراد تو و م شادی کنم
بنده تو باشم آزادی کنم
طاس را از نیل او پر آب کرد
بر دهان بنهاد و نمی را بخورد
طاس را اگر کرد سوسوی آب خواه
که بخورد تو هم شد آن خون سیاه
باز این سو کرد که خون آب شد
قطبی اندر چشم و اندر تاب شد
ساعتی نشست تا خشمش رفت
بعد از آن گفتش که ای مصمام زفت
ای برادر این کره را چاره چیست
گفت این را او خورد که متقیست
متقی آنست که پزار شد
قوم موسی شو بخور این آب را
صلح کن باه بین همتاب را
صد هزاران ظلمتت از خشم تو
برعباد الله اندر چشم تو
خشم نشان خشم بکشاد شو
عبرت از یاران بگیر استاد شو
کی طفیل من شوی در اعتراف
چون ترا کفیرست همچون کوه قاف
کوه در سوراخ سوزن کی رود
جز مگر آن کوه برکت که شود

بر قطبک بر سطلی به آب نیلدن بر سبوی کندی نیتکه طولد یرو
بکا ویرا چه یم زیر اسنرب طیلر نیلدن سبولر کیزی پرایتد که
آب صافی و بز قطیلر پرایتد که خون صافی اولور بحق دوستی
و برادری بنی نیتکه آنان آمدن سیراب ایله دیو تملق و نیازا نیتکیده

بویله کوش ایتد که بر قطبی غش
خانه سطلی به کلدی بر عطش
دید ای دلوق چونکه خویشا و ندویار
پس بو کون محتاجکم بی اختیار
چونکه موسی اولد در کار فسون
قطبیا نه آب نیلی ایتدی خون
سبطیان اندن ایچر لر آب صاف
قطبیا نه لیک اولور خون ا تصاف
آتشه لکدن سبطیان ویرکده جان
اولدی ا دبار انلره عرق نهان
کندک ایچون ایله بر طاسی پر آب
اندن ایت بو عکساری بهره یا
کندک ایچون چونکه پر اولد او طاس
قان گل اول پاک صودر بی هراس
تا اولم سا که طفیل نوش آب
کیم طفیل اولدی بنده بی حجاب
دید ای جان باشم اوزره خدمتک
ایلم وفق مرادک اوزره شاد
طاسی پر آب ایله اول نیلدن
نصفن ایچدی ایتدک ترتیب دهن
طاسی چونکیم ایتد عرض آب خواه
ایچ دید که اولد صو خون سیاه
مینه کندی آلدی اول خون اولدی آ
اولد قطبی خشم ایله پر اضطر آ
کچدی بر دم خشمی اولدی بر طرف
دید ای صکره که ای کان شرف
پس ندر چاره بولم اول رونقی
دید ای بوذن ایچسر لامتی
متقی اولد که اول پزار اولد
ترک فرعون ایله موسی دار اولد
قوم موسادن اولوب قیل نوش آب
خشم ایله وار صد هزاران ظلمتک
کیم عبدا لله کمد ر نیتک
ترک خشم ایت ایچ کوزک د ائاد اول
عبرت اقرای ره ارشاد اول
اوله مزین سن طفیل اعتراف
سند چون کفر اولد همچون کوه قاف
کوه یوق سوراخ سوزندن کذر
یوقدر امکان برکت گاه اولد مگر

بویله کوش ایتد که بر قطبی غش
خانه سطلی به کلدی بر عطش
دید ای دلوق چونکه خویشا و ندویار
پس بو کون محتاجکم بی اختیار
چونکه موسی اولد در کار فسون
قطبیا نه آب نیلی ایتدی خون
سبطیان اندن ایچر لر آب صاف
قطبیا نه لیک اولور خون ا تصاف
آتشه لکدن سبطیان ویرکده جان
اولدی ا دبار انلره عرق نهان
کندک ایچون ایله بر طاسی پر آب
اندن ایت بو عکساری بهره یا
کندک ایچون چونکه پر اولد او طاس
قان گل اول پاک صودر بی هراس
تا اولم سا که طفیل نوش آب
کیم طفیل اولدی بنده بی حجاب
دید ای جان باشم اوزره خدمتک
ایلم وفق مرادک اوزره شاد
طاسی پر آب ایله اول نیلدن
نصفن ایچدی ایتدک ترتیب دهن
طاسی چونکیم ایتد عرض آب خواه
ایچ دید که اولد صو خون سیاه
مینه کندی آلدی اول خون اولدی آ
اولد قطبی خشم ایله پر اضطر آ
کچدی بر دم خشمی اولدی بر طرف
دید ای صکره که ای کان شرف
پس ندر چاره بولم اول رونقی
دید ای بوذن ایچسر لامتی
متقی اولد که اول پزار اولد
ترک فرعون ایله موسی دار اولد
قوم موسادن اولوب قیل نوش آب
خشم ایله وار صد هزاران ظلمتک
کیم عبدا لله کمد ر نیتک
ترک خشم ایت ایچ کوزک د ائاد اول
عبرت اقرای ره ارشاد اول
اوله مزین سن طفیل اعتراف
سند چون کفر اولد همچون کوه قاف
کوه یوق سوراخ سوزندن کذر
یوقدر امکان برکت گاه اولد مگر

بویله کوش ایتد که بر قطبی غش
خانه سطلی به کلدی بر عطش
دید ای دلوق چونکه خویشا و ندویار
پس بو کون محتاجکم بی اختیار
چونکه موسی اولد در کار فسون
قطبیا نه آب نیلی ایتدی خون
سبطیان اندن ایچر لر آب صاف
قطبیا نه لیک اولور خون ا تصاف
آتشه لکدن سبطیان ویرکده جان
اولدی ا دبار انلره عرق نهان
کندک ایچون ایله بر طاسی پر آب
اندن ایت بو عکساری بهره یا
کندک ایچون چونکه پر اولد او طاس
قان گل اول پاک صودر بی هراس
تا اولم سا که طفیل نوش آب
کیم طفیل اولدی بنده بی حجاب
دید ای جان باشم اوزره خدمتک
ایلم وفق مرادک اوزره شاد
طاسی پر آب ایله اول نیلدن
نصفن ایچدی ایتدک ترتیب دهن
طاسی چونکیم ایتد عرض آب خواه
ایچ دید که اولد صو خون سیاه
مینه کندی آلدی اول خون اولدی آ
اولد قطبی خشم ایله پر اضطر آ
کچدی بر دم خشمی اولدی بر طرف
دید ای صکره که ای کان شرف
پس ندر چاره بولم اول رونقی
دید ای بوذن ایچسر لامتی
متقی اولد که اول پزار اولد
ترک فرعون ایله موسی دار اولد
قوم موسادن اولوب قیل نوش آب
خشم ایله وار صد هزاران ظلمتک
کیم عبدا لله کمد ر نیتک
ترک خشم ایت ایچ کوزک د ائاد اول
عبرت اقرای ره ارشاد اول
اوله مزین سن طفیل اعتراف
سند چون کفر اولد همچون کوه قاف
کوه یوق سوراخ سوزندن کذر
یوقدر امکان برکت گاه اولد مگر

بویله کوش ایتد که بر قطبی غش
خانه سطلی به کلدی بر عطش
دید ای دلوق چونکه خویشا و ندویار
پس بو کون محتاجکم بی اختیار
چونکه موسی اولد در کار فسون
قطبیا نه آب نیلی ایتدی خون
سبطیان اندن ایچر لر آب صاف
قطبیا نه لیک اولور خون ا تصاف
آتشه لکدن سبطیان ویرکده جان
اولدی ا دبار انلره عرق نهان
کندک ایچون ایله بر طاسی پر آب
اندن ایت بو عکساری بهره یا
کندک ایچون چونکه پر اولد او طاس
قان گل اول پاک صودر بی هراس
تا اولم سا که طفیل نوش آب
کیم طفیل اولدی بنده بی حجاب
دید ای جان باشم اوزره خدمتک
ایلم وفق مرادک اوزره شاد
طاسی پر آب ایله اول نیلدن
نصفن ایچدی ایتدک ترتیب دهن
طاسی چونکیم ایتد عرض آب خواه
ایچ دید که اولد صو خون سیاه
مینه کندی آلدی اول خون اولدی آ
اولد قطبی خشم ایله پر اضطر آ
کچدی بر دم خشمی اولدی بر طرف
دید ای صکره که ای کان شرف
پس ندر چاره بولم اول رونقی
دید ای بوذن ایچسر لامتی
متقی اولد که اول پزار اولد
ترک فرعون ایله موسی دار اولد
قوم موسادن اولوب قیل نوش آب
خشم ایله وار صد هزاران ظلمتک
کیم عبدا لله کمد ر نیتک
ترک خشم ایت ایچ کوزک د ائاد اول
عبرت اقرای ره ارشاد اول
اوله مزین سن طفیل اعتراف
سند چون کفر اولد همچون کوه قاف
کوه یوق سوراخ سوزندن کذر
یوقدر امکان برکت گاه اولد مگر

بویله کوش ایتد که بر قطبی غش
خانه سطلی به کلدی بر عطش
دید ای دلوق چونکه خویشا و ندویار
پس بو کون محتاجکم بی اختیار
چونکه موسی اولد در کار فسون
قطبیا نه آب نیلی ایتدی خون
سبطیان اندن ایچر لر آب صاف
قطبیا نه لیک اولور خون ا تصاف
آتشه لکدن سبطیان ویرکده جان
اولدی ا دبار انلره عرق نهان
کندک ایچون ایله بر طاسی پر آب
اندن ایت بو عکساری بهره یا
کندک ایچون چونکه پر اولد او طاس
قان گل اول پاک صودر بی هراس
تا اولم سا که طفیل نوش آب
کیم طفیل اولدی بنده بی حجاب
دید ای جان باشم اوزره خدمتک
ایلم وفق مرادک اوزره شاد
طاسی پر آب ایله اول نیلدن
نصفن ایچدی ایتدک ترتیب دهن
طاسی چونکیم ایتد عرض آب خواه
ایچ دید که اولد صو خون سیاه
مینه کندی آلدی اول خون اولدی آ
اولد قطبی خشم ایله پر اضطر آ
کچدی بر دم خشمی اولدی بر طرف
دید ای صکره که ای کان شرف
پس ندر چاره بولم اول رونقی
دید ای بوذن ایچسر لامتی
متقی اولد که اول پزار اولد
ترک فرعون ایله موسی دار اولد
قوم موسادن اولوب قیل نوش آب
خشم ایله وار صد هزاران ظلمتک
کیم عبدا لله کمد ر نیتک
ترک خشم ایت ایچ کوزک د ائاد اول
عبرت اقرای ره ارشاد اول
اوله مزین سن طفیل اعتراف
سند چون کفر اولد همچون کوه قاف
کوه یوق سوراخ سوزندن کذر
یوقدر امکان برکت گاه اولد مگر

کوه را که کن باست غفار خوش	جام مغفوران بکیر و خوش بکش	ایله استغفار ایله سن کوهی گاه	صدق ایله اول مغفرتیاب آل
تو بدین تزویر چون نوشی ازان	چون حرامش کرد حق بر کافران	نچه تزویر ایله ممکن نوش جام	حق انی کفاره ایتمش در حرام
خالق تزویر تزویر ترا	کی خردای مفسری مفسرا	خالقه تزویرک اولمز کار کر	افترای مفسری ایتمز اثر
آل موسی شو که حیلست سود نیست	حیلست است با دتی پیو نیست	آل موسی اولکه ایتمز حیلست سود	حیلست دن ال چک هوادای عنود
زهره دارد آب کز امر صمد	کردد او با کافران آبی دبه	زهره یوقدر آبده امره خلاف	تا اوله کافر لرا چون آب صاف
یا تو پنداری که توان میخوری	زهر مار و کاهش جان میخوری	صانمه سن ایچمکنده قادر سن اگا	زهر مار و کاهش جاندر سکا
نان کجا اصلاح آن جانی کند	کودل از فرمان جانده بر کند	قنده اصلاح ایلیه اول جانی نان	طومیه فرمان جانخشی عیان
یا تو پنداری که حرف شنوی	چون بخوانی رایگان بشنوی	صانمه باقدچه حروف شنوی	رایگان اوله پان معنوی
یا کلام حکمت و ستر نهان	اندر آید رعبه در گوش و دهن	یا کلام حکمت و ستر نهان	اوله آسان و اصل گوش و دهن
اندر آید لیک چون افسانه	پوست بنامیده مغز دانه	حاصلک اندن سنک افسانه در	پوست راول صانمه مغز دانه در
در سرور و در کشیده چادری	رو نهان کرده ز چشمت لبری	ساکه پوشیده سرور و پیکان	روی دلبر اولد چشمکدن بنان
شاهنه یا کلیده پیش تو	همچنان باشد که قرآن از عتو	شاهنه یا کلیده مطلبک	نچه قرآن اولد شایان ابک
فرق آنکه باشد از حق و مجاز	که کند کل عنایت چشم باز	فرق اولور اولدم حقیقتدن مجاز	کیم ایله کل عنایت چشمی باز
ورنه پنک و مشک پیش اخشی	هر دو یکسانست چون بود شمی	یوخسه مشک و پنک اولور یکسان بهم	چونکه یوقدر پسنی اخشده شم
خویشن مشغول کردن از ملال	باشدش قصد از کلام ذوالجلال	قصدی شغل ایله ایده دفع ملال	ایله اقبال کلام ذوالجلال
کاتش و سواس را و غصه را	زان سخن بنشاند و سازد دوا	سوز غصه نار و سواس خفی	اوله نور یله انک تا منطقی
به این مقدار آتش شاندن	آب پاک و بول یکسان شد بن	آتشی طفا ایسه انجق امل	آب پاک و بول ایله بر در عمل
آتش و سواس این بول و آب	هر دو بنشانند همچون وقت خواب	آتش و سواسی دفع بول و آب	هر بری کافی مثال خمر و خواب
لیک کرد واقف سوزین آب پاک	که کلام ایز دست و روحناک	واقف ایسک کر بوب آب پاکه سن	کیم کلام حقد راول روح حسن
نیست کرد و سوسه کل ز جان	دل پاید ره بسوی گلستان	سوسه کلی اولوب جاندن بعید	قلبه راه گلستان اولور بدید
زانکه در باغی و در جوی پر د	هر که از ستر صحف بونی برد	جویه یا بر باغه بولدی فتح باب	کیم اوله ستر صحفدن شمه یاب
یا تو پنداری که روی اولیا	آنچنانکه هست می پسینم ما	اوله صانمه اوله رو اولیا	اولد یعنی اوزره بره طلعت نما
در تعجب مانده پیغمبر ازان	چون نمی پسندد رویم مؤمنان	پر تعجب ایدی ختم المرسلین	کیم نخون کور مزوزم اهل زمین
چون نمی پسندد نور روم خلق	که بق بردست بر خورشید مشرق	نور و جهم پس نخون کور مز جهان	اولمشیکن شمس تابان دن عیان
در همی پسند این حیرت چراست	تا که وحی آمد که آن رود در خفاست	یا نه بو حیرت کور لر رسمه اگر	ویرد وحی اول رو خفا سندن خبر
سوی تو ما هست و سوی خلق ابر	تا نه پسندد رایگان روی تو کبر	سن قمر سن خلق ایسه اولدی سخا	کور میه تارویکی اسل حجاب
سوی تو دانه ست و سو خلق دام	تا نوشد زین شراب خاص عام	دانه سندن یا که خلقه سمست ام	ایچمه تابو شراب خاصی عام
گفت یزدان که تریم نظر ون	نقش جامند هم لایبصرون	دید یزدان کیم تریم نظر ون	نقشه بکزر لر و هم لایبصرون
می نماید صورت ای صورت پست	کان دو چشم مرده او ناظر نست	آیت قرآن سکا شاهد پتر	کیم دو چشم مرده ده وار در نظر
پیش چشم نقش می آری ادب	کوچر اپاسم نمیدارد عجب	پیش چشم صورت آیتک ادب	کیم نخون ایتمز مراعات اول عجب

از چه بن پاستخت این نقش نیک
می نخباند سر و سبست ز جود
حق اگر چه سر نخبست باند برون
که دو صد جنبیدن سر از زرد آن
عقل را خدمت کنی در اجتهاد
حق نخب باند بظاهر سر ترا
مر ترا چیزی دید زان نهسان
انچنانکه داد سستی را همنس
قطره آبی بسیار لطف حق
جسم خاکست و چو حق تا پیش داد
پن طلسمت این نقش مرده است
می نماید او که چشمی می زند

که نمیکوید سلام را علیک
پاس آنکه کردمش من صد سجود
پاس آن ذوقی دهد در اندرون
سر چنین جنباند آخر عقل و جان
پاس عقل آنست کافر آید رشاد
لیک سازد بر سران سرور ترا
که سجود تو کنند اهل جهان
تا عزیز خلق شد یعنی که زر
کوهی کرد در دوزخ ز سبق
در جهانگیری چو شد استاد
احمق از چشمش از ره برده است
ابلهان سازیده اند او را ساند

یا چون ایتمسز جواب دلکش
بر دم اولمزا که سر جنبان بود
حق اگر چه اولدی صورتنا
کیم اکا سر بسته لطف پکران
خدمت عقله اید رسک اجتهاد
حکمت الطاف نهانی یکسره
بخش اید را دل سا که بر سر نهان
شویله کیم بر سنک بخش ایتدی هنر
همدخی بر قطره آبی لطف حق
جسم ز رخاکی ایکن حق و یردی آ
بو طلسم اولد چو نقش مرده پیل
اوله ظاهر چشمی صان ایلر نظر

کیم سلام ایتمسز علیک ایتمز کجا
بن اکا ایلر ایکن بو نخبه سجود
قوللره ذوق درون ایلر عطا
بویله سر جنبان اولور هم عقل و جان
پس عوضد رپسل ترقی رشاد
پیل سنی سردار ایدر سرور لره
سرفرو ایلر سا خلق جهان
اول عزیز خلق اولدی یعنی زر
کوهی ایلر کیم آور زردن سبق
کیم جهانگیریده اولد ما هتاب
چشمند احمق ساند ر متصل
بند اولور ابلهسان بی بصر

در خواستن قبلی دعای خیر و هدایت از سبطی و دعا کردن سبطی
قبلی را بخسیر و مستجاب شدن از اکرم الاکرمین و ارحم
الراحمین

سبطیدن قبلی طلب دعای خیر و هدایت ایتد که سبطی اکا دعا
ایدوب اکرم الاکرمین ارحم الراحمین جل شانہ حضرت تلمری
دعای قبول سپوردیغیدر

گفت قبلی تو دعای کن که من
که بود که قفل این دل و اشود
سخی از تو صاحب خوبی شود
یا بفر دست مریم بوی مشک
سبطی اندم در سجود افتاد و گفت
جر تو پیش که بر آرد بنده دست
هم ز اول تو دبی میل دعا
اول و آخر تویی مادر میان
اینچنین میکفت تا افتاد طشت
باز آمد و بوش اندر دعا
در دعا بود او که ناکه نعره
که بلاستاب ایمان عرضه کن
آتش در جان من انداختند
دوستی تو و از تو ناکه کفت

از سیاهی دل اندام آن دهن
زشت را در برم خوبان جا شود
یا بلیسی باز کرده بشود
یا بدوتری و میوه شاخ خشک
گای خدای عالم جهر و نهفت
هم دعا و هم اجابت از تو ست
تو دبی آخر دعا نار اجسزا
هیچ هنجی که نیاید در پسان
از سر بام و دلش پهوش کشت
لیس للانسان الالاسعی
از دل قبلی بجمت و غره
تا بسترم زود ز نار کهن
مر بلیسی را بجان بنواختند
حمد لله عاقبت دستم گرفت

دیدی قبلی سن دعا قیل چو کعبه بن
اوله کیم بو قفل دل اوله کشاد
سخن سندن رد اوله خوبی ینه
مین دست مریم ایدر نشر مشک
سبطی اول دم سجده یه وارد همان
قولده یو قدر غیره دست مدعا
سن و یر رسن هم دعایه میلی هم
اول و آخر چو سن بر همان
بویله ایلر دی مناجات دراز
کلدی عقل و هوشه ایلر کن دعا
اول دعاده ایدی بر نعره همان
کیم شتاب ایت عرض ایمان ایلر کل
آتش انداز اولدیلر بو جانه پس
اولد کین خلک ای خوش صفت

دل سیاهم بنده یو قدر اول دهن
برم خوبان ایلیم بن زشتی شاد
وصف بلیسی اوله کردوبی ینه
برک و بار ایلد اوله تر شاخ خشک
دید ای دهنده جهر و نهان
اولد سندن هم اجابت هم دعا
سن دعا کت اجرن ایلر سن کرم
اورته ده هیچر نه حاجت در پان
تا که اولدی قلبی پهوش نیاز
لیس للانسان الالاسعی
قلب قبلیدن اودم اولد عیان
ایلم تا قطع ز نار دغسل
ایتدیلر بلیسه لطف دادر سن
حقه منت دستم کیم عاقبت

کیمیایی بود صحبت های تو	کم مباد از خانه دل پای تو	کیمیای در صحبتک ای نیکنام	اکسک اولمه خانه دلدن مدام
تو یکی شامی بدی از نخل حسله	چون گرفتیم او مرا تا غلده برد	شاخ نخل خلد سن طوطی قد به بن	موصول اولدی جنتی ایتدم وطن
سیل بود آن که تنم را در بود	برد سیلم تا لب دریای جود	سیل ایدک ایتد که تسلیم وجود	اولدی مشهودم لب دریای جود
من بیوی آب رفتم سوی سیل	بگردیدم در گرفتیم کیل کیل	قصه آب ایتد بنی ره یاب سیل	ایلدی واصل بنی بحره او میل
طاس آوردش که اکنون آب کیر	گفت روشد آه پاشم حقیر	صعود طاسی دید قیل نوش شرا	دیددی وار بنی رغبت اولد با که آ
شربتی خوردم زانده اشتری	تا بچشتر تشنگی ناید مرا	حق بنی بر شربته قیلدی سزرا	تا بچشتر تشنگی لک گلزبکا
انکه جوی و چشمه را آب داد	چشمه در اندرون من کشاد	اولکه جوی و چشمه ساره ویرد آب	ایتدی برین ایله قلبه فتح باب
این جگر که بود گرم و آب خوار	کشت پیش همت او آب خوار	تشنه و محسور او لور کن بوجگر	آب اولدی همت منده خوار تر
کاف کافی آمد از بهر عباد	صدق و عده که معص	کاف کافیدر ایدر فیض عباد	صدق و عده کاف نایعین صاد
کافیم بدسم ترا من جمله نسیر	بی سبب بی واسطه یاری غیر	کافیم بن ایلمرم اعطای خیر	ساکه فضل ایله بی یاری غیر
کافیم بی نان ترا سیری دهم	بی سپاه و لشکر ت میری دهم	کافیم بی نان سنی سیر ایلمرم	بی سپاه و خیل هم میر ایلمرم
بی بهارت ز کس و نسیرین دهم	بی کتاب و اوستا تلقین دهم	بی بهاران و درد نسیرین ایلمرم	بی کتاب و خواجه تلقین ایلمرم
کافیم بی دارویت درمان کنم	کور را و چاه را میدان کنم	کافیم بی چاره درمان ایلمرم	قبر و چاهی سا که میدان ایلمرم
موسی را دل دهم با یک عصا	تا زنده بر عالمی شمشیر با	بر عصا بخش ایلمرم موسایه بن	کیم اولور بر عالمه شمشیر زن
دست موسی را دهم یک نور و تا	که طلا بخر میرند بر آفتاب	دست موسایه و یروب هم نور و تا	ایلمرم ما مندر برق آفتاب
چو براماری کنم من هفت سر	که زاید ماده مار او را زرز	ایلمرم هم چو بی مار هفت سر	انده مار ماده و نر بی اثر
خون نیا میزم در آب نیل من	خود کنم خون عین آبش را بن	آب نیلی ایلمم خلوط خون	عین آبی ایلمرم بن خون نمون
شادیت را غم کنم چون آب نیل	که نیابی سوی شادیه با سیل	بن سرور ک ایلمرم غم همچو نیل	کیم بولنر نسیمت شادی به سیل
باز چون تجسد ایماں بر تنی	باز از فرعون پسزاری کنی	چون نینه تجسد ایماں ایده سن	ترک فرعون نی نایان ایده سن
موسی رحمت ببینی آمده	نیل خون پسنی از آبی شده	موسی رحمت سنگه یار اولور	نیل خون آب لطافت بار اولور
چون سر رشته نکه داری درون	نیل ذوق تو نکرد هیچ خون	چونکه سر رشته اوله حفظگده هم	نیل ذوق اولور سنگون خون غم
من کمان بردم که ایمان آورم	تا ازین طوفان خون آبی خورم	اوله ظن ایتدم کلوب ایماں بن	خون ایکن بو نیل اوله آب حسن
من چه دانستم که تبدیلی کند	در نهاد من مرا نیلی کند	پیلدم کیم حق انی تبدیل ایدر	اول بکا طبعده بخش نیل ایدر
سوی چشم خود یکی نیلی روان	برقرارم پیش چشم دیگران	بن کوزمه نیل و ش اولدم روان	برقرارم غیر چشم منده همان
همچنانکه این جهان پیش نبی	غرق تبلیحست و پیش مابلی	شویله کیم پیش نبیده بوجان	جمله تسبیح ایتده بر ذن نهسان
پیش چشمش این جهان پر عشق و داد	پیش چشم دیگران مرده و جاد	بوجان چشم منده پر عشق و داد	دیده اغیارده اما جماد
پست و بالا پیش چشمش تیز رو	از کلون و سنک او نکته شنو	پست و بالا پیش چشم منده سر بیع	نکته خشت و کلون اول سمیع
با عوام این جمله بسته و مرده	زین عجب تر من ندیدم پرده	بسته در اما عوام ایچون بوباب	بوندن اعجب کور مردم بن بر حجاب
کور با یکسان به پیش چشم ما	روضه و حفره به چشم اولیا	مقبره یکسان بره ایتسک نگاه	اولیا چشم منده یار و ضنه یا چاه
عاه گفتندی که پیغمبر ترش	از چه کشتست و شدت او ذوق کش	ترش و دیرد بنی ایچون عوام	چشم انکار ایلمر البت صبحی شام

خاصه گفتندی که سوی چشمستان
یک زمان در چشم ما آید تا
از سر امرود بن بنساید آن
آن درخت هستیست امرود بن
تا بر آنجایی بسینی خار زار
چون فرود آیی بسینی رایگان

می نماید و ترش ای امتنان
خند ما پند اندر مسل اتی
منعکس صورت بزیر آیی جوان
تا بر آنجایی بنساید نو کهن
پر ز کرد و همای چشم و پر ز مار
یک جهان بر گلر خان و دایگان

دیردی خاصان چشمک زده پیکان
بر دم ایک چشمز ایله نظر
کو ستر امرود ک او ستند نظر
اولدی اول امرود بن نخل وجود
انده اولد قچه اولور عکس شهود
پر در انده کژدم چشم ایله مار
نازل اولد قده کور رسن رایگان

ترش روی عکسید رای امتنان
خنده روی اوله سهود و بصر
منعکس صورت زمینی قیل مقرر
انده اولد قچه اولور عکس شهود
پر در انده کژدم چشم ایله مار
سوبو همپارگان و گلر خان

حکایت آن زن پلید کار که شوهر را گفت که آن خیالات
از سر امرود بن می بنساید ترا که چنینها نماید چشم آدمی را از سر
امرود بن و از سر امرود بن فرود آیی تا آن خیالات برود
و اگر کسی گوید که آنچه آن مرد می دید خیال نبود جواب این
مثالست نه مثل در مثال همین قدر بس بود که اگر بر سر
امرود بن زرفتی هرگز اینها را ندیدی خواه خیال خواه حقیقت

اول زن فاشه نمک امرود اغابی دیبسته خیالات
کورینور اغاجدن نزوله بالکیمه زائل اولور دیو شوهرینه جمله
ایتدیکیدر اگر بر کیمه انک کور دیکه خیال اولیوب واقع
ایدی دیرسه جواب اولدر که بو مثل الد ریوخه مثل و گلدر
مثالده بو قدر کافیدر که اگر امرود او زره چقمقه کور دیکه
کر که خیال و کر که حقیقت شهودی اولمز ایدی

آن زنی میخواست تا با مول خود
پس بشوهر گفت زن گای نیکبخت
چون برآمد در درخت آن زن گریست
گفت شوهر را که ای مابون رد
تو بزیر او چون بغضنوده
گفت شوهرنی سرت کوی بکشت
زن مکرر کردگان با بر طله
گفت ای زن این فرود آزد درخت
چون فرود آمد بر آمد شوهرش
گفت شوهر کیست آن ای روسی
گفت زن نی نیست اینجا غیر من
او مکرر کرد بر زن آن سخن
از سر امرود بن من همچنان
این فرود آتا بسینی هیچ نیست
هزل تعلیمست آنرا جد شنو
هر جدی هزلست پیش ما زلان
کاملان امرود بن جویند لیک

بر زند در پیش شوی کول خود
من بر ایم میوه چیدن بر درخت
چون زبالا شو شوهر بنگر نیست
کیست آن لوطی که بر تو می فتد
ای فلان تو خود مختش بوده
ورنه اینجا نیست غیر من بدت
کیست بر پشتت فرو خفته پله
که سرت کشت و ظرف کشتی تو سخت
زن کشید آن مول را اندر برش
کوب بالای تو آمد چون کبی
هین سرت بر کشته شد هر زه متن
گفت زن این هست از امرود بن
گر همی دیدم که تو ای قلتبان
این همه تخمیل از امرود بن نیست
تو مشو بر ظاهر هنرشش کرو
هزلها جدیست پیش عاقلان
تا بدان امرود بن ایست نیک

ایتدی ویناشی ایله اول زن مراد
دید ای اول زن شوهرینه بن همین
چقمقه اول زن چون درخت او زره همان
شوهرینه دید ای مابون دون
زن صفت تحتند اولدک جلوه کر
دید یوق کیمه باشک دوند سنک
زن دیدی تکرار کیم اول سرخ سر
دید ای زن سن اعجدن قیل نزول
اول نزول ایتدکه چقمقه شوهری
دید شوهر کیمه راول ای فاشه
دید زن یوق بونده غیر هیچ کس
عورت اول ایتدی تکرار سخن
بنده امرود ک باشندن همچنان
کل نزول ایتدکیم کور رسن یوق احوال
هزل تعلیم اولدک سن جد پیل عیان
جدی هزله حمل ایدر لر جا هلان
کاملان اولمقده در امرود خواه

اید پیش شوی احمقه فساد
اوله ایم امرود بدن میوه چین
شوهرینه ایتدک بالادن فغان
کیمه راول لوطی سکار کار کون
ای فلان سن خود مختش سن مکر
بونده یوق قطعا وجود کیمه نمک
کیمه رار دکده ایدر کار دکر
دوند باشک سوز کر که خودی اصول
ایتدی ویناشی ایله زن همسر
باشلدی میمونش و سکنده ایشه
دوند باشک هر زه گفتاری کس
دید ای زن اولدی بن امرود دون
اوله کج کور دم سنی ای قلیبان
اولدی بو امرود دون بو نجر خیال
ظاهر هنرله رین اولمه همان
هزلی جدی صرف ایدر لر عارفان
لیکن اول امرودده وار در بشته راه

نقل کن ز امرود بن کنون برد	کشته تو خیره چشم و خیره رو	شهمی اول امرود بن قیل نزول	اولد ک اندن خیره چشم ناقبول
کین منی و هستی اول بود	که برودیده کژ و احوال بود	انده بنک ایلده وارقد ر بو حال	ایتدی چشمک احوال و کجین خیال
چون فرود آئی ازین امرود بن	کژ نمائند فکرت و چشم و سخن	چونکه اولدک نازل امرود بن	راست اولدی فکرت و چشم و سخن
یک درخت بخت مینی کشته این	شاخ او بر آسمان بهفتمین	بر درخت بخت او لور سا که عیان	شاخی اولمش واصل بهفت آسمان
چون فرود آئی از و کردی جدا	مبدلش کرد اند از رحمت خدا	نازل اولد قده اولوب اندن جدا	مبدل ایلر سا که رحمتن خدا
زین تو اضع که فرود آئی خدا	راست مینی بخت آن چشم ترا	اول تو اضع کیم ایلر سن اول معین	سا که ایلر بخش چشم راست مین
راست مینی کربدی آسان و زب	مصطفی کی خواستی از ارب	راست مینی اولسه آسان و یسیر	مصطفی اولمز دی جو یای مستدیر
گفت بنما جز و جزو از فوق و پست	انچنانکه پیش تو آن جزو هست	دید کی کو ستر جزو جزو آشیایی سن	شویله کیم علمکده در ستر و علن
بعد از ان بر و بر آن امرود بن	که مبدل کشت و سیر از امرکن	بعد از ان اول حازم امرود بن	ایتدی چون سبز و مبدل امرکن
چون درخت موسو شد این درخت	چون موسوی کشانیدی تو درخت	پهل درخت موسویدر بو درخت	جانب موسایه ایتدک نقل رخت
آتش او را سبز و خرم میکند	شاخ او امانه انما الله میزند	آنی آتش سبز ایدر خرم ایدر	شاخید رانی انما الله حنبر
زیر فلش جمله حاجات روا	این چنین باشد الهی کیمیا	سایه سنده جمله حاجاتک روا	بو یله در زیر الهی کیمیا
آن منی و هستیت باشد حلال	که در مینی صفات ذوالجلال	بننگک هم وار لنگک اولدک حلال	چونکه ظاهر در صفات ذوالجلال
شد درخت که مقوم حق نما	اصله ثابت و فرعه فی السما	اولدی نخسل کچ مقوم حق نما	اصله ثابت و فرعه فی السما

بقیه قصه حضرت موسی علیه السلام

حضرت موسی علی نبینا وعلیه السلام بقیه قصه سیدر

کامش پیغام از ان وحی مهم	که کژی بگذر کنون فاستقم	کیم اکا ویردی خبر وحی مهم	کجلی ترک ایلد شهمی فاستقم
این درخت تن عصای موسیست	کامش آمد که پند از ش زد	پهل عصای موسوی اولدی بوتن	کلدی امرانقاه آنی دستدن
تا بسینی خیر او و شر او	بعد از ان بر کبیر او را امر هو	خیر و شتری تا اوله سا که عیان	بعد از ان طوت امر مز ایلد همان
پیش از آنکدن نبود او غیر خوب	چون با مرش بر گرفت کشت خوب	ایتمن القبا که اول بر چوبدر	امر مزله چون طوتارسن خوبدر
اول او بد برک افشان بره را	کشت معجز آن کرده غزه را	او لکه برک افشان او لور د بر دیه	اولدی معجز بو کرده غزه یه
کشت حاکم بر سر فرعونیان	آبشان خون کرد و کف بر سر زنان	شهمی اولدی حاکم فرعونیان	صولر قان ایتدی اولدک گفت زنان
از مرز ارعشان بر آمد قحط و مرک	از فلنهایی که میخوردند برک	زرعی اولدی انلرک پر قحط و مرک	ایلدی خمیسلی طخ افقنای برک
تا بر آمد بخود از موسی دعا	چون نظر افشادش اندر منتها	چون دانه کلدی موسادن دعا	اولدی چون منظوری کار منتها
کین همه عجاز و کوشیدن چرات	چون نخواهد این جماعت کشت راست	کیم نچون بو معجز و سعی اعز	چونکه بو قوم استقامت ایلر
امر آمد کاتباع نوح کن	ترک پایان پسنی مشروح کن	کلدی فرمان اتباع نوح قیل	ترک پایان مینی مشروح قیل
سکر آخر که تو داعی ره بی	امر بلغ هست نبود آن حق	باقمه سنس چونکه داعی بی	امر بلغ صانمه کیم اوله حق
کمتترین حکمت کزین الحاح تو	جلوه کرد آن لجاج و آن عتو	اولدی الحاکمه بر حکمت همان	انلر ایلر لج و اصراری عیان
تا که ره بنمودن و اضلال حق	فاش کرد در بر همه اسل فرق	تا بد ایت ایلد چون اضلال حق	اشکارا ایلنوب هم اوله فرق
چونکه مقصود از وجود الطهار بود	بایدش از پسند و اخوا آزمود	چون جوددن قصد اولان اولدک عیان	پند و اخو ایلد ایتدک امتحان

دیو الحاح غوایت میکند
 چون پیانی کشت آن امر شجون
 تا بنفس خویش فرعون آمدش
 کا نچه ما کردیم ای سلطان مکن
 پاره پاره کردمت فرمان پذیر
 بن بجناب لب برحمت ای این
 گفت یارب می فریبدا و مرا
 بشنوم یا من دهم هم خدعه اش
 کاصل هر خدعه و حیلت پیش ماست
 گفت حق آن سگ نیز دهم بدان
 بن بجناب آن عصا تا خاکها
 وان ملخند از زمان کرد سیاه
 که سبب نیست حاجت مر مرا
 تا طبعی خویش بردار و زند
 تا منافق از حریصی با مداد
 بندی که ناکرده و ناشسته روی
 آکل و ماکول آمد جان عام
 می چرد آن بزه و قصاب شاد
 کار دوزخ میسکنی در خوردنی
 کار خود کن روزی حکمت بچر
 خوردن تن مانع این خوردنست
 شمع تاجر آنکه است افروخته
 که توان هوشی و باقی هوش پوش
 دانکه هر شهوت چو خمرست و چونک
 خمر تنها نیست سرستی هوش
 آن بلیس از خمر خوردن دور بود
 مست آن باشد که او پند که نیست
 این سخن پایان ندارد موسیا
 همچنان کرد و هم اندر دم زمین
 اندر افتادند در لوت آن نفر

شیخ الحاح هدایت میکند
 نیل می آمد سرا سر جمله خون
 لایه میکردش دو تا کشته قدش
 نیست ما را روی ایراد سخن
 من بعزت خوگرم مختم مگیر
 تا بسند دین دانه آتشین
 می فریبدا و فریبیده ترا
 تا بداند اصل را آن فرع کش
 هر که برخاکست اصلش از سبب
 پیش سگ انداز از دور استخوان
 داد هر چه ملخ کردش فنا
 تا بسند خاق تبدیل آله
 آن سبب بهر حاجت و غطا
 تا منجم رو با ستاره کند
 سوی بازار آید از پیم کساد
 لقمه دوزخ بکشته لقمه جوی
 همچو آن بزه چرند از حطام
 کو برای ما چرد برک مراد
 بهر او خود را تو فریه میسکنی
 تا شود سر به دل با کز دست
 جان چو بازار گل تن چون بهر زنت
 که بود رهزن چو هیمن سوخته
 خویشتن را کم کن یا ده مکوش
 پرده هوشست و عاقل ز دست دنگ
 هر چه شهوانیست بند خیم و کوش
 مست بود او از کبر و زجود
 زر نماید آنچه مس و آهنیست
 لب بجناب تا برون رود کما
 سبز کشت و سنبل و حب سمین
 قحط دیده مرده از جوع البقر

دیو الحاح غوایت کو ستر
 چون تعاقب ایتد اول امر شجون
 تا که با نفس ایتدی فرعون التجا
 دیدی برایتدک ایسه سن ایلمه
 پاره پاره اولشتم فرمان پذیر
 رحم ایله تحریک لب قیل ای این
 دیدی یارب اول فریب ایلر بکا
 بنده خدعه ایلم یا خود قبول
 بزه اصل خدعه و حیله عیان
 دیدی حق اول سگ دکل شایسته سن
 ایله تحریک عصا تا ایده خاک
 اول ملخند اوله لرا و لدم سیاه
 یوق بزه اسباب حاجت بی مرا
 تا طبعی ایده دار و بی سندن
 تا منافق حصر صایله هر با مداد
 بندی که ناکرده و ناشسته روی
 آکل و ماکول اولور جان عوام
 بزه چرند اولور قصاب شاد
 کار دوزخده اولور سن طعمه چن
 کار ساز اول روزی حکمتله سن
 تن غذا سی منع ایدر اتا تانی
 شمع تاجر اول زمان روشن اولور
 هوش سنسن ماعد ادر ستر پوش
 سملکه شهوت در مثال خمر و بنک
 صانمه انجق خمر اوله مستی و هوش
 ایچم شمدی خمری ایلپس عنود
 مست اولور کیم یوق کور رایتنه نظر
 بو سخن بی حد درای موسی همان
 اوله ایتد کده همان اولدم زمین
 غرق نعمت اولد ناگاه اول نفر

شیخ الحاح هدایت کو ستر
 اولد نیل المرا چون سر جمله خون
 ایتدی موسیا تملقله رجا
 بزه یوز یوق عرضه پیش و کمه
 عزت معاد اولمه سخت کیر
 بند اوله تا کیم بو سوز آتشین
 لیک امکان فریب اولمز سکا
 تا بنده اصلی او فرع نا وصول
 خاک کمانک اصلیدر چون آسمان
 استخوان انداز کلب اول دور دن
 سر بر خیل جراد ی چاکچاک
 خاقه مشهود اوله تبدیل آله
 اول سبب اولد کجای چون عطا
 هم منجم ایده بخم ایله رصد
 ایلمه بازاری ما وای مراد
 لقمه دوزخ اولور پس لقمه جوی
 اول چرند بزه آساصح و شام
 اول چرا ایتدکه بروفق مراد
 دوزخ ایچون جسمک ایلر سن سمین
 اوله قلبک تا که مر خوب و حسن
 روح تاجر در بوتند در رهزنی
 داره چون رهزن گلو اکهن اولور
 ضایع ایتد کند کای پهوده جوش
 عاقلک عقلن ایدر محبوب و دنگ
 جمله شهوات اولد بند خیم و کوش
 لیک مست ایتدی انی کبر و جود
 منظر ند آهین و مس اولدی زر
 قیل لبک تحریک اوله سبزه عیان
 ایتدی عرض سنبل و حب سمین
 قحط دیده مرده جوع البقر

چند روزی سیر خوردند از عطا	آن دمی و آدمی و چار پا	چند روزی سیر خوردند از عطا	آن دمی و آدمی و چار پا
چون شکم پر گشت و بر نعمت زدند	وان ضرورت رفت پس طاعی شدند	چون شکم پر گشت و بر نعمت زدند	وان ضرورت رفت پس طاعی شدند
نفس فرعونست ثان سیرش کن	تا نیار دیا دزان کفر کهن	نفس فرعونست ثان سیرش کن	تا نیار دیا دزان کفر کهن
بی تفت آتش کرد نفس خوب	تا شد آهن چو آهن کوب	بی تفت آتش کرد نفس خوب	تا شد آهن چو آهن کوب
بی مجاعت نیست تن جنبش کنان	آهن سردیست میگوئی بدان	بی مجاعت نیست تن جنبش کنان	آهن سردیست میگوئی بدان
گر بگریه و بر منال دزار زار	او نخواهد شد مسلمان هوش دار	گر بگریه و بر منال دزار زار	او نخواهد شد مسلمان هوش دار
او چو فرعونست در قحط آشنان	پیش موسی سر بند لابه کنان	او چو فرعونست در قحط آشنان	پیش موسی سر بند لابه کنان
چونکه مستغنی شد او طاعی شود	خرچوبار انداخت اسکیزه زند	چونکه مستغنی شد او طاعی شود	خرچوبار انداخت اسکیزه زند
بس فراموش شود چون رفت پیش	کار او زان آه و زاریهای خویش	بس فراموش شود چون رفت پیش	کار او زان آه و زاریهای خویش
سالها مردی که در شهری بود	یک زمان که چشم در خوابی رود	سالها مردی که در شهری بود	یک زمان که چشم در خوابی رود
شهر دیگر پسند او پر نیک و بد	هیچ در یادش نیاید شهر خود	شهر دیگر پسند او پر نیک و بد	هیچ در یادش نیاید شهر خود
که من آنجا بوده ام این شهر نو	نیست آن من در اینجا مگرد	که من آنجا بوده ام این شهر نو	نیست آن من در اینجا مگرد
بل چنان داند که خود پوسه او	هم درین شهرش بد است بدع	بل چنان داند که خود پوسه او	هم درین شهرش بد است بدع
چه عجب که روح موطنهای خویش	که بدستش مکن و میلاد پیش	چه عجب که روح موطنهای خویش	که بدستش مکن و میلاد پیش
می نیار دیا دکن دنیا چو خواب	می فرو پوشد چو اختر را سحاب	می نیار دیا دکن دنیا چو خواب	می فرو پوشد چو اختر را سحاب
خاصه چندین شهر بار کوفته	کرد تا از درک او نار و فته	خاصه چندین شهر بار کوفته	کرد تا از درک او نار و فته
اجتهاد گرم ناکرده که تا	دل شود صاف و بسیند ماجرا	اجتهاد گرم ناکرده که تا	دل شود صاف و بسیند ماجرا
سبزون آرد دلش از بخش راز	اول و آخر پسند چشم باز	سبزون آرد دلش از بخش راز	اول و آخر پسند چشم باز

پان اطوار و منازل خلقت آدمی از ابتدا

ابتدای خلقتن آدمیک اطوار و منازلی پاننده در

آمده اول باقلیم جماد	وز جمادی در نباتی او قشاد	آمده اول باقلیم جماد	وز جمادی در نباتی او قشاد
سالم اندر نباتی عمر کرد	وز جمادی یاد ناورد از نبرد	سالم اندر نباتی عمر کرد	وز جمادی یاد ناورد از نبرد
وز نباتی چون بجموانی قشاد	نامش حال نباتی هیچ یاد	وز نباتی چون بجموانی قشاد	نامش حال نباتی هیچ یاد
جز همین میلی که دارد سوی آن	خاصه در وقت بهار و ضمیران	جز همین میلی که دارد سوی آن	خاصه در وقت بهار و ضمیران
همچو میل کودگان با مادران	سر تمیل خود نداند در لبان	همچو میل کودگان با مادران	سر تمیل خود نداند در لبان
همچو میل مفرط هر نو مرید	سوی آن پسر جو انجخت مجید	همچو میل مفرط هر نو مرید	سوی آن پسر جو انجخت مجید
جزو عقل این از ان عقل کل است	جنبش این سایه زان شاخ کل است	جزو عقل این از ان عقل کل است	جنبش این سایه زان شاخ کل است
سایه اش فانی شود آخر دو	پس بداند سر تمیل و جست و جو	سایه اش فانی شود آخر دو	پس بداند سر تمیل و جست و جو
سایه شاخ درخت ای نیکنخت	کی بجنبد که بجنبد این درخت	سایه شاخ درخت ای نیکنخت	کی بجنبد که بجنبد این درخت
باز از حیوان سوی انسانیش	می کشید آن خالقی که دایش	باز از حیوان سوی انسانیش	می کشید آن خالقی که دایش

نچه کونکر اولدیر سیر عطا
سیر اولوب نعمتله باغی اولدیر
نفس فرعونیدر ایتمه آتی سیر
نفسه بی نار ریاضت یوق فلاح
بی مجاعت تن مطیع اولمزعیان
اولسه ده کریان فالان زار زار
اولد چون فرعون قحط ایله تمام
اولسه مستغنی ایدر طغیان و فن
پس اولور منسی گذشته ماجرا
نچه میل بر شخص اولوب بر بلده ده
اول کور بر شهر آخر نیک و بد
کیم بنم شهرم دکل بو شهر نو
بلکه اولد ظن ایدر کیم مصل
روحه نسیان وطن اولمزعجب
ایلمز در یاد کیم دنیا چو خواب
با خصوص ایتیش دکل بو شهر گشت
کردی تظمیر ایتیش جد ایله تا
قلبی اولسه سبزون طرف راز

اول نفسده آدمی و چار پا
چون ضرورت کندی طاعی اولدیر
اولسون تا کهنه کفر نده اسیر
سرد آهن ضرب ایله بولمز صلاح
اولد ضرب آهن بار دهمان
ایلمز اسلاسه میل اختیار
ایلدی موسیایه عرض التیام
خرچوبی بار اولد اولد کچفته زن
ایتدی اول آه و زار ایتلا
چشمی اولسه بر زمان خواب آمده
کندی شهری یادینه کلز ابه
مسکتم یوق بوند پس اولدم کرد
اولد اول شهر که جای مستقل
کیم اکا اولد او در جای طرب
اختر آسا ایتدی مستور سحاب
عقل و در کی پر غمبار راه و دشت
صاف دل اولد بصیر ماجرا
اول و آخر کور ردی چشم باز

پس جمادین نباتی در ممر
یادینه کلز جمادین اثر
ایلمز حال نباتی هیچ عقل
با خصوص اولد قده وقت نوبهار
سر تمیل انا خفیدر یکسره
جانب پسر جو انجخت مدام
اولدی پیل بو سایه ظل شاخ کل
سری اول میلک اولور معلوم اکا
جنبش اطهار ایلمز بو درخت
چونکه فرمان ایله خسلاق نام

اولدی اقلیم جماد اول سفر
عمری بیلرجه نباتیه کچر
چون نباتی ایله حیوانی به نقل
لیک اولور میل نبات انده شعار
کودگان میلی کبی مادره
یا چو میل نو مرید اندر تمام
عقل جزو اولد منوط عقل کل
انده آخر چون بولور سایه فنا
ظل شاخ ایلمز سکون ای نیکنخت
اولدی حیوانیدن انسانی مقام

همچنین تسلیم تا قلم رفت
عقلهای او لیش یاد نیست
تا بدین عقل بر حرص و طلب
که چه خفته گشت و شد ناسی ز پیش
باز از آن خوابش بیداری کشند
که چه غم بود آنکه می خوردم بخواب
چون ندانستم که آن غم و اعتلال
همچنان دنیای که علم نامست
تا بر آید ناکهان صبح اجل
خنده اش کیر دازن غمهای خویش
هر چه اندر خواب بینی نیک و بد
آنچه کردی اندرین خواب جهان
تا نه پنداری که این بد کرد نیست
بلکه این خنده بود گریه و زفیر
گریه و درد و غم و زاری خود
ای دریده پوستین یوسفان
گشته کرکان یک پیک خوابی تو
خون نخسبده مرکت در قصاص
این قصاص نقد حیلست ساز نیست
زین لعب خواندست دنیا را خدا
این جزا است کین جنک و فتنه است

تا شد اکنون عاقل و دانا و زفت
هم ازین عقش تحول کرد نیست
صد هزاران عقل پند و العجب
کی گذارندش دران نسیان خویش
که کند بر حالت خود ریشخند
چون فراموشم شد احوال صواب
فعل خوابست و فریست و خیال
خفته پندار دک این خود دانمست
دارد از ظلمت ظن و دغل
چون پسندست مترو جای خویش
روز محشر یک پیک پیدا شود
کردت هنگام پیدار عیان
اندرین خواب ترا تعمیر نیست
روز تعمیر ای تمکیر بر اسیر
شادمانی دان بیداری خود
کرک بر خیزی ازین خواب گران
می در انداز غضب اعضای تو
تو مگو که مردم و یا بم خلاص
پیش زخم آن قصاص این باز نیست
کین جزا است پست پیش آن جزا
ان چو اخصاست من چون خفته است

سیراید و ب اقلیدن اقلیمه دک
یا دینم کلز عمول ماسلف
اوله عقل پر طلب دن تار تا
نام آسا اولدی اول ناسی کار
خوابدن پیدار ایدر لر عاقبت
کیم نچون اولش ایدم معنوم خوا
بن نچون فهم ایتدم اول غم احوال
علم نام اولدی دنیای همچنان
ناکهان ظاهر اولوب صبح اجل
یکدیگی اول عملره معنوم اولور
نیک و بد و شده نیکم مشهود اولور
بوجانده کور دیگک دو شکر همان
صانمه کیم بو کور دیگک نایا بدر
بلکه بو خنده اولور آه و بکا
حزن و غم گریه ایدر سک پهل همان
یوسفان از اولور سک پیکه سن
کرک اولور بر بر اخلاک سنک
موتدن صکره اولور حکم قصاص
بو قصاص دنیویه مرتب
اعب انچون دیدی دنیایه خدا
یوجرا در مصلح جنک و جدل

عاقل و دانا اولور بی ریب و شک
هم اولور تحویل بو عقل خلف
صد هزاران عقل اولور مشهود اگا
لیکن اول نیانده اولور نایا در
حاله خندان اولور شیدا صفت
بنده منی اولدی افعال صواب
فعل خواب اید فریب و هم خیال
خفته ظن ایلر اوله دائم روان
محو اولور اول ظلمت ظن و دغل
چون مقام و منزلی معلوم اولور
روز محشر یک پیک موجود اولور
وقت پیدار اولور سا که عیان
صورت تعمیر یوق بر خوابدر
روز تعمیر ای تمکیر پهل سکا
حال پیداریده اولدک شادمان
کرک قالقرسن بو سنگین خوابدن
چاک انچون خشم ایله اعضای تنک
دیمه بن مرده اولوب بولدم خلاص
اول قصاصه نسبت اولدک ملبه
اول جزا دن لعبه بکوز بوجرا
خفته در بو اولدر اخصافی المثل

در بیان آنکه خلق دوزخ کرک کنند و نالاند با حق تعالی
که روز هیسای ما فریه کردان وز و دبارسان که مارا
صبر نماند

مخلوقات دوزخ کرکسان اولوب حق تعالی جنبانه برزم
قسمتگر مزی فریه و سمن اولد قلمری حاله بره ایصال ایلد که
صبر مز قلمدی دیونالان اولد قلمری پسان ایدر

این سخن پایان ندارد موسیا
تا همه زان خوش علف فریه شوند
ناله کرکان خود را موقسم
این خراز کیمیای خوش دمی
توبی کردی بدعوت لطف وجود

این را ناکن آن خزان را در کیسا
این که کرکانند ما را خشم مند
آن خراز اطعمه ایشان کنیم
از لب تو خواست کردن آدمی
آن خراز اطالع و روزی نبود

بو سوزک پایانی یوقدرای کلیم
اول علفدن انلر اولونلر سمن
نالش اینتکده او کرکان یکسره
بو خراز کیمیای خوش دمی
دعوت ایلد که چون لطف وجود

اولسون اول خزر چرا کده متیم
طعمه استر بو نجه کرک خشمکین
اول خزانده طعمه خاص انلره
سندن اولدی خواست کار آدمی
اول خزانده اولدی قسمت چه سود

پس فروپوشان لحاف نعمتی	تا بردشان زود خواب غفلتی	ایله پوشیده لحاف نعمتی	سیر قیل انلرده خواب غفلتی
تا چو بجهند از چنین خواب این رده	شمع مرده باشد و ساقی شده	او یقودن قالقنجه انلر سبر سر	شمع مجلس مرده ساقی خود کیدر
داشت طغیانشان ترا در حیرتی	پس بنوشند از جزا هم حسرتی	انلرک طغیاننی ویردی حیرتی	نوش ایدر لبر هم جزا ان حسرتی
تا که عدل ماستدم پیرون نهند	در جزا هر زشت را در خوردند	عدلمز تا کیم اوله سطوت نغا	زشت حکارانه ایدر لایق جزا
کان شهی که می ندیدندش فاش	بود با ایشان نهان اندر معاش	اول شهی کیم کورمدی انلر عیان	انلرک اولد معاشنده نهان
چون خرد با نیت مشرف بر نیت	کر چه زوقا صر بود این دیدنت	سنده کیم بی شبهه در روح و خرد	کر چه سن کور مکه قاصر سن ابد
نیست قاصر دیدن او ای فلان	از سکون و جنبشت در امتحان	لیک کور مکه انی یوقدر قصور	جنبش و آراکمت ایتد کچه ظنور
چه عجب کر خالق آن عقل نیز	با تو باشد چون نه تو مستحیر	خالق روح و خرد اولر عجب	پس سگله اوله سن خود بی طلب
از خرد غافل شود بر بدتد	بعد از ان عقلش ملامت میکند	غافل روح و خرد مشغول تن	عقل اولور لوم ایله که طعنه زن
تو شدی غافل ز عقلت عقل نی	کر حضور ستش ملامت کردنی	غافل اولدک عقلدن عقلک قنی	کیم او در حاضر که لوم ایله سنی
کر بودی حاضر و غافل بدی	در ملامت کی ترا سیلی زدی	اولسه حاضر سن ایتسک غفلتی	کیم ایدر دی لوم ایله کر میستی
و راز و غافل نبودی نفس تو	کی چنان کردی جنون و نفس تو	نفسک اندن اولسه غافل کر	نچه ایلر دک جنونی جسلوه کر
پس تو و عقلت چو اصطراب بود	زین بدانی قرب خورشید وجود	پس سکا عقل اولد اصطراب بود	ظاهر اندن قرب خورشید وجود
قرب بچو نیست عقلت را بتو	نیست چب راست و پس یا پیش رو	قرب بچو ندر سکا قرب خرد	راست و چب پیش و پس یوقدر ابد
قرب بچون چون نباشد شاهرا	که نیاید بحث عقل آن راهرا	اولدی عالی قرب بچون آله	بحث ایله ادر که یوقدر عقله راه
نیست آن جنبش که در اصبع تراست	پیش اصبع یا پیش یا چب و راست	جنبش انکشتکه ایله نظر	پیش و پس دن صباغ و وصولدن بی اثر
وقت خواب و مرک از وی می رود	وقت سپدار قرینش می شود	وقت خواب و مرک اولور اندن بعید	حال سپدار بقدر سرون و بعید
از چه رمی آید ان در اصبع	کا صبعت بی او ندارد منفعت	قنی یولدن پارمکنده بولدی راه	کیم یوغیدی آنده سنز اتنباه
نور چشم و مردک در دیده ات	از چه ره آید بغیرش جت	باق کوز که مردم و نور نگاه	ش جتدن غیر قنندن بولدر راه
عالم خلقت با سوی جهات	بی جهت ان عالم امر و صفات	عالم خلق اولدی محصور جهات	بی جهت در عالم امر و صفات
جهت دان عالم امر ای صنم	جهت تر باشد آمر لا جرم	عالم امر اولدی چون کیم بی جهت	بی جهت تر در او خالقه صفت
جهت بد عقل علام البیان	عقلتر از عقل و جانتر هم ز جان	بی جهت عقل علام البیان	عقله عقل اندن اولور هم جان جان
بی تعلق نیست مخلوق بدو	این تعلق هست بچون ای عمو	بی تعلق صانمه مخلوقی اکا	لیک بچون اول تعلقده ادا
ز آنکه فصل و وصل نبود در روان	غیر فصل و وصل نندیشد کمان	ناقبول فصل و وصل اولد روان	غیر فصل و وصلی پلمز خود کمان
غیر فصل و وصل پی بر از دلیل	لیک پی بردن بنشاند علیل	غیر فصل و وصله لازم در دلیل	لیک پلمز رسم و راهن هر علیل
پی پیانی می برادر دوری راصل	تارک مردیت آرد سوی وصل	دور ایسک سپدر اولر بهوار اصل	تارک مرد اولر بهیاب وصل
این تعلق را حسرد چون پی برد	بسته فصلت و وصلت این خرد	بوتعلقدن اولور محبوب رد	فصل و وصله بسته در زیر خرد
زین وصیت کرد ما را مصطفی	بحث کم جوید در ذات خدا	کیم حدیثنده او خورشیدهد	ایتدی نخی فکرت ذات خدا
آنکه در ذاتش تفکر کرد نیست	در حقیقت آن نظر در ذات نیست	ذاتده اولدی تفکر بی ثبات	کیم حقیقتده و کلد فکر ذات
هست آن پس در او زیر ابراه	صد هزاران پرده آمد تا آله	ساکک اول ظنیدر بویولده پیل	حقیر و زپیک پرده وار در متصل

هر یکی در پرده موصول خوست
 و هم او آنست کان خود عین هست
 پس پمبر دفع کرد این و هم از و
 تا نباشد در غلط سودا پرداز و
 دانکه اندر و هم او ترک ادب
 بی ادب را سر کوفی داد رب
 سر کوفی آن بود کوه سوی زیر
 میرود پندار دوا کوه هست چیر
 زانکه حد مست باشد اینچنین
 کونداند آسمان را از زمین
 در عجبها اش بفسر اندر روید
 از عظیمی و ز مهابت کم شوید
 چون ز صنعتش ریش و سبالت کم کند
 حد خود داند ز صنایع تن زند
 جز که لا احصی بگوید از جان
 کز شمار و حد و نوست آن بیان

اولدی هر بر پرده موصول خو
 او یله و هم ایله اوله اول عین هو
 پس پمبر ایتدی اندن دفع و هم
 اولمیه تا کیم غلط ادراک فهم
 ایله شایید و هم ایله ترک ادب
 بی ادب را سر کوفی چشم رب
 سر کوفی اولدی و ب آهنگ زیر
 ظن ایدر کسین اوله بالا میر
 حدستی اولدی بو حالت همین
 آسمان دن ایلمز فهم زمین
 ایلیوب فکر عجیب قدر تن
 یاد قیل شان عظیم و همیتن
 چونکه صنعتده اولور سن دیک لال
 حد کی پهل ایتمه صانعه خیال
 اوله لا احصی شاعر و در جان
 حد و احصا دن فرزند اول بیان

رفتن ذوالقرنین بکوه قاف و درخواست کردن که ای کوه
 قاف از عظمت صنعت حق ما را بگو و گفتن کوه قاف که صفت
 عظمت او بگفت نیاید که پیش آن در اکهاف نشوند و لایه
 کردن ذوالقرنین که از صنایعش که در خاطر داری و بر تو
 گفتن آن آسان تر بود بگو

ذوالقرنینک جبل قافه واروب ای کوه قاف حثک عظمت
 صنعتدن بزه سوله دیدمکنده کوه قاف صفت عظمت حق تقریر
 و پانه کلمه که انده ادراکات فنا بولور دیو جاننده یینه ذوالقرنین
 نیاز مند اولوب اول صنایع الهیه که مشهود کدر اندن
 تقریر سکا آساند ر بنی رد ایلمه دیو استخبار ایتدیکن پاندر

رفت ذوالقرنین سوی کوه قاف
 دید او را که ز مرد بود صاف
 کرد عالم حلقه کشته او محیط
 ماند حیران اندران خلق بیط
 گفت تو کوهی در کنا چیتند
 که پیش عظم تو بازیتند
 گفت رکهای من اند آن کوهها
 مثل من نبوند در حسن و بنا
 من بهر شهری رکی دارم بنان
 بر عروقم بسته اطراف جهان
 حق چو خواهد زلزله شهری مرا
 گوید او من بر جه نام عرق را
 پس بجنابم من آن رک را بقهر
 که بدان رک متصل کشتست شهر
 چون بگوید بس شود ساکن رکم
 ساکنم و ز روی فعل اندر تکم
 همچو مرم هم ساکن و بس کار کن
 چون خرد ساکن و ز و صبان سخن
 نزد آنکس که نداند عقاش این
 زلزله هست از بخارات زمین

ایتد ذوالقرنین عزم کوه قاف
 کور و یکیم اولمش ز مرد اتصاف
 عالمک اطرافنی اولمش محیط
 ایتدی حیران آنی اول خلق بیط
 دیدی حقا کوه سن سا بربال
 سا که نسبتله دکل لا خیال
 دیدی هم بر کوه رک در بجا
 لیک یوق انلرده بو حسن و بنا
 بنده هر بر شجره وار عرق بنان
 اول عروقه بسته اطراف جهان
 استسه بر شجره که حق زلزله
 امری ایله عرقی پر و لوله
 ایلمر تحریک عرقم قهر ایله
 کیم اور کدر متصل اول شهر ایله
 چونکه امر ایله اولور ساکن اورک
 حال شکیم کیدر بر امره دک
 کور که مرم هم ساکن اتا کار کر
 عقل ساکندن سخن واضح اثر
 عقلی یوق بر زمهره دن بود سخن
 زلزله اولدی بخار ارضدن

موری بر کاغدی میرفت نوشتن قلم دید قلم راستودن گرفت
 موری دیگر که چشم تیر تر بود گفت سبایش اکنشتانرا کن
 که این هنر از ایشان می پسندم موری دیگر که از هر دو چشم
 روشن تر بود گفت من بازور استایم که اکنشتان فرغ
 بازواند

بر مور کاغدا وزره قلمک حرکت کتابن کور و ب قلمی مدح
 ایتد که مور آخرک نظری اندن تیر اولمغه حرکت اکنشتی
 کور و ب بنانه تخمین ایله که هنر انلردن بیدر و دید که اندن
 روشنا چشم بر مور دخی بن بازونک مداحی نم که اکنشتانرا کن
 فرعی در دیدی

مورکی بر کاغذی دید او مستلم
 که عجایب نقشها آن گلک کرد
 گفت آن مور اصبعست آن پشه در
 گفت آن مور سوم از بازوست
 همچنین میرفت بالاتایکی
 گفت که صورت بینید این هنر
 صورت آمد چون لباس و چون عصا
 پنجه بود او که این عقل و فؤاد
 یکرمان از وی عنایت بر کند
 چو نش گویا یافت ذوالقرنین گفت
 کای سخن گوی خیر و زاردان
 گفت روگان وصف زان مثل ترست
 یا قلم را ز هر به باشد که بسر
 گفت کمتر داستان با ز کو
 گفت اینک دشت سید ساله راه
 کوه بر که بی شمار روی عدد
 کوه برنی میزند بر دیکری
 کوه برنی میزند بر کوه برف
 که بنودی اینچنین وادی شها
 خافلانرا کوههای برف دان
 که بنودی عکس جبل برف باف
 آتش از قهر خدا چون ذره ایست
 با چنین قهری که زفت فایق است
 سبق چون و چگونه معنوی
 کردندیدی آن ز نقصان توست
 عیب بر خود نه بر آیت دین
 مرغ را جولا که عالی هواست
 پس تو حیران باش بی لاوبلی
 چون ز فهم این عجایب کودنی
 و ربکوی نی زندنی کردنت

گفت با مورد کراین راز هم
 همچو ریخا زار و سوسن زار و وزد
 وین قلم در فعل فرعست و اثر
 کا صبح لاغر ز زورش نقش بست
 مهتر موران فطن بود اندکی
 که بخواب و مرک کرد و پنجه
 جز بعقل و جان نجنبد نقشها
 بی ز تقلیب خدا باشد جاد
 عقل زیرک ابلهیا می کند
 چو که کوه قاف در نطق سفت
 از صفات حق بکن با من بیان
 که پسان بروی تواند بردست
 بر نویسد بر صحایف زان خبر
 از صفایعهاش ای حسبر کنو
 کوههای برف پر کرده ست شاه
 میرسد در هر زمان برفش مدد
 میرساند برف سردی تا شری
 دمدم ز انبار چید و شگرف
 تف دوزخ محو کردی مر مرا
 تا نسوزد پردای عافستان
 سوختی از نار شوق آن کوه قاف
 بهر تهسید لیلمان ذره ایست
 لطف حق صد مرتبه زو سابق است
 سابق و سبق دیدی بی دوی
 که عقول خلق زان کان یک جوت
 کی رسد بر چرخ دین مرغ کلین
 زانکه نشو از شهوت و از هواست
 تا ز رحمت پشت آید محملی
 که بلی کوی می کاف میسکنی
 قهر بر بندد بدن نی روزنت

بر قرنجه کوردی کاغذ ده مستلم
 کیم قلم ایتدی عجایب نقشها
 دیدی اول مور اصبعک را اول هنر
 مورثا لث دید باز و دن عیان
 بویله بویله کتدی سوز بالا به تا
 دیدی صورتدن نه ممکن بو هنر
 صورت اولد چون لباس و چون عصا
 بی خبر اید او کیم عقل و فؤاد
 بر زمان اندن عنایت اولسه دور
 چو که کویا بولدی ذوالقرنینانی
 ای سخن گوی خیر و زاردان
 دید و اول وصف نماید رعیان
 یا قلده ز هر به وار میسر مگر
 دیدی ایله مختصر برد استان
 دیدی اشته دشت سید ساله راه
 کوه کوه اوزره اولوب سچد عد
 برفدن بر کوه بر کوه اوزره تا
 اولده هر کوه برف شدید
 اولسیدی بویله و ادیلرا کر
 پهل جبال برف اولدی خافلان
 اولسیدی عکس جبل برف باف
 اولدی آتش ذره قهر خدا
 بویله فایق قهر ایکن اول نار حق
 سبق بی کیف و کم اولد معنوی
 اکثر نسک سنده در نقصان فهم
 سنده در عیب اولد پاک آیت دین
 مرغ جولا که عالی در هوا
 اول همان حسیرتله بی لاوبلی
 بو عجایب که چه فهمکدن بعید
 لادیر ایسک قطع ایدر لاکر دمک
 قهر ایدر لایله بسته روزنت

دیدی مور دیکره بورازی هم
 همچو در دو سوسن و ریجان تر
 بو قلم اولدی اکا فرع و اثر
 کار پرد از نقوش اولسه بنان
 مهتر موران ایدی اسل ذکا
 خواب و مرک ایله اولور اول پنجه
 عقل و جان نذر نقوش دلکشا
 اولدی بی تقلیب حق کویا جاد
 عقل زیر کند قصور ایله ظهور
 دیدی کوه قافه ممنون ایت بی
 حق صفاتندن کجا ایله پسان
 کیمده قدرت و ارانی ایده پان
 کیم صحایفده یازده اندن خبر
 قدرت و صنع الهیدن همان
 برفدن ظاهر بر ایتش اول لکه
 هر زمان برف ایله بولمقده مدد
 سردی برنی روان تحت لشری
 قدرت چون باریدن بدید
 تاب دوزخدن اولور دم بی اثر
 اولمیه تا پرده سوز عافستان
 نار شوق ایله ییناردی کوه قاف
 ایتدی تهسید لیلمان بد ادا
 برد لطف اولد انک اوزره سبق
 سابق و سبق و وحدت محتوی
 کیم عقول خلق در مقهور و هم
 چرخه و اصلی اولور مرغ کلین
 کیم هوا دندر اکانشو و منسا
 تا که رحمتدن کله محل سکا
 که بلی دیر سگ تکافله بدید
 قهر ایدر لایله بسته روزنت

پس همین حیران و داله باش پس
چونکه حیران کشتی و کج و فنا
زفت زفت و چولرزان میثوی
زانکه شکل زفت بهر منکرست

تا در آید نصرت از پیش و پس
باز بان حال کفستی ابدنا
میشود آن زفت نرم و مستوی
چونکه عاجز آمدی لطف و برست

مصدقی میگفت پیش جبرئیل
مر مر اینا تو محسوس اشکار
گفت نتوانی و طاقت نبودت
گفت بنما تا بسیند این جسد

آدمی را هست حس تن سقیم
بر مثال سنگ و آهن این تنه
سنگ و آهن مولد ایجاد نار
باز آتش دست کار و صفت تن

باز در تن شعله ابراهیم وار
لاجرم گفت آن رسول ذوقنون
ظاهر این دو بسندانی زبون
پس بصورت آدمی فرغ جهان

ظاهرش را پیش آرد بچرخ
چونکه کرد الحاح بنمود اندکی
شهری بگرفته شرق و غرب
چون زیم و ترس پهوش بدید

آن مهابت قسمت پیکان
هست شاهان زمان بر نشست
دور باش و نیزه و شمشیر
بانک چاوشان و آن چو گاهنا

این برای خاص و عام ره گذر
که کندشان از شهنشاهی خبر

پس همان اول داله و حیران یتر
چونکه اولدک دیک و حیران فنا
برق غلظت اولدی حیرت پر توی
شکل غلظت منکر همچون ستم

نصرت تا س که اوله راهبر
پس لسان حال دیر کیم ابدنا
کتدی غلظت اولد نرم و مستوی
چونکه عاجز سن شهودک لطف و بر

خبر عالم دید کیم ای جبرئیل
با که کوس ترا و یله محسوس و عیان
دید یی یوقدر طاقتک ممکن دکل
دید یی کوس ترا که کورسون بوجسد

آدمیده اولدی حس تن سقیم
سنگ و آهن گرچه بجز بوتنه
سنگ و آهن مولد ایجاد نار
اولدی آتش دست کار و صفت تن

اولدی تنه شعله ابراهیم وار
اولدی کور قول رسول ذوقنون
سنگ و آهن ظاهر اسندان بند
آدم اولد صورتا فرغ جهان

ظاهر یی بر پیش یا خود مرغ فرخ
چونکه الحاح ایتدی قلدی آشکار
طوتدی شرق و غرب پس بر شهر
کوردی هسپت آتی مد هوش ایلد

اول مهابت قسمت پیکانه در
شاهردیوان اچننده برقرار
دور باش و نیزه و شمشیر
الده چو گان های دهو چاوشان

خاص عام همچون اولوب بو کور و فر

جبرئیل علیه السلام کندی صورت ملکیه سیده رسول اکرم
و حسیب جلیل افند مزه صلی الله تعالی علیه وسلم نمایان اولوب
دید ییوز قنادندن بری ظاهر اولد قده افق مستور و مغلوب
و آفتاب و شعاعی محبوب اولد بغیر

صورت خاصک که خلق ایتدی جلیل
تا اولم بن سا که نظاره کنان
ضعف حس اولدی بشوده متعقل
کیم نه رسمه حس اولور مش بنی مد

لیک وار باطنده بر خلق عظیم
اول صفتده اولد لیک آتش زنه
بولدی آتش ایکی والددن قرار
قاهر اولد اول تنه هم شعله زن

کیم اولور مقهور اندن برج نار
رمز سخن لاغرون اسابعون
کان آهندن صفتده سربلند
لیک اصل اولدی صفتده پیکان

باطنی انا محیط هفت چرخ
همین کیم کوهی ایلر سره وار
هسپتی کرم ایلدی اول سروری
جبرئیل اولدم در آغوش ایلدی

بو تطف شیوه جانانه در
خیل سرهنگان اولور شمشیر دار
همیندن لرزشش ایلر شیر لر
کیم نهبیدن اولور شوریده جان

شوکت شاهمیدن ایلر لر خبر

از برای عام باشد این شکوه	تا کلاه کبر نهسند آن گروه	لیکن خاص اولده هوا به شکوه	ترک ایده تا کبر و کینی اول گروه
تامن و ما می ایشان بشکند	نفس خود بین فتنه و شر کم کند	اوله انلرده شکسته ماومن	نفس خود بین ایتیمیه مشرذفتن
شهر از ان ایمن شود کان شهریار	دارد اندر قهر زخم و کیر و دار	شهر اولور ایمن اودم کیم شهریار	قهر و عدل ایده وقف کیر و دار
پس بمیرد ان هوسه در نفوس	هیبت شه مانع آید زان نحوس	به نفسلردن اولور ساکن نفوس	هیبت شاه ایدر منع نحوس
باز چون آید بسوی بزم خاص	که بود آنجا محاببت یا قصاص	لیکن اولد قده مرتب بزم خاص	انده اولمزیا محاببت یا قصاص
علم در علمت و در محبتا بجوش	نشوی از غیر چکنک و نی خروش	علم اچنجه علم ایدر رحمتله جوش	چکنک و نای ایله صفا ایله خروش
طلب و کوس هول باشد وقت چکنک	وقت عشرت با خواص آواز چکنک	طلب و کوسک صیتی هول وقت چکنک	لیکن اولور مخصوص عشرت صوت چکنک
هست دیوان محاسب عام را	وان پر رویان حریف جام را	اولد دیوانده محاسب عام اچون	اول پر رویان حریف جام اچون
آن زره و ان خود مرچالیش راست	وین حریر و رود مر تعیریش راست	جوش و مغز لباس چکنک و شور	اطلس و دیبا قبا ی عیش و شور
این سخن پایان ندارد ای جواد	ختم کن و الله اعلم بالرشاد	بوسوزک پایانی یو قدر ای جواد	ایله ختم الله اعلم بالرشاد
اندر احمد آن حسی کون غار بست	خفته این دم زیر خاک یر بست	چشم پر نور نبی اولدی نهسان	آکه حالا خاک یر بر در مکان
وان عظیم الخلق او کان صفه دست	بی تغییر مقصد صدق اندر دست	اول عظیم الخلق اولان پاکیزه سر	بی تغییر مقصد صدق اچره در
جای تغییر است اوصاف تنست	روح باقی آفتاب روشنست	وصف تندر جای تغییر و فنا	روح باقی آفتاب روشنست
بی ز تغییریری که لا شرقیته	بی ز تبسلی که لا غربیته	صانمه تغییر اوله لا شرقیته	صانمه تبسلی اوله لا غربیته
آفتاب از زره کی مدهوش شد	شمع از پروانه کی پهوش شد	زره دن مدهوش اولور می آفتاب	شمعه پروانه اولور می یا حجاب
جسم احمد را تعلق بد بدان	این تغییر آن تن باشد بدان	جسم احمد ده تعلق وار نهسان	بو تغییر تن اچون اولدی همان
هم چو رنجور و همچون خواب و درد	جان ازین اوصاف باشد پاک و فرد	سند کور کیم درد و بیماری و خوا	جانده بو اوصاف دن یوق اضطرار
خود تنم و در بگویم وصف جان	زلزله افتد درین کون و مکان	قدر تم یوق ایتیم اما وصف جان	پیل اولور پر زلزله کون و مکان
رو بهش کیمدی آشفته بود	شیر جان مانا که آندم خفته بود	بر نفس رو باه کیم آشفته در	شیر جان بکر که اولدم خفته در
خفته بود آن شیر کز خوابت پاک	اینت شیر ز مسار و سهمناک	خفته در اول شیر کیم یوق اکه خوا	شیر نرم اخلاق اما شعله تاب
خفته سازد شیر خود را انچنان	که تماش مرده دانشد این سگان	خفته صورت کوسر شیر زیان	کیم انی مرده قیاس ایله سگان
ورنه در عالم کرازه سره بدی	که بودی از ضعیفی تر بدی	یوخسه عالمده کیمیک اولد زهره سی	کیم اوله نهب ضعیفان بهره سی
کف احمد زان نظر مخدوش شد	بحر اواز عمر کف پر جوش شد	اولدی پیغمبر نظرده هست هوش	بحر ذاتی مهر کفدن ایتدی جوش
نه همه کفست معطلی نور پاش	ماه را کرف نباشد کومباش	جمله کف در ماه پر نور شرف	اولسون کرا اولمز ایسه جمله کف
احمد را بکشاید آن پر جلیل	تا ابد پهوشش اند جبرئیل	پرکشا اولسه او محبوب جلیل	تا ابد پهوشش اولور د جبرئیل
چون گذشت احمد ز سدره و مرصدش	وز مقام جبرئیل و از حدش	سدره دن کیم کچدی اول فخر الانام	کیم اول اید جبرئیل اچون مقاد
گفت او را این پسر اندر پیم	گفت رور و من حریف تو نیم	دیدی جبرئیله بنمله اول رفیق	دیددی یوق قدر که بالایه طریق
باز گفت او را پایای پرده سوز	من براوج خود ز فتم هنوز	دیددی تکرار گل بجای پرده سوز	چونکه اول کتدم او چه هنوز
گفت پزون این حدی خوش فرمن	کز زخم پتمه بسوزد پرم	دیددی حددن چو پرواز ایلمرم	برق ایله سوزان اولور بال و پرم
حیرت اندر حیرت آمدن این قصص	پهوشی خاص کان اندر اخص	حیرت اندر حیرت اولد بوقصص	کیم اوله پهوشی خاص کان اخص

پهشبا جمله اینجا باز است
 جبرئیل را که شریف و کر عزیز
 شمع چون دعوت کند وقت فروز
 این حدیث منقلب را کور کن
 بند کن مشک سخن پاشیت را
 آنکه بر کند شت اجزایش از زمین
 لائح الفهم چسبی دار هم
 اعط ما شاد او را مو ارض هم
 تا رسیدن در شه و در ناز خوش
 موسی در پیش فرعون زمن
 آب اگر در روغن جوشان کنی
 نرم کویا کن مگو خیر صواب
 وقت عصر آمد سخن کوتاه کن
 گو تو مر گل خواره را که قند به
 نطق جازار و ضمه جانیستی
 این سرخ در میان قند زار
 ظن ببرد از دور کان آنت و بس
 صورت حرف آن سرخ در آن یقین
 ای ضیاء الحق حسام الدین در آرد
 تا سرخ چون برد از مسلخه
 بن ز ما صورتگری و جان ز تو
 بر فلک محمودی ای خورشید فاش
 تا زمینی با سمائی بلند
 تفرقه بر خیزد و شرک و دوی
 چون شناسد جان من جان ترا
 موسی و هارون شوند اندر زمین
 چون شناسد اندک و منکر شود
 بس شناسایی بگردانید و
 زین سبب جان نبی را جان بد
 این همه خواندی فرو خوان لم یکن

چند جان در یک جان پرداز است
 تونه پروانه و فی شمع نیز
 جان پروانه نه پرسی ز سوز
 شیر را بر عکس صید کور کن
 واکن انبان قلم شیت را
 پیش او معکوس و قلم شیت این
 یا غریب ناز لانی دار هم
 یا طعی ناسا کفاتی ارض هم
 راز یا با مروزی می ساز خوش
 نرم باید گفت قول ایننا
 دیکدان و دیک را و ایران کنی
 و سوسه مفروش در این اخطاب
 ای که عصرت عصر را آگاه کن
 نرمی فاسد کن طینش مده
 که ز حرف و صوت مستغنیستی
 ای بسا کس را که بنادست خار
 چون قیج مغلوب و امیرفت پس
 در ز معنی و فردوس برین
 این سرخ را درین بطنج زار
 نشود دیگر بخشش آن مطبخه
 فی غلط هم این ز تو هم آن ز تو
 بر زمین هم تا ابد محمود باش
 یکدل و یک قبله و یک خوشوند
 وحدت است اندر وجود معنوی
 یاد آرند اتحاد و ماجرا
 محتاط خوش هم خوشی و انبیین
 منگری اش پرده ساتر شود
 خشم کرد آن نه زنا شکری او
 ناشناس گشت و پشت پای زد
 تا بدانی لاج آن کبر کهن

بونده هر پهبوشی بازیدر عیان
 که چه ای جبریل و از عز و شرف
 ایتسه دعوت آتی شمع انجمن
 بو حدیث منقلب مستور در
 بند قیل مشک سخن پاشک همان
 او که اجزای اوله موقوف ارض
 بی خلاف ایله مدارای چسب
 انگری ارضاده قیل بخش مرام
 تا وصول شاه اوله بالاتفاق
 دعوت فرعون ای موسی کا
 روغن انجیر آب کیم جوشان اولو
 نرم کوی اول لیک ایدوب حق و صواب
 وقت عصر آمد سوزک کوتاه قیل
 قندی بیج ایت مردم کلخواره به
 نطق جان و روضه جاندر مکر
 قند زار انجیره سرخ بر قرار
 دور دن ایله اکا ظن وقوع
 صورت حرف اول سرخ در یقین
 ای ضیاء الحق حسام الدین عیان
 تا سرخ اوله رد مسلخه
 برده صورت سندن تا فیض روح
 مهر محمد و ح فلکس بی کمان
 تا سما به ارض هم پهلوا اولور
 محو شرک و تفرقه اوله قوی
 رو کلی چون کیم پلور و رحم تمام
 پس ایدر موسی و هرون کرین
 قلت عرفان ایله منکر اولور
 معرفت اندن چور و کردان اولور
 باعث اول روح نبی به جان بد
 فهم ایچون اول دوره خوان لم یکن

سند قاج جان او بود در بازار جان
 شمع پروانه شکاری بر طرف
 جان پروانه صاقتمز یا نمه دن
 صیدی شیرک عکس صید کور در
 ایله و انبان عرفانک همان
 اولدی قلماشی اکا بورازی عرض
 انگرک دایره کلدک چون غریب
 چون سفرده قیلدک اول ارضی مقام
 مروزیله ایله ای رازی وفاق
 قول لین ایله لازم در ادا
 دیکدان و دیک اودم ویران اولور
 اولسون پرو سوسه لین خطاب
 عصر کی عصرک ایله آگاه قیل
 دیره طینی نرم اولوب سچاره به
 اولسه مستغنی حرف و صوت اگر
 چوق کسان ایچون قومشدر بوخج خار
 پس ایدر مغلوب کیش آسار جمع
 باغ معناده چو فردوس برین
 طرح بطیخه سرخ قیل نشان
 نشود دیگر در انکون مطبخه
 یوق غلظدر جمله به سندن فتوح
 هم ایدر ارض اوزر محمد و اول همان
 یکدل و یک قبله و یک خوا اولور
 محض وحدت در وجود معنوی
 یاد ایدر لرتحادی صبح و شام
 حسن آمیزش چوشیر و انبیین
 پرده انکار انی ساتر اولور
 خشم حق داغ دل کفران اولور
 بی تعارف ایله انکاری سد
 کشف اوله تالاج کبر ان کهن

پیش از آنکه نقش احمد فرمود	نعت او هر کبر را تعویذ بود	بعث احمد دن مقدم خود تمام	نعتی تعویذ ایدی کفاره مدام
کین چنین کس هست تا آید بدید	از خیال روش نشان می طمید	دیر لر ایدی بر بنی ایلر ظنور	طلعتیدر نور و اقبال و سرور
سجده میگردند گای رب بشر	در عیان آرایش هر چه زود تر	شوق ایلدیر کرد ای رب اعباد	عن قریب ایله بزی رویتله شاد
تا بنام احمد از دستت خون	یا غیا نشان می شدندی سرکون	ایلیوب نامیله استفتح کار	هپ اولورد دشمنانی خاکسار
هر کجا حرب معمولی آمدی	خوشان گزاری احمد بدی	ایتمه لر هر قنده حرب هولناک	انمره اولد غیاث اول ذات پاک
هر کجا بیماری مزن بدی	یا داوشان داروی شافی شدی	قنده اولسه خسته مزن عیان	ذگری داروی شفا اید همان
نقش او میکشت اندر راه شان	در دل و در کوش و در افواه شان	نقشی اولمشدی امک سر و عن	انمره و در ددل و کوش و دهن
نقش او را کی بسیار هر شغال	بلکه فرع نقش او یعنی خیال	نقش پاکن قنده بولون هر شغال	بلکه فرع نقش ایدی یعنی خیال
نقش او بر روی دیوار رفت	از دل دیوار خون دل چسک	اولسه نقشی روی دیوار اوزره کر	جوش ایدر دیوار دن خون جگر
آن چنان فرخ بود نقش برو	که ربه در حال دیوار از دور و	ایتمه نقش فرزخی انده ظنور	پس دور بیدن ایدر دیوار دور
کشته بایک رویی اصل صفا	آن دور رویی عیب مردیوار را	اولد چون اهل صفا میروی بس	اول دور رویی عیب اولد دیواره پس
این همه تعظیم و تفخیم و داد	چون بدیدندش بصورت برداد	جمله بو تعظیم و تفخیم و ولا	صورتن کورد کلر نده اولدی لا
قلب آتش دید و در دم شد سیاه	قلب را در قلب کی بوده است راه	آتش چون کوردی قلب اولد سیاه	قلب ایچون یوقدر قبول قلبه راه
قلب میزد لاف اشواق محک	تا مرید از اندازد از دستک	کاری قلبک لاف اشواق محک	تا مریدانه ایده الفتای شک
افتد اندر دام مکرش ناکسی	این گمان سبر زنده از هر حسنی	دام مکینه دوش لر ناکسان	بو خیال اوزره اولور ظن خسان
کین اگر فی نقد پاکیزه بدی	کی بسنگ امتحان راغب شد	اولسه بو نقد پاکیزه اگر	نچه سنگ امتحانه میسل ایدر
او محک میخواهد اما آنچنان	که نکرد قلبی اوزان عیان	او محک استر و لیکن پیکان	اولیه قلب اولدی یعنی اندن عیان
آن محک که او نهان دارد صفت	فی محک باشد نه نور معرفت	اول محک کیم ایده اخفای صفت	نه محک را اول نه نور معرفت
آینه کو عیب رود در دهان	از برای خاطر هر قلت لبان	عیب رویی ایتمه آینه نهان	شخص ز شنگ خاطر ایچون همان
آینه نبود منافق باشد او	اینچنین آینه تاتانی مجو	آینه اولمز منافق در حذر	یعنی اول مرآت کوره معتبر
آینه جو را استکو و بی نفاق	ختم کن و الله اعلم بالوفاق	آینه استه را استکو و بی نفاق	ختم قیل و الله اعلم بالصواب

تم الجزء الرابع ویلیه الجزء الخامس

3x Rep

BRITISH
LIBRARY

h

29

